

~~15/15/15~~

S.R. - 13 - 7

Res

943

Res 943021

T 147922

R 376007

C 1196019

Res 943023

T 147924

R 376008

C 1196023

Res 943011

T 147917

R 376290

C 1196015

ELEGAN

TISSIMA ALIQVOT LV
CIANI OPVSCVLA, IAM
*recens per Vincentium Obsopœum lati
nitate donata, quorum catalogum in
proxima reperies
pagella.*

*Epistola nuncupatoria, ad Illustrissi-
mum ac vere piũ Principem D. Georgiũ
Marchionem Brandenburgensem &c.*

*Haganoæ per Ioan. Sec.
An. M. D. XXIX.*

Lerrona

BIBLIOTECA PUBBLICA
DE
BOLEDO

C O N T E N T A I N H O C

Libello.

Iupiter confutatus
Iupiter Tragoedus
Anacharsis seu de Gymnasijs
Vita Peregrini
Vita Demonactis
Patriæ Encomium
Phalaris primus
Phalaris secundus
Scytha uel hospes.
Herodotus uel Aetion
Zeuxis uel Antiochus
Harmonides
Hippias uel Balneum
Allocutio uel Bacchus
De Electro aut Cycnis
De Dipsadibus
Dissertatio cum Hesiodo.
Halcyon siue de Transformatione
De Saltationibus
Imagines
Apologia pro imaginibus
De parasito, uel quòd ars sit parasitica.
Hermotimus seu de Sectis
Deorum Concilium.

ILLV^a

IVPITER

CONFUTATUS, DIALOGVS

Luciani, Vincentio Obsopæo interprete.

Interlocutores Cyniscus & Iupiter.

FGO VERO te Iupiter talium rerum gratia nunquam molestius conturbabo, extractas diuitias, aut multum auri pondus, aut imperij dignitatem à te postulans, quæ quidem vulgo non parum multis maxime inuotis sunt, tibi uero largitu haud quam facilia. Itaque per multa eiusmodi illis solícite expetentibus surdis auribus uideo te negligere. Cæterum unum illud facillimum à te mihi uelim contingere. Iup. Quid hoc uero rei est Cynisce, neque enim indigentia diutius discrucaberis, maxime si rerum mediocrium, ut ais, inopia conflictaris. Cyn. Responde mihi ad questionem quandam non difficilem. Iup. Exiguum profecto uotum et præstatu facile. Proinde quære quæcumque fert animus. Cyn. Vide Iupiter, etenim uerisimile est & tibi uidelicet Homeri atque Hesiodi lecta esse Poëmata. Dic ergo mihi num uera credenda sunt ista, quæ de Fato & Parcibus illi consarcinatis cecinerunt uersiculis. Et an nullo modo ea uitari queant, quæcumque illæ cuique nascentium fatali de

creto aduenerint. Iup. Et ualde quidem uera sunt ista.
 Etenim in rebus humanis nihil est quod Parcarum dispō-
 satione & consilio non ordinetur: uerum omnia quae-
 cunq; fiunt, dum sub illarum colo circunferuntur, statim
 ab initio unumquodq; illorum certum & infallibilem
 sortitur euentum, nec fas est aliter fieri. Cyn. Pro-
 inde, quoties Homerus alia in parte suae poëseos dixerit.
 Infera ne Parcis inuitis regna subintret, ac id genus alia,
 nugari uidelicet tunc illum dicemus? Iup. Et maxime,
 nihil tamen extra Parcarum legem fieri credendum est,
 atq; adeo præter linum. Cæterum Poëtae, quaecunq; ex
 Musis suggesta cecinerint, illa uera habenda sunt. Porro
 quoties a Deabus deseruntur, ac per se aliquid literis ac
 memoriae proditum protulerint, tunc à uero tota uia ab-
 errant, neq; non cum prioribus pugnantia atq; contra-
 ria commemorant. Et ignoscendum quidem facinus, si,
 cum homines sint, ueritatem ignorent, præsertim illo
 digresso numine, quod præsens per illos canere solebat.
 Cyn. Atqui hoc sanè ita se habere dicemus. Adhæc ue-
 ro & illud mihi responde, nõne tres sunt Parcae, nempe
 Clotho, Lachesis & Atropos? Iup. Recte putas Cyn.
 Fatum ergo & Fortuna, cum & ipsæ Deæ sint, multum
 uulgo celebratæ, cuiusmodi sunt, aut quæ nam unicuiq;
 illarum est potentia? An uero æqualem cum Parcis sor-
 tem obtinent, aut maiore quàm illæ in rebus humanis
 gubernandis potentia præditæ sunt? passim enim om-
 nes affir-

*nes affirmantes audio, Fortuna & Fato nihil usquam esse
 potentius. Iup. Haud fas est omnia tibi comperta esse
 o Cynisce. Cuius ergo gratia hæc de Parcibus me interro-
 gasti? Cyn. Si prius mihi Iupiter & illud exposueris,
 num & in uos illæ imperium obtinent, & necessum sit
 ex illarum lino uos pendere? Iup. Necessarium omni-
 no o Cynisce. Quid ergo risisti? Cyn. Commodum
 Homeri illi uersiculi in mentem mihi uenerunt, quibus te
 in Deorū concilio concionantem introduxit, & indignā-
 ter comminantem te cathena quadam aurea omnia sur-
 sum subducturum. Etenim dixeras, cathenam coelitus te
 demissurum, ac tunc si uelint, omnes Di ex illa penden-
 tes, quamuis certatim summo studio te conarentur de-
 trahere, nullo tamen modo te loco essent moturi. Te ue-
 ro, si lubitum foret, nullo negotio uniuersos, unā cum
 terrāq; & uasto gurgite ponti uelle subducere. Tunc
 equidem inusitato & admirando membrorum robore
 polleere mihi uidebare, ac mirifice inhorrescebam animo
 audiendo uersiculos. Nunc autem te ipsum uideo, unā
 cum cathena & uerbis tuis minacissimis à tenui filo, ut
 ais, pendentem: uidetur itaq; mihi multo iustius Clotho
 arroganter gloriari posse, quod & te ipsum in sublime
 tractum, & ex collo pendulum uideat, quemadmodum
 piscatores ex calamo subductos contuentur pisciculos.
 Iup. Haud compertum habeo, quid istæ tuæ sibi uelint
 quæstiunculæ. Cyn. Illud nimirum Iupiter, & per Par-
 cas ac Fatū te obsecro, ne acerbe atq; grauiter accipere*

uelis, si ueritatem ore liberiore protulero. Si enim ista ut tu dicis ita se habent, & Parcae omnium rerum potestatem & gubernationem obtinent, & nihil à quoquam eorum quod illis decretum est immutari potest, cuius ergo gratia uobis nos homines sacrificamus? quamobrem hecatombas uobis ad aras adducimus, uotis expetentes bona nobis uestra largitione contingere? Neque enim uideo quem fructum ex tanta cura & sacrificandi studio capimus, si neq; malorum auersiones ipsis precibus inuenire possumus, neq; aliud bonum diuinitus datum consequimur. Iup. Noui unde tibi istae suppetant argutie & immodestae interrogatiunculae, nempe ab execrandis & maledictis istis Sophistis, qui nulla prouidentia res humanas administrari garrunt. Itaque illi eiusmodi crebris quaestionibus impietatis ductu perquirunt in hoc, ut à sacrificando et uotis nuncupandis auertant homines, tanquam uulgare quiddam esset. Nobis tamen earum quae apud uos aguntur rerum nullam curam esse, neq; quicquam omnino posse in his quae in terris sunt negotijs impudenter mentiuntur. Verum enim uero nequaquam talibus disputationibus implicati gaudebunt. Cyn. Non per colum Parcarum o Iupiter, ab illis persuasus haec te interrogauit. Disputatio uero nostra nescio quo modo eo progressa in hoc ipsum incidit, ac superuacanea hominum sacrificia esse confirmat. Rursus uero si uidetur paucis te interrogabo, tu porro ne graueris precor ad quaesita

sita respondere, & uide ut maxime prouidenter respon-
 deas. Iup. Roga, si tibi otium est talia nugandi. Cyn.
 Ais ne omnia Parcarum nutu & decreto agi & fieri.
 Iup. Aio sanè. Cyn. Vobis uero relictam esse facul-
 tatem commutandi & reglomerandi? Iup. Nullo mo-
 do. Cyn. Vis ergo ut quod sequitur inducam, siue
 clarum ac planum illud dixero seu secus? Iup. Cla-
 rum utiq; est. Nam qui Dijs sacra faciunt, nulla necessi-
 tate adducti sacrificant, sed alternæ retributioni serui-
 unt, perinde ac si bona à nobis mercarentur, aut alio-
 qui honesto dediti colunt quod uiderint esse præstantius.
 Cyn. Et hoc abunde satis esse ducis, potissimum cum
 affirmes nullius utilitatis respectu fieri sacrificia, uerum
 bonitate quadam hominum præstantiora colentium. At
 siquis ex Sophistis illis præsto esset, haud dubie ex te
 quæreret, quo nomine Deos hominibus potiores esse pro-
 nunciaret, præsertim conseruos hominum existentes, ei-
 demq; Parcarum imperio, quæ rerum sunt dominæ, sub-
 iectos. Neq; enim, nisi me fallit opinio, illi responde-
 bis, Deorum sortem hoc esse potiore[m] habendam, quod
 immortales sint. Nam hoc ipso nomine infeliciores di-
 cendi sunt. Homines enim etsi aliud nihil, certe mors in
 libertatem uendicat. Cæterum uobis in immensum huius
 rei incommoditas protenditur perpetuæ seruituti manci-
 patis, quæ uario multipliciq; tractu sub limo subinde cir-
 cumuoluitur. Iup. Atqui ò Cynisce hæc perpetuitas

Et immensa temporum series nostra est felicitas, ac ut
 tam omnibus bonis affluentem agimus. Cyn. Non om-
 nes pari felicitate fruimini o Iupiter, uerum apud uos
 quoque praefinita est quaedam dispar rerum fruitio, multis
 coniuncta perturbationibus. Tu quidem feliciter et bea-
 te agis per omnia, cum Deorum summus Imperator si-
 es, possisque et terram et mare subducere, quasi fune
 demisso. Caeterum Vulcanus claudus est, unus ex moecha-
 nicis camino et igne artem fabrilem exercens. Prome-
 theus uero quondam etiam in crucem actus est. Quid
 autem patrem tuum commemorem, quem etiamnum uin-
 culis constrictum tartareis sub umbris agere constat.
 Quinetiam nefandis amoribus uos capi perhibent, ac
 uulneribus indigne uiolari: praeterea aliquando seruili
 conditione hominibus esse deuinctos, quemadmodum
 fratrem tuum Laomedonti dicto audientem fuisse. Apol-
 linem uero apud Admetum egisse in seruitio inficiari non
 potes. Haec cum ita sint, non uidetur mihi solida esse et
 sincera uestra felicitas. Sed sunt quidem uestrum nonnul-
 li felices et egregie beati, sunt rursus qui non item.
 Mitto enim ut latrocinio non secus atque nos dispoliemi-
 ni, neque non a sacrilegis compilemini, atque ex ditissimis
 ad extremam rerum angustiam in puncto temporis redi-
 gamini. Non pauci uero ex uobis et iam conflati sunt,
 aurei aut argentei existentes, quibus uidelicet hoc fatali-
 ter decretum fuerat. Iup. Vide, ut uerba contumeliae ple-
 na in nos

L V C I A N I

na in nos euomas Cynisce, ac te fortasse illorum aliquando poenitebit, intemperantis lingue poenas sufferentem. Cyn. Tolle minas ò Iupiter, certo enim persuasum habeo, nihil me mali passurum, quod ante te mihi Parca sufferendum non destinauerit. Quoniam neq; illos ipsos sacrilegos supplicio per te affectos uideo, sed plurimi manus uestras indemnes effugiunt. Opinor uero in factis non esse, ut capti scelerum poenas expendant. Iup. Nónne dicebam aliquem esse illorum, qui disputationibus suis Deorum prouidentiam tollerent? Cyn. Nimiùm pertimescis illos Iupiter, nec scire possum, cuius gratia. Proinde, omnia quaecunq; dixero, illorum doctrinã esse existimas. Ego uero ab alio quouis potius quàm à te ueritatem peruestigare. Cæterum & hoc perlibenter ex te quærerem, quæ nam ipsa uobis esset prouidentia, nunquid una ex Parcarum numero, aut an Dea quæpiam his longe potentior, tanquam illarum regina? Iup. Iam & ante tibi dictum est, nullo modo fas esse te harum rerum nihil non nosse. Tu uero sub initium cum dixisses te unum quiddam quæsiturum, nullum finem facis apud me de rebus eiusmodi friuolis ac scitu parum necessarijs, nugandi, et iam quidem disputationis tuæ summam quò tendat perspicio, nempe ut planum facias in rebus humanis nihil fieri nostra prouidentia. Cyn. Non meũ hoc quidem est, sed tu paulo ante constanter affirmasti Parcas esse, quarum dispensatione gubernarent

tur & efficerentur omnia, nisi iam horum uerborum te
 pœniteat, ac quæ dicta sunt reuocanda putes, propul=
 soq; fato de habenda cura deliberatis. Iup. Nequa=
 quam, sed Parca nostra ope effecta reddit singula. Cyn=
 Intelligo, ergo Parcarum famulos atque ministros uos
 esse perhibetis. Verum & sic illæ sunt quas cuncta pro
 uidere certum est. Vos autem nõ secus atq; fabrilia quæ
 dam illarum instrumenta habendi estis. Iup. Quara=
 tione istuc dicis? Cyn. Ea nempe, quemadmodum &
 ascia fabro lignario & terebrum cooperando non nihil
 adfert ad artem perficiendam adimiculi. Nemo tamen
 qui quidem compos sit rationis dixerit hæc ipsa esse ar=
 tificem, neq; nauis ascia aut terebri opus dicenda est,
 sed eius qui nauem fabricauit. Non dispari ratione sin=
 gula fabricans fatum putandum est. Cæterum uos soro=
 rum fatalium ascia & terebra estis tantummodo. Et,
 quemadmodum non iniquum uidetur, homines multo
 iustius fato sacra facere debebant, ac ab illo bonorum
 largitionem postulare, cum illi interim ad uos cursitent,
 prece ac muneribus deuenerantes. At neq; si fatum sa=
 crificijs & uotis colerent, recte mihi facere uideren=
 tur. Neq; enim opinor, ullo modo fieri posse, ut Parcis
 quoq; hoc immutare liceat, neq; non aliquid eorum sub=
 uertere, quæ initio illarum decreto immobili de singulis
 irreuocabiliter statuta sunt. Proinde, nequaquam æquo
 animo sufferret Atropos, si quis in contrarium stamen
 colitorse

eoli torserit, laborem Clothus dissoluens. Iup. Tu iam
 Cynisce neq; Parcas quidem ipsas ab hominibus colen-
 das esse contendis, sed uidere mihi omnia non illibenter
 uelle confundere. Nos uero, ut maxime aliam ob causã
 nullam, certe ob diuinationem & oracula, neq; nõ eorũ
 prædictionem quæ singula de quouis rato consilio decre-
 ta sunt, iure optimo colimur. Cyn. In summa, nihil uti-
 litatis adfert ò Iupiter eorũ præscientia, quibus ea habi-
 ta obseruatione deuitare nullo modo concessum est, nisi
 in hoc dicas, ut is qui certus sit hasta ferrea se moriturũ,
 mortem queat effugere, ipsa uidelicet in cistam conclu-
 sa. Atqui fieri non potest, siquidem educit illum Parca
 ad uenandum, & hastæ obijciet. Ac Adrastus emissa in
 suam cuspide, ab illa quidem aberrabit: porro Cræsi fili-
 um perempturus est, quasi uolento quopiam Parcarũ
 decreto feratur in iuuenem. Sed neq; illud quod Laio da-
 tum est risu caret, nempe illud, Caue sis Dijs nolentibus
 prolem seras (ait enim) Nam sobole suscepta, occidet
 te filius. Etenim superuacaneam atq; adeo infrugi-
 feram opinor esse admonitionem earum rerum quæ non
 possunt non fieri. Quippe post acceptum oraculum,
 & prolem suscepit, ac deinceps à filio peremptus est.
 Quare non uideo quam ob rem & mercedem exigatis
 propter uaticinium. Ut interim silentio præteream,
 quod obliqua & ambigua, & quæ in utranq; partem re-
 ferri possunt non paucis respondere soleatis, non admo-

dum clare explicantes, nū ille traiecto Hale suū ipsius imperiū euersatus esset, an Cyri. Vtrūq; enim potest oraculum. Iup. Erat o Cynisce Apollini quædā aduersus Croesum caussa simultatis & iracundiæ, propterea qd̄ illum pertentaerat carnes ouillas ac testudinem unā elixando. Cyn. At enim uero conueniens atq; adeo æquū & bonum fuerat, ut cum Deus esset, ab omni iracundia foret alienissimus. Verū, ut mea fert opinio, fortasse ita in Fatis fuit, ut Lydus ille oraculo deciperetur, ac iam olim ne perspicua futura inaudiret illius stamini Fatum aduenerat. Vnde liquet uaticinium quoq; uestrū, illius maximam esse partem. Iup. Nobis uero nihil facis reliquū, sed, ut uideo, nequicquā Dei sumus, qui neq; providentia aliqua res humanas dispensare soleamus, neq; sacrificijs digni esse uideamur, sed re uera asciarum terebromq; instar sumus. Ac sanē uideris me iure optimo ad hunc modum superbe cōtemnere, quod cum fulmine armatus sim, sustineā te impune talia aduersus nos contumeliose differentem. Cyn. Feri o Iupiter, si mihi fatale est fulmine percussum interire, neq; te ob ictum quicq; inuis uocabo, sed potius ipsam Clotho, per te uulnus mihi incutientem. Neq; fulmen quidem ipsum accusabo, quasi tam infelicis ruinæ caussa mihi extitisset. Verūtamen hoc quoq; uos interrogabo, nempe te & Fatum, ceterū tu mihi illius loco respondeas uelim. Etenim minis tuis hoc in memoriā mihi reuocasti. Quī fit tandē, ut omis-

L V C I A N

tot sacrilegis, præterea tot criminosis & uolētis & per
 turis hoībus diſſimulanter poſthabitis, unā aliquam ili-
 cem aut lapidem, aut nauis uelum nihil mali unquam
 per iniuſtitiam merita fulmine feriatis? Non raro quoq;
 hoīem frugi & uiatorem ſpectata ſanctimonia? Quod
 uero cōpreſſis labijs obticuiſti Iupiter? Aut fortasſe ne
 hoc quidē me noſſe fas eſt? Iup. Sanè nefas eſt te iſta in-
 quirere. Tu uero extreme curioſus es, adeo ut me fugiat
 qui nā tibi uoluptati ſit iſtis me obtundere. Cyn. Proin-
 de neq; hoc à uobis perquirendū mihi uideo, nempe à te
 & Fato et Prouidētia, quā ob rem Photion uir ſanctus et
 iuſtus in tanta oīm rerum inopia atq; anguſtia diē ſuū
 obierit, tū etiam ante ipſum Ariſtides, Callias aut & Al-
 cibiades nepotes intēperantiſſimi oīm affluētia exubera-
 bant, neq; non Medias multis ſceleribus coopertus, ac
 Charops Aeginetes homo maſcula Venere extreme in-
 famis, à quo matrē ſuā fame necatam pro certo cōſtat.
 Cōtra Socrates undecim uiris traditus eſt, Meletus uero
 non itē. Adhæc cur Sardanapalus mollis atq; effœmina-
 tus, delitijsq; totus fractus regnauerit, Perſarū uero tot
 ac tātū uiri uirtute longe optimi atq; clariſſimi eius iuſſu
 in crucē ſubacti ſunt, propterea qd' factis illius parū de-
 lectabantur. Vt taceā, quæ in præſens fiunt, longū enim
 eſſet ſingulis percēſendis immorari, quēadmodū mali et
 facinoroſi per oēm uitam facile agant, et feliciter oībus
 rebus affluentes, cæterum boni ducantur & ferantur.

O P V S C V L A

paupertate, morbis & cæteris infinitis malis implicitè ærumnose confluctantes. Iup. An ignoras Cynisce, quãta supplicia & cruciatus post hanc uitam prauos & sceleratos homines manere soleant, aut in quanta fœlicitate uicturi sint boni? Cyn. Orcum mihi narras, & Tityos & Tantalos. Ego uero si quid talium rerum est, haud obscure cognoscam ubi Fato functus fuero. Quantum autem ad præsens attinet, uelim ut quantumcunq; hoc temporis in uiuis mihi exigendum est, ego interea omnî fœlicitate perfunctus, tandem mortuus à sedecim uulturibus iecur meum depasceretur: uerum non ut hic in uita siti pressus, quemadmodum fertur Tantalus, in beatorum insulis cum heroibus biberem, in Elysio prato constitutus. Iup. Quid ais? An non credis esse quædam parata supplitia & pœnas malis destinatas, & honores ac forum iudiciale, ubi singulorum uita habita ratione cognoscendi expenditur? Cyn. Audio Minoa quendam Cretensem infra talibus rebus cognoscendis atq; dijudicandis dare operam, ac mihi super illo quoq; responde, estne tuus ut fertur filius? Iup. Quam ob rem uero ista de illo quæris Cynisce? Cyn. Quos maxime afficit supplitio? Iup. Prauos uidelicet, cuius generis sunt parricidæ & sacrilegi. Cyn. Quos autem ad Heroum contubernium amandare solet? Iup. Nempe bonos, & sanctitate uitæ præcellentes, quiq; semet uirtute excoluerunt. Cyn. Cuius uero gratia hoc facit ò Iupiter?

ter?

L V C I A N I .

ter? Iup. Propterea quòd illi supplitio, ij uero honore remunerandi sunt. Cyn. Cæterũ, si quis nolens & inuito animo mali aliquid designauerit, num & hunc supplicio afficiendũ condemnat? Iup. Nequaquã. Cyn. Proinde, neq; si quis inuitus boni aliquid fecerit eum honore dignabitur? Iup. Nequaquam. Cyn. Itaq; haud cõuenit illi ò Iupiter ullũ neq; honore ornare, neq; supplicio afficere. Iup. Quĩ uero nullum? Cyn. Quoniam nihil nos homines animo uoluntario facimus, sed necessitate quadam ineffugibili ad hoc compulsi: si tamen uera sunt illa, quæ ante confessus es, nempe Parcã esse omnium rerũ causã. Iam si quis alterũ peremerit, Parca in culpa est, quæ admisit parricidiũ. Siquis sacrilegio Deorum fana compilauerit, facinus à Parca sibi iniunctũ admisit. Quocirca, si Minos recto uti uelit iudicio, multo æquius Fatum pro Sisypho puniet, & Parcã pro Tantalo. Quid enim illi iniuste egerunt, quando iussis dicto audientes fuerint? Iup. Amplius quidem uel respondere tibi indignũ facinus existimo, talia præsertim interroganti. Audax enim es & Sophista, ac iã quidem te relicto ab eo. Cyn. Debebã equidem adhuc et hoc ex te quæsisse, ubi nam locorũ Parcæ degerent, aut quomodo res tantas tam exacta cura & cogitatione queant assequi, præsertim illis tantum tribus existentibus. Etenim laboriosam & minime felicem atq; iucundam uitam mihi uidentur agere, tantis implicitæ negotijs. Et

LUCIANI

quemadmodum uerisimile est, ipsæ quoque Fato parū pro-
 pitio & fauente in lucem sunt editæ. Itaque ego, si mihi da-
 retur optio, nequaquam cum illarū uita meā cōmutauerim,
 uerū eligerem potius, ut adhuc egentius agerem, quàm
 ut colo Parcarū assiderem tantis negotijs & difficultati-
 bus referto, obseruans singula. Ceterū si tibi graue est
 ò Iupiter ad hæc respondere, etiam his contenti erimus
 ad quæ respondisti. Satis enim est quod de Fato & Proui-
 dentia sermonem nos nō celaueris. Reliqua fortasse in Fa-
 tis non est ut audiam.

LUCIANI IVPITER TRA-
 gœdus, Vincentio Obsopœo inter-
 prete. Mercurius.

O Iupiter, quid animo cogitabundo tecum cōminū-
 scens loqueris, pallidus obambulans, ac Philoso-
 phi colorem uultu præ se ferens? Quin mecum ista cōmu-
 nicas, & me propter rerū difficultatem, qua premeris
 in consiliū adhibes. Haud enim famulitui nugas habebis
 contemptui. Mi. Sanè magne parens hominū rex atque
 Deorū. Te precor en glaucis oculis Tritonia Pallas Fare
 age ne celes quo sint hæc cognita nobis. Quod te con-
 silium dubio sub pectore uersat? Cur gemis? & tacito
 pallor subsurgit in ore? Iup. Nunquàm grauis res ulla
 sic dici potest. Non passio, non ullus uspiam dolor. Sed
 nec calamitas ulla sic tragica & mala est. Quæ sit dolo-
 ri conferenda coeluum. Mi. O Phœbe qualibus incipit
pro-

Procemius. Iup. O pessimum genus mortalium. Tuq; o
 Prometheus me quibus affixti malis? Mi. Quid est? nec
 enim celabis hæc domesticos. Iup. O murmur ingens
 fulminis magnicrepi. Quid utilitatis addis aut adfers mi
 hi? Mi. Cõpescere iracundiam, si tragica magniloquen
 tia quemadmodum illi tibi pares esse nequeamus. Neq;
 enim totum Euripidem deuorauimus, ut tibi dictis Poe
 ticis è fabula petitis subseruiamus. Iu. An nobis obscu
 rum esse opinaris tristitiæ tuæ causam cuiusmodi sit?
 Iup. Nosti nequaquam, etsi grauius quiddam boës. Iu.
 Noui ecastor dolorum tuorum summam, quibus discru
 tiaris. Neq; tamẽ uociferor aut cocciso, quippe quæ iam
 sæpenumero præter morem eiusmodi per te sim passa
 contumeliam. Valde igitur credibile est iterũ aut Dana
 ès cuiuspiam, aut Semeles, aut Europæ inuentæ amore
 te angi. Deinde uero assumpta imagine, aut tauri aut sa
 tyri, aut aurum te factum uelle per impluuium in si
 num amatæ puellæ influere. Hoc enim haud dubitanter
 significant crebri isti tui gemitus & suspiria, neque non
 lachrymæ. Præterea pallor quoque non alterius rei
 quàm amoris argumentum est certissimum. Iupit. O
 beata, quæ res nostras in amore & talibus ludicris si
 tas esse opinaris. Iu. Et quid aliud te nisi hoc sollici
 tat Iouem existentem? Iup. In extremum discrimen
 res nostræ perductæ o Iuno, & planè, ut est in prouer
 bio, in acie nouacula constitutæ sunt, ut aut colamus

amplius, oblati in terra sacris fruente, aut neglectui
 demur ab omnibus habiti contemptui, ac nullius quidē
 momenti esse uideamur. Iun. Nunquid terra Gigantes
 produxit iterū? aut nūquid Titanes disruptis uinculis de
 uicta q; custodia rursus aduersus nos arma & uim pa-
 rant? Iup. Confide, nam res inferæ cœlestibus extra
 omne sunt periculum. Iun. Quid ergo aliud rei grauis
 & acerbæ accidit? Neq; enim uideo, quādo talia nihil te
 conturbant, quam ob rem nobis Polus aut Aristodemus
 pro Iunone apparueris. Iup. Timocles ille Stoicus & Iu-
 no & Damis Epicureus heri nescio quo initio in eā dela-
 ti disputationem de Prouidentia differuerunt, in magna
 probatorū hominū frequentia & celebritate populari,
 id quod omniū maxime me conturbauit animo. Ac Da-
 mis quidē neq; Deos esse, neq; omnino eorū quæ fierent
 curā ullam habere, aut ea ordine gubernare Deos impu-
 denter affirmare non uerebatur. Ceterū optimus ille Ti-
 mocles nostras partes omni studio tueri conabatur. Dein-
 de multa turba hominū certatim accurrentiū cōfluente
 nullum finem sortita est disputatio. Etenim hoc foedere
 inuito ab utrisq; discessum est, ut in diem posterū de in-
 tegro reliqua nondum discussa adcuratius examinarent
 atq; perpenderent. Et nunc omnes suspensio ad audien-
 dum inhiant animo, uter uictoriam adepturus sit, ac
 ueriora prolaturus. Videtis periculum, quā omni-
 bus modis in angustum res nostræ coactæ sunt, in uno

HIRO

uno uiro periclitamur, & ex duobus alterum euenire
 necesse est: ut aut omnia nostra habeantur contemptui,
 & solum inania quædam uideantur uocabula: aut ut ea
 pietate colantur, qua prius culta sunt, si Timocles dispu-
 tando superior euaserit. Iun. Periculosissima pro-
 fecta sunt illa, nec temere Iupiter more tragico propter
 illa efferebare. Iup. Tu uero Danaës aut Antiope
 alicuius potiundæ cogitatione me implicitum esse opina-
 bare, cum ita exanimatum me esse conspiceres. Quid
 igitur ò Mercuri & Iuno & Minerua nobis faciendum
 est? Quin & uos consilij prompte inuenti partem ex-
 promitis. Mer. Ego quidem coacto propere concilio
 hanc rem cõmuni omnium deliberationi offerendâ esse
 existimo, Iu. Et ego huius accedo sententiæ. Mi.
 Atqui mihi diuersum uidetur ò pater, ne uidelicet excita-
 to tumultu cœlum terrore compleas, nèue palàm fiat
 hanc ob rem te tumultuari aut consternari animo. Cæ-
 terum priuato tecum consilio effectum reddas, ut Timo-
 cles disceptando potiatur uictoria, Damis uero omnium
 risui expositus atque subsannatus ex disputatione abeat.
 Mer. Atqui ista non manebunt obscura & tacita Iupia-
 ter, cum Philosophis in propatulo futura sit disceptatio.
 Ac tu quidem tyrannum agere uideberis, si de tantis re-
 bus, ad omnes communiter pertinentibus, cum reliquis
 nihil communicaueris. Iup. Quin ergo iam ut in con-
 sionem ueniant proclamas, ut mox præsto sint omnes.

Mer. Recte mones, Heus uos superi ocys in conciliū
omnes conuenite, ne cunctemini, confluite omnes, ueni-
te maximis de negotijs collaturi consilia. Iup. Adeone
nudis ò Mercuri et uerbis simplicibus ad hæc solutis præ-
conem agis, præsertim maximis de rebus Deos conuo-
cans? Mer. Et quî nam alia ratione expetis Iupiter?
Iup. Rogas? Aequum esse opinor, ut præconium tuum
nonnullis uersiculis ac magniloquentia poëtica exornes,
ut hac impulsi studiosius et frequentius confluant. Mer.
Sanè. Veruntamen hoc poëtarum et rhapsodorum est
officium. Porro, ego minime sum poëticus, adeo ut præ-
conium quoq; corrupturus sim, si uersiculis consarcina-
tis & male cohærentibus proclamarem. Ac risui ero om-
nibus ob uersiculorum structuram parum concinnam.
Itaq; & Apollinem in dandis oraculis rideri à nonnullis
uideo, dum multa securo animo inuoluit, & data opera
obscurat, ne omnino audientes ocio indulgeant, sed expē-
dant uersiculos. Iup. Proinde Mercuri, Homericos uer-
siculos plerosq; admisce præconio, quemadmodum ille
nos conuocare consueuit. Credibile aut est illorum te cō-
meminisse. Mer. Profecto non admodū prompte et cal-
lide, tamen periculū faciam. Ergo Deūm nemo nec mas-
nec foemiã desit, Insuper Oceani sint oīa flumina præ-
sto. Omnes summa Iouis nymphæ quoq; tecta frequen-
tent. Cūcti in conciliū gressu properate citato Vos qui
bus oblati cedūt sua munera sacris Præterea quotquot
mediæ

*media seu forte secūda Classis erunt, seu quos tenet ulti
 ma, seu qui Penitus obscura diuorū sorte fruuntur De
 gētes pingues cupidi nidoris ad aras. Iup. Euge o Mer
 curi, optimum egisti præconem, ac iam plenis uijs con
 ueniūt. Quapropter assumens illos in sedes colloca, pro
 sua quenq; dignitate. Priores quidem sedes occupent au
 rei, post hos locentur argentei, deinceps uero subsequā
 tur quotquot sunt elephantini, his postremo succedant
 ænei atq; lapidei. Verum in his etiam ipsis Phidiæ aut
 Alcamenis, aut Myronis, aut Euphranoris, aut taliū cō
 similium artificum gratia præhonorantur. Caterum uul
 gares illi nulla arte nobiles longe alicubi cōclusi in angu
 lum locentur cum silentio, complentes tantum contio
 nem. Mer. Fient ista ut imperas, ac sua quisq; ut par est
 sede dignabitur. Atqui hoc neutiquā promptū aut nosse
 procliue est, si quis illorū aureus fuerit ac multitudine ta
 lentorum præponderet, opere uero non ita insignis sit,
 sed priuato penè ac uulgari & minime artificioso, si My
 ronis æneis ac Polycletiet Phidiæ & Alcamenis lapideis
 conferatur, quo nam locandus sit, si artē præferendā esse
 putas. Iup. Oportebat quidē ad hunc modū fieri, sed ta
 men aurū anteferendū est. Mer. Intellico, nempe iubes
 ut per opulentiores delectu habito, nō ex optimatibus e
 lectim locētur, atq; etiā à prætio. Proinde, uenite priora
 sedilia occupaturi uos aurei. Attamen ut uides Iupiter
 soli barbari præsidebunt. Etenim cuiusmodi nam græci*

Sint animaduertis, pleni quidem uenustate ac gratia, ne-
 que non uultu honesto & liberali, & quantum ad arti-
 ficij præstantiam attinet, probe culti & perpoliti, non
 tamen nisi lapidei aut ænei uniuersi. Aut qui ex illis ma-
 ximis sunt ac sumptuosissimis impensis fabricati, ele-
 phantini sunt, modicum ab asperso auro splendorem re-
 tinentes, quippe quo tantum colorati sunt, pauloq; fa-
 cti nitidiores. Cæterum intus sublignei quidem illi, tota
 que muscarum examina interne conuersantia cooperien-
 tes. Porro autem ipsa Bendis & Anubis ille, & pro-
 pter hunc Attis, præterea Mithres in uniuersum ex so-
 lido auro conflati sunt, et graues & multi reuera pretij.
 Neptu. Et quæ hoc tibi iustū uidetur Mercuri, ut Aegy-
 ptium illum canino rictu deformem mihi anteferre non
 uerearis, præsertim Neptuno existenti? Mer. Recte
 dicis, at te quidē ò Neptune Lysippus tantum fecit æneū
 & pauperem, quippe Corinthijs tunc aurum non ha-
 bentibus. Hic autem omnibus metallis longe est opulen-
 tior. Vides itaque patienter & placate hoc tibi sufferen-
 dum esse, si huic postponaris: neque indignandum est, si
 is cui tantus nasus est aureus, tibi prælatus fuerit. Ve.
 Proinde Mercuri, me quoq; assumptā transfer ad Deos
 aureos qui præsident, sum enim aurea. Mer. Minime
 ò Venus, quantum quidem ego uideo. Sed nisi prorsus
 hallucinor aut cæcutio, ex lapide candido ex monte Pen-
 telia exciso opinor, cum ita uisum esset Praxiteli Cnidijs
VENUS

Venus facta tradita es. Ve. Atqui grauiſſimum ſimul ac fide digniſſimum teſtem Homerum tibi producam, ſurſum ac deorſum ſuis in rapsodijs auream Venerem me eſſe perhibentem Mer. Sed enim ille ipſe quoq; Apollinem prædiuitem & opulentum eſſe adfirmat, nihilo ſecus tamen iam ipſum in extremis ſedentem conſpicias, à latronibus contumelioſe affectum, atq; etiam ſidibus cytharæ compilatum. Quare & tu contenta eſto, æqui boniq; conſulens, ſi non proſus in locum ſeruilem & ſordidum detrufa, contioni intereſſe cogare. Colofſus. Quis uero mecum in contentionem deſcendere audeat, cum & ſolem me eſſe conſpiciatis, & tanta mole ſpectabilem. Cæterum, ſi non magno admodum ingenio & artificio Rhodij me ſculpere dignati ſunt, tamen & alios pari arte ad noſtri archetypum ſedecim Deos aureos formauerunt? Quapropter ratione probabili omnium preciſiſſimus merito æſtimādus eſſem. Artis uero atq; operis præſtantia & nobilitas tanta penſatur magnitudine. Mer. Quid uero facti opus eſt ò Iupiter, ſiquidem & hoc non mediocrem mihi adfert iudicandi difficultatem. Etenim, cum ad materiam oculos deſlexero, totus quidem æneus eſt. Porro, cum apud animum meum perpendo ex quot talentis conflatus eſt, præter hippada quingentos excuſarus eſt modios. Iup. Quorſum uero attinebat & hunc intereſſe contioni, ſua magnitudine aliorum paruitatem expoſiturum cōtemptui.

neq; non ob dignam sedem nos perturbaturum? Verum
enimvero ò Rhodiorũ optime, etsi maxime omnibus au
reis anteposendus esses, quomodo præsidere possis, nisi
cæteri omnes exurgant foras, ut soli tibi ad sedendum lo
cus pateat atq; sufficiat, omni spatio uel alteris tantum
natibus occupato. Quocirca rectissime feceris, si stans
contioni intentus fueris, inflexo in conciliũ capite. Mer.
Ecce rursus altera in discernendo mihi difficultas obijcè
tur. Aerei enim estis utriq; , eiusdemq; artificij, nimirũ
in Lysippi officina uterq; formatus. Et quod maximum
est, generis nobilitate pares, utpote Iouis filius Dionysius
ille cum Hercule. Vter ergo illorum anteferendus est
alteri? Siquidem de loco pugnant inter se ut uides. Iup.
Nimium uero cunctamur Mercuri, iam dudum conciona
tum esse oportuit. Quare in præsens quidem nullo habi
to discrimine sessum eant promiscue, ubi cuiq; uisum fue
rit. Deinceps uero hisce de rebus cogetur de integro cõ
cilium, ac deinde certum habebò, qui mihi hac in re
ordo constituendus sit. Mer. Sed ò Hercules quàm pro
more solito tumultuantur, cum uociferatione quotidia
nam illam distributionem efflagitantes. Vbi est nectar?
Vbi relicta ambrosia? ubi sunt hecatombæ? ubi sacrifi
tia? Iup. Compesce illos Mercuri indicto silentio, ut in
telligant cuius gratia accersiti sint, eiusmodi nugis post
habitis. Mer. Atqui non omnes græcam linguam capi
unt Iupiter, ego uero uarias linguas minime sonare cal
leo, ut

leo, ut Scythis et Persis & Thracibus ac Celtis intelligi-
 bilia prædicem. Consultus itaq; factu opinor, si manu
 signo dato silentiũ imposuero. Iup. Quin ergo facis.
 Mer. Euge, Pythagoricis taciturniores tibi facti sunt,
 itaq; iam tempus est concionandi. Vides ut omnes ocu-
 los in te coniectos habeant, cupide atq; desyderanter ex-
 pectantes, quid nam dicturus sis. Iup. At quod ego pa-
 tior Mercuri, cur tibi exponere uerear filio existenti
 meo. Haud tibi obscurum esse reor, quàm impendio au-
 dax ego semper et magniloquus in contionibus esse sole-
 am. Mer. Satis comperte noui, ac profecto magno me-
 tu consternatus eram contionante te audiens. Maxime
 uero quando minabare te terrã ex ipsis fundamētis euul-
 sam, & pontũ unã cum Dijs sursum tracturũ, aurea illa
 cathena ex alto demissa. Iup. Atqui nunc ò fili, nescio
 quo modo siue præ magnitudine periculorũ impendentĩ-
 um, siue præ multitudine presentĩũ, conuentus enim ut
 uides est frequētissimus, anĩus confusa mente mihi peni-
 tus obstupuit, planeq; sub trepidãti lingua cõstricta esse
 uidetur. Et quod oĩm est absurdissimum, orationis quoq;
 multũ diuq; meditatae proœmiũ mihi excidit, qd' adorna-
 uerã, ut exordio erga illos uterer bellissimo atq; luculen-
 tissimo. Mer. Perdidisti oĩa ò Iupiter, cæterũ illi tuo silẽ-
 tio in suspitionẽ uenient, ac grande aliqd' malũ se auditu-
 ros expectabũt, cuius gratia tu ita læte & cunctãter ad-
 dicẽdũ pgrederis. Iup. Vis ergo Mercuri. Homericũ il-
 lud pœmiũ illis occinã? Mer. Quale nã? Iup. O superi

dictis animos attendite nostris. Mer. Apage, iam enim abunde satis ista sub initium nobis per contumeliam inculcasti. Verumtamen, si consultum uidetur, uersiculorum odiosam difficultatem missam facito. Cæterum unam aliquã ex Demosthenis orationibus aduersus Philippum habitis, quæcunq; argumento tuo appositissima uidebitur, desume, pauca quædam immutans. Facies hoc multorum rhetorum exemplo, quibus idem facere nunc solenne est. Iup. Recte sanè dicis, consarcinata tam quandam rhetoricam, neq; non promptam & facilem perplexis & animo hæsitantibus. Proinde facto aliquando principio exordiar. Pro magna pecuniarum copia ò uiri Dei uos electuros opinor, si palàm uobis fieret quid tandem illud sit, cuius gratia in hunc coetum estis accersiti. Quod cum ita sit, consentaneum est, ut me dicentem attentis audiatis animis. Porrò ò Dij præsens quidem tempus emissa uoce propemodum loquitur, instantibus periculis omni conatu ac studio uobis occurrendum esse. Nos autem ad hæc summa ope prouidenda parum solícite affecti uidemur. Iam uero, quoniam Demosthenis subsidiaria uerba me deficiunt, hæc ipsa uobis manifestius declarare statui, propter quæ perturbatus animo, conuocata contione concilium coëgerim. Heri enim, ut nemini uestrum obscurũ esse opinor, cum Mnesitheus Nauclerus obseruatam ex undis nauem, quæ ad Capharei scopulos fermè illisa perisset, sacra persoluisset,

set,

set, accepti epulis in Peiræo cōuiuū agitabamus, quot
quot nostrum à Mnesitheo uocati eramus ad sacrificiū.
Deinde oblati libaminibus uos alius aliò, quo cuiusq; fe
rebat animus, secessistis. Porro autem ego, necdum enim
profunda erat uestpera, in urbem regressus sum, ut tem
pore pomeridiano otiosus ab animo deambularem in Ce
ramico, simul mecum sedula agitatione Mnesithei tenue
ac frugale, ne dicam sordidum, conuiuium perpende
bam, qui, cum sedecim Deos epulis acciperet, solum
modo gallum sacrificauit, senem quidem illum, ac iam
muco & pituita laborantem. Thuris præterea grana
quatuor iam prorsus putrida, adeo ut prunis iniecta sta
tim extinguerentur, ut neq; summas nares emergente fu
mo contingeret, præcipue uero cum totas hecatombas
ample & liberaliter polliceretur, iam nauis appropin
quante scopulis certo inclusa periculo. Interea dum hæc
mecum uoluerem in animo, ad porticum Variã progre
diendo de labor, ubi consistens ex improviso inusitatam
hominum multitudinem conspicio: partim quidem illo
rum intra porticum, partim uero ipso sub Ioue, insuper
nonnullos uociferantes ac mira peruitacitate disceptan
tes, inq; sedibus consedentes. Tandem uero rem ipsam
facile cōiectura assequutus, nempe Philosophos esse ex
contentiosis illis & rixosis, uolui propius admoto gres
su exploratius intelligere, quid nam illud esset, cuius gra
tia inter sese tantopere digladiarentur. Ac me ilico nube

ex crassioribus illis circunvolutum illorum habitu ex
 ornavi, proluxa q̄; barba attracta, per omnia non inepte
 Philosopho similem turbæ memet immisi. Multis uero
 qui mihi obsistebant cubito è uia protrusis, ingredior oī
 bus ignorantibus quis essem. Ceterū intra turbā iam cō
 sistens offendo Damim illum Epicureū hominem perdi
 tissimum, ac Timoclea Stoicum uirorum longe optimū
 pertinacissime disceptantes. Itaq; Timocles largo sudo
 re perfluens, præ nimio clamore iam penè uocem amise
 rat. Damis uero risu sardonio diffluens magis ac magis
 Timoclea exasperabat. Porrò omnis illorum sermo de
 nobis habebatur. Etenim execrandus ille Damis, hu
 manarum rerum nihil à nobis prouideri affirmabat, ne
 que eorū quæ in terris fierent quicquàm nobis curæ es
 se. Breuiter, nihil aliud quàm in uniuersum nos non esse,
 tanta ui comprobandi eius ualuit oratio, erant q̄; nonnul
 li qui laudarent illum. Alter uero nempe Timocles no
 stra optime sentiēs propugnabat, indignabatur q̄; ac oī
 bus modis hostem pugnis inuadens laceſſebat, curam &
 sedulitatem nostram collaudans, ac planum faciens cum
 ex mundo, tum omnium rerum conuenienti ordine De
 os esse, quod q̄; per nos ordinatim disponderentur singu
 la. Nec defuerunt quibus & ille fuit admirationi, eius
 orationem non improbantibus. Verum iam extreme de
 fessus erat, ac grauter & laboriose loquebatur. Vniuer
 sa aut̄ turba in Damim coniectos habebat oculos. Cete
 rum cum

rum cū ego Deorū existimationem periclitantē aiaduer-
 terē, iussi noctem ocysus circūfusam cōuentū dissoluere.
 Abierunt ergo excōposito ut die postero inchoatam de
 Dijs disputationē ad finē deducerēt. Inde ego multis me
 domū abeuntibus comitem adiungens inter eundem au-
 diebam Damidis uerba certatim in celum ferri, atque à
 pluribus supra modum probari. Præsto tamen aderant
 etiam qui dicerent nihil esse præiudicandum, sed expe-
 ctandum, siquid in crastinum ipse quoq; Timocles dictu-
 rus esset. Hæc fermè sunt quorum gratia uos conuocari
 iussi. Non modica uero sunt hæc ò Dij, si ratione diligen-
 tius inita consyderaueritis omnem nostrum cultū, omnē
 gloriam nostram ac prouentū ipsos esse hoīes. Porro aūē
 illi si persuasi in eam cogitationem discesserint, aut omni-
 no deos non esse, aut si sint, res tamen humanas nulla
 illorum administrari prouidentia, periculum est, ne o-
 mnia nobis in terris negentur sacrificia, subtrahantur
 munera, cultus intercipientur, ac nequicquam sublimes
 in coelo collocati cum fame conflitemur, diebus festis
 & solennitatibus, & certaminibus, & sacris, & ludis
 nocturnis & pompis orbati. Super tantis itaq; rebus in
 præsentia quidem æquum esse opinor, ut omnes collatis
 consilijs accuratē perpendamus, si quam imminentibus
 periculis salutem inuenire queamus. Tum, qua potissi-
 mum ratione adiutus Timocles potiatur uictoria, ac
 ueriora dixisse uideatur. Damis uero conuictus atque

confusus auditoribus risui exponatur. Cæterum ego Timocli non admodum confido, quasi per omnia destitutus auxilio uicturus esset, nisi nonnihil opis per nos illi allatum fuerit. Facito Mercuri præconium quod lege fieri cautum est, ut surgentes consulant. Mer. Audi, ac silentio linguam cohibe, ne turba. Quem ex Dijs maiore animus ad contionandum impellit, quibus consentaneum est? Quid hoc rei est, nemo surgit in medium, sed cuncti ora tenetis, fortasse earum rerum magnitudine, quæ expositæ sunt, obstupescit. Momus. At uos sic muti tellus fiatis et unda. Ego uero si mihi cum quadam dicendi libertate copia fandi concessa fuerit, permulta haberem o Iupiter, quæ in præsentiarum conferrem in medium. Iup. Confidenter dic o Mome, atq; interrito animo, uidere enim utile quiddam ad rem præsentem libere proloquuturus. Mo. Proinde o Dei, agite, cuncti attentissimis estote animis. Ego enim iam olim admodum expectabam in eam difficultatem res nostras delapsuras, ac multos eiusmodi Sophistas nobis suppulluturos, iam dudum prospexi animo, à nobis ipsis tam abominandæ atq; inauditæ audatiæ causam suscipientes. Et sanè per æquitatem indignum facinus est, eam ob rem irasci Epicuro, aut eius asseclis, eiusq; disciplinæ successoribus, si talia de nobis suspicati sunt. Quam enim equam opinionem de nobis illis habendam esse contendat quispiam, quando tantam omnem rerum perturbationem

in hita

in uita uideant. Bonos quidem ex illis ut quisq; agit uitã
 maxime inculpata, potissimum negligi, paupertate,
 morbis ac iugo seruili indignissime afflictos opprimi.
 Cæterum homines facinorosos nefarijs sceleribus con-
 taminatissimos, honore & dignitate priores esse, diui-
 tijs extructissimis affluere, melioribus imperitare. Quin
 etiam sacrilegos nullis supplicijs multari, uerum conces-
 sa impunitate tuto latere. In crucem uero subigi, ac ua-
 rijs modis pulsari eos, qui nihil mali sunt commeriti, per
 iniustitiam delinquentes. Hæc itaq; cum uideant, iure
 optimo talem de nobis opinionem obtinent, nihil pror-
 sus nos esse. Maxime uero quando oracula prædicens
 audierint, quale est illud, Traiecto Hale maximum
 subuertes imperium. Haud quaquam planè manifestan-
 tia, num suum ipsius, an hostium imperium subuersurus
 sit. Et iterum uxoribus Salamis charissima pignora per-
 des. Etenim & Persæ, ut opinor, & Græci iuxta è muli-
 eribus editi sunt. Cæterum auditis etiam rhapsodis illis
 quod & amor operam demus, quod uulneremur &
 seruiamus, quod uinculis constringamur, quod motis se-
 ditionibus dissideamus, atque id genus innumeris alijs
 rebus satis ridicule simus impliciti, præsertim cum bea-
 ti atque immortales esse contendamus, quid uero aliud
 perinde, quàm riderent, facerent, ne flocci quidem no-
 stram diuinitatem æstimantes. Nos porro indigne feri-
 mus, si qui sunt homines non prorsus uecordes, & men-

OPUSCULA

tis inopes, qui ista differunt, ac omnem nobis prouidentiam extorquent e manibus, cum potius contentos nos esse oporteat, si nobis etiamdum nonnulli sacra facerent, talia flagitiose delinquentibus. Ac mihi hoc loco o Iupiter (soli enim sumus, nec ullus hominum in hoc coetu praesto est, extra unum Herculem ac Dionysum & Ganymedem & Aesculapium, qui nothi sunt & Dij asscriptij) cum ueritate responde, quando uero in tantum res humanae tibi curae fuere, ut habita ratione perpendisses, qui nam illorum prauus & mali, aut iusti ac boni essent? Haud quaquam uero in hanc curam unquam te incubuisse dixeris. Itaque nisi Theseus ex Trezene Athenas profectus, iugulasset in itinere maleficos, sane quantum ad te & prouidentiam tuam attinet, nihil obstarent, quominus non uiuerent & Scyron & Pityocampes & Cercyon, alijque innumeri parricidijs et latrocinio uiatoribus negotium ualde securi facessentes. Ac nisi Eurystheus homo cum iustus tum multum prouidens singulari humanitate impulsus, singulis apud quasque diligenter exploratis, hunc famulum suum emisisset, hominem manu promptum factisque strenuum, & ad obeunda pericula ac labores suscipiendos interritum, nunquam tibi o Iupiter Lerneae hydra in mentem uenisset, nunquam aues Stymphalides curae fuissent, multo minus equi Threitij. Quando uero Centaurorum contumeliosae temulentiae memor fuisses unquam? Atqui, si uerum proferendum est, tantum compressis manibus

bus

L V C I A N I .

Bus in Olympo desidemus, tantum hoc incōniūter ob
 seruantes, si quis litet atq; sacrificet, ac circa aras incen
 so thure uaporet. Porro aut res ceteræ temere ac iuxta
 fluxum feruntur, ut quisq; illas fortuito attraxerit. Itaq;
 meritis nostris digna ac iusta patimur, atq; etiam ampli
 us patiemur, ubi homines post pusillum suspicientes ani
 maduerterint nihil se utilitatis consequi, tametsi nobis
 sedula pietate sacrificarint, & oblati libaminibus lita
 uerint. Deinde, breui uidebis ab ipsis Epicureis nos
 rideri contemptissime, & haberi pro abiectissimis, Me
 trodoros uero & Damidas suis disputationibus inuale
 scere, propugnatores autem nostros ab illis iugulari.
 Quare nostrarum erat partium, his rebus finem impo
 nere ac periculis emergentibus mederi, illisq; summa
 ope obniti, quorum opera hæc eò perducta sunt. Equi
 dem, quod ad me attinet, non ualde periclitabor, si de
 spectus ero. Neque enim olim in eorum censebar nu
 mero, quibus honos habebatur, rebus uestris adhuc
 stantibus & florentibus, uobisq; oblato sacrificio fru
 entibus. Iupiter. Enimuero, hunc o cœlites deliran
 tem & nugantem missum faciamus, semper aliàs quo
 que asperum obiurgatorem agentem. Est enim, ut
 præclare dixit admirandus ille DEMOSTHENES,
 criminari & insectari, atque etiam obiurgare cuius uo
 lenti promptum ac facile. Cæterū demonstrare, quare

C 4

tione rebus presentibus commodissime succurra-
 tur, profecto consultoris officium est non nisi impense
 cordati. Quod quidem uos alios sedulo facturos etiam
 hoc tacente constantissime persuasum habeo. Neptu.
 Ego quidem alias quod uobis obscurum non est, sub un-
 dis dego, in profundo marinae Reipub. procurationem
 obiens, pro uirili quoad eius fieri potest nauigantes ser-
 uo, puppesq; sursum ac deorsum magna cura deduco,
 neque non uiolentam uentorum rabiem mollio atque de-
 mulceo. Nihilofecus tamen & earum quae hic agun-
 tur rerum cura me habet sollicitum. Proinde Damim e-
 medio tollendū esse opinor, priusquam ad contentione
 descēderint, aut ictu fulminis, aut alia quapiā machinā,
 ne disputando uictor euadat. Siquidē perhibes illū Iupi-
 ter oēs persuadendi uias ac artes callere. Quo facto illud
 quoq; testatum faciemus, nos supplicium de illis sumere,
 qui ista aduersus nos petulanter affirmant. Iup. Lu-
 dis ò Neptune, aut praefiniti ordinis oblitus es? Nihil enī
 tale in nostra manu sitū est, uerum Parcae sunt quae cui-
 que fatali lege decernunt, hunc quidem fulmine, alte-
 rum ferro, tertium febricula, quartum tabe consum-
 ptum interire. Etenim, si meae facultatis fuisset punire
 maleficos, dimissem scilicet nuper sacrilegos nullo
 ictos fulmine ex olympia, cum duos torti capillitij no-
 dos mihi detondissent, sex minas utrunque ponde-
 rantem

rantem? Aut tu ipse dissimulanter neglexisses in Geræsto piscatorem illum ex Oreo, qui furtim tibi tridentem abstulerat? Accedit his quod etiam indignanter et iracunde ferre uidebimur hoc facto perturbati, et Damidis sermones perhorrescere, ac propterea ea insidiosè esse molitos, ne nobis expectandū esset, dum ille ex aduerso cum Timocle compositus congredieretur. Quod quid aliud quàm desertam causam uincere uidebimur? Neptu. Atqui compendiosam ad parandam uictoriam ego me uiam excogitasse arbitrabar. Iup. Apage, furiosum et illiberale consilium ò Neptune, ac propemodum pingue et stolidum de tollendo ante tempus aduersario, ut nondum conuictus mortem oppetat, relicta in ambiguo disputatione. Neptu. Proinde, uos aliud quod factu sit præstantius excogitate, si mea consilia uobis tantopere repudianda uidentur. Apol. Si nobis quoq; natu iunioribus, et nondū barbatis per legē cōcederetur cōtionandi copia, fortasse utile quiddā et frugiferū afferrē in mediū rei super qua deliberatis. Momus. Equidem ea nobis est ò Apollo de rebus ita arduis proposita deliberatio, ut non ætatis respectu, sed communis utilitatis seruiendæ gratia omnibus quoq; sermo sit propositus. Quàm uero lepidum esset atq; festiuum, si in extremis periclitantes discriminibus, circa legis facultatē atq; licentiam ambitiose disceptaremus. Cæterū, tu iam admodum concionator es legitimus, nempe iam olim ex

ephœbis egressus, præterea in duodecim uirorum tabu-
 lam relatus. Ac parum abest, quo minus etiam in Satur-
 ni concilio uersatus sis. Quare non est quod iuueniliter
 te geras erga nos, uerum sumpta audacia confidenter
 quæcunq; tibi optima factu uisa sunt, proloquere. Neq;
 propterea pudore afficiare, quod imberbis existens con-
 tineris, præsertim cum ita profunda barba tibi sit fili-
 us Aesculapius. Quin etiam alioqui non indecorum tibi
 erit, id ætatis nunc maxime specimen aliquod sapientiæ
 exhibere, ne frustra uideare in Helicone consedis-
 se, unã cum Musis Philosophando. Apol. Atqui nequaquã
 penes te est ò Mome facultas eiusmodi permittendi, sed
 penes Iouem, qui si fandi potestatem mihi dederit, for-
 tasse quippiam ex promam non in eruditum aut in condi-
 tum, sed quod ei quæ mihi in Helicone fuit conuersatio-
 ni respondeat. Iup. Dic inquàm ò fili, iam enim
 permisi tibi. Apol. Timocles ille uir profecto non
 malus esse uidetur & pius, & qui disputationes Stoicas
 ad unguem excusserit. Vnde compluribus quoque con-
 uersatur iuuenibus propter exactam Philosophiæ cog-
 nitionem, & mercedem non mediocrem hac ratione colli-
 git, persuadendi facultate impendio pollens, quoties pri-
 uatim inter discipulos disserendo uerba facit. Cæterum
 in hominum frequenti cœtu aut celebritate populari ad-
 dicendum infantissimus & timidissimus existit, uoce
 instructus uulgari ac planè barbara, ita, ut inepte &

retiose

vitiose dicendo in conuentibus non raro auditoribus ri-
 sum excutere soleat, nihil apte inductum connectens,
 sed argumentis putidis & barbaris commiscet omnia.
 Maxime uero omnium hoc illi usu uenit, quoties elo-
 quentissimus uideri gestit. Enimuero, alioqui quod ad
 ingenij acumen attinet, uir est perspicacissima intelli-
 gentia, & mentis planè diuinæ, quemadmodum testan-
 tur illi, quibus res Stoicæ propius atque compertius no-
 tæ sunt. Dicendo uero atque interpretando præ imbe-
 cillitate corrumpit plerèq; omnia, non ualde planum fa-
 ciens quid sibi uelit, uerum ænigmatum inuolucris non
 dissimilia proponēs obscurat omnia. Ac rursus multo in-
 uolutiora ad quæstiones propositas respondere illi moris
 est. Porro, auditores parum intelligentes quid affectata
 obscuritate sibi uelit, ferè subsannant eum. Consentane-
 um autem esse opinor, perspicue et significanter dicere,
 cui rei plurima cura impendenda est, ut audiētes ea quæ
 loquimur nullo cum fastidio intelligunt. Mo. Equi-
 dem hoc recte dixisti Apollo, collaudatis ijs qui in oratio-
 nibus perspicuitate utuntur, quanq̃ tu hoc ipsum in pro-
 mēdis atque reddendis oraculis non admodum usurpare
 soleas, ancipitia & ambiguitate intricata multa in me-
 dium secure proijciens, adeo ut audientes alio ad inter-
 pretandum oracula opus habeant Pythio. Sed quid est
 quod adfers consilij? Quo remedio Timoclis in dicen-
 do infantia succurrendum esse existimas? Apollo.
 Si quo modo patronum illi o Mome, queamus aduua-

gere alium qui facultate dicendi polleat, eaq; pro dignitate eloquatur, quaecunq; Timocles excogitata illi effanda suggererit. Mo. Non sapit profecto hoc quod dixisti pilos, sed adhuc paedagogi eget admiculo, de patrono in conuentu Philosophorū adiungendo, ad praesentes interpretaturo, quaecunq; Timocli dictu necessaria uisa fuerint. Damis uero ipse per se loquatur, porro alter interpretis utatur opera, priuatim in aurem illi susurrans, quaecunq; sibi placuerint. Ceterum interpretis rhetoricetur, cum neq; ipse fortasse quicquam ex his intelleturus sit, quae Timoclem suggerentē audierit. Haec quomodo turbæ non uideri possunt extreme ridicula? At qui hoc alia uia aggrediamur, quando haec parum successit. Tu uero o admirande, etenim & uatem esse te confirmas, ac mercedem non mediocrem his praestigijs cumulasti, donec aliquando & lateres aureos consecutus es, cur non data iam occasione in tempore aliquod egregium artis tuae specimen exhibes, praedicens nobis penes quem ex Sophistis disputaturis futura sit uictoria. Siquidem cum augurij peritia excultus sis, credibile est futurarum rerum euentum te praediuinare posse. Apol. Qui hoc ullo pacto fieri possit Mome, neq; praesente nobis tripode, neq; thimiamatis, nec fonte augurali, cuiusmodi est Castalia? Mo. Vide, ut confutatus tergiuer seris dum in angusto constringeris. Iup. Attamen dic o fili, neq; huic sycophantæ calumniandi occasionem, tuaq;

tuaq; subsannandi concedas, quasi omnis tua uaticinatio
 di peritia in tripode et aqua & thure sita sit, adeo ut ni
 si hæc tibi præsto sint, omni arte priuatus sis. Apol.
 Equidẽ ista in Delphis aut Colophone melius à me fieri
 poterant ò pater, oraculis omnifariam ut assolet mihi
 præsentibus. Attamen uel sic his omnibus nudus, impa
 ratusq; tentabo prædicere, utrum secutura sit uictoria.
 Suscipietis uero haud dubie nisi uersiculis inclusum ora
 culum protulero. Mo. Dic modo, uide ut clara & a
 perta proferas Apollo, quæ nullo patrono egeant, aut in
 terpretis requirant operam. Etenim, nequaquã iam ouil
 la caruncula aut testudo in Lydia coquitur, uerum qui
 bus de rebus nobis sit proposita deliberatio, non te præ
 terit. Iup. Quid ò nate dicturus es? Quã uero quæ
 oraculi prædictionem antecedunt, quàm plena terroris
 sunt, nempe color pallore immutatus, oculi hinc inde
 mobiles, comarum semet erigentium horror, motus cor
 poris furore incertus, ac omnino oĩa numinis præsentia
 testantia, plena sunt mysteriorũ atq; terriculi. Apol.
 Percipe Faticani gens diuũ miracula Phœbi
 Lite super dura, quam constituere Sophistæ
 Clamosi, largis armati uocibus omnes.
 Multa quidem uarij alterno clamore tumultus
 Miscentes stiuâ complebunt rostra carinæ.
 Ast ubi iam curuo comprehenderit ungue cicadam
 Vultur, postrema cornices uoce sonabunt.

- Excipiet sperata suos uictoria mulos,
 Verum asinus feriet longo sua pignora cornu.

Iup. Cur autem sublato cachinno risisti ò Mome, atque ista minime risu prosequenda sunt, quæ nostris ceruicibus iam imminent. Desine uero sedato risu infelicissime, aut immodicis cachinnis præfocaberis. Mo. Et quæ nam risum queam comprimere ò Iupiter, tali tam claro & perspicuo audito oraculo? Iup. Quin igitur & nobis interpretaris, quid nam sibi uelit. Mo. Valde quidã aperta et liquida, ita ut nihil nobis opus sit Themistoclis opera. Siquidem perspicue hoc testatur oraculum hunc uidelicet esse præstygiatorem, nos autem asinos clitellarios, ac per Iouem etiam mulos, qui tam facile persuasi, illius uerbis credamus: neque tantum habeamus mentis aut cerebri, quantũ habent locustæ. Hercu. Ego uero pater tametsi inter superos inquilinus sim & ascititus, tamen quæ nostris rebus in præsens usui fore uisa sunt, non grauabor exponere. Cum enim iam ad disputandum in unum coierint, tunc si Timocles superior euaserit, sinemus conuentus de nobis habiti disceptationem progredi: sin res secus cesserit, tunc ego ipsam porticũ concussam radicitus super Damim præcipitabo, ne homo execrandus ore blasphemo amplius nos inuadat. Mo. Hercules heu Hercules, quàm immane & barbarum est quod dixisti, et uehementer bæoticum consilium, eadem opera uolens tot unã cum scelesto Damide exitio

de exitio absumere. Adhæc ipsam quoque porticum unâ cum Marathone & Multiade atque Cynigero diruere. Et quo nam pacto his collapsis rhetores amplius debito fungerentur declamandi officio, maximo ad conscribendas orationes argumento priuati? Equidem ista uiuenti tibi licuisset perpetrare, ex quo uero in Deorum numerum relatus es, factus & ipse diuinitatis particeps didicisti, ut opinor, solas Parcas effecta reddere posse talia, porro uos eiusmodi perficiendæ facultatis expertes esse. Her. Proinde, quando leonem aut hydram claua illisa leto dedi, Parcæ per me ista operatæ sunt? Iup. Sanè uero. Her. Ac nunc si quis contumelia petulantè me impeteret, aut templum nefario sacrilegio compileret, aut statuam meam subuerteret, nisi iam olim Parcæ uisum foret, non conteram illum scilicet? Iup. Nequaquam. Her. Ergo me cum libertate dicentem quæ sentio, audi o Iupiter. Ego enim, ut Comicus ait, homo sum agrestis & rusticus ligonem, ligonem uocans. Si ad hunc modum res nostræ se habent, honoribus nido ri, ac sacrificiorum sanguini quibus hic fruimur longum ualere iussis, in orcum descendam, ubi me nudum arcum habentem, saltem demortuorū umbræ & idola per timescent, propter feras terribiles ac monstra à me passim trucidata. Iupiter Euge testem, quod aiunt, domi adductum. Conseruasti igitur Damidi ista ad disendum subiiciens. Sed quis tanto accedit properandi

studio, nempe æreus ille est probè politus & exacte expressus, subligata in morem priscorum coma. Magis uero tuus est ò Mercuri frater, forensis ille, cuius circa porticum Variam crebra est conuersatio. Proinde pice oppletus est, quippe qui in dies singulos à statuarijs refingitur. Quid hoc nate, cur tanto cursu ad nos contendis? Nunquid nouarum rerum quippiam è terris annuncias? Hermagoras. Ingens quiddam ò Iupiter, quodq; summam & maximam requirat operam & diligentiam. Iup. Quin ergo actutum expromis, sicubi aliud forte mali nobis ignorantibus subortū sit. Herma. Cum ad porticum iam fabricarer æreus, ac perq; dorsum perq; pectus inūgerer, et factus inepte corpori thorax meo adpenderet, nec arte dispari foret ex ære totus additus mihi balthæus, turbam uideo tumultuantem adcurrere, qua cum duo sophistici certaminis ibant periti fronte tristi ac pallida pugiles Damis &, Iup. Parce precor optime Hermagora, uerbis intonare tragicis. Noui enim quos dicis. Sed age hoc mihi expedi, num iam dudum consertis manibus in pugnam descenderunt? Herma. Nondum, sed adhuc in initio uelitaris pugne ac intrateli iactum constituti sunt, funda iaculantes & alternis eminus cōuitijs mutuo se petunt. Iup. Quid ergo nobis porrò faciendum est ò superi, an non pro lato capite auscultandum? Quo circa horæ ostiariæ iam auferant à ianua pessulum, ac deductis nubibus olympi portas

portas referent . O Hercules , quanta multitudo hominum ad audiendum confluxit . Cæterum Timocles ille non admodum mihi placet ita perturbato animo trepidans , funditus hodie perditurus est omnia . Neq; enim dubijs argumentis indicat , nullo modo Damidis impressionem ac impetum se perpeffurum . Sed quod nobis factu est facilimū , uota pro illo faciamus nobiscum , at tacite ne Damis inaudiat ista . Timocles . Quid uero ais Dami sacrilege , nullos esse Deos , neq; eosdem quicquàm in rebus humanis prouidere ? Da . Non , sed tu mihi prius responde , quo sermone persuasus illos esse credidisti . Timo . Nequaquàm , sed tu mihi ò scelerate respōde . Da . Non inquam , sed tu . Iup . Hac equidem tua ratione noster præpollet multo maxime , nam uocalius & intensius exasperat omnia . Euge uero ò Timocles , multa mala in hominem perditumingere conuita . In hoc enim omnis tua uis sita est , ut maxime aliàs ipsis piscibus mutiorem te esse declaret , os tibi opprimens . Timo . Atqui per Mimeruam , prior tibi nunquàm respondebo . Da . Proinde ò Timocles , roga . Siquidem in hoc iam uicisti postquàm iuraueris . Sed enim , si uideatur citra blasphemias . Timo . Recte mones ò execranda bellua , nulla ne uidentur tibi superi uti prouidentia ? Da . Nulla . Timo . Quid ais ? omnia ergo fortuito contingunt , & citra Deorum prouidentiam ? Da . Sanè uero . Timo . Neq; ullius Dei cura quicquid

O P V S C V L A

ordinatur aut disponitur? Da. Non. Timo. Cū
 ēta uero temere feruntur & casu fortuito? Da. Sanē.
 Timo. Cæterū uos ciues ista audientes impune suffertis
 huius execrandas in Deos blasphemias, nec sceleratum
 hunc saxis obruitis. Da. Quid uero hominum ani-
 mos in me exasperas o Timocles? Aut quem nam te esse
 dicam, qui Deorum gratia magno aduersus me stoma-
 cho exacerbatus es, præsertim illis ipsis nequaquam in-
 digne ferentibus? Iam enim olim ista audientes non-
 dum ulla re mala aut acerba me affecerunt, nescio ta-
 men, si ista audiunt. Timo. Audiunt ista o Dami au-
 diunt, cæterum in aliud tempus grauibus supplicijs te
 excarnificandum reseruant. Da. Et quando illi de
 me cogitando tantum à rebus suis sibi sumerent ocij,
 tot ac tantis ut tu mihi perhibes districti occupatiōibus,
 res quæ sunt per mundum innumeras disponētes? Adeo
 ut te quoq; nondum ob tua nefanda periuria dignis sup-
 plicijs affecerint. Neque non ob cætera nefaria flagi-
 tia, ne & mihi necessitate coacto ad conuicta & maledi-
 centiam propter probra falsò obiecta cōfugiendum sit.
 Et me hercule non uideo, quo certiore argumento suam
 testatam facere possint Prouidentiam superi, quàm si te
 malum & nefarium malis exemplis cruciatum perde-
 rent. Atqui pro certo constat illos peregre esse profe-
 ctos, super Oceanum fortasse ad inculpato Aethyopas.
 Solent enim crebro ad illos ire comessatum, & profecto

non

nonnunquam inuocati. Timo. Quid ad tam impudentem & blasphemam contumeliam tibi respondeam o Dami? Da. Nimirum illud, quod iam olim auidissime audire desyderabam, nempe qua ratione persuasus Deos prouidere existimas. Timo. Equidem ipso rerum quotidie accidentium ordine primum ad hoc credendum inductus sum. Nempe, quod sol subinde diurni spaciij cursu suum iter conficiat, ad eundem quoque modum luna perpetuo tenore eat ac redeat. Tum alterna stellarum uicissitudo, & plantæ è terra succrescentes, & animantia in dies singulos nascentia. Quodq; eadem tanta industria procreata sic alantur, sic moueantur, sic cogitent, sic incedant. Quodq; ea sit ratio edificandi, ea incidendi coria. Quæ omnia aliaq; id genus innumera mihi clarissima & certissima uidentur esse diuinæ Prouidentie inditia. Da. Tu quidem Timocles questionem discerpis, neque enim clarum aut certum est, num horum quodq; disponente Prouidentia conficiatur. Cæterum quod hæc fiant, nec ipse negauerim. Non tamen ideo mox persuasus sum, ut credam ista necessario, ac quodam coactu Prouidentie fieri. Iam enim aliàs incepta sunt, & nunc pari uicissitudine, eademque uia constituuntur. Tu uero harum rerum ordinem necessitatem uocas. Deinde uidelicet indignaris, si quis à sententia tua dissentit, cum ea quæ fiant, enumeres ac laudibus efferas, existi-

O P V S C V L A

mans hisce demonstrasse etiam unumquodq; illorum
 inuari posse prouidentia. Itaq; iuxta Comicū hoc pro
 fecto quod adduxisti friuolum est, proinde aliud adduci
 to. Timo. Equidem ego in ea sum sententia, ut putē
 aliam demonstrationem huic rei comprobandæ mihi nō
 esse adducendam, attamen ego te interrogabo, ceterū tu
 mihi responde. Videtur ne tibi Homerus fuisse poëtarum
 præstantissimus? Da. Et ualde quidem. Timo. Huic
 ergo ipsi ego fidē habui, Deorum prouidentiam haud ob
 scure asserenti. Da. Atqui ò admirande, Poëtam me
 hercule excellentem fuisse Homerum, oēs tibi haud diffi
 culter assentimur. Porro autem testem super hisce rebus
 fide dignum aut hunc aut alium Poëtam ullum esse, id ue
 ro nullo modo concedimus. Neq; enim ueritatis profe
 rendæ curam illis fuisse constanter opinor, sed ut audi
 entium animos uerborum lenocinijs atq; dulcedine de
 mulcerent. Quapropter & uersiculos cantillant, & fa
 bularum inuolucris perstrepunt, ac breuiter super fumo
 machinantur omnia. Perlibenter uero ex te audirem,
 quibus nam Homeri dictis maxime in hanc opinionem
 esses adductus. Nunquid ijs, quæ de Ioue memoriæ pro
 didit, quomodo illum insidiosè petitum uinclis constrin
 gere uoluerint, & filia & frater & uxor eius? Et nisi
 Thetis indignum facinus miserata Briareum Ioui in au
 xilium aduocasset, optimus ille Iupiter nobis constrictus
 atq; discerptus fuisset. Pro quibus memor dati à Theti
 de bene

de beneficij, ludit Agamemnonem somnio quodam fallaci immisso, in hoc ut multi ex Achiuis hostili manu perempti occumberent. Vide uero quàm non facile & promptum Ioui fuerit fulminis extorti incendio inflammare Agamemnonem, nisi miseris modis illum decepisset. Aut illa fortasse omnium maxime tibi audienti fidem fecerunt, quemadmodum Diomedes Veneris manum uulnere uiolauerit, atque etiam Martem ipsum Mineruæ impulsu. Aliquanto uero post, ipsi cœlites furore collapsi singulari inter sese certamine mixtim masculi & foeminae præliati sunt. Ac Minerva quidem Martem superatum prosternit, quippe quem tardatum ac fessum uulnere opinor, quod paulo ante à Diomede acceperat adorta sit. Contra Latonem steterat Cyllenia proles. Aut forte ea quæ super Diana nugatus est, probabiliter tibi dicta uisa sunt, quemadmodum ipsa nimium querula indignanter & maligne tulerit, quòd sola ad epulas conuiuales ab Oeneo uocata nõ fuerat. Ac propterea aprum inusitatae magnitudinis ac roboris inauditi in regionem illius immisit, nunquid ergo talia legentem te persuasit Homerus? Iup. Papæ, quanta turbæ acclamatio õ superi consecuta est Damim collaudantis. Noster uero hesitanti & perplexo similis esse uidetur. Proinde animo meticuloso turbatus subtrepidat, ac planè clypeum se abiecturum haud obscure præ se fert. Et iam quidem circumfert oculos, ubi nam è turba clapsus aufugiat.

O P V S C V L A

Timo. Proinde neq; Euripides quicquàm sani tibi dice
 re uidetur, quoties in scenam introductis Dijs perspicue
 indicat illorum auxilio bonos ex heroibus seruari, impro
 bos autem propter impietatem crudeliter perdi? Da.
 Atqui Timocles philosophorum generosissime, si hæc fa
 cientes Poëtæ tragici te persuaserunt, necessum est alte
 rum ex his duobus consequi, ut aut Polum & Aristode
 mum & Satyrum Deos esse existimes, aut Deorū perso
 nas esse hæc ipsa, nempe calceos ac tunicas ad pedes us=
 que porrectas, & chlamydes & chirothecas & uentri
 culos & corpuscula, aliaq; id genus innumera, quibus il
 li tragœdiam exornare solent, quod ego absurdissimum
 esse arbitror. Alioqui per se quoties nulla necessitate ur
 gente suam in fabulis opinionem explicat? Audiuisti ne
 unquam & hæc ab illo prolata libere? Vides super
 num simul & immensum æthera. Terram humidis
 circa tenentem in brachijs. Illū Iouem arbitrare, nec
 non hanc deam. Et rursus Quicumq; Iuppiter De
 us sit nescio. Nisi quod Iouē sermone uulgi audiuerim.
 Timo. Proinde, oēs homines & gentes turpiter deci
 piuntur Deos esse existimantes, eorūq; dies festos magna
 religione celebrantes? Da. Euge o Timocles, quoniã
 in memoriam mihi reuocasti gentiū opinionem, quã de
 Dijs obtinent. Ab illa uero maxime licet intelligere q̄ ni
 hil firmū & stabile in se habeat, quæ de Dijs fertur ora
 tio. Multa enim est & conturbata opinionū confusio, ac
 planè

planè alij alia opinantur . Siquidem Scythæ Acinacî
 sacrificant . Thraces Zamolxidi homini fugituo, quem
 ex Samo ad illos delatum esse constat . Phryges autem
 Lunæ, Aethiopes diet, Cyllenij Phaleti, columbæ Assy-
 rij, Persæ igni, Aegyptij aquæ, ac omnibus quidem Ae-
 gyptijs aqua pro Deo comuniter colitur . Cæterum prius
 tim Memphis quidem bos Deus est, Pelusiotis uero ce-
 pe . Iam alijs ciconia aut crocodilus, alijs cynocephalus,
 aut feles, aut simia . Præterea uicatim, his quidem dex-
 ter humerus Deus est, cæteris uero è regione habitanti-
 bus sinister . Item alijs dimidia pars capitis, alijs pocu-
 lum samium, aut catinus . Nonne hæc tibi uidentur ri-
 su prosequenda esse ò bone Timocles? Mo . Non-
 ne prædicebam ò Di i ista omnia uentura in propatu-
 lum, ac fore ut exacte indagarentur? Iupiter . Dixi-
 sti ò Mome, & nos recte obiurgasti . Ego uero his omni-
 bus diligenter emendatis mederi conabor, præsentis cui-
 tato periculo . Timo . Atqui tu ò Deorum hostis ac-
 cerrime, oracula & rerum futurarum prædictiones, cu-
 ius opus esse dices, nonne Deorum eorundemq; prou-
 dentia? Da . Tace uero de oraculis uirorum optime,
 alioqui ex te quæram, cuius rei gratia illorum potissi-
 mum mentionem feceris . Nunquid illius gratia, quòd
 Pythius Lydo respondit? Quàm uero calide sermo-
 ne usus est ancipiti . Cuiusmodi sunt quedam Mercu-
 riales imagunculæ duplices, & utrinque similes .

ad quācunq; illarum partem te uerteris. An potius Croesus traiecto Hale, suum ipsius an Cyri imperium subuersurus est. Attamen non paucis talentis Sardonum illud exitum uocem hanc ambigam rex mercatus est. Mo. Hæc ipsa ò superi uir iste cōmemorat, quæ oīm ptimui. Vbi nūc noster est festiuus ille Citharædus? Quin profectus tuam existimationem ipse tueris obiecta refellendo. Iup. Tu quidem nos mactas ò Mome, nequaquam in tempore nunc obiurgationibus increpans. Timo. Vide qualia facias ò scelerate Dami, qui propemodum ipsa quoq; Deorum simulachra unā cum aris non uerearis subuertere. Da. Haud omnes aras subuerti cupio ò bone Timocles. Quid enim mali adferunt, si thymiamatum odore & fragrantia plene sint? Cæterum Diane aras quæ in Thauris substructæ feruntur, non illibenter funditus euersas uiderem, super quas ipsa uirgo conuiuium magna alacritate agitare solet. Iup. Vnde uero nobis hoc insuperabile malum obijcitur, quàm nulli Deorum parcat hic uir, nullius numen reueritus, sed tanquàm ex plaustro magna libertate omnes carpit ac lacerat, nulloq; discrimine in uniuersos debacchatur iuxta insontes atq; innocentes. Mo. Atqui per paucos inter nos reperies ò Iupiter à culpa immunes. Statim uero progressus unum ex optimatibus inuasurus est. Timo. Neq; Iouem ipsum audis ò Deorum impugnator cientem tonitrua? Da. Et quo nam pacto ò Timocles

NON

non audirem tonitrua? Cæterum num ciens tonitrua sit Iupiter, ipse melius calles, qui in Deorum immortalium concilio quondam conuersans inde huc delatus es. Quamquam illi qui huc ex Creta frequenter commeant, longe alia nobis atque tu commemorare solent, sepulchrum quoddam illic ostendi, iuxtaq; positam columnam, indicantem non amplius Iouem tonare, sed iam olim Fato functum esse. Mo. Enimvero hoc iam multo ante non ignorabam hominem dicturum. Quid ergo Iupiter ita albescens expalluisti, ac dentes præ tremore concutis? Bonum habere animum conuenit, ac tales homuntiones magna mente contemnere. Iup. Quid ais o Mo me contemnere? Nonne uides quanta hominum frequentia ista differentem audiat, tum quemadmodum iam persuasa ista de nobis constanter credat, iamq; illos sententiæ suæ differentes abducit Damis ab aure reuinctos. Mo. At tu Iupiter quando lubitum est, aurea ex alto demissa cathena, omnes illos unâ cum terra & Oceano haud difficulter sursum trahere poteris. Timo. Dic mihi hominum sceleratissime, nunquam ne nauigasti? Da. Ac sepe numero o Timocles. Timo. Proinde, nonne ferebat id temporis uos uentus illapsus in carbasum, ac puppim propulit, aut remigantes? Cæterum unus superne assistens gubernaculo nauim regendo seruauit? Da. Maxime. Timo. Deinde nauis nullo modo nisi gubernaretur, posset progredi. Tu uero in uniuersis

sum hoc omne citra gubernatoris & ducis operam teme-
 re sursum ac deorsum ferri existimas? Da. Euge sig-
 nificanter, ista Timocles atque firmiter exemplo corro-
 boras. Sed enim ò Deorum amantissime, gubernatorem
 illum quidem uidisti nunquam non ea quæ ex usu sunt na-
 uigantium considerantem animo, ac ante tempus neces-
 saria adornantem, neque non nautis quæ factu sunt con-
 ducibilia imperantem. Tota uero nauis nihil habet inuti-
 le aut temere importatum, quod illorum alicui necessti-
 tati non sit addictum. Cæterum tuus ille gubernator,
 cui tu magnæ illius nauis regendæ curam attribuis, &
 eius connautæ, nihil cum ratione, nihil ex dignitate
 ordinant aut instituunt. Sed si fuerit rudens ad puppim
 usque protenditur, utrique uero pedes ad proram. Ipsæ
 autem anchoræ nonnunquam sunt aureæ, cætera pars
 plumbea. Quæmetiam inferiora nauis colore uariega-
 ta sunt, porro superiora inuenusta atque informia.
 Præterea ipsis ex nautis cernere est, hunc quidem iner-
 tem, & ab omni arte nautica alienum, & ad labores
 obeundos meticulosum, dimidia aut tertia parte dragmæ
 dignum. At uero cum qui ad natandum sit impiger,
 & ad excurrendum ad antemnas usque adpositus, quiq;
 ad gubernandum utilia omnia ad unguem calleat, hunc
 exhauriendæ tantum sentinæ destinatum esse uidemus.
 Eadem quoque rerum facies circa eos est, qui à remi-
 gando immunes sunt. Vbi uerbero quispiam cæteris
 honore

honore & præsentia prælatus iuxta gubernatorem sedere atque coli conspicitur. Mox alius quispiam cynædus spurcissimus, aut impiatus parricidio, aut contaminatus sacrilegijs præ alijs habitis honoribus ueneratur, & nauis summa apprehendit fastigia. Porro, autem non pauci spectatæ eum gratiæ tum probitatis uiri in secessu carinæ in angustum locum coacti ab improbijs, & quantum ad ueritatem & rectam uiuendi rationem atmet deterioribus, indignis modis calcantur pedibus. Considera uero apud animum tuum, quemadmodum Socrates & Aristides & Photion nauigant, qui ne uictu quidem necessario pro sufficienti copia instructi fuerint, neque pedes in nudas tabulas per sentinam potuerunt extendere. Contra, quanta in omnium rerum ubertate & affluentia Callias atque Midas & Sardanapalus molliter & luxuriose uixerint super omnes homines aduersus illos expuentes. Eiusmodi uero in tua nauis cõtینگunt ò sapientissime Timocles, propter quòd etiam infinita sunt naufragia. At enim si gubernator quispiam assistens uideret, ac ordine singula facienda imperaret, primum quidem nequam ignoraret, qui boni, qui item mali essent ex nauigantium numero. Deinde, cuique pro sua dignitate conuenientem prouintiam obeundam traderet, et locum melioribus in superiore parte nauis apud se obtinẽdũ deligeret, infra uero deteriorẽ peioribus. Præterea præstã

tiores quoq; in consilium socios sibi adiungeret, tum ex
 nautis quo quisq; foret cū manu tum mēte promptior, ille
 quidem proræ regendæ curam delegaret, illi laterum tu
 endorum officium daret. Porro autem alteri in omnes
 imperiū credidisset. Cæterum ignavi segnities per diem
 quinques cæsi in uinculis emendaretur fustibus. Quare
 o admirande, periculum est, ne exemplum quod de nauī
 adduxisti, subuersum sit, quippe quod gubernatorem
 malum & imperitum nactum sit. Mo. Hæc quidem
 ex uoto ac iuxta fluxum succedunt Damidi, & iam ple
 nis uelis fertur ad uictoriam. Iup. Recte putas o Mo
 me. Etenim nihil firmi Timocles excogitat, sed commu
 nia illa & protrita & quotidiana, quæ nullo negotio re
 felluntur alia alijs agglomerando ingerit. Timo. Pro
 inde, quando exemplum de nauī productum parum fir
 mum, & uehemens tibi uisum est, audi iam nunc sacram
 (quod aiunt) anchoram, & quā nulla machina per
 rupturus es. Iup. Quid nam dicturus est? Timo.
 Haud dubie enim cognosces num ista syllogisimis proba
 bilibus collegero, & num aliqua ratione ea confutare
 queas. Etenim, si sunt aræ, sunt etiā Dij, atqui sunt aræ,
 sunt ergo etiā Dij. Quid habes quod ad ista uel mussi
 tes? Da. Vbi prius ad satietatē risero, respondebo tibi.
 Timo. At uideris nunq̄ ridendi finē facturum, attamē ef
 fare obsecro, quā ob rem ista tibi dicta tam ridicula uisa
 sunt. Da. Propterea, qd' non senseris à tenui chordula
 anchoram

anchoram tibi esse alligatam, præsertim sacram existentē
 Siquidem ex hoc quod coniunctim inferre postulas, pro
 pterea Deos esse quia aræ sunt, firmam existimas ab illis
 impressionem te fecisse. Quocirca quando aliud te ne-
 gas habere firmius, abeamus in præsentia. Timo-
 Eateris ergo prius ex arena discedens te uictum esse?
 Da. Ita profecto o Timocles, tu enim quemadmodum
 ij qui ad supplicium repetuntur, ab aliquo ad aras nobis
 confugisti. Itaq; per sacram illam anchoram ego iam ob-
 latis sacris aduersus te libare constitui, ac super ipsas qui-
 dem aras, ne posthac de his amplius contendamus. Ti-
 mo. Ista quidem cauillaris illudendi mihi gratia mortuo-
 rum deprædator sceleste, execrãde, mastigia, propudiũ.
 Neq; enim nobis compertũ est, quo patre natus sis, quo
 modo autẽ mater tua lasciuia meretrix pudicitiam in quæ-
 stu habuerit, scimus, tum quemadmodum fratris cæde ac
 sanguine manus tuas impiaueris. Qui mulieres ingenu-
 as mœchus infamis constuprare, ipsos uero iuuenes cor-
 rumpere soles, homo gulæ ac uentri deditissime atq; im-
 pudensissime. Ne igitur fuga te prius subducas, quã-
 à me acceptis plagis contusus abieris. Iam enim hac te-
 sta tibi uulnus incutiam, omnibus modis scelerato ac ne-
 fario existenti. Iup. Alter quidem o Dij risu ac ca-
 chinnis diffluens discedit, alter uero à tergo sequitur af-
 fatim ingerendo conuitia, cauillis insultantem Damim
 non perferens. Planeq; caput illius testa obuerberatum

rus esse uidetur. Cæterum uobis quid super his rebus faciendum consulitis? Mer. Præclare mihi illud Comicus dixisse uidetur, graue passus es nihil boni si consulas. Quàm enim hoc nostris rationibus admodum nocere potest, si pauci homines persuasi eam de nobis opinionem obtinentes abierint. Sunt enim permulti diuersum sentientes, plures profecto quàm græci, nimirum promiscua illa uulgi multitudo, insuper omnes illæ gentes barbaræ. Iup. Atqui ò Mercuri Darij illud quod de Zopyro dixisse memorie proditum est nimium pulchre se habet. Quare ego quoq; unum talem præoptarim à me stare auxiliarem socium potius, quàm infinitas Babylonas mihi superesse.

LVCIANI DI

ALOGVS ANACHARSIS, SEV DE
Gymnasijs, Vincentio Obsopæo in
terprete. Anacharsis.

HAEC uero Solon, quam ob rem uestri faciunt iuuenes? Partim enim illorum complexi mutuo se supplantant, partim uero alius aliū præfocat, ac uerberat, e cœno semet immiscent, uolutanturq; perinde ut sues. At qui initio statim exutis uestimētis, spectator enim assiste-
bam, alter alterū uicissim & rasit & unxit oleo ualde
pacate

pacate & amiciter. Deinde uero nescio qua offensa disso-
 tiati mutuo se de loco propulerunt innuentes, fronteq;
 arietantes cōcurrunt nō secus atq; arietes. Et uide ut ille
 alterū sublatū cruribus humi prostrauerit, deinde in eum
 illapsus suspiciendi facultatē non permittit, in cœnum de-
 orsum adigens. Postremo uero iam illius crura secundū
 uentrem cōplexus, circumiecto gutturi cubito, miserum
 ærūnose præfocat. Alter aut̄ eius obuerberat hūeros, sup-
 plicans, ut opinor, illi ne prorsus præfocetur. Sed ne olei
 quidē gratia agūt modestius, ne luti aspergine inquinarē-
 tur, uerū obscurata unctiōne, et luto cōpleti largo sudore
 perfluentes copiosam ridendi materiā mihi exhibent ue-
 luti angullæ è manibus elabentes. Rursus alij in aulae a-
 rea hoc ipsum sub Ioue facere consueuerunt, neq; tamen
 illi ipsi in cœno, sed profundam arenam subiicientes in
 fossa conturbant se mutuo. Ipsiq; ultro spargunt puluerē
 gallorum in morem, quo minus, ut mea fert ratio, in cō-
 plexibus effugiant, arena omnem lubricitatem disclu-
 dente, aduersarijque comprehensionem firmiorem in
 arido subministrante. Cæterum illi stantes erecto cor-
 pore pulueribus pleni, et ipsi mutuis semet afficiunt uer-
 beribus, & calcitrant. Itaque infelix ille & dentes ex-
 puenti similis esse uidetur, adeo illi os totum & arena et
 sanguine oppletum est, palma ut cernis in maxillam per-
 cusso. Sed ne præses quidem ille inter eos pacem com-
 ponit, ac pugnam inducta concordia dissoluit. Ete-
 nim purpura coniecturam facio, hunc esse unum ex illis

principem. Quin animose quoq; cohortatur & laudat
 eum, qui alteri incussa in faciem palma plagam intulit.
 Porro, alij alibi omnes accelerantes in puluere, ueluti
 currentes subliunt eodem in loco permanentes, & in al-
 tum prosilientes calce laceffunt aëra. Quocirca ista per
 libenter scire uelim, cuius compendij aut utilitatis gra-
 tia factitare soleant. Equidem omnino hæc res mihi ue-
 detur esse insania, nec quenquam esse arbitror, qui me
 facile persuasum ab ista sententia abducturus sit, ut non
 credam hos insigniter desipere quibus studio est ista fa-
 cere. So. Ista me hercle o Anacharsi non iniuria ita
 tibi uidentur, cum & peregrina sint, & multum à mo-
 ribus scythicis abhorreant. Quemadmodum & uobis
 non parum multas disciplinas & corporis exercendi stu-
 dia esse uerisimile est, quæ nobis Græcis absurda & ali-
 ena esse uiderentur, si quis quemadmodum tu illis spectan-
 dis arbiter assisteret. Atqui bonum habe animum o ami-
 ce, neq; enim ista insaniæ sunt opera, neq; impulsu con-
 tumeliæ hi mutuo se obuerberant, inq; cœno uolutantur,
 aut semet conspergunt puluere. Sed inest huic rei neces-
 sitas non inuicunda, neque mediocrem uigorem adiungit
 corporibus. Itaq; si diutius, ut te planè facturum opi-
 nor, in Græcia uersatus fueris, non in longum et tu unus
 ex eorum eris numero, qui cœno oppleti sunt aut pulue-
 re. Vsque adeo res tibi uidebitur et uoluptuosa & utilis.
 Ana. Apage ista à me o Solon. Vobis hæc oblectamen-
 ta utile

L V C I A N I

ta utilitatem adferant. Me quidem si quis uestrum ea af-
 fecerit contumelia, sentiet me haud nequicquam accin-
 ctum esse acinace. Veruntamen dic mihi, quod nomen
 huic rei indidistis, aut quid nam operis hoc facere dica-
 mus? So. Locus ille ò Anacharsi à nobis uocatur gym-
 nasium, estq; templum Apollinis Lytij. Cernis autem
 eius simulachrum quod supra statuam situm est, sint-
 stra quidem arcum gerens, dextra uero supra caput re-
 fracta tanquam ex multa defatigatione Deum quiescen-
 tem indicat. Cæterum exercitiorum aliud quidem,
 qd' in coeno fit Lucta uocatur. Illi uero in puluere quoq;
 luctantur. Porro eos qui erecto stant corpe ac semet uer-
 beribus mutuis onerant, Pancratio decertare dicimus.
 Sunt præterea & alia nobis eiusmodi gymnasia, & pu-
 gillatus & disci & saltus, quorum omnium certamina
 solemus proponere, quorum qui palmam adeptus fue-
 rit, is præstantissimus ex omnibus esse iudicatur, ac cer-
 taminiis tollit præmia. Ana. Cuiusmodi uero sunt
 ista præmia? So. In olympijs corona oleagina, in Isth-
 mis pinea, in Nemeis ex apijs concinnata. Porro au-
 tem in Pythijs poma Sacerdotes Apollinis proponere
 consueuerunt. Cæterum apud nos Athenienses oleum
 ex oliua. Quid autem sublatis cachinnis risisti Ana-
 charsi? an quia hæc tibi uisa sunt esse modica? Ana.
 Non, sed præmia omnibus modis clara atque præstan-
 tia percensuisti ò Solon, cum digna ijs qui ea proponunt

E

O P V S C V L A

In certaminibus ob munificentiam, tum etiam athleticis,
 qui ista nauiter consequi studeant. Itaque pomorum gra-
 tia atque apiorum tanta ante laboriose perferunt, &
 periclitantur, dum indignis modis praefocantur mutuo,
 ac inhonestis uerberibus ceduntur, ita ut non liceat
 sine negotio potiri malis, si quem cepisset pomorum de-
 syderium, aut coronari apio, aut sertis pineis, cuius nul-
 lo luto defœdaretur facies, neque aduersarij eius uen-
 trem pede calcitrassent So. Atqui ò optime, nos non
 ad nuda tantum dona intentos habemus oculos. Etenim
 hæc saltem signa sunt atque indicia uictoriae, per quæ ui-
 ctiores cognoscuntur. Cæterum quæ hæc comitatur glo-
 ria quauis re digna uidetur esse uictoribus. Pro qua
 consequenda etiam in uentrem calcitrari, præclarum est
 uenantibus gloriam ex laboribus. Neque enim hæc ci-
 tra sudorem atq; laborem contingit mortalibus, sed illi-
 us flagrantem desyderio oportet sub initium multa du-
 ra perpeti, quibus nauiter perpeßis, illi dulcis & tanto
 pere exoptatus finis è laboribus expectandus est.
 Ana. Hunc ne finem ais ò Solon, dulcem atque utilem,
 ut ab omnibus uiridi redimiti corona conspiciantur,
 atque ob uictoriam laude uehantur, quorum paulo ante
 nemo non ob indigna uerbera misertus est. Cæterum nunc
 mirifica felicitate perfruuntur ditati pomis atque apijs.
 So. Nostrarum rerum etiamnum imperitus esse uidere,
 non multo uero post alia tua erit super hisce rebus sen-
 tentia,

tentia, posteaquàm in frequentissimos Græcorum conuentus profectus, uideris tantam hominum multitudinẽ collectam ad illorum confluisse spectaculum, ac theatra multis millibus hominũ repleta, athletas uero ipsos diuinis efferri laudibus. Porro eum qui præconis uoce uictor pronunciatus fuerit, ab omnibus propemodũ deum existimari. Ana. Hoc ipsum quod dixisti ò Solon longe miserrimum est, quòd non paucis præsentibus tam infanda patiuntur, sed in tanta spectantiũ corona atq; celebritate, qui acceptæ cõtumeliæ testes sunt oculatissimi. Illi nimirum eos felices esse pronuntiabunt, quos uident sanguine perfluere, aut à suis aduersarijs compresso gutture præfocari. Hæc enim summa foelicitas illorum præsto est uictoriæ. Sed enim apud nos Scythas, si quis Solon uel unum è ciuibus pulsauerit, aut obuiam factus è uia detruserit, aut uestem disciderit, graui multa in eum animaduertunt senes, tametsi hoc ipsum uel paucis præsentibus arbitris quispiam passus fuerit, taceo in tam numerosis spectaculis, cuiusmodi tu percenses in Istmo celebrari aut Olympia. Cæterũ athletarum me hercule uicem ex animo doleo, eorũ noie quæ ab illis sufferenda sunt. Spectatorũ uero dementiam, quos tu ex oĩbus locis optimos quosq; ad ludos uisendos ais cõfluere, demiror magnopere, si negocijs necessarijs posthabitis, hisce rebus uacare non uereantur. Nondũ enim illud possum intel-

O P V S C V L A

ligere, quod nam oblectamenti, quid uoluptatis denique hoc illis adferat, si uideant homines cedi uerberibus, atq; decertantes, tum humi prosterni, inq; uicem semet conteri. So. Si iam tempus esset Anacharsi aut olympiorum aut Isthmiorum aut quinquatrium, ipsa res persaepe docuisset, quàm non frustra aut temere harum rerum studiosi simus. Neque enim quispiam ita nude percensendo rerum, quæ ibi geruntur uoluptatem ullam tibi ita persuaserit, quasi ipse in medijs sedens spectatoribus, uirorum uirtutes cerneret, & corporum excellentium formositates, & habiles admirandorum membrorum uigores, multaq; præclara experientiae documenta, & uim inexpugnabilem, & audaciam, & ambitiosam contentionem, & sententias nullo modo uincibiles, atque indefatigatum pro consequenda uictoria studium. Sat enim scio te ista spectantem nullum finem futurum laudandi & exclamandi & applaudendi.

Ana. Et per louem ò Solon etiam ridendi & subsannandi. Siquidem hæc quæ enumerasti, nempe uirtutes, ac corporum habitudines & pulchritudines, & interritam audaciam nullius magna rei gratia atq; adeo nequicquàm uobis perire uideo, cum neq; periclitetur patria, neque regio incendijs atq; populationibus diuexetur, neq; amici aut domestici ad iniuriam rapiantur. Itaq; hoc magis mihi risu digni uidentur, uiri illi, ut tu ais, optimi frustra tanta sufferentes, talibusq; difficultatibus conflictantur.

fluctantes, & eas pulchritudines & heroicas corporum
 proceritates ita turpiter arena atque tumentibus uulne
 ribus foedantes, ut parta uictoria pomo aut pinu potian
 tur. Semper uero mihi uoluptati erit talium certami
 num recordatio. Veruntamen dic mihi, omnibusne athle
 tis talia cedunt premia? So. Nequaquam, sed uni
 ex omnibus, qui cæterorū uictor extiterit. Ana. Er
 go Solon pro ita tam obscura atq; ancipiti uictoria tam
 multi semet insanis conficiunt laboribus, præsertim non
 ignorantes unum prorsus ex omnibus fore, qui uictor de
 clarandus sit. Reliquos autem uincendos atq; nequic
 quam uerbera & uulnera misere suscepturos? So. Vi
 deris ò Anacharsi Reipub. bene institutæ statum pror
 sus nihil intelligere. Neq; enim alioqui nostræ gentis
 ritus atque mores pulcherrimos in uituperationem po
 neres. Nam si quando tibi curæ erit nosse quomodo oī
 um optime administranda sit Respub. tum qua ratione
 ciues in ea quàm optimi reddendi sint, laudabis haud du
 bie, & tu tunc illorum exercitia, neq; non ambitionem,
 cui in hisce gymnasijs dediti seruiunt. Scies quoq; per
 multum fructus eos capere, qui his ipsis commixtus est
 laboribus, utcūq; nunc tibi inani studio operam dare ui
 deantur. Ana. Atqui ego ò Solon, nullius alterius
 rei gratia ex Scythia ad uos profectus sum, tantum emen
 sus itineris, magno Euxino atq; tempestuoso traiecto,
 quàm ut Græcorum leges perdiscerem, ac mores illo

rum præsens perscrutaret, tū ut optimam Reipub. formam multo studio cognoscerem. Quapropter te mihi potissimum ex omnibus Atheniensibus atq; peregrinis amicū adiungendum curavi, posteaquā inaudissem & optimarum legum scriptorem, morumq; præstantissimorum inuentorem te esse comperi, neq; non utilium institutorum interpretem. In summa, totius Reipub. formatorem. Itaq; haud quaquā tu cupidior es me docendi, tuumq; discipulū faciendi, quā ego sum auidus discendi, adeo ut tibi & incibatus & sitibundus assidens, quoad usq; tu docendi laboribus par esse possis, dictis tuis inhians audire te super Reip. institutis & legibus differentē concupiscam. So. Equidem omnia breuiter perstringere ò amice, haud quaquā facile aut promptū est. Gradatim tamen ac pedetentim ingressus cognosces singula, cuiusmodi nobis de Dijs, aut parentibus, aut nuptijs, aut alijs uisa atq; constituta sint. Cæterū quæ de iuuenibus decreuimus, tum quemadmodū illis utamur, ubi iam primū quod rectius est sapere ceperint, & corpore maturiores facti laborum patientes euaserint, hæc tibi in præsentia percensere mihi deliberatū est, ut intelligas cuius gratia hæc illis exercitia proponere soleamus, tū quā ob rem assiduis laboribus eosdem corpora exercere cogamus. Nō profecto certaminū saltem gratia, ut præmia queant cōsequi, ad ea enim celebranda oīno perpauci illorū perueniunt, sed ob fructū longe maiorē, qui inde ad uniuersam

manat

manat Remp. & quo ipsi fruuntur consimiliter. Siquidē aliud quoddam comune oībus bonis ciuibus certamen est propositum, & corona nō pinca, aut oleagina, aut contexta ex apijs, sed quæ in se cōprehensim uniuersam hominū felicitatem cōplectatur, nempe libertatē dico, quæ cuiusq; priuatim est, & communiter patriæ. Præterea diuitias, gloriam, honoris ac dignitatis gradus amplissimos, solennitatumq; patriæ fruitionem, rerum familiarū salutem. Atq; ut summatim dicā, pulcherrima quæq; quæ à Dijs immortalibus quispiā assiduis uotis sibi dari soleat expetere. Ex ijs omnibus ea quam dixi corona cōcinnata est, eaq; ex certamine paranda contingunt, ad quod hæc exercitia atq; labores ducunt. Ana. At tu o multis modis admirande Solon, cum talia ac tanta mihi percensenda haberes præmia, poma atq; apia cōmemoras, ac uirentem syluestris oleæ ramum, & pinum. So. Atqui o Anacharsi, ne illa quidem tibi uidebuntur modica, ubi quæ dicturus sum intellexeris. Eodem enim cōsilio fiunt & illa, suntq; planè partes quædam exiguæ maioris illius certaminis, atq; coronæ per omnia felicitis quam percensui. Nescio uero quo pacto oratio nostra cōfusa narrandi serie ordine penitus præpostero, horū prius cōmeminit, quæ in Isthmo atq; Olympijs & Nemea fieri consueuerunt. Veruntamen nos, sumus enim otiosi, & tu ut ais audiendi cupidus es, facile ad principium recurremus, ac commune illud certamen, cuius

adminiculo omnia hæc parari confirmaui. Ana. Præstat equidem ita facere. Inter eundem uero in longum nobis profluxit oratio. Et fortasse his citius iam persuadebor, ne quem posthac amplius subsannem, quemcunque oleastro aut apio coronatum grauius atque instantius incedentem conspexero. At si uidetur sub illam opacam progressi consedeamus, ne illi disceptantes sua uociferatione nos conturbent. Quin aliàs etiam solis, quid enim dissimulem, sum impatiens, ita acuti & feruentis & nudū caput infestantis. Etenim tiaram domi consulto mihi abstuli, ne solus hic inter uos peregrino & insueto habitu obambularem. Et iam quoque anni tempus est, quo sydus illud feruentissimum exoritur, quod uos canem dicitis, omnia exurens, aëremq; ariditate & calore infestum faciens, sole circa meridiem supra caput assistente, & eiusmodi feruorem intolerabilem corporibus inducente. Itaq; demiror, quū fiat ut tu cum ætate sis planè confecta, non perinde ut ego sudore perfluas, neq; prorsus à sole infestari uideris, neq; uspiam locum umbrosum exploras quem subires, sed æstum facile & patienter toleras. So. Inanes illi & superuacanei labores o Anacharsi, & assidue in cœno uoluntationes subaëriæ præterea in arena miseriæ nobis hoc præstant, ut feruentis solis radios facile contemnamus. Neque amplius egemus pileo, ut solem à contingen

tingen

contingendo capite prohibeat. Itaq; sub umbram concedamus. Noli uero ijs quæ dicturus sum tanquàm legibus mentem adhibere, ut per omnia fidem illis habeas, sed ubicunque aliquid parum recte tibi dixisse uidebor, statim illud contradicendo refelle, ac uerba mea emendato. Etenim ab horum duorum alterutro me omnino haud aberraturum existimo, aut enim te constanter persuadebo, si non dissimulanter habueris quæ contradicenda sunt. Aut ego de integro discam, quàm non recte de his senserim atq; statuerim. Quo nomine uniuersa Atheniensium Resp. tibi non prolixè aget gratias. Quantum enim me docueris, atq; ad saniores sententiam suadendo pertraxeris, illam maximis beneficijs tibi obstringes. Neq; hoc eam celabo, sed statim in medium adferam, ac stans in senatu his uerbis uniuersos compellabo. Ego quidem uobis o ciues Athenienses leges conscripsi, quas ego Reip. utilissimas fore arbitrabar. At hic hospes, te o Anacharsi digito commonstrato, tametsi oriundus est ex Scythia, uir tamen multa ornatus sapientia, aliter me persuasit, & disciplinis uitæq; institutis longe melioribus imbuit. Itaq; ob sua in Remp. merita ciuitate donetur, ac æneam illi statuam apud reliquos huius urbes proceres erigite apud Mineruam. Persuasissimum uero habe, ciues Athenienses sibi nequaquàm dedecori fore, existimatuos ab homine peregrino atque barbaro ea perdiscere quæ sunt ex usu Reipub. Ana. Hoc

O P V S C V L A

equidem erat quod ego de uobis Atheniensibus inaudie-
 ram, quod in omnibus ferè sermonibus nasuti essetis illu-
 sores. Vnde enim ego homo agrestis & erro, qui om-
 nem ætatem meam in plaustris degens contriui, subin-
 de solum pro solo mutans, quique nunquam in ulla ci-
 uitate habitauit, neque unquam ullam nisi nunc pri-
 mum uidi, de administranda Repub. uerba facerem, at-
 que adeo docerem homines indigenas, hanc urbem cla-
 rissimam optimis legibus fundatam tantis temporibus in-
 colentes? Cum primis uero te ò Solon, cui hoc ut perhi-
 bent statim sub initium studio ac curæ fuit, nosse quibus
 procurationibus Respub. quàm optime administrare-
 tur, tum quarum legum præscripto utens quàm floren-
 tissima atque felicissima redderetur. Veruntamen & in
 hoc tibi ut legumlatori mos gerendus est. Itaque tibi con-
 tradicã, si qua mihi parum scite aut recte proponere ui-
 deberis, tantum in hoc ut cuncta perdiscam certius. Et
 uide, ut iam euitato sole simus in umbra, neque desunt
 sedes percommodæ & amœnæ in hoc frigido lapide.
 Dic igitur orationem exorsus ab initio, quam ob rem sta-
 tim à pueris iuuenes exerceatis laboribus. Tum quem
 admodum uobis uiri optimi ex coeno illo & eiusmodi
 euadant exercitationibus. Insuper quid ad uirtutem
 consequendam illis præstet adminiculi puluis, & istæ in
 coeno uolutiones. Hoc enim uel omnium cupientissi-
 me statim sub initium audire desyderabam. Reliqua
 uero in

uero in posterum me docebis, singula suo tempore.
 Hoc autem inter dicendum fac Solon cogites, ad uir-
 rum barbarum te uerba facturum: Dico autem, ne de
 industria orationem neſtendo obscures, neque impen-
 dio producas. Vereor enim, ne prima mihi excidant,
 si nimium multa per te adducta fuerint. So. Tu
 quidem hoc o Anacharsi longe melius constitues, ubi-
 cunque parum perſpicua tibi uidebitur oratio, aut ali-
 cubi prorsus à uero aberrare temere fluendo. Licebit
 enim hunc tibi interrogando quotiescunque libitum fue-
 rit interpellare, eiusque prolixitatem decurtare. Quan-
 quam ubi non prorsus ab instituto aliena, aut à sco-
 po in totum abhorrentia dicuntur, nihil uetat oratio-
 nem paulo longius progredi. Quoniam & senatui Ario-
 pagitico, cui rerum capitalium iudicia cognoscēda sunt,
 à maioribus usque acceptum ita factitare solenne est.
 Ingressi enim in Ariopagum consedunt, cædis aut uul-
 neris ex destinato inflicti, aut incendiij causſam cognitu-
 ri. Deinde, utrique iure contendentium dicendi copia
 permittitur. Dicunt uero alternis uicibus, & qui litem
 intendit, & qui reus est. Aut ipse per se aut rhetorum
 sibi conducunt operam, quibus causſa oranda est. Illi
 ergo quàm diu ea quæ ad rem attinent, dixerint, per-
 feruntur à Senatu auscultante cum silentio. Cæterum,
 si quis meditato proœmio orationem exorsus fuerit,
 ut iudicum animos aliqua beneuolentia sibi propen-

siores faciat, aut miserationem, aut præcipuam aliquã
 orationis uim atq; potentiam causse adduxerit, qualia
 permulta rhetorum filij machinantur, ut hisce uerborũ
 præstygijs iudicũ perstringant oculos, progressus actu
 tum præco illi indicit silentium, non permittens rhetori
 ad senatum nugandi libertatem, ac uerbis causse inuol-
 uende potestatem, quo minus Areopagitæ ea quæ facta
 sunt inde queant perspicere. Itaq; & te ò Anacharsi in
 præsens quidem Areopagitam constituo, ac iuxta sena-
 tus legem à me conditam ausculta, meq; silentio indicto
 compesce, ubi extra causam inutiliter rhetoricantem
 senseris. Quàm diu uero ea quæ ad causam attinent di-
 centur, licebit orationem extendere. Neq; enim ampli-
 us sole sub ardenti colloquimur, ut magnopere dolendũ
 sit, si in longum producta fuerit oratio. Sed & umbra
 planè densa est, & nos in præsentia otium agimus. Ana-
 Perbenigna sunt ista quæ dicis ò Solon. Atq; ego ob hæc
 magnam tibi habeo gratiam, quod hac orationis tuæ di-
 gressiuncula etiam ea quæ in Areopago fieri consueue-
 runt mihi humaniter exposueris, admiranda profecto ac
 bonorum senatorum opera, ueritati suffragantium. Iam
 igitur de illis differe, ac ego Areopagita, hunc enim me
 esse uoluisti, pro more iudicum uestrorum tibi dicenti
 dabo operam. So. Proinde, paucis tibi ante audien-
 dum est, quam nos de ciuitate ac ciuibus opinionem ob-
 tineamus. Siquidem nos ciuitatem, non ædificia illa esse
 existima-

existimamus, cuiusmodi sunt muri, delubra, & alia, sed
 hæc tanquàm corpus quoddam firmum esse atq; immo=
 bile ad receptum & securitatem hominum urbem inco=
 lentium. Omnem uero uim atque auctoritatem in ciui=
 bus sitam esse arbitramur. Hos enim esse, qui cuncta im=
 plent, singula ordinant, omnia perficiunt atq; custodiunt,
 quali in nobis singulis gubernandis officio anima fungi=
 tur. Hoc ergo intelligentes, sanè sedulam curam habe=
 mus ciuitatis corpus non negligendi, exornantes illud ut
 quàm maxime niteat, cum intus uisendis ædificijs ador=
 natũ, tum externe munitis & firmissimis propugnacu=
 lis circumseptum. Cum primis uero omnem curam im=
 pendimus, ut & ciues mente boni & corpore effician=
 tur ualidi. Tales enim ipsi sibi prodesse in pace possunt
 unà Remp. administrantes, neque non in bello ciuitatis
 libertatem atq; salutem seruare atq; propugnare. Primã
 itaq; illorum educationem matribus atq; nutricibus &
 pædagogis formandam permittimus, ut disciplinis libe=
 ralibus eosdem imbuant atq; educant. Cæterum ubi iam
 res honestatẽ per ætatẽ sapere ceperint, ac unà cã illis
 uerecundia & pudor et metus, neq; non rerum præstan=
 tissimarum concupiscentia enata fuerit, ipsaq; corpora
 laboris patientia uisa sunt, membrorum robore solidio=
 ra facta, ac iustis uiribus consistentia, tunc iam illos as=
 sumptos docemus, alijs quidem animi disciplinis propo=
 sitis, aliter etiam erga labores perferendos ipsorum cor

O P V S C V L A

pora assuefacientes . Neq; enim satis esse existimamus tantum natos esse, ut quisque natus est, quantum ad corpus et animum excolendum attinet, sed præceptionibus etiam et disciplinis ad eos recte instituendos nobis opus est . Hac enim sedulitate & iuuenum industria alitur atque augetur, animi uero & corporis uitia emendantur . Huius rei exemplum ab agricolis sumimus, qui quàm diu plantæ adhuc sunt humiles & teneræ, eas contegunt atque fultiunt, ne uenti uiolētia accepto detrimento perfringantur . Vbi uero iam iustum robur collegerint, tunc inutiles & superfluos ramos amputant, easq; uentorum arbitrio mouendas atq; agitandas permittentes, fructuosiores efficiunt . Itaque mentem iuuenum primum Musica atq; Arithmetica excolimus, ac literarum formas pingere, easdemq; excellenter pronunciare docemus . Deinde, ætatis progressu adultioribus sapientum uirorum sententias, res olim fortiter gestas à maioribus, tum orationes quoque utiles uersibus exornatas, quo tenatius atque fidelius memoria teneant, illorum auribus frequenter occinimus . Illi autem auditis fortium uirorum uirtutibus & rebus memorabilibus, paulatim ista desyderare occipiunt, ac demum ad imitationem accendantur, ut & ipsi celebrentur & in coelum ferantur à natu iunioribus post futuris . Cuiusmodi multa nobis ab Hesiodo, atque Homero luculentissime per scripta sunt . Porro autem ubi ad Reipub. procurationem se iam

nem se iam contulerint, illisq; publica officia obeunda sunt. Sed hæc fortasse à præsentis instituto discrepant, neque enim quibus rationibus illorum mentem excolere solemus, sub initium dicere decretum erat, sed quam ob rem hisce laboribus eosdem exercere dignum arbitraremur, explicare fuit in animo. Itaque mihi ipsi silentium iniungo, non expectato præcone, neque te Ariopagita, qui, ut ego suspicor, ductus reuerentia tanta extra causam nugantem me pertulisti. Ana. Dic mihi Solon, cuius rei gratia Senatui uisum est, nulla pœna afficiendos esse res maxime necessarias non dicentes, sed silentio prætereuntes? So. Cur hoc ex me quæfisti, nondum enim intelligo. Ana. Quoniam rebus omnium pulcherrimis, & mihi auditu iucundissimis præteritis, nempe quibus exornatur animus, exercitia non perinde necessaria & labores corporum percensere cogitas. So. Memor sum eorum ò generose quæ initio præfatus sum, ac orationem temere ab instituto aberrare nolui, ne citra ordinem effluendo tuam confunderet memoriam. Veruntamen, & hæc quàm potero paucissimis perstringam, siquidem harum rerum accuratior disputatio, propriam orationem uidetur requirere. Proinde, illorum mentes saluberrimis opinionibus imbuimus atque formamus, communes leges exacte perdocentes, quæ in publico magnis descriptæ literis omnibus legenda proponuntur, quæ fugienda, quæq; faciêda

sunt imperantes. Tum quod integerrimorum uirorum
 conuictu utendum sit, apud quos ea quæ decent perdi-
 scunt, tum iusta facere, tum ex æquo inter se uersari in
 Repub. Neq; ullam rem turpem peruerse appetere, sed
 rerum honestarum tangi desiderio. Nihil autem alteri
 per iniuriam facere. Illi autem de quibus dixi sapienti-
 bus, Sophistæ atque Philosophi apud nos appellantur.
 Præterea ipsos quoq; in theatrum collectim perductos
 erudimus in publico, comœdiarum ac tragœdiarum sce-
 nicis actionibus prisorum uirorum uirtutes atque uitia
 spectantes, ut ab his auersi feruenti studio ad illas com-
 plectendas contendant. Liberam quoq; prauos ciues di-
 cterijs incessendi, atq; inuadendi facultatem poëtis Co-
 micis permittimus, quoscunq; turpia atq; flagitiosa &
 Reipub. dignitate indigna exercentes intellexerint. Ho-
 rum enim opera male audientes meliores euadunt, ut
 posthac uulgi reprehensionem ob paria facinora effugi-
 ant. Ana. Noui quos dicas o Solon Tragicos, & Co-
 micos, si illi sunt latis, & altis subnixi calceamentis, au-
 reis autem tænijs per uestem uariegati, laruis uero indu-
 ti planè ridiculis, & magnum hiantibus. Verum ipsi in-
 tus intenso clamore uociferabantur, incedebantq; ne-
 scio quomodo secure talibus induti calceamentis. Et nisi
 fallor tunc ciuitas celebrabat Dionysia. Porro, Comici
 cæteris erant humiliores & pedestres, laruas tamen ha-
 bebant multo etiam magis ridiculas, quos uniuersum
 theatrum

theatrum risu prosequeretur. Sed enim alios altiores
 nemo non tristi atq; contracta fronte audiebat, eorumq;
 ut opinor, omnes commiserabantur, tantas pedicas per-
 trahentium. So. Non illorum ò bone, miserti sunt,
 sed Poëta fortasse priscam aliquam & miserandam cala-
 mitatem in scenam adduxit uisendam spectatoribus, ora-
 tionesq; miserationis plenas audiente theatro tragica
 actione habuit, quibus in luctum atq; lachrymas audito-
 res pertracti sunt. Verisimile autem est & tibicinas te ui-
 disse, tum alios canentes in medio theatri constitutos.
 lam, neq; hanc canendi rationem & usum tiliarum in-
 utilem esse censemus, uerum ijs omnibus atq; eiusmodi
 mentem acuentes meliores uobis reddimus. Cæterũ cor-
 pora, quod omnium maxime audire desyderas, ad hunc
 modum exercemus, exutis ut initio dixi uestimentis, pri-
 mum illa ad aërem assuescimus, nondum tenera & imbe-
 cilla existentia, omnibus eadem temporibus accommo-
 dantes, ut neq; feruentem solis æstum grauitè ferant,
 neq; rursus algoris sint impatientia. Deinde, ea ipsa
 oleo perungimus atq; emollescimus, ut habiliora firmio-
 raq; reddantur. Siquidem absurdum est, si coria oleo
 emollita atq; peruncta ruptioni minus obnoxia, ac diuti-
 us duratura existimamus, quæ iam sunt emortua, corpus
 autem adhuc uita animatum nequaquam melius fore usu
 olei opinaremur. Mox uarijs excogitatis exercitijs, ac
 singulorum magistris constitutis, hunc quidem pugilatũ

alterum uero Pancratio decertare docemus, ut laboribus tolerandis assuefiant, pariterq; ictuum declinandorum periti euadant, neq; metu auersentur uulnera. Ceterum hæc exercitatio duas maximas utilitates adportat iuuenibus, nam & animosos eos reddit, ad subeunda pericula corporibus non parcentes, præterea ut prospera utantur ualetudine, sintq; per omnia robusti, & laborum patientes. Quotquot autem illorum deiecto in terram uultu luctantur, & secure procidere, & prompte exurgere, eadem discunt opera, ut & propellere, & tenaciter amplecti, & loco mouere, & præfocare, & in altum sustollere possint aduersarium. Quæ sanè non sunt inutilia habenda exercitia, sed unum illud atque adeo maximum statim initio sibi præparant. Etenim firmiora sunt & robustiora corpora, quæ talibus exercentur laboribus. Alterũ uero neq; ipsum medicum est, ex hoc enim consequuntur peritiam, si quando in necessitatẽ adducti fuerint talium disciplinarũ in armis. Quippe in confesso est, quod & talis hostem complexus, citius supplantatum prosternet, & prolapsus ipse quàm facillime noscet exurgere. Hæc enim omnia ò Anacharsi, ad uerum illud certamen, quod in armis peragitur, referre solemus, planeq; in eam opinionem descendimus, ut certò putemus, longe melioribus nos usuros ita exercitatis, posteaquàm primum illorum nuda corpora emollita atq; exercitata & robustiora reddidimus, neq; minus leuia

& ha

& habiliora, eademq; aduersarijs grauia effecerimus. Intelligis enī, nisi fallor, cuiusmodi illi armati futuri sint; qui nudo saltem corpore terrorem hostibus incutiunt, neque immodicam ostendentes corpulentiam & segnem & candidam, aut nimiam quoque corporis macritudinem pallore deformatam, qualia ferē sunt mulierum corpora sub umbra marcescentia, trepidantia, ac ilico multo sudore perfluētia, neq; nō sub galea anhelantia, maxime uero, si quando ut nunc sol sub meridiem aestu supra modum calente seruerit. Cui enim rei quispiam uteretur sitientibus, & puluerem ferre nequeuntibus, quiq; saltem uiso sanguine statim exanimantur, ac ante moriuntur quā intra teli iactum, atque ad manus cum hostibus uentum fuerit. Sed enim nostri iuuenes partim rubore, partim nigredine temperanter sub sole colorati, uultu planē masculino, multum uigoris atque caloris & uirilitatis prae se ferentes, neque nimium sunt obesi, neque rursus nimium tenues & aridi, nimio pondere pergrandes, uerum iusto corporis modo formati cum inutilem tum superfluam carniū molem & abundantiam sudore absumunt. Illud autem quod robur praestat & uigorem citra mali admixtionem conseruant. Quod enim ij qui uentilando purgant triticū faciūt, illud nobis praestant gymnasia in corporibus, paleas ac spicas inanes flatu propellentia, purum autem fructum separantia & accumulantiā. Quocirca

iuuenes nostros firma prosperitate ualetudinis uti, ac quā diutissime in laboribus perdurare necesse est. Quin etiam talis sero sudare incipit, & raro admodum morbis affectus decumbit. Quemadmodum si quis ignem allatum in triticum eiusq; stipulas & paleas iniiceret (rursus enim ad uentilantem regredior) dicto citius, ut opinor, cōflagrarent stipulæ, at uero triticum modice, neq; flamma admodum magna exurgente, neq; uno impetu, sed sensim atq; modice suffumigans potestate, & ipsum incensum absumeretur. Ita neq; morbus, neq; defatigatio tale corpus corripuens, facile arguerit, neq; superare poterit. Etenim ab internis probe præparatum nec male munitum est, externa quoq; ualde firmiter aduersus illa circumseptæ sunt, quo minus uis morbi aut lassitudinis ad interna penetrare queat, tum neq; æstum, neq; algorem suscipere aliquo detrimento corporis. Ad perdurandum autem in laboribus multus calor intus influens, ueluti multo exercitio ante præparatus, atq; in usum necessarium repositus, præstat tolerantiam ilico membra uigore irrigans, eaq; cum plurimum nulla lassitudine uincibilia exhibet. Multorum enim & uariorum laborum præmissa exercitatio, nequaquam uires absumit, sed multis incrementis augere solet, dumq; subinde refouentur, fiunt etiam maiores. Præterea in curriculo quoq; iuuenes nostros exercemus, ut & lōgo alicui spacio cursu transmittendo sufficiant, assuefacimus, utq;

in bre

in breui quàm celerrimi sint corporis leuitate uti, quàm
 promptissime docemus. Neq; uero cursus in loco plano
 aut solido cōficitur, sed in profunda arena, ubi nulla fir-
 mitate planta figi potest aut sustentari, neque suffulciri
 promptum est, cedentibus subinde ad singulos passus pe-
 dibus. Fossam quoq; transiliri, si necessitas exigat, doce-
 mus, aut aliud quoddam impedimentū. Qua in re exer-
 centur grandia plumbi pondera habentes in manibus.
 Deinde hasta quoq; in longum proijcienda decertant.
 Vidisti uero & aliū quendam globum iacentem in gym-
 nasio æneū atq; teretem, in parui scuti figuram formatū,
 neq; lorum neq; balthcum habentem. At illum quoq;
 periculi faciendi gratia manu sustollebas iacentem in me-
 dio, uidebaturq; tibi grauis & propter leuitatem com-
 prehensu difficilis. Itaq; illū sursum manu extortum iacu-
 lantur in aërem, inq; longum contendentes, qui nam ex
 illis eundem quàm longissime iactu promouerit, ac omni-
 um aliorum metas excesserit. Quæ res & humeros illo-
 rum firmiores reddit, & brachia non mediocriter corro-
 borat. Cæterū quamobrem & arena & lutum illis lu-
 ctantibus substernatur, quæ initio perquàm ridicula tibi
 uisa sunt, nunc audi o admirande. Primū quidem ne in du-
 ro casus illis cōtingat, sed in loco molliore citra periculū
 prostrati corruant. Deinde multa lubrica effugia accide-
 re in cœno sudantibus necesse est, quã rem tu anguillis
 cōstrebas, sed quæ nō sunt inutilia habenda aut ridicula.

O P V S C V L A

Nam & hæc plurimū ad robur & membrorum firmitatem consolidandam conferunt, quando ad hunc modum luctando, alter alterum fortiter adprehendere coguntur, tametsi crebro elabantur è manibus. Tenere enim perunctum oleo, & sudore perfluentem excidere constantem, & è manibus effluere laborantem, ne tibi res uideatur esse modica aut nullius momenti. Et hæc oīa ut à me ante prædictum est, in bello quoq; non parum præstant utilitatis exercentibus, si aut amicus uulnere sauctus sine negotio sublatus ex acie efferendus esset, aut hostis comprehensus sublimis rapiendus. Eam ob rem penè immodice eos exercemus difficilioribus propositis, ut hoc facilius minima queant perpeti. Rursus arenam planè diuersa ratione utilem esse censemus, ne dum complexibus implicantur, labantur. Posteaquàm enim in cœno multo exercitio didicerunt compescere aduersariū, quo minus elabatur è manibus propter corporis lubricam cōprehensionem, etiā ipsi comprehensi effugiendi rationē multa assuetudine familiarē sibi faciunt, præsertim cum tenentur medijs. Quin sudorem largiter semet effundentem arena quoq; mihi uidetur cōprimere dū aspergitur, utq; uis corporis par sit laboribus efficere, estq; uentis obstaculo quo minus lædantur corpora, in tenera atq; denudata incumbentibus. Alioqui sordes quoq; corporis arena eluit, ac hominem longe candentiorē reddit. Et ego equidem perlibenter unum ex albis illis cuius cōuersatio semper sub umbra fuit, & quencunq; tu ex his, qui

semet in Lyceo exercent eligeres, huc sisterem, ac coeno
 et puluere ablutis te interrogarem, utri nam potius
 similis esse optares. Satis certò compertum habeo, te
 primo statim aspectu electurū, tametsi neutrius uitę peri-
 culū feceris, alteri potius esse similis, quā delitijs frangi
 atque diffluere, ac album esse præ sanguinis inopia ad
 præcordia confugientis. Hæ sunt ferè ò Anacharsi, qui
 bus iuuentutem nostram exercere solemus, existimantes
 eandem hisce gymnasijs optimam fore custodem Reip.
 et cuius opera in libertate nos uicturos speramus, sem-
 per de hostibus quicumq; nos adoriuntur uictoriã repor-
 tantes, terribiles uero finitimis existentes, adeo ut illorū
 plurimi et potentiam nostrã pertimescant, ac nobis tri-
 butū pendere soleant. Porro autem in pace longe melio-
 ribus illis utimur, de nulla re turpi ac flagitiosa contendē-
 tibus, neq; ob inertiam ad mutuo inferendam iniuriam
 cōuertentibus, sed circa ista uersantibus, inq; his ipsis ex-
 ercitijs occupatis existētibus. Et qd' cōmune bonū dixi,
 summamq; ciuitatis felicitatē, ea est quoties et ad pacis
 artes et belli scientiam quàm optime atq; diligentissimè
 iuuentus præparata fuerit, studijs ac rebus pulcherri-
 mis feruenti sedulitate impendens operã. Ana. Proin-
 de Solon hostibus uobis ingruentibus oleo peruncti et
 oppleti puluere in bellū progredimini, nempe pugilatu
 instructi aduersus armatos. Et illi uidelicet pertimescūt
 nos ac fugiunt, metuentes, ne ipsis hiantibus arenam

in os spargatis. Aut forte post tergum resiliētes illorū
 crura apprehēditis, eosdēq; præfocatis iniectō circa col-
 lum cubito. Ac per louem illi petent uos arcubus, et iacu-
 labuntur spiculis. At uos quemadmodum statuas, telorū
 acies non penetrabunt, quippe ad solis feruorem demi-
 gratos, ac multo sanguine abundantes. Neq; enim uos
 estis aut spicæ aut stipulæ, ut quān primum plagis suc-
 cumbatis, sed admodum sero, ac uix profundis confecti
 uulneribus modico sanguine commonstrato. Talia enim
 sunt quæ dixi, nisi exemplū à te adductū planè obaudie-
 rim. Aut fortasse Comitorū & Tragædorū potius arma-
 turā assumetis, etsi iussu senatus in aciē uobis exeundū
 fuerit, galeas illas hiantes capiti imponitis, ut hoc magis
 terrori sitis aduersarijs, laruis ac terriculamētis anilibus
 eos exanimantes. Præterea calceos quoq; per altos illos
 pedibus accōmodatis, qui si fugiendum uobis esset leues
 sunt, rursus si alios insectati fueritis, hostibus erunt ines-
 fugibiles, tanta mole uobis aduersus illos irruētibus. At
 uide potius ne ista uestra arguta sedulitas, nugæ sint &
 ludicra puerilia, & inertiuū iuuenum ignauitæq; deditorū
 exercitia. Si uero uobis in aīo est prorsus esse liberis &
 per oīa felicibus, alijs uobis opus erit gymnasijs, & uero
 in armis exercitio. Neq; cū aliquo alternis certaminibus
 iuuenes uobis cōponendi sunt, sed aduersus hostes depu-
 gnandū erit certo cū periculo uirtutē exercētibus. Qua
 propter relictis puluere atq; oleo, docete illos arcu cōtē-
 dere

dere & hasta uti: neq; illis leuia dabitur iacula, quæ uenti flatu feruntur, sed sit hasta grauis quæ cum turbine atque sibilo extorqueatur: præterea lapis prægrandis, et gladius, & scutum sinistre insertum, & thorax & galea. Nam sicut in præsens instructi estis, Dei cuiuspiam benignitate mihi seruati esse uidemini, quo minus nondum perijstis à perpauca saltem leuis armatura militibus irruentibus. Ecce enim si stricto saltem gladio quo succinctus sum, solus in iuuenes uestros omnes irruerem, actutum unà cū clamore gymnasium haud dubie caperem, illis passim diffugientibus, ac nullo contra ferrum aspicere audente. Verum post statuas aut columnas consistentes risum mihi exhiberent lacrymantibus, atq; trepidantes permulti. Tunc uero uideres illos non amplius rubescens corpore, cuiusmodi nunc sunt in præsentia, sed omnes ilico expalescentes, transcoloratos præ formidine. Adeo multa pax uos eneruatos effœminauit, ut non facile saltem cristam hostilis galeæ, conspectam sustineretis. So. At nequaquam talia de nobis prædicauerunt, ò Anacharsi, Thraces, quotquot Eumolpum secuti bello nos laceßuerunt, neque uestre mulieres quæ duce Hippolyta aduersum urbem expeditionem instituerant. Neq; item alij quotquot in armis et acie uires nostras experti sunt. Cæterum uos, ò beate, nõ hoc consilio nuda iuuenum corpora exercemus, ut propterea eos in aciem aduersus pericula producamus. Sed

ubi in hisce ludicris quã optimi atq; exercitatissimi eva-
 serint, deinceps & armati exercentur, quibus longe
 promptius utuntur ad hunc modũ ante instituti. Ana.
 Et ubi nam locorum illud uobis est gymnasium, quod ar-
 morum usui exercendo destinatum est? Neq; enim ego
 uspiam in urbe eiusmodi conspexi, cum totum oppidum
 sursum ac deorsum diligenter perreptassem. So. Sed
 certò videbis ò Anacharsi, multũ nobis temporis conuer-
 satus, tum unicuiq; permulta esse arma, quibus necessi-
 tate urgente utimur, et cristas, et phaleras, et equos, et e-
 quites fermè quartam partem ciuium. Siquidem semper
 armatum incedere, neq; non acinace succinctum esse, su-
 peruacaneum in pace esse existimamus. Præterea mul-
 ta cautum est, ne quis in urbe cum nihil necesse sit fer-
 rum gestet, aut armatus procedat in publicum. Vobis
 uero, non iniuria ignoscendum est, perpetuo in armis
 uiuentibus. Viuere enim in loco aperto & incustodito,
 facile insidijs obnoxium est, & hostium ualde numero-
 sa est copia. Neque illud certum, quo tempore assistens
 quispiam dormientem è plastro pertractum iugulet.
 Ipsa quoque mutua infidelitas, & quod legibus nequa
 quàm coërciti unam Rempub. incolitis, ferrum uobis
 semper facit necessarium, ut in propinquo sit ad pro-
 pulsandam iniuriam, si quis uim alteri inferre adgrede-
 retur. Ana. Adeo uero Solon ferrum gestare nulla
 necessitate adigente superuacaneum esse censetis, ut &

armis

armis parcatis, ne in manibus frequenter habentes cor-
 rumpantur, sed reposita conseruatis, ut necessitate uo-
 cante utamini. Sed enim iuuenum corpora nullo cogen-
 te periculo, uerberantes laboribus conficitis. Quine-
 tiam sudore absumentes, nulli rei magnopere necessa-
 riæ aut conducibili uires illorum expromitis, sed in cas-
 sum in cœno atque arena effunditis. So. Videris
 o Anacharsi, talem de robore corporeo opinionem obti-
 nere, quasi uino aut aquæ aut alij cuiuspiam rei humida-
 similitudine respondeat. Itaque metuis, ne quemadmo-
 dum ex uase Samio robur clanculum effluens in labori-
 bus, deinde nobis corpus inane & aridum discedendo
 relinquat, cum à nemine intus repleatur. Atqui ad hunc
 modum res se non habet, sed quanto quis impensius ex-
 hauserit, tanto copiosius influit, iuxta hydræ fabulam,
 si qua unquam tibi inaudita est, cui pro uno capite præ-
 ciso, semper alia duo renascebantur. Cæterum, si ab ini-
 tio in exercitato corpore fuerit parumq; firmo, neq; satis
 habuerit subiectæ materiæ, tunc ilico fatigatiõe defessus
 detrimento afficitur, atq; marcescit, ueluti in igne ac ly-
 chno usuuenire uidemus. Etenim eodem flatu & igne
 potes incēdere, inq; breui maiorem facere, nimirū inflā-
 mans spiritu ac lychni lumē extingues, nō habens suffi-
 cientem materiæ suppeditationē, quæ aduerso flatui par-
 esse possit, neq; n. ab altius acta radice productū fuerat.
 An. Hæc equidē o Solō nō admodū intelligo, argutius. n.

ista tibi dicta sunt, quàm ut ego queam intelligentia asse-
 qui, exactam quandam curam & mentem acute cernē-
 tem requirentia. Illud porro omnino mihi responde,
 quam ob rem tandem nō etiam in Olympicis certami-
 nis et Isthmiacis & Pythicis, alijsq; quādo multi, ut ais,
 confluerint iuuenes certantes spectaturi, in ipsis armis
 certamen conficiendum proponitis, sed nudos in medi-
 um adductos, qui & calcitrentur & uerberentur osten-
 ditis, ac deinceps uictoribus mala aut oleaginam coro-
 nam præstatis. Hoc enim scitu dignum est, cuius rei gra-
 tia factitare soleatis. So. Quoniam opinamur, o A-
 nacharsi, hac ratione gymnasiolorum desiderium in iuue-
 nibus magis accendi, si eos qui optime sese gesserint, in
 illis honorari conspexerint, & in medio græcorum præ-
 conis uoce magnifice proclamari. Quapropter etiam
 tanquàm illi exutis uestimentis optimi corporis æstiman-
 de habitudinis curam non negligunt, ne denudati pudore
 afficiantur, ac se quisque uictoria quàm dignissimum
 præparet. Quinetiam præmia, quemadmodum à me
 prædictum est, non mediocria sunt proposita, nempe ho-
 norificum & laude plenum à spectatoribus testimoniū,
 & esse clarissimum, ac demonstrari prætereuntium di-
 gito, inter æquales hunc uisum esse etiam sua opinione
 præstantissimum. Etenim non pauci ex spectatoribus,
 quibus per ætatem etiamnum exercitatio colenda est, ab-
 eunt non mediocriter ex his uirtutis & laborum amore
 inflammati.

inflammati. Itaq; o Anacharsi, si quis e communi homi-
 num uita laudis & gloriae amorem sublatum eijceret,
 quid na amplius praeclearae rei nobis ille faceret reliquu,
 aut quis nam facinus aliquod magnum & memorabile
 concupisceret? Iam ex ijs haud difficulter coniecturam
 facere potes, quales in bello pro tuenda patria, defen-
 dendis liberis & uxoribus, & pro templis suscepto futu-
 ri sint arma habentes in manibus, qui oleagina corona
 aut pomis inducti, tanta cupiditate ad uictoriam con-
 sequendam ferantur. Et quid nam dicturus esses, si apud
 nos & coturnices & gallos gallinaceos compugnantes
 uideres, ac harum rerum spectandarum & adornanda-
 rum studium non mediocre. Rideres uidelicet, ac tunc
 maxime si rescisceres lege a maioribus lata illud nos face-
 re, omnibusq; iuuenibus ut intersint imperatum esse,
 ut spectent uolucres rostris inter se depugnantes usque
 ad extremam defectionem uirium. Atqui ne hoc quidem
 institutum risu dignum est. Irrepat enim sensim in ani-
 mos iuuenum impetus ad fortiter subeunda & contem-
 nenda pericula, ne gallis ingenerosiores, atq; ignauio-
 res esse appareant, neue defessi uulnera aut labores aut
 aliam difficultatem ferre recusent. Caeterum, ut in armis
 harum rerum periculum faciant, utque mutuis uulneri-
 bus semet conficientes spectamus, apage, ferinum enim
 illud esset, & omnibus modis crudele, adhac non mi-
 nus damnosum & inutile mactare iuuenes praestantiss-

mos, quorum opera & uiribus longe melius aduersus
 hostes uti queamus. Quia uero ais o Anacharsi, te reli-
 quam quoq; Græciam uidendi gratia peragraturum, uia-
 de ut memoria teneas, si quando in Lacedæmona uene-
 ris, ne & illos irrideas, neq; putes eosdem inutilibus ua-
 care laboribus, quando aut de pila in theatro impetu fa-
 cto collapsi, mutuis uulneribus semet deformaerint, aut
 in locum circumcirca aqua obseptum ingressi, ac in co-
 hortibus distributi, hostili animo alter alterum inuasert,
 & ipsi nudi, donec pars alterutra diuersam e loco aquis
 circumdatò eiecerit, nempe Lycurgi asseclæ, sectatores
 Herculis, aut rursus in aquam impulerint. Ab illa enim
 pax insequitur, nec ullus amplius pulsatur. Maxime ue-
 ro, si uideris pueros ad arã flagellis ac loris cædi, ac san-
 guine defluentes, & patre & matre assistentibus, non
 ut aliquem ex hoc facto dolorem capiunt, sed minaciter
 interminantibus, nisi uerbera perseueranter tulerint,
 ac supplicantibus, quoq; ut quàm diutissime labori tole-
 rando sufficiant, neue uerberum difficultatibus ceden-
 tes succumbant. Itaque permulti plagis ipsis immori-
 untur, dedecorosum existimantes, si etiam dum uiuentes
 in familiarium conspectu uerberibus superati deficeret,
 aut corpore flagrorum ictibus cederent, quos etiam sta-
 tuis in memoriam illorum erectis publice à Spartanis ho-
 nestatos uidebis. Quando ergo ista coràm oculatus
 arbiter intueberis, caue illos insanire temere suspiceris,
 neque

L V C I A N I

neque dicas citra causam iustam ac necessariam talibus eos difficultatibus conflictari, neque urgente alicuius sua tyrannide, neque hostibus imminentibus. Dixerit enim haud dubie Lycurgus Laconicarum legum author pro illis tuendis tibi rationi ualde consentanea, quibus nam causis impulsu, pueros ita uerberibus affligendos statuerit, neque inimicus illis existens, neque inuidia adductus hoc faciens, neque ciuitatis iuentutem nequicquam absumens, sed uolens, atque contendens reddere quam fortissimos, ac omni difficultate superiores eos, qui patriam ab iniuria essent seruaturi atque defensuri. Quanquam uero ipse Lycurgus nihil dixerit, facile tamen animaduertis, ut talis quispiam quondam in bello comprehensus, nullam uocem Spartana magnitudine indignam emisit, inimicis eundem diris tormentis torquentibus. Sed illos false subsannas, flagellis cedebatur, cum uerberante infracta animi tolerantia contendens, uter nam citius uiribus deficeret.

ANACHARSIS

Num Lycurgus quoque Solon, in iuentute loris cædi solitus est, aut an huius certaminis author existens, citra periculum talia iuueniliter commentus est? So. Cum iam prouecta ætatis esset, ciuibus Spartanis leges condidit, profectus è Creta. Aliquandiu enim apud Crentenses peregre egit, quoniam eosdem audiuerat optimis legibus instructos uiuere, quibus Minos Iouis filius legum scriptor extiterat.

ANA. Quam obrem igitur

Solon, & tu non imitatus es Lycurgum, ac iuuenes loris proscindis? Etenim perpulchra hæc sunt instituta, & uobis non indigna. So. Quoniam nobis Anacharsi, sufficere uidentur ista gymnasia, quorum ipsi repertores extitimus, neque magnopere necessarium existimamus peregrinorum emulatores esse. Ana. Nequaquam, sed intelligis, ut opinor, quã res sit friuola flagris obuerberare nudi scapulas, palmas utrasq; suppliciter extendentis, ex qua nulla proueniat utilitas, neque qui priuatim ad eum qui cæditur, neq; item ad Remp. communiter. Itaq; si quando Spartam peregre profectus uenero, quo tempore ista factitare solent, uideor me statim lapidibus obrutum iri ab illis publice, singulos deridentem: si quando uidero pueros ueluti fures flagris onerari, aut ueluti peculatores, aut alium facinorosum. Planè uero illorũ ciuitas mihi uidetur egere helleboro, quæ usque adeo ridicula à se ipsa pati consueuit. So. Ne desertam causam ò generose, neque uiris absentibus te solum dicentem uincere inducas in animum. Neq; enim deerit quispiam etiam Lacedæmone, qui harum rerum causam tibi promptissime redditurus est. Verum enim uero quandoquidem ego tibi nostra ex ordine gymnasia percensui, quæ tibi non admodum placuisse non occulte tulisti, uideor mihi non iniqua postulaturus à te, ut & tu uicissim me audiente percurras, qua ratione uos Scythæ uestros iuuenes exerceatis, tũ quibus gymnasijs

educatos

educatos insuescitis, & quo nam pacto eosdem viros strenuos efficitis. Ana. Acquisissima sunt o Solon quae postulas. Ac ego quidem Scytharum leges tibi commemorabo, fortasse non admodum admirandas illas, & quae non multum uestris sunt responsurae. Neque enim uel in maxillam alicui plagam illidere auderemus, sumus enim perquam meticulosi. Sed tamen qualiacunq; sunt, nostra exercendorum iuuenum instituta dicentur. Ceterum si uidetur, ea de re colloquium in crastinum usq; differemus, ut ea quae ipse dixisti, magis quietus apud me retractare possim, tum etiam ea quae mihi dicenda sunt, memoria percurrere. Itaque quod nunc restat, in praesentia quidem abeamus. Iam enim inualefcentibus umbris appetit uespera.

CLARISSI=

MO VIRO, CHVONRADO

PEVTINGERO, IVRIS

consulto, Vincentius Ob=

sopceus S.

CVM omnis antiquitatis, potissimum uero historiarum à diuersis authoribus memoriae proditarum te cognouissem esse perstudiosum, ut clarissime, rebar me tibi rem non ingrati facturum, si quid eius generis monumentorum à graecis scriptoribus editum ad te

G

mitterem. Itaq; inter cetera quæ hoc temporis ex Luciano uertenda suscepi, duorum quoq; philosophorum uitæ in manus mihi uenerunt, nempe Peregrini & Demonactis, in quibus depingendis non alio quàm in Alexandro Pseudomante usus est Lucianus artificio, hoc est limato & exculto. Has ergo uitas, Chuonrade patrone incomparabilis, à me romano sermone utcunq; instructas tibi mitto muneri, cum ob tuam in me per amicam beneuolentiam, tum ob eam causam quam dixi, quod harum rerum admiratorem & mirificum & singularem iam olim te esse cognouerim. At enim Philosophos hic planè diuersos uidebis, cum in altero perfectæ uirtutis exemplum, in altero simulatæ tantum sapientiæ imaginem Lucianus haud dubie ostendere uoluerit. Quid enim fuit Demonacte ciuilius aut popularius, qui, tametsi philosophus esset, tamen à communi hominum uita & sensu nulla uitatus insolentia aut philosophica morositate corruptus abhorruit? Contra, quid Peregrino insolentius, aut popularis admirationis (quã unam omnes sua prodigiosa uiuendi ratione constat uenatos esse philosophos) cupientius? quem in tantum gloriæ sitis excæcauerat, ut omnibus absumptis admirationis captandæ præstygijs, quibus uulgi oculos demeritare solitus est, demum etiam semet flammis absumendum sacrarit, non ob aliam causam, quàm ut mortuus quoque

quoque admirationi esset populo. Nec mihi dubium est in hoc Peregrino Lucianum summæ uirum prudentiæ inditium facere uoluisse, cuiusmodi res esset ambitiosa gloriæ cupiditas, quàm inconsulta, quàm præceps, et quæ ferè semper temeritatem comitem secum habeat, et *Ὀλαωτία* sociam. Nec uero usque adeo popularium animis facebit negotium, quàm excelsos animos ferè omnes occupat, et quo altiori magnitudine mens prædita fuerit, hoc facilius hac siti capitur, tantoq; impensius gloriæ desyderio infestatur, ita ut præclare scripserit Lucianus *ὁ Ὀλοόδοξον μόνον ἀφύκτον, ὁ τοῖς πάνυ θαυμαστοῖς εἰνδοκοῦσι*. Animi abiecti et sordidi rebus capiuntur humilibus, at sublimes et excelsi illam internam in aliorum animis repositam opinionem affectant: et huius consequendæ gratia nihil non faciunt, parum nonnunquàm reputantes, quàm prudenti cõsilio inuidiosam captent gloriã. Videmus nostro seculo innumerabiles peregrinos, semet ut Proteus, in omnia uertentes, tantum in hoc, ut sint aliquid, hoc est, ut Hesiodus loquitur *ῥῆ ῥίτε φατοῖτε*, ne desit mundo, quod de illis loquatur, ut habeant præclarũ apud oēs et eruditiois et ingenij testimoniũ, nõ aĩ aduertentes interim se quadam animi cæcitate et præcipitantia, qua illis imposuit *Ὀλαωτία* et ambitio, dũ omnia miscens

in summam ruere infamiam. Vsq; adeo misere nonnulli
 sitiunt & sedulo uenatur & ἄνθρωπον ἐκείνο δεξάειον
 ut patiantur citius ueritati iniuriam fieri, quàm illorum
 periclitetur existimatio. Est quidem omnibus cōmune
 laudis & gloriæ certamen propositum, sed ad hanc ut
 non nisi per sudorem & laborem patet aditus, ita non
 alia quàm uirtutis, hoc est, legitima uia peretrandum
 est. Iam quisq; peculiarem ad laudem consequendam,
 uiam sternit & aperit, quæ an laudis appellatione di-
 gna sit, uiderint ij qui tantopere ad hanc & multo-
 rum exitio, & offendiculo aspirant. Sed nimium mul-
 ta philosophati sumus. Cæterum in Peregrino præ-
 ter cætera illud quoq; uidere est, quàm nihil in rebus di-
 uinis sapiat humana ratio, etiam prudentia philosphæ-
 ca excultissima. Quis enim negabit Lucianum summi
 fuisse uirum ingenij, at quàm nasute subsannat in Pere-
 grino Christianorum instituta, ut neq; à Christo ipso pro-
 caciter impetendo suam petulantiam cohibuerit, adeo ut
 hoc solo nomine non iniuria dictus sit ἄθεος. Præterea
 longe aliter de Peregrino sentire uidetur Gellius author
 satis eminent. Sed hæc tu ordine censebis, nec me moni-
 tore tibi opus est. Recte uale, uir clarissime, & hoc mu-
 nusculum quamlibet tenue & exiguum Obsopœi tui
 longum testetur amorem. Ex Norinberga Mense Fe-
 bruario. Anno. M. D. XXVIII.

nica se ad diceret, uidelicet ut esset etiam illi Alci-
 biades. Et quemadmodum conterritus sit sub noctem in
 medio Aegeo, oborta caligine, magnisque fluctibus insur-
 gentibus, utque cum mulieribus turpiter cularit, admirans
 illi, uisus sibi potior esse quam ut mortem oppetere
 debeat. Atqui aliquanto antequam diem suum obiit, an-
 te nouem ferme dies plusquam saturat, ut opinor cum
 auariter deuorasset, sub noctem uomuit, ac febricula ual-
 de uehementi subito correptus est. Haec mihi Alexander
 medicus denarravit, accersitus in hoc ut eum inspiceret.
 Ait ergo se illam semet huiusmodi uoluentem deprehendisse,
 aestuantem morbum perferre non ualentem, ac frigidam
 ualde desideranter postulantem, se uero non dedisse. Di-
 cebat quoque ita ad illum dixisse sese, quod si prorsus mor-
 tis amore et cupiditate teneretur, ipsam ultro breui ad ia-
 nuam esse uenturam, ita ut ignis sibi superuacans
 ad hanc maturandam esse uideretur. Ad quae ita respon-
 disse Proteam aiebat. Atqui haudquaquam potius cele-
 bris et gloriosa oppetendae mortis futura est ratio, cum
 omnibus communis sit. Haec quidem Alexander. Cate-
 rum ego quoque illum non ita multos ante dies unctum
 conspexi, quemadmodum praeparata amulencia fle-
 uerit. Vides ne ut non omnino Aeacus cacutientes susci-
 piat. Non absimile si quis iam in cruce ascendens
 digiti uulnusculo medeatur. Quia tibi facturus fuisse
 uideatur Democritus, si horum spectator contigisset.

Nunquid pro dignitate uirum derisisset? Et unde tantus
 misero risus suppetisset? Promde, amice ride & tu ipse,
 ac tum maxime & effusime, quoties alios eundem ad-
 mirantes audieris.

LVCIANI DE

MONAX PHILOSOPHVS,

Vincentio Obsopœo

Interprete.

A Equidem consentaneum erat & nostram ætatem
 non in totum expertem fore uirorum laudē & me-
 moria dignorum, sed ijs quoq; qui & eximijs corporis
 uirtutibus, & mente sapientiæ studio excultissima præ-
 celluerunt florere. Dico autem cum in Bœoticum Sostra-
 tum ista referens, quem Græci Herculem uocare solui-
 sunt, & esse existimabant, tum maxime in Demonactem
 philosophum, quos ego & ipse uidi, & uisos magna ad-
 miratione suspexi. Cum altero quoq; nempe Demonac-
 te aliquandiu coniunctam conuersationem habui. Sed
 enim uitam Sostrati in alio quopiam libello diligenter
 perscriptam executus sum, declarata eius & animi ma-
 gnitudine, & excellenti fortitudine. Insuper quæ eius
 fuerit in monte Parnaso sub ipso dio uiuendi ratio, quod
 stratum laboriosum, quæ alimenta in montibus conqui-
 sita, quæ opera à nominis celebritate non abhorrentia.

Adhæc

Adhæc quanta in tollendis è medio latronibus, pericula
 exhausserit, tum quanta per nimia faciendis itineribus,
 aut per traiectu difficilia præbendo transitu pertulerit.
 Iam uero æquum mihi uidetur de Demonacte nõnihil in
 lucem edere, duarum rerũ gratia, ut & illius memores
 sint uiri nostræ ætatis præstantissimi, & iuuenes quiq;
 generosissimi animum ad philosophiam adplicantes, nõ
 necesse habeant ad uetera tantum exempla semetipsos
 componere, sed ex nostra quoq; uita habeant quem sibi
 pro uiuendi regula imitandũ proponant, facti illius emu-
 li, quem ego omnium optimum ex philosophis esse co-
 gnoui. Erat itaq; Demonax genere Cyprius, non ex ob-
 scuris ortus parentibus, quantum ad dignitatem & pos-
 sessionẽ civilem attinebat. Cæterũ his omnibus ille longe
 erat excelsior atq; superior, & cũ rebus pulcherrimis at-
 que præstantissimis se ipse dignũ iudicasset, ad philoso-
 phiæ studiũ semet cõtulit, non per Iouem ab Agathobulo
 tantũ et Demetrio, qui ante illũ fuerant, neq; ab Epicteto
 excitatus, sed cũ illis cõuersabatur, præcipue uero cũ Ti-
 mocrate Heracliote, uiro cũ primis sapiente, neq; non e-
 loquentia, & industria plurimum ornato. At Demonax
 nequaquam ab aliquo illorum, ut dixi, persuasus, sed
 peculiari quo rapiebatur ad res præclaras impetu, & in-
 sito quodam ad philosophiam amore statim à puero per-
 motus, omnia humana bona in uniuersum contempsit.
 Ac se cum totũ libertati tradidisset dicẽdiq; fidutiæ, in
 ea constanter perstitit, cum & ipse rectam ac sanam &

inculpata[m] uitam uiueret, ac uidentibus & audientibus suam ipsius mentem exemplum exhiberet, ueritatem que quam in philosophando perpetuam obtinebat. Ceterum nequaquam illotis, quod aiunt, pedibus, hoc est, à dicendi facultate alienus, ad philosophiæ studia accessit, sed in poetarum lectionibus enutritus, multos tenebat memoria, dicendique artes non mediocri studio exercuerat. Ea uero, quæ in philosophia tractari solent, haud modice, neque, ut est in prouerbio, summo tantum digito attigerat, sed exacte comperta habebat. Corpus præterea exercuerat, & ad tolerantiam uarijs laboribus assuescebat. Breuiter, in hoc summo studio & cura elaborauit, ne alicuius alterius egens esset. Quare postquam sensit quod se ipse sibi amplius non sufficere, uoluntaria morte à uita discessit, multo super hoc ipso Græcorum optimis sermonibus relicto. Philosophiæ uero, haud quaquam unam tantum speciem ab alijs seiunctam colebat, sed multis in idem commixtis, non admodum aperte ferebat, qua potissimum illarum oblectaretur. Adparebat quidem Socrati se magis addixisse, tametsi habitu & uitæ frugalitate Diogenem emulari uideretur. Non tamen ambitiose adulterabat ea quæ ad uictum pertinebant, admirationis popularis emerendæ gratia, utque ijs quibus cum conuersaretur in eum coniectos haberent oculos. Verum communi cum alijs uiuendi ratione utebatur, ne tantillum quidem philosophico fastu infectus, & cum alijs iu-

Etiam

Nam consuetudinem exercebat, & communibus Reip^u
 legibus non grauatim parebat. Porro Socraticam ironi
 am nulla ex parte accedebat, gratia uero attica plenas
 semper disputationes sermonibus haud obscuris in me
 dium adferebat, ita, ut eius discipuli abeuntes neq; con
 temnerent eum tanquam parum generosum, neq; eius
 inhumanam in obiurgando seueritatem atq; acerbitatē
 fugientes pertimescerent, sed omnimodi orationis ama
 bili lætitia reddebantur, ac subinde multo modestiores,
 de futuris percipiendis optimam concipiebant animo.
 Itaq; nunquam uisus est uociferari aut mira peruicacita
 te contendere, aut indignari, etsi aliquis illi esset incre
 pandus. Ipsa quidem peccata reprehendebat, cæterum
 peccantibus benigne ignoscebat, exemplum illud à medi
 cis petitum usurpans, qui morbos adhibitis Pharmacis
 propulsare solent, iracundia uero erga ægrotantes utun
 tur minime. Existimabat enī hominis esse peccare, Dei
 uero aut uiri Dijs proximi errata emendare. Ad hunc
 ergo modum cum uitam instituisset sapientissime, nulli
 us in rebus suis egebat auxilio, ipse uero amicis in ijs
 quæ par erat persæpe fidelem nauabat operam. Ac non
 nullos ex illis siqui secundiori fortuna uti uidebantur,
 submonefacere solebat, quòd bonis ad breue tempus du
 raturis & planè caducis ac transitorijs efferrī atq; ge
 stire animo uiderentur. Nonnullos quoq; inuisum pau
 pertatis onus lugentes, aut exilium grauiter molesteq;

ferentes, aut senectutem aut morbum incusantes cum risu consolabatur, non uidentes breui futurum, ut omnia quæ dolorem & molestiam in præsens illis adferrent, cessarent. Bonorum uero ac malorum obliuio unà cum longa libertate omnes esset in exiguo temporis spatio complexura. Adhæc curæ illi erat, fratres quoq; inter dissidentes atq; discordes ad pristinam concordiam reducere, ac mulieribus cum maritis recõciliatis illorum animis pacem componere. Ac sanè aliquandò populum seditionibus exulceratum scite & utiliter differendo compescuit, multosq; illorũ persuasit, ut patriæ tranquille & modeste subseruirent. Talem quempiam in philosophia exercenda morè obtinebat, mitem & mansuetum ac hilarem. Solum uero amici, aut morbo, aut morte discruciabatur, ita, ut rem omnium maximam et præstantissimam in rebus humanis amicitiam & uoluntatum coniunctionem esse existimaret. Quocirca amicus erat omnibus, nec fuit quisquam, quem non familiarem compellasset, qui quidem homo erat. Maiorem uero aut minorem animi alacritatem uultu præ se ferebat, conuersatione nonnullorum ex illis utens, eosq; coarguens, quotquot illi uidebantur propter spem exhibiti obsequij delinquere. Et hæc omnia cum tanta gratia, eaq; uerborum uenere faciebat dicebatq;, ut semper iuxta Comicum, suadela in labijs suis insedisse credibile sit. Itaque & Atheniensium uniuersus populus, & ij, qui

in di-

LUCIANI

in dignitatibus erant constituti, summa cum reuerentia illum admirabantur, eaq; in sententia permanserunt, ut unum ex optimatibus suspicientes. Cæterum, cum in Reipub. procurationibus obeundis uersaretur, multorum prauis & nefarijs conatibus restitit, unde odium & inuidiam non mediocrem multitudinis sibi conflauit, tum propter dicendi interritam fidutiam, & monendi libertatem. Vnde factum est, ut nonnulli quoq; aduersus illum insurgerent Anyti & Meliti, ea ipsa in Demonacte accusantes, quæ prius per illos in accusando Socrate in crimen uocata fuerant, nempe quod nunquam uisus sit sacrificans, quodq; solus omnium nunquam sit Eleusinis initiatus. Ad quæ magno animo & corona redimitus, & nitida ueste amictus, inq; contionem progressus, partim scite & dexteriter, partim uero asperius quam philosophica requirebat professio, respondit. Etenim ad hoc quod nunquam sacra fecisset Mineruæ. Nulla uos capiat admiratio, inquit, uiri Athenienses, si prius illi nunquam sacrificauerim, nequaquam enim illam sacris per me oblatis egere existimabam. Ad secundam uero accusationis partem, nempe mysteriorum, eã dixit subesse causam, quo minus cum illis festiuitatis particeps fuisset hætenus, quod si mysteria, inquit, praua & friuola comperisset: apud nondum initiatos non tacuisset, sed ipsos ab orgijs celebrandis auersos fecisset. Sin bona, rursus humanitate adductus, omnibus expositurus erat.

O P V S C V L A

Ita Athenienses qui iam aduersus illum lapides sustulerant, actutum mitem erga eundem & placidum animū induerunt, atque ex illo eum ceperunt habitis honoribus reuereri quoq; & colere, postremum uero admiratione etiam prosequi. Ille autem statim initio orationis ad illos habitæ, asperiore proœmio usus est. Viri enim inquit, Athenienses cum me fertis coronatum uideatis, quim me iam sacrificatis, etenim antehac nunquam litastis. Quædam uero quæ ab illo acute pariter & urbane dicta animaduerti, uolo deinceps subiungere. Optimum autem factu uidetur, ut à Phauorino, & ijs quæ ad illum dixit exordium faciam. Postquàm enim Phauorinus quædam audisset suas dissertationes à Demonactæ haberi ludibrio, maxime uero membrorum in illis nimum fractas delitias, ingenerosam & muliebrenam mollitiem, ac philosophiæ minime congruentem, accessit Demonactem, interrogauitq; quis nã esset à quo subsannaretur. Homo, inquit, cui aures sunt deceptu difficiles. Occurrente uero quodam Sophista, atq; interrogante, quibus nam uaticis instructus ò Demonax à puero ad philosophiam accessisti, respondit, testiculis. Alio tempore cum semel idem ille accessisset, quæsiuit ex Demonactæ, quam philosophiæ sectam præ alijs studiosius amplecteretur. Quis uero, inquit, te certum fecit me philosophari? Et cū dicto abiens, risit apud se ualde suauiter. Illo uero interrogãte, quid esset quod rideret, Demonax perridiculū, inquit, hoc

hoc mihi uisum est, si tu à barba philosophantes iudican-
 dos esse existimas, ipse barbã non habens. Sidonius aut̃
 rhetor cum Athenis celebris & clarus haberetur, ac ali-
 quando de se eiusmodi publica oratione decantaret enco-
 miũ, quod totius philosophiæ peritus esset, nec minus di-
 cendi facultate ea possit exequi quæ diceret. Etenim, in-
 quit, si Aristoteles ad Lyceum ne uocarit, sequar: si Plato
 ad Academiam, ueniam: si à Zenone ad porticũ Variam
 prouocabor, nihil cunctatus præstò ero: si Pythagoras
 me accersuerit, silebo. Surgens itaq; è medio auditorum
 Demonax, heus tu, inquit, uocat te Pythagoras. Cæterũ
 Pythone quodam eorũ, qui fuerant è Macedonia splen-
 dide & nitide culti, iuvene formoso subsannante illum, ac
 quæstionem sophisticam proponente, iubenteq; ut syllo-
 gismi solutionem diceret, Vnum, inquit, fili noui quod
 subigeris. Cum ergo ille stomachanti animo indigna-
 retur, propter scommatis amphiboliam, illiq; commina-
 retur, statim tibi uirum ostendam, ille in multum risum
 effusus, interrogauit adolescentem, ergo uirum habes?
 Quodam tempore cum quidam etiam athleta ab eo fu-
 isset derisus, propterea quòd cum uictor extitisset in o-
 lympia, uestiu molli & florido amictus, conspiceretur,
 uulnus illi lapide in caput incussit, adeo ut sanguis efflue-
 ret. Itaq; qui aderant indignantes factum grauitè &
 moleste ferebant, quasi unus ex illis fuisset percussus,

cunque exclamarent, ut ad proconsulem iret: nequā
 quā, inquit, uiri ad proconsulem, quin multo magis ea
 mus ad medicū. Cum aliquando obambulans annulū au
 reum in itinere forte fortuna reperisset, proposita in fo
 ro schedula, uoluit eū, qui amissi annuli dominus extitisset
 uenire, atq; si illius pondus & gemmā & typū recte
 indicasset, recipere. Venit ergo adolescens quidā forma
 honesta & amabili, qui se amisisse perhibebat. Cæterū
 cum nihil sani diceret, abi, inquit, o puer ac tuū ipsius
 annulum diligenter observa, etenim hunc non amisisti.
 Quispiam uero e Romanis senatoribus cū Athenis illi fi
 lium suū iuuenem supra modū formosum cōmonstrasset,
 effœminatū uero & corruptū delitijs, dixissetq; salutem
 te Demonax hic meus filius: pulcher est, inquit, & te di
 gnus, & matri nō absimilis. Porro Cynicum in pelle ursi
 philosophantē, non Onocratū, quod illi nomen erat, sed
 Arcesilaum uocare dignatus est. Cū quidam ex eo quæsis
 set, qui nā illi foelicitatis finis esse uideretur, respondit, so
 lū eum esse felicem qui liber esset. Illo aut subijciēte, mul
 tos esse liberos. Atqui hunc ego solū, inquit, liberū esse
 existimo, qui neq; sperat aliquid, neq; pertimescit. Ille ue
 ro, & quomodo, inquit, hoc fieri potest? Oēs enim pluri
 mum his seruiētes subiecti sumus. Atqui, inquit, si recto
 iudicio res humanas excusseris, haud dubie easdem repe
 ries, neq; spe, neq; metu dignas, propterea quod & quæ
 doleant

L V C I A N I .

doleant & iucunda sint iuxta finem capiant & euanes-
 scant. Peregrino aut, cui & Proteo cognomen fuit, obiur-
 gante eum, quod pleraq; omnia naso suspenderet, homi-
 nibusq; illuderet, dicenteq; Demonax non uiuis Cyni-
 cum. Respondit, Peregrine non uiuis hominem. Physi-
 cum quoque super Antipodibus differentem, surgens de-
 duxit ad puteum, illiq; umbra in aqua commonstrata,
 quæsiuit, nunquid tales confirmas esse Antipodas? Præ-
 terea quopiam magum se esse profitente, habereq; car-
 mina efficacissima, quibus omnes homines impellere pos-
 sit ac persuadere, ut sibi quæcunq; uellet exhiberent. Ne
 hoc tibi mirū uideatur, inquit, eandem enim tecum artē
 exerceo. Et si placet ad pistricē me sequere, uidebisq; me
 unica tantum incantatiuncula, ac modico ueneficio per-
 suasurum ipsam, ut mihi panem det, sub obscure mone-
 tam innuens, æqualem cum incantationibus uim obti-
 nentem. Cum uero Herodes grauitè & peracerbe
 Pollucis imatura morte sublatis obitū lugeret, uelletq; cur-
 rum illi iungere, ac equos præstare tanquā ascensuro, et
 cœnā adornare, aggressus hunc Demonax, à Polluce, in-
 quit, epistolam tibi adfero. Cæterum, cum ille gatisus
 esset, putaretq; illum quoque alijs esse dolori, dixit,
 quid igitur ò Demonax sibi uult Pollux? Accusat te,
 inquit, quod ad illum abire cuncteris. Idem quen-
 dam alium filij sui mortem inconsolabiliter lugentem,

O P V S C V L A

ac tenebris semet occultantem accessit, seque magnū professus est, ac filij simulachrum ab inferis posse reducere, si tres tantū homines illi nominauerit, quos nunquam ulius obitum luxisse certò compertum haberet. Cum ergo diu multumque secum hesitaret, nec unum quidem, ut opinor, talem posset producere, ait tandem Demonax, ò ridicule, an te solum intoleranda mala perferre existimus, cū luctus expertem uideas neminem? Atqui et illos false deridere solitus est, qui in sermōibus nimium uetustis et peregrinis uocabulis uti consueuerant. Itaque cū unum aliquādo super oratione quadā interrogasset, illeque plus quam attice respondisset. Ego quidē, inquit, amice nunc te rogavi, tu uero mihi quasi Agamemnone regnante respondisti. Dicente quopiā ex amicis, abeamus Demonax in fanū Aesculapij pro filij salute oraturi, uehementer, inquit, surdum existimas Aesculapium, si nequeat nos nisi istic orantes exaudire. Cū aliquando uidisset duos philosophos egregie rudes et indoctos super questione quopiā satis ridicule altercantes, ac alterū absurda quærentem, alterū uero ad rem nihil sanè respondentē, nōne uidetur uobis, inquit, ò amici, alter illorū hircū mulgere, alter autem illi cribrū supponere? Agathocles uero peripateticus cum superbe et insolenter se ferret, et arroganter iactitaret, dialecticorum se solum et primum esse. Atqui, inquit, ò Agathocles, si primus nō solus, si uero solus nō primus. Porro aut Cethego uiro cōsulari dignitate

tate prædito, quo tempore per Græciam legatus abiret in Asiam, patri suo multa turpia & ridicula dicente & faciente, posteaquàm ex amicis quispiam eadem uidisset, dixissetq; Cethegum magnum scelus esse, per Iouem, inquit, Demonax neq; magnum. Idem cum aliquando conspexisset Apolloniũ philosophum multis cum discipulis discedentem, commodum uero abibat accersitus, quasi disciplinarum nomine regi esset conuersaturus: accedit, inquit, Apollonius & eius Argonautæ. Alio aut quondam ex eo quærente, num anima illi immortalis esse uideretur, sanè immortalis, inquit, sed ut omnia reliqua. De Herode dicebat uerum dixisse Platonem, affirmantem nobis haud unam saltem esse animam. Neq; eni esse eiusdem animæ Regilawm et Pollucem, ut tanq̃ uiuentes epulis suscipiat, taliaq; illi curæ sint. Ausus est quoq; aliquando Athenienses publice interrogare, audita sacrorũ præfatione, quam ob causam excluderent barbaros, præsertim cū eam mysterij festiuitatem constituisset illis Eumolpus, quem Thracem & barbarum fuisse non ignorabat. Postea uero quàm illi semel mauigandum erat negotij gratia existente hyeme, & iam nauem erat inscensurus, dixit amicorum quispiam, an non pertimescis Demonax, ne nauis fracta atque subuersa à piscibus deuore ris? Atqui, inquit, perabsurdum foret metuere à piscibus depasci, cum tot ipse pisces ante deuorauerim. Cui dam rhetori uitiosissime declamanti cõsuluit, ut frequen-

ti exercitio incumberet. Cæterum, cum ille dixisset, num
 quàm non apud me ipsum declamo, ergo iure optimo in
 quit, tam inepte dicis, qui semper stulto auditore uti so-
 leas. Augure quoq; semel publicitus mercedis gratia ua-
 ticinante conspecto, non uideo, inquit, quam ob rem
 mercedẽ exigas. Etenim, si hoc nomie exigis quasi queas
 ea quæ à Parcis immobili cõsilio decreta sunt depellere,
 modicum postulas, quantumcunq; tandem postulaueris.
 Sin omnia, quemadmodũ Deo uisum est, euentura sunt,
 quid tua præstare potest uaticinatio? Sene uero, quopi-
 am romano bene corpulento, armatam illi pugnam ad-
 uersus ligneum palum susceptam commonstrante, inter-
 roganteq; quanto tibi feruore ò Demonax pugnasse ui-
 sus sum: magno, inquit, siquidem hunc ligneum habui-
 sti aduersarium. Atqui ad intricatas & captiosas quæ-
 stiunculas acute instructus erat. Interrogante enim quo-
 piam ludibrii gratia, si mille minis ligna combussero De-
 monax, quot minæ fumo cessuræ sunt? Pondera, inquit,
 cinerem, & reliqua omnia fumus erunt. Polybio autem
 homine omnium fermè literarum rudi, elati tamen ani-
 mi arrogantius lactante, rex romanorum ciuitate me do-
 nauit, Utinam, inquit, te magis græcum quàm Romanũ
 fecisset. Rursus conspecto quopiam ex molliter & deli-
 cate conuestitis, propter purpuræ latitudinem superbiẽ-
 te, insolentiusq; incedente, admoto ad illius aurem ca-
 pite, apprehensaq; ueste et cõmonstrata: heus tu, inquit,
 hoc ante

hoc ante te ouis ferre solebat, & ouis fuit. Cum semel in balneis lauans in aquam feruentem inscendere recusa-
ret, ac quispiam eundem meticulosum & parum auda-
cem accusaret, Dic mihi, inquit, num hoc ipsum pro
patria passurus eram? Quærente ex eo quopiam, quatia
nam o Demonax in orco esse existimas? Præstolare, in-
quit, & inde literis missis tibi rescribam. Admeto uero,
cuidam inepto poëtæ, dicenti se scripsisse Epigramma
monostichon, quod testamento quoq; suæ statuæ inscri-
bendum mandarit, neque malum esse illud perhibenti.
Corpus humo tegitur, Admetus ad astra uolauit

Solutus in cachinnos, inquit, adeo elegans est o Adme-
te Epigramma, ut magno emerim illud iam inscriptum
esse. Cum uidisset quispiam crura eius tarda & turgida,
qualia ferè senibus fieri consueuerunt, quæsiuit ex eo,
quid hoc sibi uult Demonax? ille subridens, Charon me
momordit, inquit. Intuitus semel Lacedæmonium seruū
suum flagris cædentem, Desine, inquit, seruo tuo similē
te ostēdere. Puella quædā, cui nomen erat Danaë, fratri
in iudicio litē intendente, fratrē, inquit, in foro reū faci-
es, neq; enī es Danaë Acrisij filia. Magno uero, atq; ipla-
cabili odio semper aduersus eos pugnabat, quos nō iuxta
ueritatis ductū, sed ad ostentationē philosophari animad-
uerteret. Itaq; cū uidisset Cynicū, pallium quidē & perā
habentē, cæterū pro baculo supra modū fastuose et arro-
ganter uociferantē, dicentemq; Antisthenis & Cratetis

ac Diogenis sum emulus. Caue impudenter mentiaris, inquit, siquidem tu Hyperidæ discipulus existis. Cum non paucos semel uideret athletas male & ignauiter pugnantes, præterq; legem eisdem cõstitutam, pro eo quod Pancratio decertandum fuerat, mordicus se proscindentes, non iniuria, inquit, nostri temporis athletas cõcomitantes socij leones uocant. Neq; illud dictum sale urbano caret, ac mordacitatis expers est, quo erga proconsulem usus esse fertur. Etenim unus ex his erat, qui crura totumq; corpus unguento solebant perungere. Porro autem quidam Cynicus cum in lapidem ascendisset, hoc ipsum in eo turpibus uerbis accusauit, & tanquam obscœnum & foede factum probrose calumniatus est, adeo ut proconsul inflammatus iracundia, Cynicum captum abripi iuberet, quem aut fustibus contusurus, aut exilio mulctaturus erat. Verum, cum forte fortuna interuenisset Demonax, deprecatus est, proconsulem, ut illi delicti gratiam concessa uenia faceret, cum hoc peculiari quadam dicendi libertate Cynicorum ausus esset. Ad quæ ille ita respondit, in præsens quidem hunc tibi impune dimittam. Cæterum, si post hac tale quippiam animi temeritate ac linguæ intemperantia inductus, designauerit, qua poena afficiendus erit? Ad quem Demonax, sanè tunc illum inungi seu Dropace uelli iubebis. Alteri cui rex & castra & magnum exercitum unà cum imperio crediderat, querenti, qua ratione quispiam imperium quàm optime admi-

L V C I A N I

*et me administrare possit: si ira, inquit, uacauerit, & quā
 minimum loquens plurima audierit. Sciscitanti cuidam
 num & ipse placentis uesceretur. An tu igitur, inquit,
 apes existimas fatuis suos fauos concinnare? Apud por
 ticum multa pictura & arte uariam conspecta statua ma
 nibus mutila, Sero tandē, inquit, Athenienses aenea ima
 gine Cynigerum honestarunt. Atqui Rufinum quoque
 Cyprium, claudum illum dico ex schola peripatetica, cū
 multo tempore uidisset cōuersantem cum peripateticis,
 Claudio peripatetico, inquit, nihil est turpius atq; impu
 dentius. Cæterum, cum Epictetus quoq; aliquando obiur
 gans ei consuleret, ut uxore domum adducta, liberis pro
 creandis daret operam, affirmans & hoc uiro philoso
 pho non indecorum esse, alterum uidelicet sui loco na
 turæ relinquere: festiuissime illi redarguto respondit,
 Da mihi igitur o Epictete unam filiarum tuarum. Sed
 nec hoc quidem indignum memoratu esse uidetur, quo
 Herminum Aristotelicum acerbè notauit. Etenim cum
 non ignoraret illum extreme malum esse, innumeraq; fla
 gitia designantem, Aristotelem uero eiusq; decem cate
 gorias, quas prædicamenta uocant Dialectici, nunquam
 non in ore habentem. Sanè uero, inquit, Hermine de
 cem Categorijs te haud quaquam indignum esse opinor.
 Atheniensibus quondam consultantibus quadam emula
 tione erga Corinthios de singulari certamine congre
 dentium cōstituendo spectaculo, accedens dixit, ne prius*

hæc Athenienses decernatis, quàm misericordiæ aram
 subuertatis. Cũ in Olympiam semel profectus uenisset,
 illiq; Helei æream statuam erigendam decreuissent, ne-

- »» Diogeni statuam poni curarunt. Quin ipse præsens hæc
- »» illũ ad Iurisperitũ dicentem audiui, periculũ esse ne leges
- »» oēs sint inutiles atque superuacua, quodq; nec bonis nec
- »» malis rogentur. Etenim illi non egent legibus, ij uero per
- »» easdem nihilo fiunt meliores. Ex Homericis uersiculis
- »» unum exactissime calluit,

Iliad. 9

Strenuus ut segnis fato potiuntur eodem

Laude prosequi solitus est Thersiten, ut Cynicũ quendã
 liberæ linguæ concionatorẽ. Interrogatus, quis illi potis-
 simum ex philosophis probaretur, inquit, Omnes equi-
 dem admiratione digni sunt. Cæterum, ego quidem So-
 cratem colo, Diogenem admiror, Aristippum aut amore
 complector. Vixit annos fermè centũ, nullo unquàm mor-
 bo implicitus, nulla affectus animi ægritudine, neminem
 unquàm faceffendis negocijs molestauit, aut in ius produ-
 ctum accusauit. Amicis utilem se præbuit ac officiosum.
 Qui inimico in illum fuisset animo, nullum unquàm ha-
 buit, ipse hostis nemini. Tanto uero amore cũ ipsi Athe-
 nienses tum uniuersa Græcia eundem prosequeretur, ut
 præterienti honoris gratia, etiam ij qui magistratus offe-
 cijs fungebantur, assurgerent, magnumq; illo præsentem
 omnes

omnes agerent silentiū. Postremum, ubi iam ætate supra modum ingrauescente, consenuisset, inuocatus in quamcunq; domū fortuito incidisset, in ea cibum sumebat, ac dormiebat. Quo nomine earundē ædiū familia plurimū sibi gratulabatur, Demonacte uiso Deū sibi ostensum esse existimās, aut aliquē bonum geniū, seu dæmonē in domū intrauisse. Prætereuntem uero, pistrices certatim ad sese trahebāt, unaquæq; cupiēs, ut à se panē acceptaret, ac magnā felicitatem sibi datā esse interpretabatur illa, à qua panem accepisset. Quinetiā pueri poma illi afferre solebant, patrem honorifice compellantes. Gliscente aliquando inter Athenienses discordia per seditionem dissociatis ciuium animis, in concionem ingressus est, cunq; tantum comparuisset factō silentio discordantes compe scuit. Verū, cum pœnitentia ductos eosdem resipuisse animaduertit, nullo adiecto uerbo & ipse abiit. Cæterum cum iam haud obscure persentisceret, se sibi amplius auxilio esse non posse, dicta ad præsentēs qua in certamine præcones uti solent clausula.

Iam finis est pulcherrimorum munerum

Certaminis, non esse differendum amplius

Tempus monet.

Ac discedēs ab oībus hilaro uultu diē suū obiit, quali semper obuiā ueniētibus cōspectus est. Aliquanto ante uero quā moriebatur, interrogante quopiam, de sepultura uero qd imperas? Ne uos hæc cura remordeat, inquit, sollicitos, etenim fœtor me sepeliet. Respondente autem

illo, An non turpe foret & nefarium, si tanti uiri corpus uolucris & canibus dilaniandum obijceretur? Atqui nihil absurdum est, inquit, si mortuus quoq; nonnullis animalibus utilitatem aliquam allaturus sim. Cæterum Athenienses magnifico funere elatum illū sepelierunt, multoq; tempore eius obitū luxerunt, ac sedem illā lapideam, super qua siquando correptus lassitudine quiescere solebat, adorabant, sertis coronantes in honorem uiri, existimantesq; sacrum esse lapidem in quo sedisset. Circa funeris uero efferendi procurationem, nemo erat qui non accurrisset, maxime uero ex philosophis. Illi subiectis humeris pheretro, usq; ad sepulchrum efferabant mortuum. Hæc nimium pauca ex multis super Democriti uita percensere libuit, ex quibus haud difficulter coniecturam facere licet legentibus, cuiusmodi nam ille uir fuerit.

ORNATISSI

MO VIRO, PHILIPPO GVNDE
lio Vincentius Obsopæus.

VNa res est, Philippe ornatissime, eminentissimorū etiam authorum testimonio, quæ sui memoriam apud nos non sinit interire, sed perpetuam obtinet, nempe patria, quæ, nescio qua dulcedine cunctos ducit, &
immo

immemores non sinit esse sui. Nec ferè ulla terra est aliorum opinione quamlibet barbara & inculta, quamlibet inamœna & horrida, quæ suo alumno non uideatur omnium esse cultissima & amœnissima. Hoc uerum esse uel unus pro teste productus multorum instar habendus est Ithacus, cuius cum sapientia minime esset dubia, illiq; concessum foret alibi felicem uitam agere, immortalitate fruituro, ac esset oriundus ex insula aspera, nec ita multum iucunda, præ omnibus tamen uoluptatibus, quas formosissimæ deæ conuersando capere potuisset, subsilientem fumum optat de patrijs posse uidere focis, inamœnos & horridos Ithacæ scopulos immortalitati præferens, qua negat se quicquam uspiam gentium uidisse dulcius. Quibus uerbis quanquam satis indicarat uir prudentissimus, quantum tribuendum sit patriæ, tamen quid cordato de ea sentiendam, mox tamen infra uberius suam sententiam confirmat, ita subiiciens.

ὥς οὐδ' ἐν γλυκίον ἢς πατρίδος, οὐδ' ἐ τῶν κήων
 ἴνε τ' εἶπε καὶ τις ἀπὸ προδιπίονα οἶκου
 γαίη ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπ' ἀνευθε ρκήων.

Iam neminem usque adeo ferum naturæ existimo, quem natalis soli recordatio non aliqua dulcedine caperet atq; demulceret, quiq; Ulyssis opinioni refragaretur, cum illud naturæ nescio, quo ductu aut uitio omnibus insitum esse uideamus, ut cuiq; sua plus æquo arrideant, adeo ut cui sua sorderet patria, adhuc nemo inuentus sit. De

me hoc profiteri ausim, statim ab ineunte ætate honorificam de patria existimationem animo meo fuisse infixam, cuius ferè semper sola recordatione & nomine nõ mediocriter recreor, nec mihi quicquàm uidetur esse patria, aut antiquius, aut præstantius. Confirmavit hanc meam de patria opinionem Luciani Encomiũ, quod de laudibus patriæ scriptum reliquit, in quod cum nuper incidissem, dici non potest, quanto ardentiori affectu patriã complecti ceperim, ita, ut nunc primũ eandem amare mihi uidear, ut inquit Cicero, antea dilexisse. Nec ullam causam uideo quam ob rem meæ me pigeat Vindelitiæ, in rebus ad uitam sustentandam necessarijs, nulli ex Germaniæ prouincijs secundæ, siue agrorum fertilitatem spectes, siue situs amœnitatem perpendas. Habet enim illa rus amœnum & fertile, nimirum omnigenarum rerum ferax, tum incolarum frequentia, neque non urbium pulchritudine cum primis admiranda est. Neque enim temere uspiam tot præclara & munita inuenies oppida, tot arces illustres, tot sumptuosa ædificia. Est præterea fluminibus nauigabilibus & illis multis irrigua, ac gelidissimis fontibus & saluberrimis uberrima. Adde his salinas duas, adde uina nostratia, & omnis generis mediocri pretio exotica, tum pecoris & frumenti copiam felicissimam. Iam, quid de gentis moribus attinet dicere, ubi cum apud alios ferè omnia luxu & delitijs uitata comperias, apud nostrates tamen
 prisca

LUCIANI

priscae frugalitatis permulta cernere licet uestigia, neque
 que uulgaria uetustae uirtutis monimenta. Est mira
 quoque eorundem simplicitas, non quae cum stupiditate
 aut stoliditate coniuncta sit, sed quae doli fraudis et
 imposturarum sit nescia, qua laude haud scio num ulla
 amplior aut cumulatior et illustrior de Bauaris dici
 possit. Est praeterea nostrorum popularium insignis
 et officiosa hospitalitas, et pene ad seruilem usque deie
 ctionem promptum in omnibus rebus obsequium, et
 mens ad miseresendum propensa admodum. Et quod
 caput est, summa aequitatis et iustitiae conseruandae ra
 tio in rebus ciuilibus, nec ullus exercendo latrocinio locus
 relictus est, quo nomine in plerisque Ducatibus male audi
 unt Germani Principes, tanta est nostrorum principum uigi
 lantia, tantum aequitatis tuendae studium, ea propulsanda
 rum iniuriarum fides et solertia. Sed ad Lucianum regre
 diar, cuius Encomium in haec parerga me diuertentem
 paulisper abstraxit a proposito. Ille ergo quam cuique
 praecleara habenda sit sua patria, quam amanter co
 lenda, quam officiose prosequenda, paucis quidem illis,
 sed admodum argutis uerbis indicauit, hoc encomio senten
 tiam suam declarando. Quod nostra opera latinum factum
 tibi dicamus, Philippe ornatiss. cum ob communem patri
 am, tum ut amoris in te mei et studij certum aliquod ha
 beres indicium et testimonium. Adiecimus huic ex
 eodem Luciano tralatam per nos Phalaridis apologiam,

O P V S C V L A

et munusculi exiguitas huius accessione esset commenda-
 datior. Neq; uero abs re hoc fecimus, non enim alio no-
 mine magis gratulandū opinor esse patriæ, quàm quòd
 nullum Phalarisni signū in ea conspiciatur. Leges quo-
 que his omnibus adiectum Scytham hospitem, in quo et
 nostræ gentis ob insignem erga peregrinos humanitatē
 laudem & imaginem aspicias. Bene uale. Norimbergæ
 Mense Februario. Anno. M. D. XXVIII.

L V C I A N I P A T R I A E

Encomium, Vincentio Obsopæo
 interprete.

Iam olim uulgi sermone detritum est, nihil esse patriam
 dulcius, proinde neq; iucundius quicquàm. Est uero
 hac aliquid uenerabilius aut diuinius, Siquidem, quæcūq;
 diuina, quæcunq; ueneratione digna homines esse existi-
 mant, horum causa atque magistra est patria, quæ nos
 genuit, aluit atq; instituit. Enim uero urbium magnitudi-
 nem atq; splendorem, sumptuosos præterea uariorum
 instrumentorum apparatus admirantur multi, patriam
 uero pio amoris affectu prosequuntur omnes. Neq; quis
 quàm quamlibet potens ita deceptus est alienarū rerum
 amœno & uoluptuoso spectaculo, ut propter immodi-
 cam apud alios rerum cum uisendarum tum admiranda-
 rum excellentiam obliuiscatur patriæ. Itaque, quicumque
 felicitis & splendide ciuitatis se ciuem esse iactat, igno-
 rare

rare mihi uidetur, quam gloriam aut honorem patriæ tribuere oporteat. Neque oculte fert talis, se dolore affectum iri, si mediocrem patriam sortitus esset. Mihi uero iucundum est, ipsum nomen patriæ reuerenter atque religiose colere. Etenim ei qui ciuitates inter se collaturus est, peropus esse uideo, singularum amplitudinem accurate expendere, earundemq; elegantiam obseruare, neque non commertiorum ac rerum uenaliū copiam considerare. Cæterum, ubi de urbium electione agitur, nemo utiq; posthabita patria splendidiorē electurus est, uerum in optatis habebit patriam quoque suam quàm maxime conformem esse urbibus copiosis & felicibus, ipsam tamen qualiscunque tandem fuerit delectu habito cæteris haud dubie præpositurus est. Istuc uero ipsum liberi quoque faciunt probi & legitimi, neq; non patres, qui quidem fuerint non mali. Neque enim spectatæ honestatis & probitatis adolescens alium patri suo honoribus præferet, neque pater neglecto filio alium paterno affectu iuuenem complexurus est. At qui his inferiores sunt patres, tantum tamen filiis ex se genitis non grauatim tribuunt, ut sint & uita honestissimi, & dignitate amplissimi, appareantq; omnibus sua opera quàm optime educati atq; exornati. Porro, qui tali erga filium suum non utitur iudicio, ille patris oculos habere mihi uidetur minime. Proinde, nomen patriæ primum est & omnium familiarissimum. Etenim nihil est quod

O P V S C V L A

patre nobis sit familiarius. Siquis uero iustum habebit honorem patri, quemadmodum & lex & natura imperat, ille patriæ quoq; conuenienter præcipuū honorem habiturus est. Siquidem ipse etiam pater peculiaris est patriæ possessio, ac patris pater, tum omnes qui ex illis numerosa retro serie generis domestici prognati sunt. Et ad Deos usque paternos patrium nomen protenditur. Gaudent uero ipsi quoque Dijs solo natalitio, ac uniuersas res humanas, ut par est intuentur, suam possessionem esse existimantes totum terrarum orbem, atque omnem Oceanum. In qua tamen quisq; illorū terra natus est, hanc omnibus cæteris urbibus quamuis florentioribus honore antepondere non dubitat. Quæ etiam ciuitates, quæ Deorum feruntur esse patriæ, cæteris sunt uenerabiliores, & insulæ præcipuo loci genio diuiniore, apud Deorum natiuitates & incunabula laudibus extolluntur. Itaq; sacra quoq; illa superis gratiora esse existimantur, quæ quisque ad domesticos delatus locos offert atque sacrificat. Iam, si patriæ nomen tanto in precio apud Deos habetur, cur non iure optimo longe maiori in existimatione foret apud homines? Siquidem quisq; nostrum in patria primum iucundum illud solis lumen intuitus est, non secus atq; Deum, qui, tametsi omnibus gentibus cõmunis est, unicuiq; tamen patrius esse existimatur, propterea quod sub uitæ initium ab illo loco primum auream illam solis lampadem conspe

conspexerit. Accedit his quòd & uocem quisque sua
 am in patria auspicatus est, primum suæ gentis uerna-
 cula lingua amabili balbutie sonare perdiscens, De
 osq; cognouit. Porro, si quis talem sortitus est, quæ
 ad res maiores perdiscendas, alterius egeat adminicu-
 lo, talium tamen disciplinarum gratiam acceptam feret
 patriæ. Neque enim urbis nomen cognouisset unquam,
 nisi patriæ beneficio & opera urbes esse cognouisset.
 In ea uero opinione sum, ut putem, ab hominibus tan-
 tum in hoc sibi parari omnium artium ac disciplina-
 rum cognitionem, ne patriæ indecores, sed seipsos huic
 utiliores informant. Insuper opes etiam possidentur
 liberalitatis exercendæ gratia, ut communibus impensis
 patriæ inopiam subleuemus. Consentaneum enim esse opi-
 nor, ne, cū maximis beneficijs affecti simus, parum gra-
 ti esse reperiamur. Sed si est, qui uni officiose refert gra-
 tias, quemadmodum æquum est, posteaquàm beneficia
 non mediocria ab illo acceperit, multo magis conuenit
 quàm cumulatisime paria referre patriæ. Etenim su-
 per parentum ærumnosa afflictione in ciuitatibus leges
 sunt conditæ. Aequum uero est, communem omnium
 matrem patriam esse existimare, huicq; pro nutricandæ
 officijs ipsarum legum decreto iubente quàm amplissi-
 mas gratias reponere. Cæterum usque adeo patriæ ne-
 gligens & immemor conspectus est nemo, ut in ali-
 lia Repub. ætatem degens, omnem curam colen-

de patriæ deposuisset. At etiam qui peregre multis iam
 ætati difficultatibus calamitose agunt, crebro testan-
 tur rerum optimarum omnium præstantissimam esse
 patriam, tum etiam egregie felices, quanquam in cete-
 ris omnibus per omnia bene & beate uitam exigant,
 tamen in hoc egentissimos se esse opinantur, quod pa-
 triæ fines non incolant, sed extorres & peregre agant,
 quippe peregrinationis probrum non mediocriter eos
 scrutiat. Videmus quoque eos, qui per tempus quod
 peregre agendo insumpserunt, nonnihil splendoris
 & gloriæ sibi adiunxerunt, aut paratis diuitiarum pos-
 sessionibus, aut dignitate & honoribus, aut celebri di-
 sciplinarum atq; ingenij testimonio, aut laude uirtutis, om-
 nes certatim ad patriam terram properare, quasi ne
 quaquam apud alios meliores sua ipsorum bona essent
 cum aliqua laude ostensuri. Ac tanto quisque maio-
 ri studio patriam comprehendere adproperat, quanto
 rebus maioribus dignus apud exteros habitus est. Pro-
 inde, iuuenibus quoque desiderabilis & amabilis iux-
 ta est patria. Porro autem homines iam ætate ac se-
 nio confecti, quanto maiori quam iuuenes prudentia ex-
 culti sunt, tanto uehementiori patriæ dulcedine ac de-
 siderio trahuntur. Quare unusquisque è senum nu-
 mero & festinat, & in uotis habet maxime in solo na-
 talitio uitam cum morte commutatam relinquere,
 ut quo loci uitam auspiciatus est, eodem iterum & cor-
 pus

pus terræ altrici humanandum reponat, ac patriæ sepultu-
 ræ participem se fore cognoscat. Etenim graue & acer-
 bum unicuiq; esse uidetur peregre agentem se deprehen-
 di, ac demum post mortem in aliena terra reconditum
 cinescere. Cæterum, quãta erga patriam sit uere germa-
 nis ac genuinis ciuibus, non certius aut facilius quàm ex
 indigenis perdiscitur. Siquidem Peregrini & aduenæ,
 non secus atq; nothi aut Spuriij paruo in discrimine po-
 nunt exilia, quippe quibus patriæ nomen prorsus igno-
 tum est, neque ullo animi beneuoli argumento prose-
 quuntur, existimantes nusquàm non rerum necessaria-
 rum copiam sibi haud difficulter suppeditari, modum
 felicitatis in uentris ac gulæ foedis, & beluinis uolupta-
 tibus situm habentes. Verumtamen, quibus mater est
 patria, terram illam singulari amore prosequuntur, in
 qua in lucem editi, in qua nutriti sunt, quanquàm modi-
 cam habeant, quanquàm asperam & sterilem, quanquàm
 unde terræ uirtutem collaudent non habuerint, attamen
 quo patria encomio potissimum celebranda sit, nequa-
 quàm animo perplexi hæsitabunt. Verum, tametsi non
 ignorauerint alios suam iactasse patriam superbius ob a-
 grorum foecunditatem, ac pratorum uiridantium plan-
 tas omnijugas, neq; ipsi tamen patrij soli laudis obliuiscũ-
 tur, quam equis alendis aptam suspicientes, numerosa
 quoq; ac robusta pube foecundam collaudant. Adhæc ma-
 turat etiam reditum in patriam aliquis, qui insularis fu-

erit, tametsi apud alios belle, & feliciter uiuere possit, oblatamq; immortalitatem respuet, patriæ sepulchrum perpetuitati præferens. Et uel patriæ fumus alieno igne ipsi luculentior esse uidebitur. Vsq; adeo uero in uniuersum res omnes quamlibet præciosos excellit patria, ut legum quoq; conditores passim quisque uideat maximis puniendis sceleribus exilium poenam constituisse, tantum quam grauissimum, & acerbissimum supplicium. Neq; uero solum Legislatorum consuetudo sic se habet, eorum uero qui cum imperio exercitibus præsent aliter. Neque enim maiore ac uehementiore exhortatione in pugnis militum perturbati accenduntur & inflamman- tur animi, quam si pro tuenda patria se præliari cogno- uerint. Nec ferè ullus est, qui his auditis, ignauus esse sus- tineat. Etenim strenuum, & audacem ex meticuloso quoq; facit nomen patriæ.

LVCIANI

PHALARIS PRIMVS,

Vincentio Obsopœo

Interprete.

Misit nos huc legatos, ò Delphi princeps, noster Phalaris, taurum hunc Apollini adducturos, ac uobis pauca quedam auditu non inidonea, cū super du- ce nostro

ee nostro, tunc super oblato munere uerba facturos. Itaque quorum gratia huc profecti uenimus, hæc sunt. Cæterum, hæc uobis exponenda nobis in mandatis dedit. Ego, inquit, o Delphi, talem de me apud omnes Græcos esse existimationem qualis sum, at non qualem me odio prosequentium aut inuidorum mendax fama apud ignotos traduxit, præ omnibus rebus permutatione facta amplecti uelim. Maxime uero, omnium apud uos talem de me opinionem esse optarim, qui & cæteros uitæ sanctorum antecellitis, & Pythij assessores estis, ac tantum non Dei familiares atque domestici. Etenim persuasissimum habeo, si me uobis purgauero, atque ostēdero, frustra crudelitatis suspicionem de me incidisse, etiam alijs omnibus me per uos purgatū fore. Porro autē, ipsum Deum eorum quæ dicturus sum testem inuoco, quem nullo modo possum decipere, aut falso & ficto sermone circūducere. Fortasse enim, hominibus imponere haud operosum est, at Deo uerba dare, maxime uero huic, id uero nullo modo fieri potest. Cæterum, ego inter Acragātinos non ex obscuris sum maioribus, uerum si quisquā alius ex illustri loco natus, ac liberaliter educatus, tum ingenuis disciplinis, & artibus imbutus, urbi memet popularem exhibere non destiti, ijs uero qui mecum in eadem uersabantur Repub. æquum & modestum me præstiti. Violentiæ autem, aut illatæ iniuriæ, aut contumeliæ, aut præcipitati iudicij, nec me unquam

sub prioribus uitæ annis insimulauit. Verum, cum ar-
 gumentis non dubijs perspicerem eos qui diuersam à me
 in administranda Repub. rationem sequebantur, uitæ
 meæ moliri insidias, ac omnibus modis mei è medio tollen-
 di occasionem captare ac quærere (nostra uero ciuitas se-
 ditionibus factiosis dissecta serueret) unicum illud effu-
 giū in tantis rerum difficultatibus securitatemq; repe-
 ri, pariter & ciuitati tuendæ salutem, si occupato per-
 uum principatu, illorum ferotiam refrenarem, eosq; à
 struendarum insidiarum studio sedatos retraherem, ea-
 demq; opera ciuitatem popularium factionibus flagran-
 tem ad modestum & tranquillum statum adigerem. Et
 erant sanè nō parum multi hoc meum institutum collau-
 dantes uiri & modesti, & amantes Reipub. quibus &
 mea sententia & instituti iam conatus necessitas non fuit
 obscura. Horum itaq; usus & opera, & consilio, haud
 difficulter uoti compos reddebar. Ex illo itaq; illi quidē
 non amplius rebus nouandis, aut turbis concitandis stu-
 dentes inter se discordanter dissidebant, sed iussis obtem-
 perabant. Ego uero imperium obtinebam, ipsa autem
 ciuitas sua libertate carebat. Cæterū, cædes aut insecta-
 tiones aut proscriptiones ne in eos quidem à quibus sæpe
 numero insidiosè petitus eram, usurpauit aut exercui. At
 qui opere precium audere eiusmodi, in tuendo principa-
 tus imperio potissimum. Etenim humanitate, comitate,
 & mansuetudine, præterea ex honoris & dignitatis
 æqualitate

L V C I A N I

æqualitate mirificam in spem ueniebam, fore, ut ad obe-
diendum omnes pertraherentur. Statim igitur omni si-
multate deposita, cum inimicis in pristinam & gratiam
& concordiam redij, ac illorum plurimis, & in dandis
ineundisq; consilijs, & conuersatione domestica utebar
familiarissime. Porro, cum ipsam urbem animaduertere
magistratuũ negligentia, atq; incuria corruptã, multa fu-
rentiũ, aut potius cõmunes ciuitatis opes rapientiũ, et a
quæ ductus reparauit, et ædificiorũ sumptuosis extructio-
nibus exornauit, ac muro circũducto firmauit, puentiuq;
quotquot magistratuũ curam cõmunes erant, accessione
non modica cumulauit, iuuentutis recte educandæ impen-
dit magnam curam habuit, senes peculiari reuerẽtia pro-
sequebar. Populum uero, spectaculis ac largitionibus,
præterea solennitatibus, atq; epulis publicis mihi deuim-
etum detinuit. Virginum uero, contumeliosas corruptio-
nes, aut epheborum supra abominãda, et nefaria, aut in-
iuriosas satellitum immisiones, aut comminationes tyrã-
nicas ita auersabar, ut ne audire quidem fas putarem. Iã
uero, de dimittendo quoq; imperio, principatuq; depo-
nendo mecum inuito consilio deliberabam, si quo modo
tranquille atq; secure à curarum fluctibus liberatus quie-
scerem. Etenim principem agere, ac res omnes ut recte
fierent administrare, prouintiam grauem, ac odiosam
esse existimabam, & rem non sine inuidia laboriosam.
Sed enim ne post hac tali administratione egeret ciuitas,

in ea cogitatione suscepta adhuc uersabar. Ac iam olim
 ea animo cogitabundo querebam. Porro autem, ciues
 mei concitata seditione iam aduersus me insurrexerant,
 deq; struendarum insidiarum ratione, faciendaq; defecti
 one deliberabant. Quinetiam claudestinis conspirationi
 bus iam coniuerauerant, armaq; collegerant, pecunias
 priuatis impensis comportauerat, ciuitates finitimas ad
 ferendum missis copijs auxilium accersuerant, iamq;
 in Græciam ad Lacedæmonios, atq; Athenienses legatos
 petitum subsidium miserant. Quorum autem criminum
 reum me factum essent, iam illis deliberatum erat, tum
 quemadmodum ad mortem memetipsum mihi consciscen
 dam adacturi forent, atrociter cominabantur. Præter
 rea quæ supplicia excogitabant, his qui publice punien
 di forent, occulte non tulerunt. At enim quod nihil tam
 le, præter illorum spem atq; sententiam perpeffus sim,
 Dijs immortalibus acceptum refero, quorum opera mihi
 detectæ sunt insidiæ. Omnium uero maxime Pythio,
 cuius beneficio et insomnia mihi ostensa sunt, illiq; missi
 quorum iudicio singula cognoui, atq; sagaciter deprehē
 di. Ego uero, hoc loco uos, ò Delphi, in hoc ipso metu,
 quem nunc ipsa oratione quàm acerbus fuerit facile sen
 titis, uolo super his quæ tunc acta sunt consilium mihi de
 tis, quo tempore nulla munitus custodia fermè captus,
 rebus difficilimis urgentibus salutē querebam. Proinde,
 paulisper animo saltem suscepta Acragantem uersus pe
 regrinatione

peregrinatione ad me, uisisq; illorum apparatibus, ac mi-
 nis auditis, dicite, quid nam faciendum sit? Humanitate
 ne erga illos amplius utendum est, concessaq; impunita-
 te perditorum ciuium malignitati & nefarijs conatibus
 parcendum, et dissimulanter ferendum scelus illorū est,
 tametsi mihi actutum extrema perpetienda forent? Ma-
 gis autem conueniebat, ut nudus à cruentis ciuibus mise-
 ram cædem sustinerem, eosq; qui mihi fuerunt charissi-
 mi coram crudeliter peremptos perire cernerem? An ue-
 ro talia hominis fuissent nimium insensati, sed consenta-
 neum erat generosiori uiroq; digniore cogitatiōe animo
 concepta, hominisq; prudentis & iniuria affecti iracū-
 dia suscepta illos prosequi. Mihi uero ipse è præsentibus
 periculis emerso, in posterum securitatem præpararem.
 Hæc sat scio mihi facienda suassissetis. Quid ergo, ego
 post hæc feci, qui accersitis reis atq; noxijs, & concessa
 illis fandi, atq; respondendi copia, & adductis argumē-
 tis, singulisq; diligenter & accurate exploratis atq; cō-
 uictis, posteaquā nihil amplius inficiari poterant, meritū
 de illis sumpsi suppliciū, uehementer excandescens, non
 quòd mihi perniciē machinati fuerant, sed qd' in illo pro-
 posito me permanere nō siuissent, qd' ab initio prosequē-
 dum mihi constituerā. Et iam ab illo tēpore me ipse comi-
 tatu satellitū stipatū custodire nō desino, atq; ex illis quot
 quot ex occulto insidiosè me petiuerit, supplicio afficere
 pergo. Deinde, hoies crudelitatis me accusant, nō ualde

reputantes ab utro nostrum primum huius mali initium subintroducendum sit, ea quæ in medio euenere, & quam ob rem de ciuibus nefarijs sumptum sit supplicium negliger genter complectentes, poenas tamen sceleratis ciuibus irrogatas in crimen uocant, easq; quæ sibi in illis excrutandis committi uisæ sunt crudelitates. Non dissimile factum, si quis apud uos sacrilegum quendam præcipitio multatum uidisset, cæterum quæ nefarie designasset, nõ reputaret, quemadmodum noctu in templum ingressus sublatis furtim præciosissimis quibusque donarijs sanum religiosissimum impie depeculatus esset, ac etiam statuis manus sceleratas admouisset, magnæ tandem crudelitatis uos accusaret, quod cum & Græci & sancti esse perhibeamini, supplicio affecissetis hominem græcum prope templum. Etenim non ita procul ab urbe fertur esse petra, huic destinata supplicio. At uos, ut opinor, eiusmodi hominis stoliditatẽ risu prosequuturi essetis, si quis hæc aduersus uos dicere auderet, alij autem omnes uestrors aduersos impios maleficos crudelitatem collaudabunt. In summa, populi non perpendentes, qualis nam ille sit, quibus rebus imperio præest, siue iustus, siue iniustus, simpliciter ipsum nomen tyrannidis prosequuntur odio, ipsiq; tyranno extreme infensi sunt, tametsi Aeacus aut Minos, aut Rhadamantus principatum gesserit, omnes tamen ex æquo è medio tollere approperant, malos illorum ante oculos sibi proponentes, bonos uero com-

ro com

ro communi accusationi innocenter obnoxios eodem
 odit complectentes. Cæterum, audio apud uos quoque
 in Græcia multos fuisse tyrannos sapientes, sub hoc ui-
 tioso, ut uidetur, nomine cōmodos & mansuetos oībus
 sese utendos præbuisse, è quorū numero nonnullorū ora-
 tiones quoq; breues & succinctæ in delubro uestro unā
 cum statuis ac muneribus Pythio repositæ continentur.
 Respicite autem ad legum scriptores etiam irroganda-
 rum pœnarum rationi & consuetudini plurimum tri-
 buentes, quasi cæterarum rerum nulla expectanda sit
 utilitas, nisi metus malefactoribus esset propositus, ac
 certa spes constituta luendi pro flagitijs supplicij. Cæ-
 terum nobis tyrannis in hoc longe maior imposita est
 necessitas, qui cæteris necessario præsumus, quique com-
 munem cum nobis odiose inuidentibus tum necem ma-
 chinantibus consuetudinem agimus, ubi ne personati
 quidem ullam securitatis utilitatem sentimus, sed omnis
 nostra res perinde ut fabula, quæ de hydra fertur se ha-
 bet. Quanto enim plures præciderimus, tanto plures
 nobis puniendi occasiones suppullulant. Est autem ope-
 ræpretium, ut ista feramus, ac capita subinde recrescen-
 tia semper recidamus, & per Iouem iuxta Iolai insti-
 tutum igne quoque absumamus, si salui rerum potiri
 cupimus. Etenim, eum qui necessitate coactus semel
 in hæc inciderit, & ipsum materiæ non dissimilem
 esse necesse est, aut sceleratis ciuibus parcentem, peris

L

re funditus. In summa, quem putatis usque adeo mentis
 esse agrestis, efferatæq; immanitatis hominem, cui uo-
 luptati sit alios flagellis cedere, aut cruciatorum audire
 gemitus, aut cedes & carnificinas spectare, nisi uehe-
 mentem infligendarum poenarum causam haberet?
 Quoties igitur dum alij flagris cederentur lachrymatus
 sum? Quoties autem meam ipsius fortunam lugere ac
 deplorare cogor, grauius ego supplitium & diuturnius
 sufferens? Etenim uiro natura bono, necessitate au-
 tem seuo & amarulento, multo durius est de alijs sume-
 re, quàm de se sumi supplicium. Si uero libere quod
 sentio proferendum est, ego profecto, si mihi daretur
 optio, utrum uelim nonnullos innocenter punire, aut
 me ipsum potius mortem oppetere, planè persuasum ha-
 bete, quod nihil cunctatus mori potius eligerem, quàm
 homines nihil mali præter æquum commeritos suppli-
 cio afficere. Dixerit uero aliquis, præoptas potius
 Phalari, ipse iniuste interire, quàm iustis ex causis poe-
 na affligere insidiatores, uelim profecto hoc. Rursus
 enim uos Delphos in consilium uoco, utrum præstabi-
 lius esse putatis iniusta morte oppetere, an iniuste serua-
 re eum qui exitium machinatus sit. Nemo, ut opinor,
 adeo uecors est & egens animi, qui non uiuere potius
 præeligat, quàm seruatis hostibus interire. Et quot nam
 ego ex ijs, q; manus mihi admouere conati sunt, seruauim?
 Quorum de numero est Achantus ille cum Timocrate
 & Leoa

U V C I A N I

& Leogora, ueteris quæ mihi cum illis fuit consuetudi-
 nis & amicitie recordatus. Cæterum, si ita uester fert ani-
 mus, atq; adeo uobis cordi est meos mores nosse propi-
 us, eos qui in Acraganta frequenter commeant hospites
 interrogate, cuiusmodi ego me erga illos gerere soleam
 aut ostendere, & num humanum & liberalem me præ-
 beam accedentibus. Qui exploratores etiam in portis
 constitutos habeo, neq; non auditores, qui nam & un-
 de nauigarint, ut certior factus pro dignitate honorem
 habens dimittam illos. Nonnulli quoq; studiose & sua
 sponte me uisunt, Græcorum quidem sapientissimi, neq;
 nostram cōuersationē respuunt aut subterfugiunt. Quē
 admodum nuper sapiens ille Pythagoras ad me uenit, cū
 longe alia de fama mea inaudisset. Postea uerō quā
 omnia secus se habere comperit, discessit collaudans me
 inscitie, ob crudelitatem uero necessario mihi exercen-
 dam mei miserescens. Postremo putatis ne eum, qui
 erga peregrinos tam humano affectus est animo, aduer-
 sus domesticos tantam exercere iniustitiam, nisi præter
 modum iniuria afficeretur? Hæc serè sunt, quibus me
 uobis abunde purgatum esse opinor, uera profecto &
 iusta, ac multo magis laude, ut ego mihi persuadeo,
 quàm odio digna. Sed enim de misso donario, iam
 tempus est ut audiatis, unde nam & qua ratione tau-
 rum hunc possederim, statuarij opera non locata. Ne-
 que enim tam dementis sum animi, ut tales possessiones

OPUSCULA

mibi desiderandas esse putem. Sed erat quidam Perilauus nostratis gentis homo, egregius quidem & ingeniosus artifex, cæterum natura malus & improbus. Ille tota uia cum à sententia mea aberrasset, putauit se mihi rem admodum gratam facturum, si nouum quoddam supplicij genus excogitasset, quasi præ omnibus rebus præcipuam in sumendis supplicijs uoluptatem cupientissime caperem. Iam uero boue fabricato, ad me uenit ferens illum, aspectu sanè pulcherrimum, atq; accuratissime ad uerè bouis imaginem expressum. Tantum illi motus & mugitus deerant, quo minus uiuus esse putaretur. Viso autem illo, statim exclamabam, dignum munus Pythio, mittendus est hic taurus Apollini. Porro Perilauus assistens, quid si, inquit, sapientiam quæ in illo est perdisceres, ac usum cui præbendo firmatus est. Et cum dicto taurum per dorsum aperuit. Si quæ, inquit, cruciatibus torquere uolueris, coniecto illo in machinam ac dorso iterum concluso, hasce tibi nasibus bouis admotas accommoda, ignem aut succendere iubeas. Ac ille quidem inclusus plorabit, uociferabiturq; inusitatis & ineffugilibus detentus doloribus, cæterum uociferatio per tibias, cantum tibi absoluet nimium stridulum, & lugubre quiddam modulabitur, quin etiam insuper mugitus ciebit tristissimos, ita, ut ille inter modulandum tormentis crucietur, tu uero singulari uoluptate afficeris. Porro, ego his auditis crudelē machinam extreme auersatus sum, & immanem illam instrumenti

indo

indolem prorsus respui, conueniensq; & debitū illi supplicium imposui. Et age, inquā, o Perilaē, ne uana uideatur esse tua promissio, ipse nobis in taurū ingressus uerā artis tuæ industriam cōprobato, ac uociferātes imitare, ut certo cognoscam, nū ea quæ iactas carmina per tibi cantata exaudiantur. Perilaus nihil cunctatus his dictis prompte obtemperat. Ego aut, postquam ingressus est, concluso tauro, ignem iussi succendere. Recipe dixi debitum arti tuæ tam admirandæ præmiū, ut magister musices ipse primas omnium canas. Ac ille enim uero iustissima passus est, sua ipsius excellenti fruens industria. Porro autem ego uiuentem, & adhuc semiuuum spirātem iussi eximere, ne si immoreretur, nec sua opus contaminatū impiaret, illū inhumatum per scopulos precipitari imperaui. Taurum uero piaculis mundatū Deo dedicandum legauī, omnemq; de illo historiam iussi adscribere, dedicantis mei nomen, Perilaum artificem, illius immanem sententiam, meam in puniendis maleficis æquitatem, conueniens supplicium, primos artificis concentus & modulationes, præterea primam musices experientiam. Vos autem Delphi iuste facietis, si pro me unā cum legatis sacra feceritis, taurumq; Deo in eleganti delubro dedicaueritis, ut omnibus perspicuum fiat, quo ego aduersus criminosos sim animo, tum qua acerbitate ulcisci soleam superuacuas illorū ad perpetrādam malitiā cupiditates. Itaq; hoc ipso solo facto satis su

O P V S C V L A

perq̄; quibus moribus præditus sim manifestatū est, Periculo supplicij affecto, ac tauro dedicato, neq; amplius ad aliorum torquendorum musicam reseruatō, quem nihil aliud modulatum esse pro certo affirmo, præter quàm solos mugitus artificis. Quodq; in solo ipso artis periculum fecerim, ac statim barbaram illam & inhumanam musicam compescuerim. Atque hæc quidem in præsens Deo offerre libuit. Dedicabo uero illi et alia sæpenumero, ubi tantum illius munificentia consecutus fuero, ut amplius poenarum acerbitate erga noxios non egeam. Hæc equidem, o Delphi, quemadmodū à Phalaride facta sunt, singula quàm uerissime percensuimus. Iusti uero utiq; habendi simus, si fidem uobis facientes ueritatis testimonium illi præstiterimus, quippe qui harum rerum non imprudentes nullam nunc mētendi occasionem aut causam habeamus. Quod si quoq; necesse est, pro uiro nos esse supplices, quem falso multi suspicantur esse improbum, quippe qui inuitus & coactus in malos animaduertit, supplicamus uobis nos Acragantini, qui & Græci sumus, & ex antiquo Diores, complectamini humanitate uestra uirum amicitiam uobiscum iungere cupientem, ac eum qui multum & publice et priuatim unicuiq; uestrum benefacere & prodesse studeat. Assumite igitur uos ipsi tantum Deoq; dedicatum offerre, ac pro Acragante ipsiusq; Phalaridis salute præcantes uota facite. Et nolite nos infecta legatione dimitte

L V C I A N I

ne dimittere, ne & illum contumelia afficiatis, eademq;
opera Deum elegantissimo iuxta ac iustissimo munere
priuetis.

L V C I A N I

P H A L A R I S S E C V N D V S,

V I N C E N T I O O B.

sopœo inter=

prete.

Cum antehac nulla mihi, o uiri Delphi, neq; cum
Acragantinis cuius hospitalitas intercessisset,
neq; cum ipso Phalaride priuatum ulla domesticæ familia
ritatis contracta esset societas, neq; aliã haberem erga il
lũ aut peculiarẽ causam sociandæ beneuolẽtiæ, aut olim
iungendæ cũ illo amicitie spem, tantũ uero missos ab eo
legatos audierim æqua & modesta perorantes, callideq;
prospicerem, & quid pie à uobis fieri possit, & quid
publicæ utilitati conducibile foret, cum primis uero quid
Delphis non indecorum factu futurum esset, surrexi in
medium oratione mea uos cohortaturus, ne & uirũ prin
cipem, & pie agentẽ contumelia temere afficeretis, neq;
munus ipsum, quod Deo iam destinatum est, à uobis alie
naretis. Præsertim trium maximarum rerum perpetuo
monumentum futurum, artis præstantissimæ, cogita
tiõis crudelissimæ, & iusti supplicij. Itaq; ego quod & in

incerto habetis, quid hac de re statuendū sit, quodq; ma-
 gistratus deliberandum uobis proposuerint, num munus
 suscipiendum, an iterū retro ablegandum sit, parum reli-
 giosum esse arbitror. Multo aut potius impietati nullum
 modum relinquetis, neq; enim aliud hæc res erit, quàm
 nefarium sacrilegiū, quod turpitudine sua omnia longe
 lateq; excedit flagitia. Nec minus impiū erit factu, Deo
 donaria dedicare uolentibus, ne facultatem quidem offe-
 rendorum munerum concedere, quàm ea quæ Deus iam
 oblata possidet depeculari. Præcor autem uos, cum et
 ego unus sim e Delphorum numero, ac ex æquo publi-
 cæ gloriæ particeps, si conseruata fuerit, tum diuersæ
 opinioni obnoxius, siquid in præsens aduersus existi-
 mationem nostram perperam admissum fuerit, ne tem-
 plum obseratis pijs et religiosis hominibus, neque ciui-
 tatem nostram omnium mortalium contumeliæ atq; ca-
 lumnijs traducendâ obijciatis, quasi ea quæ Deo offeren-
 da mittuntur sycophantijs illudentē, calculisq; et iudicio
 donaria dedicantes rectificantem. Siquidem nemo quic-
 quàm posthac muneris offerre audebat, certior factus,
 Deū nulla beneuolentia suscepturum, quod prius Del-
 phis non uisum sit probabile. Proinde Pythius iam an-
 te non iniquam de misso donario tulit sententiam. Si
 enim aut Phalarim odio haberet, aut eius munus con-
 temptim auersaretur, facile ac promptum illi fuerat il-
 lud unâ cum nauî oneraria, qua allatum est in me-
 dijs

dijs Ionij maris fluctibus submergere . Iam uero, ille à ue-
 stra sententia longe lateq; dissentit, cum & sereno coelo
 illis Ionium traicere præstitit (quemadmodum ipsi testi-
 ficantur) ac saluos in Cirram usque pertulit . Quo fa-
 cto satis manifestum est, monarchæ pietatem sibi non im-
 probari . Oportet autem, & uos diuinæ sententiæ adie-
 ctis calculis, & hunc taurum reliquis templi ornamen-
 tis adiungere . Quandoquidem haud dubie res foret o-
 mnium absurdissima, si quis adeo magnifico & excellen-
 ti munere huc missio, uestris calculis ab ingressu templi
 arceretur, ac præmium impietatis auferret, uidelicet
 indignus iudicatus qui donum offerret Apollini . Cæ-
 terum, illius cuius diuersa est à me sententia, quemadmo-
 dum ex Acragante huc delatus nauigio, cædes quassis-
 am & iniurias & rapinas, & depredationes à tyrāno
 factas nimium tragica uociferatione extulit, dicens pro-
 pemodum omnia sibi coram uisa esse oculis, quem non
 ignoramus ne ad portum quidem usq; peregre profectū
 esse . Non autem dissentaneum est talia ne ijs quidem o-
 mnino credere, qui ista se perpeffos esse commemorant .
 Etenim nobis obscurum est, num uera prædicent, ne quo-
 modo eos, de quibus nihil certi nobis compertum est, in-
 iuste sceleris accusemus . Quod si tale quippiam in Sice-
 lia quoq; peractum est, quid hac de re Delphos sollicite
 curiosos esse attinet, nisi pro sacerdotum officio iudicium
 partes nobis præpostere uendicemus . Et iam nobis sa-

erificandum erat, atque cæteris omnibus Deus cole-
 dus, ac si quis misisset donaria, ea dedicare nostri fuerat
 officij. Nunc hic expedientes sedemus, siqui ex illis
 qui trans Ionium continentem incolunt legitime an se-
 cus administrant imperia. Atq; aliorum quidem res pro
 ut ipsi uoluerint se habeant. Porro, nobis per necessarium
 esse opinor, ne nostra ipsorum nobis ignota sint, tum qui
 olim rerum nostrarum status fuerit, et quomodo nunc in
 præsens eadē se habeant, et quid magis ex usu nostro sit
 facere. Nam quod in præcipitijs et arduis cauitibus ha-
 bitemus, ac steriles petras colere soleamus, Homerus mo-
 nitor nobis non est expectandus, qui nobis hæc palam fa-
 ciat, sed ista coram ipsi oculis intuemur, tum quantum sem-
 per in terra uersemur cui portus sit profundus haud ob-
 scure animaduertimus, Cæterum, templum ipsum et Py-
 thius et oraculum, tum sacrificantes et pietatis operibus
 seruientes, ij sunt Delphorum campi, ij prouentus, inde
 abundantia, inde comestus nobis abunde et affatim offun-
 ditur. Par enim est, ut apud uos quod uerum mihi uidetur
 tacitum non habeam aut dissimulanter prætereā, et quod
 à poetis dicitur, citra sementem citraque orationem nobis omnia
 proueniunt, dei agricolæ opera. Qui non solum ea quæ apud
 alios bona nascuntur nobis ampliter, et cumulate exhibet,
 sed si quid preciosi aut rari apud Phryges est, aut Lydos,
 aut Persas, aut Assyrios, aut Phœnices, aut Italos, aut
 apud ipsos denique Hyperboreos, omnia certatim ad Delphos
 perferunt.

L V C I A N I

perferuntur. Ac nos secundo loco post Deū ab omnibus mirifice colimur, paratāq; rerū copia affluentes felicē uē tam agimus. Sed hæc iam olim uobis ignota non sunt. Quod autem ad præsentē deliberationē attinet, danda est nobis opera, ut in hoc uitæ semel institutæ tuēdo proposito constanter perseueremus. Nullus, ut mea fert opinio, memoria tenet ullo tempore de quoq; donario apud nos latam esse sententiam, neq; quenquam à sacrificando aut donario dedicando fuisse exclusum aut prohibitū. Eamq; ob causam opinor delubrū Apollinis tantopere auctum esse, in tantū, ut iam supra modum abundet muneribus. Oportet itaq; neq; in præsens quicquam temere innouare, neq; aliquid præter morem patriū constituere. Sed nec amoris respectu iudicanda sunt nobis donaria, nec generis ratione ea quæ mittuntur æstimanda, unde nam aut à quo aut cuiusmodi sint quæ huc legantur. Suscepta autem munera nulla curiositate delubro sacranda sunt, ac ambabus manibus per nos inseruendum est, cum Deo tum pietatis gratia huc uenientibus. Videmini uero mihi, o uiri Delphi, super rebus quas in præsentia deliberationi expendendas subiecistis consultissime facturi, si primum omnium eam cogitationem susceperitis, de qualibus nam ac quantis rebus consilium ineatis. Principio enim super Deo ipso ac tēplo, tum sacrificijs atq; donarijs, super ritibus ac moribus antiquis simul atq; legibus uetustis, ac gloria uaticinij. Exinde su

per uniuersa ciuitate, ac rebus priuatim et publice oïbus
 Delphis conducentibus. Præter hæc omnia cōsultantes
 non contemnendum in discrimen uenietis apud omnes
 homines aut fruendæ gloriæ, aut tolerandæ infamiæ.
 His profecto nihil maius (siquidem rationis compotes
 estis) aut perinde necessarium esse existimabitis. De qui-
 bus igitur in præsens consultamus hæc sunt. Non equi-
 dem solum Phalaris, neq; taurus ille, neq; æs tantum,
 sed omnes reges ac principes, quotquot nunc templi utū-
 tur opera. Præterea aurum, argentum, & quæcunq;
 alia præciosa, multa ac sæpenumero Deo dedicanda ue-
 niunt. Primum enim, iuxta Dei consilium expendere
 conuenit. Cuius ergo rei gratia non ut semper nobis mo-
 ris fuit; neq; ut iam olim consueuimus de dedicandis mu-
 neribus faciemus? Aut quid in antiquis constitutionibus
 censoria nr̄. reprehendentes, rebus nouis studemus?
 Et quoa nunquam ex quo hanc urbem incolimus, ac Py-
 thius interrogatus reddidit oracula, & tripos loquitur,
 & ipsa sacerdos diuino afflatur numine, fecimus, nunc
 faciendum constituemus, iudicantes uidelicet ac expen-
 dentes eos, qui huc missitant munera. Quin potius illud
 apud animum uestrum cogitatis ex prisco illo more, &
 instituto, quo munerum offerendorum facultas inter-
 clusa fuit nemini, quantis bonis templum auctum & cu-
 mulatum fiet, omnibus offerentibus, ac quibusuis pro
 substantiæ suæ modulo donarijs Deum cumulantibus.
 Quod si

L V C I A N I

Quod si nobis ipsi iudicium & censorum prouinciam sumemus missorum huc munerum, uereor, ne cito eorum qui nobis probandi aut expendendi sunt, penuria laboremus, nemine scilicet sufferente semetipsum reum obiectare iudicio, & in hoc ipsum impensas & sumptus facientem, ut iudicetur, deq; omnibus in periculum ueniat. Aut cui humaniter patiendum existimatis, si donariorum dedicandorum libertate indignus esse iudicabitur?

L V C I A N I S C Y T H A, V E L

Hospes, Vincentio Obsopæo
interprete.

Non fuit primus Anacharsis, qui ex Scythia Athenas usque peregre profectus est, græcæ disciplinæ perdiscendæ desiderio, sed ante illum & Toxaris uir & multæ sapientiæ & elegantia ac rerum optimarum studiosus admodum. Sed qui domi non erat de sanguine regio, neq; ex ijs qui tyaras gestare solent, uerum unus è uulgo Scytharum et popularium, cuiusmodi sunt, qui apud illos uocantur Octipedes, quo significant aliquem duorum bouum & unius plaustri esse dominum. Hic ergo Toxaris haud iterum postliminio ad Scythas regressus est, sed Athenis manens diem suum obiit, ac non multo post etiam heros esse uisus est, atq; hunc peregrinum medicum Athenienses non secus, atque unum conlunt ex herorum numero. Hoc enim nomen cum heros

esse declaretur, possidere cœpit. Sed enim causam eorū
 gnominis, & quam ob rem in heroum catalogum rela-
 tus sit, unusq; ex Aesculapianis uisus sit, non alienum
 fortasse est percensere ut cognoscatis. Non Scythis tan-
 tum moris est immortalitate donare homines: & ad Za-
 molxim ablegare mortuos, sed Atheniensibus quoq; li-
 citum est in Græcia Scythas Deos facere. Quo tempo-
 re seua pestilentia populus Atheniensis infestabatur, ui-
 dere uisa est Architelis uiri Ariopagitici uxor sibi Scya-
 tham astitisse, dixisseq; fore, ut Athenienses à pestifero
 contagio liberarentur, si angiportus uino conspergeret.
 Hoc cum sæpius fieret, neq; enim Athenienses muliercu-
 læ uerba audita dederunt neglectui, factum est, ut non
 amplius pestis in eos grassaretur, siue uaporibus quibus-
 dam noxijs uini odore extinctis, siue aliud quiddam ma-
 ioris efficacæ norit heros Toxaris, quippe medicus exi-
 stens ista Atheniensibus facienda suaserit. Itaq; curatio-
 nis merces etiam nunc illi persoluitur, nam niuei coloris
 equus ad eius monimentum quotannis immolatur. Quo
 loci monstrauit Dimænete illum accedentē ea quæ de ui-
 no spargendo diximus imperasse. Et inuentus est eo loco
 Toxaris esse sepultus, ipsa inscriptione cognitus, tametsi
 non integra appareat. In primis uero quòd super colum-
 nam uir ornatu scythico sculptus fuerat, leua arcū inter-
 sum, dextra uero, ut uisus est librum tenens. Etenim ad-
 huc plus quàm dimidio corpore conspicitur, & arcus to-
 tus unā

tus unà cum codice . Reliquas uero partes statuæ unà cū
 fronte temporis longinquitas iam deuastauit . Est autem
 non procul ab ædibus Dipyli , à leua in Academiam in-
 gredientibus tumulus non magnus , & statua humi sita ,
 uerum subinde recentibus fertis redimita . Aiuntq; non
 nullos febre laborantes iam ab illo subleuatos esse , &
 per Iouem à uero non abhorret , quippe qui totam ciui-
 tatem quondam peste grauata liberauerit . Sed regre-
 diamur ad id cuius gratia illius mentionem fecimus . Ad
 huc quidem , in uiuis erat Toxaris , Anacharsis autem cū
 nuper soluisset è patria , ex Pyreo in urbem uenit , ue-
 luti hospes & barbarus , non mediocriter animo pertur-
 bato , omnia ignorans , ad multa meticulosus et trepidus ,
 pendens animi quid ageret . Siquidem non obscure intel-
 ligebat à uidentibus se haberi ludibrio propter habitus
 peregrini insolentiam , et eandem linguam sonare callen-
 tem inueniebat neminem . In summa , iam illum susceptæ
 profectiois pœnitebat , constitutum habens in animo ui-
 sis tantum Athenis actutum retro abire in patriam , con-
 scensoq; nauigio iterum soluere in Bosphorum , unde non
 multum itineris illi conficiendum restabat in Scythiam .
 Ad hunc modum hæc secū reputāti , Anacharsidi demon-
 quispian bonus illi fit obuiam , ut reuera credendum est
 nempe Toxaris in Ceramico . Ad quod primum illū per-
 traxit habitus , quem uidebat sibi esse patrium . Deinde
 haud difficulter cogniturus erat , & ipsum Anacharsi .

nempe ex illustri ortum genere, quiq; inter Scytharum
 primates non infimum locum obtineret. Porro autem,
 Anacharsis unde cognoscere potuisset popularem sibi
 esse Toxarim, more græcorum exornatum, mentum ha-
 bentem detonsum, incinctum, nullo ferro munitum, iam
 multa facundia facetum, & lepidum, atq; ex ipsis Atti-
 cis unum indigenam? Adeo iam transformatus erat lon-
 ginitate temporis. Verum Toxaris Scythica lingua
 affatus illum, nonne tu, inquit, Anacharsis ille es Dau-
 ceto patre prognatus? Lachrymatus est præ gaudio Ana-
 charsis, propterea quod eiusdem linguae hominem inue-
 nisset, planeq; callentem quis esset, aut quem apud Scy-
 thas dignitatis locum obtineret, & interrogavit, Tu ve-
 ro unde me nosti o hospes? Cui ille, inde ego sum, inquit,
 è vobis oriundus ex Scythia, nomen mihi est Toxari, nõ
 ex claris illis ducenti generis originem, ut per hoc tibi
 notus esse queam. Num, inquit, ille tu es Toxaris, de
 quo ego inaudiui, Toxarim quendam amore uisende
 Græciæ, relictis domi uxore, & infantibus filiis, Athe-
 nas esse profectum, & nunc ibi uersari, inq; magno es-
 se precio apud optimates? Ego, inquit, ille ipse sum, si-
 qua etiam nunc apud uos de me fama superstes est. Pro-
 inde, inquit Anacharsis, scias me tuum factum esse di-
 scipulum, ac amoris tui emulum, quo huc perductus es
 scilicet ut uiderem Græciam. Itaq; huius negotiationis
 gratia peregre profectus, uenio infinitis malis perfun-
 ctus apud

L V C I A N I

Etus apud gentes in medio sitas. Et nisi tu mihi factus fuisses obuiam, iam decretum erat priusquam sol occidisset, me retro ad nauem uoluisse referre gressum, usque adeo consternatus eram animo, peregrina & incognita omnia conspiciens. Sed age per Acinacem & Zamolxum deos nobis penates, tu me assumptum à Toxari ut hospitē circumducito, ac mihi pulcherrima quæq; quæ Athenis sunt cōmonstrato. Deinde, si qua etiam passim in reliqua sunt Græcia admiranda & uisenda, cum leges optime constitutas, tum uiros quosq; integerrimos. Ad hæc mores & ludos publicos, & uitam illorum, & Rem pub. Quorum indagandorum gratia prior tu, exim ego post te tantum itineris exhausimus. Et ne permittas ut his omnibus nondum uisis mihi retro pes mouendus sit. Hoc equidem, inquit, Toxaris minime amanter dixisti, uix tactis pede liminibus mox te rediturum postliminio. Atqui bonum habe animum, neq; enim, ut tu tecum cogitas, abibis, neq; te facile dimissura est ciuitas. Neque uero adeo modica habet erga retinendos hospites demulcimenta aut illectamenta, uerum multo magis te susceptum ita tractabit, ut neq; uxoris amplius, neq; liberorum, si quos interea nobis absente suscepisti, admodum memor futurus sis. Cæterū, ut quàm celerrime uniuersam Athenensium urbem uisam cognoscas, aut potius omnem Græciam, & ea quæ apud Græcos maxime uisenda sunt, ego tibi effectum reddam. Agit hic uir mult

M

tæ & admirandæ sapientiæ, & quidem indigena, sed
 qui diu multumq; susceptis peregrinationibus, & in
 Asiam & in Aegyptum profectus sit, ac cum optimis
 quibusq; mortalibus uitæ consuetudinem habuit. Cæ-
 tera homo non admodum diues, uerum infimæ penè for-
 tunæ mendicus. Videbis senem adeo populariter exorna-
 tum. Veruntamen cum propter sapientiæ excellenti-
 am, tum aliarum uirtutum, quibus præditus est præstan-
 tiam ab omnibus certatim colitur, adeo ut etiam pro le-
 gum authore eo utantur in constituenda Repub. neq; in-
 xta eius præcepta uiuere dedignantur. Hunc si amicitia
 tibi iunctū possederis, ac planè cuiusmodi uir sit, perdi-
 diceris, uniuersam Græciam in te habiturum haud dubi-
 tanter existima. Et quod caput est nosse, sic habe, ex om-
 nibus bonis hic repositis non maiori me tibi gratifica-
 ri posse, aut officio aut obsequio, quàm si huic te quàm
 commendatissimum reddidero. Ne igitur cunctemur, ò
 Toxari, inquit Anacharsis, sed me assumens quantotius
 ad illum ducito. Sed enim illud uereor, ne difficilis acces-
 su sit, tuumq; erga me studium tanquàm superuacane-
 um respuat. Bona uerba, inquit ille, uideor enim me il-
 li rem omnium gratissimam facturum, beneuolentiæ er-
 ga hospitem ostentandæ occasionem sibi offerens. Tan-
 tum uero me sequere, statimq; qua sit erga hospites re-
 uerentia, tum quàm à comitate non auersus, tum quæ
 alia eius bonitas & ingenij amœnissimi suauitas, cogno-
 sces

sces. Quin potius bona fortuna duce ille ipse nos accedit, nempe illi, qui cogitabundus secum loquitur. Et cum dicto Solonem alloquutus, uenio, inquit, maximum tibi munus adducens, uirum peregrinum, egentem amicitie. Est autem genere & natione Scythia, unus apud nostrates ex nobilibus & summo loco natis. Omnibus uero in patria relictis, huc uenit nobiscum conuersaturus, eaq; quæ per Græciam sunt præstantissima uisurus. Porro ego eius rei compendium illi inuentum curavi, quo pacto facillime simul & expeditissime uersa perdisceret, & optimis quibusq; innotesceret. Aliam uero ad hæc consequenda uiam compendiosior non tenebam, quam si hunc tibi adductum familiaris fecissem. Itaque, si Solonem ego planè pernoui, sic facies, ac illum in bonorum notitiam & studium perduces, & germanum ciuem Græciæ esse ostendes. Et quod tibi paulo ante dixi Anacharsi, omnia iam uiso Solone conspexisti. Hoc sunt Athenæ, hoc est ipsa Græcia. Neque amplius hospitem te esse puta, omnes te nouerunt, omnes certatim amore te prosequuntur. Tantum tibi in hoc sene bonorum repositum esse ne dubites. Omnium in Scythia relictorum te capiet obliuio, iuncta cum illo conuersatione. Habes peregrinationis tuæ præmia, ac amoris finem tantopere desideratum. Hic tibi græca est regula, neque non Atticæ philosophiæ index certissimus. Quare hoc tibi persuade,

O P V S C V L A

eum esse multo felicissimum, quicumq; cum Solone uersatus fuerit, eoq; amico utitur, perlongum esset referre, quantum cum Solon sit delectatus munere, tum quibus uerbis responderit, ita ut in reliquum tempus dulcissime simul & coniunctissime conuixerint, alter quidem illorum nempe Solon, docens & instituens rebus pulcherrimis, & amicum Anacharsin in omnium familiaritatem aggregans, Græcorumq; optimatibus adducens, tū per omnia diligentissime curam agens, quo pacto quàm iucundissime in Græcia in pretio habitus præcelleret. Alter autem admirandam illius sapientiam attonito animo admiratus, ne altero quidem pede uolens à senis latere discedebat. Itaq; quemadmodum illi pollicitus fuerat Toxaris, ex unico Solone in puncto temporis uniuersa cognouit, ac omnibus innotuit, & illius gratia à cunctis familiariter colebatur. Neq; enī mediocri laude Anacharsis uirtutes solebat extollere Solon, uerū hominibus & hoc moris erat, ut quemadmodum Soloni legislatori libenter dicto audientes erant, amore quoq; & beneuolentia prosequerentur, quoscunq; ille aliquo pretio dignos esse existimabat, ac prorsus eosdem in reliquum uiros optimos esse credebant. Solus uero ex Barbaris Anacharsis initiatus est, ac ciuitate donatus, si Theoxeno fides habenda est, qui præter cætera & hoc de illo literis ac memoriae prodidit. Sed neq; ut opinor retro ad Scythas Anacharsis abiit, nisi Solone mortuo. Vultus igitur fabulæ finem

iam

L V C I A N I .

iam imponam, ne sine capite obambulet? proinde iam
 tempus est cognoscendi ciues, cuius rei gratia mihi Ana-
 charsis ex Scythia, & Toxaris in presentia uenerunt in
 Macedoniam, ad quos Solonem quoq; adultæ ætatis ho-
 minem ab Athenis adduxi. Siquidem aio, & me non dis-
 simile quiddam cum Anacharside passum esse. Ac per
 Gratias uos obsecro, ne indignabundo animo mihi uitio
 uertatis similitudinem, si uiro regio memetipse compa-
 rauero. Barbarus enim ille fuit. Cæterum nos Syros ulla
 in re Scythis deteriores non facile dixeris. Atqui neque
 res meas cum regia magnificentia componere annitor
 similitudine, nisi quantum ad ea quæ diximus. Nam cū
 primum in uestram urbem hospes immigrassem, statim
 animo obstupescactus sum, uisa & eius amplitudine &
 pulchritudine, ac incolarum multitudinem, aliq; poten-
 tia & splendore omni cognito. Itaq; multo tempore ani-
 mo hærebam attonitus ad hæc, nec poteram cuncta ab-
 unde satis admiratione prosequi. Cuiusmodi quiddam &
 insularis ille iuuenis conspectis Menelai ædibus passus
 est. Neq; uero alium ego obtimebam animum intuitus
 urbem tanto uigore uigentem, ac iuxta poëtam illum oī-
 bus bonis florentem, quibus ciuitas felix & beata solet
 affluere. Hoc iam affectus animo, deinceps de ijs quæ
 agenda forent mecum deliberabam. Iam enim olim con-
 stitutum habebam, oratione uos & laudibus illustra-
 re. Quibus enim alijs ostendi, silentio tam præclaram ci-

O P V S C V L A

uitatē præteriens? Quippe quærebam, neq; enim ueritatem prudens celabo, si qui essent, qui reliquos dignitate antecirēt, & quos aggressus aliquis ac historia de illis memoria prodita, adiutoribus uteretur ad oīa. Ibi uero mihi nō unus, quemadmodū Anacharsidi, & ille quidē barbarus Toxaris, sed plures, aut potius oēs eadem tantum non iisdem syllabis respondebant. Multi quidem & alij præclari & industrij uiri o hospes in hac urbe habitant, nec temere alibi eiusmodi uiros inuenies perinde bonos. Duo tamen cū primis sunt longe optimi & præstantissimi, generis splendore & dignitate oībus longe superiores. Cæterū disciplinarum cognitione ac dicendi facultate atticæ Musæ eos nō absurde comparaueris. Populi mirus erga illos fauor & studiū singulare existit. Et hoc quoq; quod in ciuitate optimū & præstantissimum esse constat, illorū bonitatem & obuiam erga hospites humanitatem, nullamq; in tanta magnitudine inuidentiam, ac reuerentiam coniunctam cum beneuolentia, tum animi mansuetudinem & morum facilitatem quibusuis accidentibus expositam, ipse haud dubie alijs uerbis celebrabis, paulo post harum rerum facto periculo. Atq; ut mireris impensius ex una eademq; familia sunt pater & filius. Alter quidem non alius, quàm si Solonem aut Periclem, aut Aristidem animo conceperis. Alter uero filius, te saltem conspectum a tūtum domum abducturus est. Adco præstanti corpore uisendus est, & mascula quadā forma

forma decorus & amabilis. Quod si modo ore in uocem soluto loqui inceperit, ducet te reuinctum ab auribus, tantam dicendi uenerem & uerborum suauitatem iuuenis in lingua sitam possidet. Quin etiam uniuersa ciuitas ad audiendum inhiat, quoties ad populum uerba facturus progreditur. Cuiusmodi aiunt Atheniensibus quondam accidisse in Cliniae filio adamando, praeter quam quod non multo post eos amoris summe poenituerit, quo Alcibiadem complexi fuerant. Porro hunc non ciuitas solam arctissime diligit, uerumetiam reuerenter habere non de dignatur. In summa, unicum hoc nobis popolare bonum est hic uir, & ingens commoditas omnibus. Hic, si te & eius pater susceperint, & tecum amicitiam & societatem fecerint, totam ciuitatem deuinctam habebis. Tantum autem ad illum manus extendenda est, nec amplius res tuae erunt in ambiguo. Haec per Iouem ab omnibus dicebantur, et si iureiurando oratio mea mihi confirmanda sit. Ac mihi iam earum rerum facienti periculum, ne minimam quidem partem dicendo assequutus esse uideor. Itaque neque desidia, neque morae indulgentiae locus est, ut ait Poeta Cuius, uerum omnes rudentes pariter monendi sunt, praeterea nihil non dicendum & faciendum, quo in amicitiam illorum te insinues. Quod quidem si ex sententia consecutus fueris, tranquilla sunt omnia, & nauigatio non improspere, ac mare placidum & portus in propinquo constitutus.

O P V S C V L A

VINCENTI

V S O B S O P O E V S, C A N
D I D O L E C T O =
ri Salutem.

COgor in hisce medijs Luciani opusculis & dialo-
gis à me in latinum sermonem conuersis, candide
Lector, nonnullorum occurrere argutijs, siqui fortasse
erunt, qui ista lecturi sint, non eo quo à me scripta sunt
animo, meq; aut ambitionis damnabunt, aut inscitiae,
quod in hoc tam erudito seculo, in quo tantus est felicissi-
morum ingeniorum prouentus, ego rudis & semipaga-
nus, non uerear meas nugas doctissimorum hominum
theatro spectandas & legendas obtrudere, ac non poti-
us in obscuro delitescens, honeste tacere præoptē, quàm
barbare scribendo omnium risui me turpiter subsannan-
dum exponam. Deinde, quod pleraq; parum scite & ab-
surde transtulerim, prorsus à me non intellecta, quorum
alterum extremæ ambitionis, alterum audacis inscitiae
argumentum esse prædicabunt. His tam malignis uitili-
gatoribus, tamq; ingeniosis alienarum uigiliarum censo-
ribus, etsi uno uerbo respōdere possim, ut, cū tam ocula-
ti sint in alienis censendis & notandis operibus, aut tam
arrogantes in respuendis, aut tam delicati in fastidien-
dis omnibus ijs, quæ ab illis profecta non sunt, suas no-
bis

bis lucubrations exhiberent, omnibus punctis & numeris absolutas, eaq; industria elaboratas, eo ingenio meditatae, ut in his nihil possit desiderari, aut ut leuiter expensum, & parum scite positum, & somniculose irreptum reprehendi. Quod cum ad græcas (quod aiunt) Kalendas fortasse facturi sint, quid in me semipagano & Bauaro, quod barbarum interpretari solent, illud tam inclementer in crimen uocant, damnantes meam inscitiam, à quo ne se ipsos quidem Romanos & Atticos immixtos & alienos esse deprehendunt. His inquam uerbis cum potuissem quàm compendiosissime illorum obliquis cauillationibus respondere, ac ridentes uicissim subsannare, qui tam pleni sunt eruditione, ut hac inflati tantùm non rumpantur, agam tamen in illorum gratiam hoc in loco uerbosius, meiq; studij, & exercitij rationem reddam uberius, ut mihi & in præsens & in reliquum (si Deus concesserit) aliquid scripturo, æquior sit illorum iniquitas, & benignior illorum malignitas. Quod de exercendo stylo in Oratore suo præcipit Cicero, & post hunc Quintilianus, illud nulla ratione perinde mihi uideor posse consequi, quàm uertendis græcis authoribus, maxime ijs qui aliqua copia & orationis elegantia præcellunt, cuiusmodi Lucianus est, dum & latinam & græcam linguam uno quasi compendio eademq; opera perdisco. iam, cum hoc unum spectem, ut & linguæ infantiam emendem, et styli duriciem elimem atq; expoliam,

quis sanæ mentis hoc meum institutum in reprehensione positurus est? At inquirunt argutuli, ut stylum sedulo exerceas nemo prohibet, aut tibi uertit uitio, sed istam editionis immaturæ præcipitantiam damnamus. Vides enim quàm nos te tuiq; similibus multo eruditiores nihil scribamus, & longe rectius quàm tu sapimus, imperitiam nostram styli infantia traducere nolentes, quàm hoc munus multo etiam bellius quàm tu administrare queamus. Ergo uos doctissimi Platones, & Socrates, et Xenophontes et Pythagoræ, in hoc tantum tacetis, ut alios loquentes habeatis ludibrio, bella profecto caussa uobis indixit silentium, quæ studioso mastygas ferè omnes in promendis proprijs continet ranis scriphijs taciturniores, Cæterum in calumniandis alienis laboribus Aristophanicis longe reddit loquatiores. Quod si nemini quicquàm in lucem edendum est, nisi absolute docto, male faciunt iam multi, qui ne intra mediocritatem quidem eruditionis consistentes mundum ineptis & pestiferis libellis obruunt. Quod si nemini quicquàm inuulgandum est, nisi summe docto, permulti in hac felicissima optimorum ingeniorum fertilitate perperam faciunt libellos edentes, qui nondum summum illud eruditionis fastigium attigerunt. Nondum enim uspiam uideo summum illum oratorem, quem aut quærit & instituit Cicero, aut Quintilianus fingit & imaginatur.

Et quis

L V C I A N I

Et quis tam audax erit etiam ex doctissimis, qui se summè doctum esse confirmare audebit, ac se scribendo nusquam hallucinatum esse deierare audeat. Vt hoc ætatis summa est eruditionis, & cultissimorum ingeniorum copia, ita non alia fuit maiori fœde errantium numero fœcundior. Vide uero quot errorum labyrinthis implicati sunt summis etiam ingenijs Theologi. Qua in errorum salebra hærent alij uiri, & doctissimi, & eloquentissimi, nec editis libellis sua errata pertinaciter propugnare uerentur. Neque uero tantum deliramus nos iuuenes, sed senes quoque multi, & illi doctissimi iam decurso ætatis spacio multis ineptijs & erroribus suam canitiem primum contaminant. Dixerit aliquis, ergo tu errata tua aliorum erroribus adducendis subleuabis, & tueberis? Nequaquam, præclare hoc postulo, in tanta tamen fœde hallucinantium turba, ne leuius me forte errantem prorsus condemnandum atque reijciendum esse putes, præcor. Errant alij, & præclari uiri multorum exitio & offendiculo, ego hisce græcis opusculis transferēdis permultis studiosis iuuenibus prodesse possum, quibus mea qualiscunque translatio in perdiscēdo Luciano aliquantū adiumento esse potest. Quamlibet enim mediocris tralatio in græco authore intelligendo, nō nihil adfert studiosis subsidij. Hoc meū est de alijs

O P V S C V L A

idem conantibus iudicium, quod syncerementis argumē-
tum est certissimum. Quod autem idem alij de nobis
aut mei similibus non sentiunt, aut iudicant, hoc huius
seculi prorsus deprauati & male morati Fatis imputan-
dum est. Est enim, ut recte inquit Cicero, huius secu-
li labes quædam et macula inuidere uirtuti. Erudita hæc
ætas est, sed ita quoq; in iudicando peruersa, ita in dam-
nandis alijs procax, & propensa, ut ne apud integros
quidem amplius quicquam sit integrum, apud eruditos
nihil eruditum, apud synceros nihil syncerum, apud
amicos, nihil amicum & fidum, apud graues nihil gra-
uitate dignum, sed omnia quodam infelici & calamito-
so huius temporis Fato ἀνεὸς καὶ κατὰ τὸν seruntur. Ergo
cum ea sit iam rerum humanarum conditio, ut omnia ca-
lumnijs & obtreccionibus & conuitijs flagellanda pa-
teant, nec sit iam in terris quispiam qui occultos sycophā-
tarum morsus & obliqua iudicia possit effugere, quis sa-
nè mentis cum tot optimis ac doctissimis uiris communē
fortunam recusare uelit. Proinde, in præsens ego desi-
nam, hoc ientaculo uirulentum Sycophantam dimissu-
rus, honore prius honestis auribus habito.

Si tibi quod clamas Sycophanta maligne uidemur

Scribere non culto barbara uerbo stylo.

Quæ tu sacrilega nisi stercora turpia lingua

Atq; uocas cassa putidiora nuce.

L V C I A N I

Cur iuuat ista tuo proscindere stercora morsu?

Cur proprio merdas perdere dente iuuat?

Propterea ne tuo grauis halitus exit ab ore

Stercora quod soleas scrophauorare mea?

Hæc nisi caussa subest, ignoro cur tua semper

Sic oleant fœdis guttur & ora modis.

Quæis tu sueuisti cunctos afflare, perinde

Vt nares hominum spurca cloaca solet.

Si mea quod clamas sunt turpia stercora scripta

Hoc epulum comede, si satur esse cupis.

Non dubiam licuit nunc hosti apponere coenam,

Sit satis illius tanta merenda gulæ.

Si non contentus perrexerit esse molestus

Ignem culinarem sollicitabo focum,

Prandia cocturus querulis sat digna palatis,

Quæ sint ambrosijs æquiparanda cibus.

At tu cui uideor fari minus ore pudico

Parce precor nostris culta iuuenta iocis.

Non sumus infrenes inhonestis uocibus Osci:

Exornat niueus pectora nostra pudor.

Sed quid tentaculum sibi uult de stercore? talis

Conuiuæ tali mensa paranda fuit.

Si decet in cunctis rebus seruare decorum,

Et res effanda est nomine quæq; suo

Et mihi cum immundis turpi fuit ore loquendum

Cum puris puro nouimus ore loqui.

CLARISSI

MO VIRO, DOMINO MICHAELI MA
STALLER, LEGVM DOCTO

ri &c. Vincentius Obsopœus

Salutem.

HActenus inuidiæ respondimus, qua iam multo-
rum flagrant animi, ut antidoto quodam quamli-
bet leuiter præmuniti, futuros Sycophantarum mor-
sus patientius sufferre queamus. Neq; enim deerunt qui
ista probrose & uiolenter in reprehensionem sint raptu-
ri, quorum malignitatem, ubi semel in apertam offensi-
onem eruperit (ut non semper se celare potest inuidiosi
pectoris irrequieta improbitas) iusta iracundia coërce-
bimus, ac planè uim ui propulsabimus. Nec quenquam
horremus, nec diuùm parcimus ulli. Superest ut à nigris
& impuris uutiligatoribus ad homines candidos & syn-
ceros nostra conuertatur oratio, inter quos tu Michaël
uir clariss. facile primas tenes. Neque enim obscuris ar-
gumentis animi tui candor mihi perspectus est, sed cer-
tis & infallibilibus. Ita enim animatus es, ut nullius la-
borem aut conatum reprehendere soleas, quamcunque
tandem rem quispiam aggrediatur, modo honestam & à
laude non abhorrentem. Neque uero solum quantum
conatui

conatui successus responderit, animaduertendum existimas, aut ubi ingenij imbecillitas rerum difficultate uicta defecerit, sed ipsum conatum in laude ponendum cōtendis, neque non studium, & diligentiam rei arduæ exercitio impensam, & adhibitam. Hanc uirtutem ego candorem interpretor, qua te cum primis humanissime & pulcherrime unà cum alijs omnibus uirtutibus exornatū esse animaduerti. Mitto rerum usum, quam prudentiam uocant, ac pulcherrimarum disciplinarum cognitionē. Illud tuum pectus planè niueum, & candidum unice exosculor. Atque haud scio, an ulla sit uirtus extra hanc alia, quæ perinde hominem reddat amabilem, & quæ perinde hominem ciuilem deceat, unde uere humani appellationem mereamur. Quid enim aliud dici potest humanitas, quàm animi candor & sinceritas, qua humaniter quorum uis laborem in aliquam laudis partem admittimus, nihil non quod sano & recto studio inchoatum est boni consulentes, atq; errata etiam in alio optimam in partem interpretantes. Hæc qui non præditus est, morosa sua malitia nihil non in crimen rapit, quiduis reprehendit, contemnit omnia, ac illi prorsus nihil recte fit, nisi quod ipse fecerit. Ad hæc tam perditæ elatis ingenijs aliorum industria nunquàm satisfacit, nec arrident aliena talibus, sed tantum sua probant usque adeo, ut pedorem quoque proprium

suauius quàm aliorum preciosa unguenta olere contem-
 dant, & deierare non dubitent. In tantum eiusmodi Syco-
 phagis imposuit illa animi exæcatrix philautia. Quor-
 sum ista? ut intelligas Doctor clariss. quanto magis isto-
 rum hominum impuritatem detestamur, tanto impensi-
 us bonorum sinceritatem amplectimur. Quorum in nu-
 mero & tu mihi iure suspiciendus, & uenerandus es,
 propter eam quam dixi uirtutem, nempe candorem. Ut
 que hoc certa aliqua significatiõe propius cognosceres,
 non ueritus sum humanitati tuæ inter alias Luciani lucu-
 bratiunculas, quas per hanc hyemem in latinum sermo-
 nem conuerti, & hæc sequentia opuscula offerre mune-
 ri, nihil dubitans, te non tam doni precium, quàm donã-
 tis inspecturum animum. Atq; hoc libentius illud à me
 factum est, quod ex Harmonidæ magistro Timotheo di-
 dicerim, quorum uirorum iudicio nobis standum sit, et
 placendum. Negat enim ille hoc cuiquàm conandum
 esse, ut probetur & placeat omnibus, quod ne Ioui qui-
 dem Deorum omnium ἀντικράρει à Parcis conces-
 sum esse uidemus, sed summis placuisse uiris solidam lau-
 dem esse testatur. Ita mihi quoq; studio est, ut eruditis,
 & ingenuis quamlibet paucis (quos ego magnos et sum-
 mos uiros uoco) hoc est, tui similibus meum probetur
 exercitium, & planè, ut ille inquit, Raris me iuuat au-
 ribus placere. Cæterum, quod nonnullis huius temporis
 τεχνολόγῃς σοφισαῖς ἢ κακολόγῃς ἐπιποιοῖς
 displiceo,

LUCIANI.

displiceo, non magnificiendum est, cum et ipsi non nisi sua farina hominibus, hoc est gloriosis militibus probentur. Quibus mos est ueluti mulis subinde mutuum scabere. Horum quicumque non fuerint approbati calculo, nihil sapiunt, nihil nouerunt, sed pro male feriatis habendi sunt, ac planè quod Homerus ait σκιά ἀΐασου. Bene uale, uir ornatissime, et nos ama.

A D E V N D E M D. M I C H A E
lem Mastallerum, Vincentij Obsoræi
Epigramma.

ὄφρα σὺ ἡμετέρων τιμὴν τε ἢ ὄνομα δωρῶν
εὐείδῃσ' Μιχαήλ εὐρυκλέος νομικῶν.
σοι δύο μὲν πίνακας γραφῆων κλύτα ἔργα παλαιῶν
καί νυ σὺν Ἡροδῶτι πέμψαμεν αὐτίστονον.
εἶτα καὶ ἀυλητὴν τ' ποικιλοτέρου ἀοιδῆσ'
εἰδῶτα τῶν πάσης μείλιχον ἁρμονίδην.
τῶν δ' ἐπέθηκα κάλιω μὲν εὐπῆκρου βαλανοῖο
ὀικοδομὴν ὡς θεὸς τέκτονι Δαιδάλεω.
ὑσάπτον δὲ σφάρασ' ἔπειτα βρομίοιο γελοῖοσ'
ὄνγε περ εἰς Ἰνδου ἠγαγε κιασοκόμης.
ταῦτα δὲ αὐτομάτως ἐπιμείλια σοι νῦν ἐπέμψα
τῶν πέμψ' οἷόσ' ἦν οὐδὲν ἀπειρότερον.
ταῦτα γὰρ ἀνθρώπων πάντων φέσιν ὄσιν ἄγασα
εἰκόνες, ἀυληταί, σκῆπτρα, λοετρά, σφάται.

N

ΟΡΥΣCΥΛΑ

ἄλλα πᾶσι πάντων ἦν μὲν ταῖς ἑννεα μῦθοις
 δείκνυσθαι φύσιν πάνσοφου ἠρόδοτος.
 οὐτὶνα δ' οἶδα πότε ὡς περ ἔμ' εὐμεγάρωρον; ἄνακ
 ὅσσοι σκηπτοῦχος, καὶ τε δίδωμι ὄσσεαρις. (τας
 καὶ τ' ἄλλ' ὅσα βροτῶν τέρωσιν ἀκήδεα θυμῶν
 εἰκόνας, ἀυλητάς, θερμὰ λοεζὰ, βίβλους.

LUCIANI HERODOTVS

uel Action, Vincentio Obsopæo

interprete.

VTinam uero et alias Herodoti uirtutes mihi imitari con-
 cessum fuisset, non omnes dico, quibus ille præditus præ-
 celluit, maior enim uoto hæc res fuerat, uerum unam ex omni-
 bus, uidelicet aut orationum elegantissimarum munditiem, aut il-
 larum numerosam concinnitatem, aut propriam et naturalem
 linguæ Ionicæ dictionem, aut sententiarum grauitatem et præ-
 stantiam, aut quæcunq; alia, quæ et infinita sunt et elegantia
 ille uno quasi fasciculo comprehensa possidet, omnem imitatio-
 nis spem excedentia. Cæterum, quæ cum libris à se elucubratis
 fecerit, tum quemadmodam passim in breui temporis spatio
 apud Græcos in notitiam uenerit mihi et tibi et alteri cuiuscunq;
 tandem imitatu haud quaquam fuerit difficile. Cum enim reli-
 cta patria soluisset ex Caria, recto cursu in Græciã delatus est,
 ubi de se ipso eam cogitationem suscepit, quo pacto quàm ce-
 lerrime et minimo cum negotio inclaresceret, ac famigerabi-
 lis fieret, cum ipse, tum eius quoq; elucubratae uigiliae. At enim
 obam

obambulantem nunc quidem Atheniensibus, nunc aut Corinthijs recitare historiarum monumenta à se cōdita, mox Argiuis aut Lacedæmonijs, partim laboriosum esse existimabat & longum: partim cunctationem & morā non mediocrem in illo fore prospiciebat. Voluit ergo negotium omne in compendium contrahere, neq; ita particulatim innotescere, notitiam modice & pedetentim congregans & colligens. Callide uero obseruabat, si uspiam locorū Græcos unā congregatos oēs deprehenderet. Cōmodū itaq; instabant magna olympia, Herodotus aut, hanc solam sibi uenisse occasionem arbitrans, cuius maxime erat cupidus, frequētissimis ludis obseruatis, iamq; ex oībus locis collectis græcorum optimatibus progressus in Opisthodomū, non spectatorem sed certatorem se ipse exhibebat, cantillans historias memoriæ à se proditas, ac præsentium aures orationis suauitate demulcens, donec & Musarum nominibus eius libri nobilitari & uocari cepti sint, & illis nouem existentibus. Proinde, iam omnes illum nouerant multo profecto magis quàm Olympicorum certaminum uictores. Nec quisquàm erat, cui Herodoti nomen inauditum fuerat, quem nonnulli ipsi auduerant in Olympia, alij uero ex ijs, qui ex ludis regressi fuerant audita & ipsi perceperunt. Tum uero ubicunque in publico saltem apparuisset, certatim monstrabatur digitis, Hic ille est Herodotus, qui pugnas Persicas lingua Ionica condidit

O P V S C V L A

atq; conscripsit, qui uictorias nostras uenustissime concelebrauit. Talem ipse laudem historiarum nomine consecutus est, in uno cōuentu ab omni populo totius Græciæ commune nactus suffragium, non ab uno per Iouem præcone ebuccinatus est, sed in omnibus quaqua uersum ciuitatibus, unde quisq; erat eorum, qui ad ludos publicos confluxerant. Hoc cum animaduertissent postea ad parandam cognitionem uiam esse compendiosissimam et Hippias illius gentis Sophista, & Prodicus Cius, & Anaximenes Chius, tum Polus Acragantinus, alijq; complures, orationes semper habuerunt, & illi in ludis publicis, unde in breui notitiam sibi parauerunt. Quorsum uero tibi priscos illos percenseo, & scriptores, cum & hæc inter uetera cōmode locum habere possint. Etenim perhibent Aetionem quoq; pictorem Roxanes & Alexandri depictas in tabula nuptias, in Olympiam pertulisse, ac imaginem spectandam ostentasse, adeo ut Proxenides, quem tunc certaminum iudicem Græci constituerant, artis præstantia delectatus, Aetionem generum sibi asciuerit. Sed quæret aliquis, quod nam tantum adfuerit picturæ miraculum, per quod adductus Proxenides, Aetioni peregrino filiam suam nuptum tradiderit. Est equidem imago in Italia, quam egomet uidi, adeo ut tibi quoq; de ea compertam ueritatem dicere possim. Thalamus est supra modum elegans, & lectus nuptialis uestimentis instratus. Hunc iuxta locata est Roxane uirgo
 corpo

corpore & facie uenustissima, terram modeste intuens, Alexandri assistentis presentiam honorifice reuerens. Ceterum Cupidines quidam ridentes, alter quidem a tergo stans digitis redimiculum aufert a capite, ac Roxanen sponso commonstrat. Alter nimium seruiliter a plantis aufert sandalium, ut iam decumberet. Alius Alexandri chlamyde inuolutus, illum ad Roxanen pertrahit, ualde uiolenter annixus. Sed enim ipse rex coronam quandam puellae porrigit. Adest praeterea & Parochus sponse ductor Hephæstion, ardentem facem tenens in manibus, formoso admodum adolescenti innixus, hunc ego hymeneum esse opinor, neque enim nomen adscriptum fuerat. Ex alia autem parte tabulae, alij Cupidines in armis Alexandri colludebant, duo quidem hastam illius ferentes, eos imitabantur, qui ferendis oneribus grauari uidentur. Alij duo unum aliquem iacentem super clypeum, penè & ipsum, ut regem trahunt, scutelloris inuoluti. Porro unus in thoracem supine iacentem ingressus, insidias tendenti similis esse uidetur, ut illos ex improviso perterrefaciat, ubi trahendo ad se peruenissent. Neque uero haec ludrica sunt aut puerilia, & in quibus exprimendis temere elaborasset Action, sed quibus Alexandri ad res bellicas amorem adumbrare uoluit, & quod eadem opera & Roxanes amore flagrarit, & armorum curam per obliuionem non abiecerit. Quanquam uero et alias ipsa imagine

O P V S C V L A

nuptiale quiddam reuera ostensum est, nempe Proxeni-
 dae natam ante Aetioni fuisse desponsam, illaq; in matri-
 monium ducta abiit, lusis succisiua opera Alexandri nu-
 ptijs, sub rege sponsae ductore, pro nuptijs colore et pe-
 nicillo expressis ueras nuptias praemium reportans. Pro-
 inde Herodotus, regredior enim ad illum, satis superq;
 sufficere Olympiorum ludos existimauit, ad faciendam
 fidem Graecis eum scriptorem esse admiratione non indi-
 gnum, qui graecorum gesta illis recitaret, quemadmodum
 ipse factitare solitus est. Ego uero, ac per Iouem Philii-
 um uos precor, ne insanire me suspicemini, neque mea
 me cum illius conferre uelle. Propitius sit mihi uir ille. Ve-
 rum hoc mihi cum illo non dissimile accidisse arbitror.
 Etenim quo tempore primum in Macedoniam suscepta
 peregre profectioe ueni, apud me ipse cogitabam, stren-
 nue mihi aduigilandum esse, eaq; iam tenebar cupiditate
 omnibus innotescendi, ac quam plurimis Macedonum
 uigilas meas ostendendi. Porro autem singulas aduen-
 tem ciuitates, interea ingrauescente aetate consenscere,
 haud quaquam facile factu apparebat. Sed enim, si con-
 uentu uestro obseruato, deinde progressus in medium
 orationem propalam habuissem, sperabam omnibus ex
 sententia succedentibus uoti me compotem futurum.
 Vos itaque conuenistis, ex singulis equidem ciuitatibus
 quiq; praestantissimi, neq; non ipsa summa uniuersorum
 Macedonum delectissima. Exceptit uero uestrum con-
 uentum

L V C I A N I .

uentum ciuitas omnium optima, qua cum nulla ex parte Pisa conferenda est, neque ea, quae illic est loci angustia, neque tabernacula aut tuguria & suffocatio. Iam neque conuentum celebrantes uulgaris sex aut turba est, magis cupida spectandi Athletas, nempe uulgus Herodoti negligens, sed profecto cum rhetorum tum scriptorum atque Sophistarum omnium celeberrimi, adeo ut parum mihi deesse uideatur, quo minus & mea actio perinde ut Olympiorum celebris habenda sit. Ceterum si me cum Polydamante, aut Glaucō, aut Milone compositum contemplantini, ualde audax homo uobis esse uidebor. Sin uero ab illis memoria longe lateq; auocata, in hoc solum intenti fueritis, fortasse non admodum uobis flagellandus esse uidebor, ita ut in tanto studio & hoc mihi sufficiat.

L V C I A N I

Z E V X I S, V E L A N T I O

C H V S, V I N C E N

tio Obsopæo in-

terprete.

H Abita nuper in consessu uestro oratione, domum me conferebam. Per multi autem ex ijs, qui orationi interfuerant me accesserunt. Nihil enim prohibere

N 4

O P V S C V L A

opinor, quin & ista uobis meis iam familiaribus exponam. Itaq; accedentes porrecta dextra me cōsalutabant, & admiratione prosequentibus similes esse apparebāt. Multo aut̄ itinere comitatu suo me deducentes, alius aliunde exclamabat, laudabatq; , donec pudore quoq; me suffunderent uerentem, ne longe lateq; à dignitate laudum, quas in me congerebant relinquerer. Caput autem & summa laudationum hæc illis fuit. Et omnes uno ore unam eandemq; sententiam præ se ferebant, confirman-tes orationum mearū compositionem & sententiam peregrinam esse, ac multū in sese complecti nouitatis. Multo uero satius esse eam loquendi rationem sectari, quæ esset uulgatior, & qua ipsi loquendo uterentur. O nouitatem. O Hercules dictionem inauditam. Homo promptus & agilis. Certe nemo dixerit quicquàm orationum tuarum cogitatione perinde esse nouum. Equidem illi id genus uerba permulta faciebant, prout quisq; inter audiendum oratione mea affectus aut commotus fuerat. Aut quam alioqui talia mentiendi & assentandæ aduersus me causam habuissent, hominem peregrinum, quem alias contemptui habentes, non magnifaciebant. Verumtamen ego, neq; enim tacitum dissimulabo, non mediocriter illorum laude discrutia-bar. Tandem uero illis abeuntibus, cum ad me redissem, mente atque animo sic mecum agitauit. Ergo tantum hac gratia & uenustate scripta mea condita sunt, quòd ad consuetam dicendi

cendi rationem formata non sint, nec iuxta communem loquendi uiam fluant, uerborum uero elegantium nihil in illis admixtum est, ad ueterem sermonis regulam & canonem positorum, nulla præterea sententia argute dicta exornata sunt, nulla industria, nulla atticæ linguæ uere perpolita, aut compositionis harmonia, aut arte ad amussim elaboratâ, sed ab his omnibus longe lateq; discrepant. Neque enim hæc ipsa à præsentibus laudata sunt, sed uerborum nouitas illorum iudicio peregrina & aliena uisa est. Ego uero stolidus hoc ipso eos, si unquam ad me collaudandum subsilirent, potissimum adductum iri putabam. Verissimum enim illud Homeri esse persuasum habebam, nouam quanq; cantilenã audientibus esse gratissimam. Non tamen tantum laudis neq; adeo summam, nouitati concedi uolebam. Verum hanc non aliter atque cumuli loco adijci, & nonnihil sanè ornatus ad gloriam afferre. Sed ita, ut quæ uera laude & auditorum applausu digna haberentur illa essent. Itaque non modice cõmouebar, penè eò adductus, ut illis fidem haberem unum atq; adeo solum inter græcos esse confirmantibus. Atque id genus alia. Thesaurus autem iuxta prouerbiũ nobis carbones erant. Ac propemodum ut præstygiator quispiam ab illis laudor. Volo itaq; uobis pictoris institutum denarrare. Zeuxis ille omnium pictorum præstantissimus, popularia & communia illa nequaquam pingere solitus est, aut admodum pauca, nempe herodas aut

Odys.
lib. 1°

Deos aut bella, semper autem noui aliquid comminiscen-
 di illi consuetudo fuit. Cæterum inter alia audatiæ suæ e-
 gregia facinora et Hippocentaurum fœminam ipse Zeu-
 xis adumbravit, alentem adhuc uberibus pueros Hippo-
 centauros geminos nimium infantes. Illius picturæ exem-
 plum nunc Athenis repositum conseruatur, ad ueram ima-
 ginem accuratissime expressum. Ipsum porro archety-
 pum Sylla Romanorum imperator unà cum alijs rebus
 aliquot præciosis in Italiam misisse ferebatur. Deinde iu-
 xta Maleam Laconiae promontorium, ut opinor, fracta
 nauis oneraria atq; submersa periisse omnia, atq; ipsam
 etiam picturam. At enim ueræ imaginis imago mihi uisa
 est. Ac ipse, quoad eius fieri poterit, eandem oratione uo-
 bis adumbrabo, non per Iouem, quòd pingendi ualde pe-
 ritus sim, sed quòd adhuc in recenti mihi hæreat memo-
 ria, quippe quam nuper admodum Athenis in pictoris
 cuiusdam ædibus uiderim. Ipsa quoq; admiratio, qua tunc
 artem diligenter contemplando prosequer, non parum
 nunc mihi adferet adminiculi ad cuncta manifestius decla-
 randa. In cespite nimium florescente et uiridi Centaurus
 ipsa facta est, ea parte qua equam refert, tota humi po-
 sita, pedes posteriores retro extendit. Qua uero parte
 mulieris gerit imaginem, ea sensim subsurgit, usq; ad cu-
 biti longitudinem. Pedes anteriores ne illi quidem porre-
 ctim extensi sunt, ueluti iacentis in latere, uerum alter
 quidem geniculatim inflexo similis est, ungula retro tra-
 cta incur

L V C I A N I

Et incuruus existens . Alter autem contra exurgit , & solum attingit , quemadmodum ferè sunt equi , subsilire molientes . Cæterum infantes , alterum quidem ante se habet in ulnis complexum , quem humano more nutrit , muliebrem mammam in os illi inserens . Alterum uero ex equino lactat ubere , quemadmodum pulli à matribus lactari solent . In superiore parte tabule ueluti è scopula Hippocentaurus quispiam , uidelicet mulieris illius infantes utrinque nutricantis , maritus prominenti capite ridens prospicit , haud quaquam toto adparens corpore , uerum media parte equi , leonis catulum in dextra retinens , quem sustollit in hoc , ut pueros re ludicra cum risu perterrefaceret . At reliquæ picturæ partes , propter quas non ubique accurata artis præstantia nobis idiotis cõparere solebat , nihil secus tamen summa industria erant elaboratæ , uidelicet linearum ductibus atque extensionibus rectissimis , colorum commixtionibus scientissimis , neque non tempestiuarum adiectionum circunductionibus . Insuper decentibus inumbrationibus , neque neglecta magnitudinis ratione , & mensurarum totius operis æqualitate atque harmonia , quæ omnia admirari solent pictores , quibus studium est , ea omnia cognoscendi . Ego uero eam in Zeuxide uirtutem & industriam præcipua laude extollebam , quòd in uno eodemque argumento habita diuersitatis ratione , artis discrimen egregie

indicarit. Virum quidem per omnia adornauit horridum atq; terribilem, ac uehementer agrestem, horrentem capillitio, cute hirtum et hispidum, non per equinam tantum partem illius, sed per alteram quoq; qua humanam refert speciem. Plurimum autem sublimibus illum fecit humeris, uultum ridentis præ se ferentem, prorsus tamē ferinum & montanum ac immansuetum. Tali quidem imagine uirum expressum extulit. Porro, sceminam ad equæ pulcherrimæ imaginem adumbravit, quales cum primis sunt illæ Thessalæ indomitæ, necdum sessoris patientes. Dimidiam uero mulieris partem, summa forma uit elegantia, extra ambas auriculas, eas solas informes reliquit, & horridas. Porro autem corporum iunctura atque comixtio, quatenus muliebris pars cum equina coit atq; coniungitur, sensim & non dense subsurgens, atq; ex lento accessu deriuata, spectantium fallit oculos ex altero in alterum perducta. Alter autem ex infantibus, non secus atque pater agrestis est, & iam in ætate tenera aspectu seuus atq; terribilis. Neq; hoc, ut mihi perpendenti uisum est, admiratione singulari carebat, tum quod admodum pueriliter ad leoninum catulum respicerent, interea uterq; dependens ab ubere, colore matrem referentes. Hæc ergo cum singulari artificio Zeuxis expressisset, ipse quidem in eam ueniebat cogitationem, ut putaret ob artis eximiam præstantiam atq; excellentiam omnes in stuporem & admirationem spectantes

Stantes se ducturum. Illi autem actutum exclamabant.
 Aut quid aliud facerent, pulcherrimo incidentes specta-
 culo? Enimvero laudibus certatim extollebat omnes,
 quemadmodum & nuper me illi, nempe inuentum pere-
 grinum, neque non nouum picturæ consilium ignotum
 prioribus. Vt uero Zeuxis animaduertit, quod argumen-
 ti nouitate tantum illorum detinerentur animi, eosq; ea
 ipsa ab arte perpendenda abduceret, ita, ut neglecti da-
 rent exactam rerum expressarum diligentiam, affatus
 discipulum, Age, inquit, o Miccion, inuolutam picturã
 atq; sublatam domum auferre, etenim illi nos tantum ob
 insuetam artis materiam collaudant, eorum uero quorũ
 elegantia exornata est, quæque arte magistra absoluta
 sunt, nullum illi dignantur habere respectum. Sed uin-
 cit operis diligentiam argumenti nouitas. Ad hunc qui-
 dem modum Zeuxis, & fortasse quor par egit commo-
 tius. Cæterum Antiocho, cui cognomen erat Soteri, &
 illi non dissimile quiddam accidisse fama est, in ea pugna
 quam ipse aduersus Galatas habuisse dicitur. Si uultis,
 et hanc uobis historiam ordine, ut gesta est, percensebo.
 Cum non ignoraret & corporis uiribus & audacia Ga-
 latas esse præditos, inusitatamq; illorum multitudinem
 uideret, tum phalangem fortiter coniunctam, à tergo
 uero æneis thoracibus indutos bellantes, præterea in
 profundum semper armatos uiginti quatuor ordinatos,
 in utrunq; autem cornu equitatum, qui uiginti millibus

equitum constabat dispersitum esse, porrò e medio octoginta currus falcatos erupturos, ac cum illis bigas bis totidem, Hæc inquam cum uideret, spem ualde malignã animo concipiebat potiundæ uictoriæ, tanquã illis inuictis existentibus. Siquidem ipse modice instructo exercitu, neq; ampliter neque pro belli dignitate & adparatu aut magnitudine sanè perquã paucos ducens aduenerat, ac illos quidem ut plurimum scutatos & nudos. Sed enim ex ijs qui nudi erant, plures quàm dimidia pars exercitus numerabantur. Itaq; iam de petendo foedere, ferendisq; pacis conditionibus, & bello conuenientissime componendo secum agitabat. Atqui Theodatas Rhodius, uir excelsi & generosi animi, instruendæ aciei non imperitus, cum præsto esset, regem perturbato animo esse non sinebat. Et erant Antiocho undecim in exercitu elephanti. Hos Theodatas iussit interea, quoad eius fieri possit, habere quàm occultissime, ne ex acie apparentes conspicui fierent hostibus. Vbi uero tuba signum datum esset, ac iam infestis signis concurrendum, & manus conserendæ forent, ac hostium equitatus impressionem faceret, & Galatæ aperta phalange currus immitterent, tunc unã cum quatuor elephantis utrinq; equitibus esse occurrendum docebat. Octo autem reliquos aurigis & curribus esse immittendos. Hoc enim facto, inquit, illorum equi perterrebuntur, ac retro fugientes in ipsos Galatas illapsi impetum facient. Nec

opinio

L V C I A N I

opinionem eius rei prædictæ euentus frustratus est. Cū enim antea nullum elephantum uidissent cum ipsi Galatæ tum equi illorum, adeo nouo & inopinato elephātorum spectaculo animis consternati sunt, ut longe adhuc à beluis constituti, posteaquàm solum rugientes audissent, dentesque candore relucentes uidissent, ueluti ex toto nigro corpore, tum etiam proboscides ad prædam & direptionem faciendam sublatas, prius quàm ab arcubus tela extorsissent, uersis retro habenis nullòque seruato ordine aufugerunt. Sed enim pedites aliquantisper alterna cæde semet hastis confodientes, conculcabantur ab equitibus in illorum ordinem illapsis. Currus autem subuersi, & illi deinceps denuo in suos non citra sanguinem ferebantur, ac planè iuxta illud Homeri, subuersi currus passim iacuere supini. At uero equi posteaquàm semel à recta uia auersi declinassent, elephantorum impetum non sustinentes, sessores dorso excutiebant. Currus strepebant proscindentes per iouem atque dissecantes acutis falcibus, quoscunque ex amicis comprehendissent. Non pauci uero ut in tali tumultu eiecti prosternebantur. Hos elephanti insequebātur, pedibus proterentes atq; cōculcantes, simul atq; in altum proijcientes Proboscibus unaq; rapientes ac dētibus correptos transuerberātes. Ad extremū illi summa ope annitētes Antiocho uictoriā pepererūt. Cæterū Galatæ, alij quidē dimicādo occiderūt ingēti clade edita,

alij autem uiui capti in uictoris potestatem peruenerunt, exceptis perquam paucis, quotquot praeuenientes fuga in montes semet abdidierant. Porro autem Macedones quicumque cum Antiocho in praelium descenderat Paeanacanebant, ac alius aliunde accurrentes regem coronabant uictorem & clamantes. At ille profusis, ut fertur, lachrymis: pudore afficimur, inquit, o milites, quibus salus in hisce undecim stetit beluis, adeo, ut nisi spectaculi nouitas hostium animos perculisset, quid nos erga illos fuissimus? in tropaeum nihil aliud quam elephantum iussit sculperet. Itaque iam hora est considerandine & mea perinde censeantur, ut Antiochi adparatus bellicus. Etenim omnia alia pugna digna aestimanda non sunt. Quidam autem elephantes & peregrina terriculamenta spectantibus metum & trepidationem incutientia, ac plena praestigij, ea ab omnibus laude extolluntur. Porro, quibus ego confidebam, ea non admodum in illorum sunt sermone. Sed quia mulier centaurus depicta est, hoc solum est quod mentis stuporem, & admirationem inducit spectantibus, & quemadmodum est nouum & monstruosum illis esse uidetur. Caetera uero ne quicquam a Zeuxide facta sunt. At non frustra, etenim uos cum fingendi & pingendi artificij rudes non estis, singula arte magistra spectantes, expendite, num solum ista digna sint, ut theatro spectanda commonstrentur.

Luciani

L V C I A N I .

L V C I A N I

H A R M O N I D E S , V I N -
C E N T I O O B S O -

pro interprete.

HArmonides tibicen quodam tempore Timotheum magistrum suum interrogavit, Dic mihi, inquit, o Timothee, quomodo mea arte possum evadere clarus et nobilis? Aut quid faciendum mihi existimas, ex quo in uniuersae Graeciae cognitionem uenturus sim? Nam alia quidem omnino studio et beneuolentia iam edocuiisti, nempe exquisitum tibiae et accommodum usum. Mox lingulam tenui et modulanti spiritu insufflare, infra autem digitos apte adhibitos crebro sustollere ac deprimere. Deinde ad numeros ingredi, et modos facere concinnos, choroque congruos. Postremo, conseruare singulorum concentuum proprietates. Quiddam in Phrygio attonitum, in Lydio turbulentum, grauitatem in Dorico, in Ionico suauitatem. Haec, inquam, omnia te magistro didici. At enim quae maxima sunt, et quorum gratia tibiae cognoscendae desyderio laboravi, nondum uideo, quomodo ab illa mihi paranda sit gloria, et apud multos celebris opinio, utque in multitudine cum existimatione aliqua clarus et conspicuus obambulem, ac pra-

o

tereuntium digito commonstrer. Tum sicubi propa-
 lam apparuero, statim omnium oculi in me conuer-
 tantur, ac me nominatim collaudantes dicant, Hic
 ille est Harmonides tibicen omniū præstantissimus.
 Quemadmodum quo tempore & tu, ò Timothee,
 primum ab ædibus patrijs e Bœotia profectus, tibi-
 cinem agens Pandionidi, uictoriam in Aiace furen-
 te reportabas, ac melodiam tuo cognomine nobilita-
 ras, nemo fuit, qui nomen tuum ignorasset, ac Theba-
 num illum Timotheum. Sed & nunc ubicunque sal-
 tem in publico apparueris, certatim ab omnibus ad
 te curritur, ueluti ad Noctuam reliquæ auiculæ stur-
 natum & graculatim conuolitant. Et hæc sunt,
 quorum nomine aulædus fieri optauerim, tum quo-
 rum gratia tantum laborem strennue exhausserim.
 Quandoquidem tibia canere per se citra famæ &
 existimationis accessionem, haud ualde concupisce-
 rem, si in obscuro mihi delitescendum foret, tametsi
 hac arte eadem amissim exornato, non si Marsyæ aut
 Olympo similis euasurus essem delitescens. Siqui-
 dem incelebris & occultæ, quod aiunt, musices nul-
 lus est respectus aut utilitas. Atqui tu, inquit, &
 ista me doce, quomodo mihi me ipso recte utendum
 sit, tum etiam arte. Ac tibi duplici nomine habe-
 bo gratiam, cū propter tibiæ peritiam, qua me exco-
 luisti, tum, quod maximū est, propter gloriam, quam
 ex illa

L V C I A N I .

*ex illa consecuturus sum. Adhæc autem illi ita re-
 spondit Timotheus, Atqui ò Harmonide, rei, inquit,
 non uulgaris aut mediocris amore & cupiditate ar-
 des, id quod scire potes, nempe laudis & gloriæ, utq;
 fama celebris sis ac uulgo notus. Hanc aut quâquam
 tibi ad hunc modum in medium multitudinis progres-
 so, artem ostentando, consequi in animo est, multi ac
 longi laboris opus aggredieris, tamen ne sic quidem
 uniuersi te cognoscent. Etenim ubi gentium, aut
 theatrum, aut stadium ita magnum inueniri potest,
 in quo omnes Græci tibia canentem te audiant? Ut
 autem aliquo pacto illis innotescas, ac tui uoti desy-
 derio tandem potiaris, & hoc ego tibi subiiciam. Ute-
 re tu quidem arte tua, et in theatris nonnunquam, parum
 tamen tibi curæ sit promiscua uulgi multitudo. Por-
 ro compendiarium & facilimum ad parandam glori-
 am uia hæc est. Si collectis Græciæ optimatibus,
 et paucis illorum, quicumque dignitate & authoritate
 præcellunt cæteros, atque indubitanter uiri magni
 sunt, & admirandi, & aliorum omnium antesigna-
 ni, quorum fides in utraque fortuna spectata sit, ijs,
 inquam, si artis tuæ egregium specimen exhibue-
 ris, illiq; laudis suæ testimonio te cohonestauerint,
 omnibus græcis in puncto temporis te longe, lateq;
 innotuisse putato, & passim inclaruisse. Et ut*

OPUSCULA

de in quod compendium tantam rem tibi contraxerim. Nam si ij, qui omnibus noti sunt, & quos nemo non admiratur, tibicinem præclarum & celebrem te esse cognoscent, quorsum tibi vulgi iudicio aut opinione opus est, tantum eos sequentis, qui meliores sunt rerum expensores & iudices? Siquidem popularis ista multitudo, ferè semper quæ optima sunt ignorat, cum maior illius pars manuarij sint opifices. Cæterum, quemcunq; illi laudibus illustraverint, qui reliquos vitæ splendore & dignitate antecunt, eundem nequaquam temere laudari plane persuasum habent. Itaque magnorum virorum inducti præconio laudant & illi. Quippe in ipsis quoque certaminibus multi spectatores athleticis nonnumquam clare solent applaudere, non raro etiam sibi illudere, penes tamen septem, aut quinque, aut quocunque tandem fuerint iudicandi, potestas reposita est. His magistri sui consilijs parum obsecutus est Harmonides. Etenim inter tibias, ut fertur, cum primum in musices certamen descendisset, magna contentione insufflans, in ipsam tibiam inspirando exhalavit animam, & incoronatus atque exanimis eadem ratione prima & ultima vice tibia canendi usus in scena corruit, celebrante populo Dionysia. At sanè Timothei tam prudens oratio, non tibicinibus

bus

L V C I A N I

bus, neque solum Harmonidæ mihi dicta esse uide-
 tur, uerum omnibus quicunq; appetentes sunt glo-
 riæ, ingenij aut artis suæ specimen publice exhiben-
 tes, ac multitudinis laudem suppliciter ambientes.
 Quare, quo tempore & ipse non dissimilia de rebus
 meis agitabam animo, quæreremq; quo pacto quàm
 ocysime apud omnes inclarescerem, prudentissimū
 Timothei consilium secutus, considerabam, qui nam
 in Repub. omnium foret præstantissimus, cuiq; plu-
 rimum fidei apud alios foret repositum, tum qui præ
 omnibus alijs esset acceptissimus. Proinde, talis tu
 nobis apparere debebas iusto omnium sermone, ue-
 luti uniuersæ uirtutis caput & summa, ac taliū re-
 rum gnomon & recta regula. Porro, si mea tibi spe-
 ctanda et excutienda offerrem, tuq; ea prosecutus
 esses laudibus, essent haud dubie ita apparitura.
 Egoq; iam uotis tantopere speratis potitus essem in
 uno calculo omnes assecutus. Aut quem tibi in eli-
 gendo præferens, non iure optimo deliquisse in ha-
 bendo delectu existimarer. Itaq; iuxta prouerbiū
 in uno uiro iecimus aleam. Sed me hercle non aliter
 factum est, atque si omnibus ubiq; hominibus meam
 in dicendo facultatem ostendissem. Quippe in con-
 fesso est, quod & separatim singulos & collectim
 uniuersos ipse solus morum bonitate atque ingenij

O P V S C V L A

gloria exuperaris. Lacedæmoniorū reges alijs omnibus unicum tantū calculum ferentibus, ipsi soli præcæteris duos ferre soliti sunt. Tu uero & Ephoros præterea & senes, in summa, uniuersos calculorum multitudine in disciplinis excedis. Quin etiã in primis tu candidū & saluti ferè semper suffragantem calculū addere consueuisti, quod non mediocrem in præsentia mihi addit animū, alioqui propter audacis facti magnitudinē iure optimo metuenti. Sed et illud per Iouem non uulgariter me consolatur, quod mea non prorsus à te sint aliena, qui et ex ea urbe sum oriundus, quam tu persæpe primū quidem priuatis officijs tandem etiam publicis uiuisti per benigne & liberaliter. Itaq; sicubi & nunc in peiorem mihi partem calculi uergerint in oratione, ac paucior erit meliorum & candidorum numerus, tu adiecto Minerva suffragio, ex te ipse defectum suppleto, tuicq; Familiaris censorem & correctorem te egisse putato. Atqui ne hoc quidem contentus ero, si antehac multi me admirati sint, si iam per ora uirum clarus ego & celebris uolitem, si orationes meæ audientium laudibus respondeant. Omnia illa uentosa & euanida, ut est in prouerbio, sunt somnia, & uerborū umbrae. Cæterum ipsa ueritas in præsens certissimis argumentis declarabitur. Ille exactus erit mearum lucubra

L V C I A N I

subrationum finis & terminus, nec amplius ambiguitati locus relinquatur, ne tantū quidem, quod uel ullius mentem aliquo dubio distrahat, sed aut optimū iuxta disciplinas æstimandum est, quod tibi adportet gloriam, aut omnium. Sed meliora proferenda & magis ominatiora ad tantum certamen eunti. Videamur uero, ò superi, hominū opinione et existimatione non indigni, ac eam quæ nobis ab alijs euentura est laudem confirmate, ut in posterum fidenti animo ad ampliorem perueniamus. Quippe omne stadium minus reformidandum est ei, qui magna Olympica deuicerit.

L V C I A N I

H I P P I A S, V E L B A L
N E V M, V I N C E N

tio Obsopæo in=
terprete.

EOs ego uiros sapientes cum primis laude celebrandos esse existimo, quicunq; nō orationes solum magna industria elaboratas, ac singulis de rebus memorie proditas posteris reliquerunt, sed operibus quoq; nō dissimilibus ea quæ oratiōibus ampliter & magnifice polliciti sunt, cōfirmarunt. Quippe

O P V S C V L A

ægrotus, cui quidem pectus sapit, non eos accersit
 medicos, qui super arte multa luculente & excellen-
 ter disputare nouerunt, sed qui usu medendi illam
 diu multumq; exercuerunt. Potior autem et maio-
 ris precij habendus est, ut mea fert opinio, musicus,
 qui psallendi & pulsandæ citharæ peritia exornatus
 est, quàm is, qui tantum rhythmos & concentuum
 harmoniam indicare nouerit. Quorsum enim atti-
 net bellorum atque exercitus duces tibi enumerare
 non iniuria optimos, & præstantissimos hominum
 opinione iudicatos, quod eorum uirtus nedum in in-
 struenda acie & militum animis tempestiua oratione
 accendendis & inflammandis eluxerit, sed quod in
 prelijs quoque fortissime dimicando optime se gesse-
 rint, ac manu nõ secus, quàm lingua prompti memo-
 rabilia facinora ediderint. Cuiusmodi ex uetustis illis
 Agamemnonem & Achillē, ex paulo aut recentiori-
 bus Alexandrū et Pyrrhū fuisse cognouimus. Quor-
 sum uero ista percensui? Nõ quod alia ratione histori-
 am edere statuens, harū rerum mentionē fecerim, sed
 quòd ex mœchanicis quoq; eos laude & admiratiõe
 non indignos putem, quicumq; uisendis operibus ali-
 quam ingenij famam sibi parauerunt, eademq; ope-
 ra artis suæ egregia monimenta post se relique-
 runt. Quandoquidem illi, qui solis semet orationi-
 bus exercuerunt, malto iustius Sophistarum quàm sa-
pientium,

pientium adpellationem meruerunt. Talem multo-
 rum relatu percepimus fuisse Archimedem, ac So-
 stratum illum Cnidium, quorum alter de Ptolemaeo
 subiugato uictoriam reportauit, ac Memphim, sine
 obsidione fluminis intercepti auersione occupauit,
 Alter singulari artificio hostium triremes absumpsit
 incendio. Tales quoq; Milesius ante illos Cræso Ly-
 dorum regi pollicitus, exercitum sicco pede se traie-
 cturum, sua industria in unius noctis spatio Alys flu-
 uij alueum à tergo exercitus deriuatum circūduxit,
 tametsi è mechanicorum numero non fuerit, uerum
 alioqui magna intelligentia & singulari ingenij acu-
 mine præditus. Etenim, quod de Epeo fertur com-
 mentum peruetus est, qui non tantum Achiuis equi
 machinam fabricasse, sed unà cum græcorum opti-
 matibus in eam conscendisse perhibetur. Inter hos
 & Hippia huius, quem nostra memoria uixisse con-
 stat, meminisse equum puto, uiri dicendi facultate
 & studio ita exercitati, ut cum quouis ex priscis illis
 & ueteribus optime conferre possit, præterea qui in-
 genij acrimonia atq; intelligentia multum præcellue-
 rit, quique interpretando multa perspicuitate usus
 sit. Cæterum, opera ipsis orationibus longe præstan-
 tiora exhibebat, & quæ arte sua pollicitus fuerat re
 ipsa absoluta reddidit: neq; uero in talibus saltē pro-
 missionibus, in quibus illi qui ætate eum præcesserūt

Feliciter floruerunt, sed iuxta geometricam quoque
 rationem proposita (quod aiunt) linea triangulum
 recte potuit describere. Atqui aliorum quisque unū
 quiddam ab arte decerptum & singulare opus exer-
 cuit, in quo parata sibi hoīm opiniōe aliquis esse uisus
 est. Porro ille primū rebus mœchanicis perpolitus,
 ne dimensionum quidem geometricarum rudis fuit,
 nec ab harmonicis & Musicis alienus apparuit. Ac
 unumquodq; ex illis una eademq; opera ita perfecte
 cognitum demonstrauit, quasi in eo solo cognoscen-
 do elaborasset. Multi uero temporis res esset eius lau-
 dare industriam circa radiorum, & repercussionum
 ac speculorum expressionē. Præterea quanta in astro-
 nomia cognitione excelluerit, in qua oēs eos qui an-
 nis eū anteiuerunt pueros esse ostendit. Sed enim quæ
 nuper ipse uidi opera illius industria elaborata, quæ
 que mihi spectanti stuporem & admirationem incus-
 serunt, ea nūc in præsens referre non grauabor. Est
 enim argumentū commune, & in nostra memoria
 admodū frequens, balnei substructio, solertia autem
 et in cōmuni illo argumento singularis admirationis
 spectatur industria. Locus erat prorsus inæquali de-
 formatus planitie, decliuis et arduus, quem ille occupa-
 pans ex utraq; parte magnopere humilē, utrinq; so-
 li altitudine æquauit, firmamentū munitissimū omni
 futuro operi subiiciens, fundamentorū positione sub-
 struendā

L V C I A N I

Struendi ædificij certitudinem cōfirmavit, fastigijs ue-
 ro magnopere præruptis & præcisis, & ad firmio-
 rem cōiunctionem cōplicitis totū opus cōsolidauit.
 Cæterum, quæ substructa sunt loci magnitudinem mē-
 suræ quantitate non excesserunt, sed ædificij propor-
 tionibus cōuenientissime atq; decentissime responde-
 runt, lucis ubiq; infusæ rationem constanter custodiē-
 tia. Portarum altitudo latos ingressus retinens, supi-
 na magis quàm erecta ad ingredientium cōuenientiā
 informata fuit, ingredientē uero statim domus cōmu-
 nis excipit, sufficientem exhibens pedissequis & mi-
 nistris conuersandi amplitudinē. Porro, ad leuam ca-
 meræ sunt ad delicias exercēdas substructæ. Proinde
 & ista in balneo decentissime sunt obseruata, amœni
 & luce multa illustrati recessus. Deinde, domus illo-
 rum quam quidem longe præstantiorem quàm ut la-
 uacro conueniat dixeris, pernecessariam tamen ad
 melioris notæ homines et opulentiores suscipiendos.
 Post hanc utrinq; sufficientes exuentibus ad reponē-
 dum uestitum habitationes. Ac media domus & fasti-
 gio excelsissima, et iucundo lumine amœnissima, tres
 aquæ frigidæ piscinas in se complectitur, laceno lapi-
 de exornata. Sunt etiam in illa statuæ geminæ ex al-
 bo lapide antiqui operis & artificij, altera quidem
 sanitatis, altera uero Aesculapij. Ingressos autem ex-
 cipit domus sensim ac gradatim tepescens, calora

OPUSCULA

re non insuavi occurrente, quæ in longum porrecta, ac circum circa orbiculatim extructa est. Post hanc ad dextram habitatio est magnopere amœna & elegans, copiam delicatis & uoluptuosis unctiõibus exhibens, ex utraque parte habens aditus & ingressus lapide Phrygio ornatissime decoratos, à palæstra ingredientiẽs suscipiens. Quæ deinde hanc consequitur habitatio, omnes reliquas pulchritudine excedit & elegantia, & ad standum sedendumq; accommodatissima, & ad diutius immorandum minime noxia, tũ ad uoluitandũ utilissima, et ipsa lapide Phrygio ad summum usque fastigium expolita relucens. Deinceps uero locus thermis dicatus, lauantes excipit, nomade lapide extructus. Porro, interior habitatio omni amœnitate referta & elegantia, plurima luce conspicua est, ac instar purpuræ floribus & uenustate renitet. Adhæc tria labra thermarum exhibet. Porro autem tibi iam loto non integrum est per easdem habitationes regredi, sed ea quæ ad frigidam tendit uia per uaporarium lento tepore calefcens regrediendum est. Et hæc omnia copioso lumine illustrata, & multo diei intus lucentis splendore exornata sunt. Adhæc ipsa fastigia ab ædificio non discrepantia, tum latitudines longitudinibus apte cohærent: in summa, multa ubique relucet summa cum elegantia & uenustas, & gratia. Etenim iuxta
elegantissi

L V C I A N I

elegantissimi Pindari præceptum, opus exordientibus facie eleganti & splendida exornandū est. Hoc certe cum primis in huius domi substructione cum ipso lumine tum fenestris obseruatum est. Etenim sapiens ut reuera fuerat Hippias habitationem frigido lauacro destinatam ad boream tendentem instituit, nec aëris meridiani expertem. Reliquas autem multum feruoris & caliditatis requirentes Notho et Euro ac Zephyri flatibus subiectas opposuit. Quid ad hæc tibi palæstras memorem, & uestes asseruantium communes habitatiunculas, compendiosam citra ambages uiam quæ ad lauacrum ducit habentes singularis utilitatis capiendæ & incommodi uitandi gratia. Neque uero quis me suspicetur opus modicum proponētem oratiōis lenocinijs atq; uerborū ampullis extulisse. Siquidem in rebus cōmunibus et publicis noua elegantie signa atque inditia excogitare, non mediocris aut contemnendæ sapientie argumentum ego esse opinor. Quo in numero & hoc opus admirandi illius Hippie opera ad unguem elaboratum merito habendum est, quodq; nobis ab illo ostensum est, omnes balnei uirtutes complectens, utilitatem, opportunitatem, perspicuitatem, mensuræ quantitatem in omnibus apte obseruatam, nec loci neglectam commoditatem, tum tutum lauandi usum exhibens. Præterea omnibus alijs industrie atq; solertie officijs ab

solutum, biuorum & ambituum duplicibus secessibus, multarumq; ianuarum patens egressibus. Quin etiam horarum geminis indicijs idem balneum exornauit, uno per aquam & sonitum, altero per solem. His inquam uisis nec debitam & conuenientem tam illustri operi reddere gratiam non insipientis solum, sed etiã ingrati, aut potius inuidi mihi uisum est. Itaq; ego pro uirili, cum opus ipsum tum architectum & artificem orationis meae laudibus euexi & persolui. Cæterum, si Deus aliquando concesserit & laudandi copiam, non dubium est, & alios permultos in laudum mearum partem mecum uenturos.

LVCIANI

ALLOCVTIO, VEL BACCHVS,

Vincentio Obsopœo

interprete.

Quo tempore Bacchus aduersus Indos ductare exercitum instituit (nihil enim prohibet ut mea fert opinio fabulam uobis Bacchicam percensere) ferunt usque adeo eum initio ab Indiæ incolis fuisse contemptui habitũ, ut accedentem etiam subsannarent. Magis autem temerariam illius audaciam miseratione prosequendam esse opinabantur, tanquam actutum ab elephantis proculcandi, si acie instructa

instructa illis occurrisset. Siquidem inaudiuerant, ut ego existimo, ab exploratoribus absurda & monstrosa de illius exercitu renūciantibus, quemadmodū eius phalanx & cohortes ex mulieribus insanis et furentibus collectæ forent, thyrso redimitis, pelles ceruinas indutis, & hastas quaspiam paruas gerentibus nulla acie ferri acuminatas, & illas ex thyrso confectas: tum scuta quæpiā leuia & resonantia siquis saltem uel leuiter attigisset. Quippe clypeis assimilabāt et tympana, esse præterea in exercitu iuuenes quospiam agrestes et nudos, qui saltarent chordaca, caudas habentes & cornua, qualia ferè hœdis recēter natis solent succrescere. Ipsum autem ducem illorum in curru uehi iunctis pardalibus, imberbem admodum, ac ne tantillum quidem per genas herbescente barbatio pubescentem, cornigerum, racemis coronatum, mitra purpurea comam inuolutū, ac aureos cothurnos indutum. Cæterum, secundas ductandi exercitus partes obire duos alios, unum quidem breuis stature senunculum, corpore perobeso & uentricoso, simijs naribus deformē, auribus magnis & arrectis, tremulum, scipioni innitentem, pandum asellum ut plurimum equitantem, amictum crocoto, & hūc uehementer fidū illius in ordināda acie socium. Alterum uero hominē monstruosum, inferioribus corporis partibus hircum referentem, crura crinitū & cor=

nigerum, profunda insuper barba insignem, iracundum, & animo ad furorem propenso præditum, altera manu ferentem fistulam, dextra uero incuruum baculum, semet attollentem, ac tota castra circum saltantem, quæ mulierculæ exterrere solent, comasq; uento diffusas concutere, quoties accesserit, neque non uociferare euohe. Quo nomine, ut mihi cōiecturam facienti, uisum est dominum suum compellunt. Itaq; greges à mulieribus iã discerptos esse, & oues adhuc uiuentes dilaniatas, quippe illas crudioras esse planè uidebant. Hæc cum Indi & rex illorum speculatoribus annunciantibus cognouissent, sublati, ut par erat, cachinnis, ridebant, iamq; nequaquam contra exercitum educere, aut instructis ordinibus obuiam procedere illis deliberatum erat. Sed reputabant, si cominus mulierculæ in eos impressionem ac impetum essent facturæ, illis & uincere turpe esse, & mulieres insanientes neci dare unà cum duce effœminato, ac sene modico & uinoso, adiuncto etiam alio semiuero milite, nudisq; saltatoribus per omnia ridiculis facinus esse parum memorabile. Postea uero, quàm Bacchus regionem incendijs deuastare, & uiris deuictis ciuitates igne absumere, ac syluas incendere annunciatus est, iamq; in breui temporis spacio tota Indorum regio flammis conflagraret (et enim ignis Baccho iam usq; à fulmine paterna sunt arma) ibi

ma) ibi iam citra moram armis induti, coactis elephantibus & infrenatis, & turribus desuper positis aduersus illos mouerunt aciem, etiamdum hostilem exercitum extreme contemnentes, & iracundo animo ferocientes, neq; non elephantis cōminuere atq; pro terere properantes ipsis cum castris imberbem illum imperatorem. Postquā uero propinquiores facti sunt, & utraq; acies utriq; esset spectaculo, Indi locatis ante exercitum elephantis Phalangem adgerunt. Cæterum, Bacchus ipse in medio strennui imperatoris fungebatur officio, cuius dextrum cornu Silenus, sinistrum Pan regebat. Porro autem Satyri manipulares cōstituti ordinibus instruendis erant intenti. Signum omnibus erat Euohe. Statim uero percussa tympana instrepuerunt, ipsaq; cymbala classicum cecinerunt. Ac e' satyris quispiam correpto cornu carmen quod Orthium dicitur occinebat. Tum Sileni asellus hianti atq; diducto rictu martiū quiddam atque terribile derudijt. Ipsæ uero Mænades cum ululato facto in eos impetu incurfarunt, succinctæ draconibus, atque ex summis thyrsis ferrum denudantes. Indi autem & elephantēs illorum ilico declinātes nullo seruato ordine in fugam se dederunt, neque intra teli iactum consistere sustinuerunt. Ad postremum autem omni ui capti atq; subacti sunt, & captiui ab ijs quos paulo ante contempnim

O P V S C V L A

subsannauerant, re ipsa experti quam non oportue-
 rit prima statim fama adductos, peregrinum exerci-
 tum contemnere. Sed quid ad Bacchum ille Bac-
 chus dixerit aliquis? Quia permulti mihi uidentur
 (ac per Gratias uos oro, ne me insanire aut pror-
 sus temulentum esse suspicemini, si mea cum Dijs
 immortalibus contulero) idem erga orationum noui-
 tates cum Indis perpeti, quemadmodum & erga
 meas. Existimantes enim, satyrica & ridicula quæ-
 dam, nimiumq; comica apud nos audiri, talibus fi-
 dem habuere, atque haud scio quam illi de me opi-
 nionem induerunt. Alij ne exordium quidem asse-
 quuntur, quasi parum necesse sit uinosis & lasciuis
 mulierculis, & saltationibus satyricis ad elephanta-
 tes descendentes. Alij uero, tanquam alicuius rei
 gratia uenissent, thyrsi loco inuento ferro, neque
 sic laudare audent inaudita rei nouitate perterriti.
 At ego fidenti animo illis annuncio, quod si in præ-
 sentia quoque ut antea facere consueuerunt festiuita-
 tem spectare sepe uoluerint, ac ueteres compoto-
 res recordati fuerint conuiuium bacchanalium tunc
 temporis celebratorum, neque Satyros, aut Silenos
 contempserint, sed æquo largius ad satietatem usq;
 ex cratere illo hauserint, & illos bacchico numine
 afflatos indecore insanituros, neque non per sepe
 nobiscum Euohe dicturos. Itaque illi, liberum enim
est audire

L V C I A N I

est audire, quicquid animo suo gratum fuerit, faci-
ant. At ego posteaquam adhuc in India peregre uer-
santur, statim et aliud quiddam earum rerum quæ
illic aguntur, quod non ualde à Baccho abhorrebit,
neq; à præsentis instituto alienum erit, percensere.
Inter Indos quos Machlaeos uocant, qui leuum Inde
fluminis litus, si ad fluxum illius respexeris, incolunt
atq; depascunt usque ad oceanum porrecti. Apud
hos lucus est in loco sepibus obturato et angusto,
circumtecto tamen. Quippe thyrsorum et uitium
ubertas ibi prouentium locum opacitate sua pul-
cherrime inumbrat. Eo ipso in lucu tres fontes sunt
aquæ elegantissimæ et lymphidissimæ, Quorum unus
Satyris, secundus Pani, tertius Sileno sacer est. Ingre-
diuntur uero, in lucum Indi quotannis semel diei solē-
nitate Deum celebrantes, bibuntque de fontibus,
non tamen indiscriminatim omnes de omnibus, sed
iuxta ætatē. Nam iuuenes ex eo qui Satyris sacer est,
uiri ex Panico, porro ex Sileni fonte ij qui in mea æta-
te constituti sunt. Itaq; quæ pueris de fonte bibētibus
accidūt, aut qualia designēt uiri iā numine Panos affla-
ti, per longū esset enumerare. Cæterū qualia senes fa-
ciūt ubi iā aqua pota inebriati fuerint, nō alienū esse
opinor narrare. Senex simulatq; haustam de fonte
aquā biberit, ac eūdē iam Silenus ipse inuasit, ilico

O P V S C V L A

Iliad.

γ.

ad prodigiū usq; obmutescit, hominem cui graue sit caput aut ebrīū per omnia referens. Post id ex impro uiso uoce clara & loquela graui tum spiritu dulci rū pit silentium, ac subito ē mutissīmo fit loquacissīmus. Sed nec obturato ore illum compescueris, quo minus non continuis uerbis diffluat, longasq; orationes con texat. Et profecto quaecunq; dixerit, prudenter & ornate dicta sunt, ac iuxta Homericum illum rheto rem hybernis niuib; consimilia differit. Neq; uero, sufficienter eos cynis secundū ætatem conferre pos sis, sed uocum densitate cicadas imitantur ac rese runt, ac rotundum quiddam componunt in profun dam usq; uesteram. Inde iam discussa ab illis ebrieta te conticescunt, & ad antiquum morem redeunt. Cæ terum, quod inter hæc maxime omnium admirandū est, nondum exposui. Quod si senex imperfectam, quam inchoauit orationem reliquerit, neq; solis oc casu interueniente & temporis angustia exclusus eā dem ad finem deduxerit, degustata iterum in annum subsequenter aqua, deinceps cætera percurrens ora tioni inchoatæ adiungit, quæ superiori anno dicen tem non in tempore destituerat ebrietas. Istis ego me ipse scōmatibus Momi instar ludere uolui. Et per Io uem nequaquam amplius affabulationem adducam. Iam enim haud dubie uidetis me fabulæ esse persimi lem. Quare, si quibus in rebus delinquentes hallucina ti sumus

nati sumus, in caussa fuit ebrietas. Sin prudenter & cordate dicta sunt quæ produximus, constat Silenium nobis fuisse placatum & propitium.

PRVDENTIS

SIMO ATQVE ORNATISS. VI
RO, DOMINO MARTINO

Vueyfs, Ciu. Augustano, Vin
centius Osopæus.

Salutem.

Mira uis et Cætie & Adamanti inesse creditur & fertur, Vir prudentiss. huic in attrahendo ad se ferro, illi in uocandis à se nubibus. At his longe maiorem & efficacitorem uim inesse uirtuti uideamus, qua nedum eorum animos qui in propinquo sibi sunt, ad se attrahit, sed remotorum etiam & ignotorum mentes in sui amorem pellicit. Etenim propter uirtutis testimonium & commendationem sæpe numero etiam eos quos nunquam uidimus, amamus. Nihil enim, ut recte scripsit Cicero, uirtute est amabilius, nihil quod magis alliciat homines ad diligendum. Hoc uerum esse certis experimentis in te deprehendi, quem etsi coràm oculis nunquam uiderim meis, tamen propter honorificam multorum erudito-

O P V S C V L A

rum prædicationem, qua, & ipse non uulgariter literis imbutus, omnium studiosorum & eruditorum amator atq; Patronus honestissime, atq; amplissime concelebraris, non possum non uehementer amare, ac tuam illam raram & omni præconio dignam uirtutem laudibus in coelum uehere. Vt enim, literarum excellentia reliquas res quamlibet preciosas facile exuperat, ita pauci nunc sunt, qui earundem precium intelligunt. Quo impensius illi laudandi & amandi sunt, apud quos literarum existimatio præclara est, nec sequuntur uulgi iudicium, literas unà cum suis cultoribus hoc tempore extreme fastidientis, neque non rectiora studia omnibus modis auersantis. Quapropter istam animi tui uirtutem & altitudinem merito magnificendam atq; laudandam existimo, quòd in tanta turba hominum humaniores Musas illibera-
liter contemnentium ipse cum paucis alijs sano iudicio utentibus, et literas ames, earundemq; sectatores quouis modo prouehere non dedignaris. Maeste animo, uir ornatiss. sic itur ad alta sydera. Enim uero quòd ad me attinet, nunquã desinam hanc mentis tuæ sublimitatem planè heroicam plenis (quod aiunt) buccis & tibijs deprædicare. Atq; ut eius rei initium aliò quod sumam bonis auibus, libuit sequentia hæc Luciani opuscula de electro seu cycnis, & Dipsadibus, item de Halcyone seu transformatione, & Luciani cū Hesiodo

L V C I A N I

Hesiodo dissertationem, sub nominis tui auspicijs edita inuulgare, nihil dubitans quin hæc studij in te meæ pignora quâlibet tenuia animo grato suscepturus sis, donec munere quopiam ampliori te pro ut dignus es demereri & cohonestare queamus. Recte uale uir prudentiss. D. Urbanum Regium hominem uere regium nec minus pium et eruditum, meis uerbis honorifice consalutato. Norimbergæ Mense Martio.

LUCIANVS DE ELECTRO

aut Cynis, Vincentio Obsopæo interprete.

Quam super electro poëtæ cõmenti sunt fabulam, ea & nobis planè persuasis fidem fecit, esse scilicet in ripis Eridani populos, quæ lachrymantes illud destillarent, Phaëtonem lugentes, easdemq; Phaëtonis sorores fuisse populos. Deinde inuenis casum luctu prosequentes, in arbores fuisse commutatas, atq; etiamnum è lachrymis illarum electrum defluere. Hæc inquam cum poëtæ canentes audissem, in spem ueniebam, ut si quando ad Eridani litora delatus essem, unam accedens ex arboribus ac recluso sinu & cortice nonnullas me suscepturum lachrymas, ut ego quoque electrum possiderem. Et sanè non multo ante alterius negocij conficiendæ gratis ea in loca iter habens deueni, & erat mihi

P.

O P V S C V L A

commodum traiciendus Eridanus, neq; tamen cum diligenter omnia loca circū circa oculis obissem atq; perlustrassem, aut populos uidi, aut electrū conspexi, sed Phaëtonis nomen ne notum quidem erat incolis. Exquirente tandem me atq; interrogante, quādo uero ad populos electrū de se præbentes deuenimus, riserunt nautæ, atq; manifestius si quid uellem iubebant proloqui. Et ego illis fabulam ordine percensui, Phaëtona fuisse Solis filium, & hunc ubi iā adoleuisset, à patre postulasse, aurigandi copiam sibi faceret, ut unius diei cursum & ipse conficeret. Cæterum patrem filij precibus annuisse, ac postulata præstitisse, hunc autem inter aurigandum e curru delapsū & deiectū periisse. Porro, illius Sorores lugentes eo loco alicubi inquam apud uos, ubi delapsus est apud Eridanum in populos fuisse transformatas, & iam fratrem lugentes electrū lachrymando emittere. Quicunq; inquit, hæc tibi dixit uanum eum hominem fuisse adparet, teq; dolis produxit et mendacijs. Nos uero neq; aurigam ullum delapsū nouimus, neq; eæ penes nos sunt quas tu iactas populi. Quod si quid eiusmodi apud nos esset, num putas duorum obulorum gratia nos ita laboriose remigaturos, aut nauigia aduersus fluminis impetum tracturos, quibus promptum esset minori negotio & sudore ditescere, populorū lachrymas colligentibus?

Hæc

L V C I A N I

Hæc cum dixissent, non mediocriter sanè nautarum dictis sum pudore affectus. Confusus autem obticui, quod reuera puerile quiddam passus fueram, habita fide poëtis adeo monstrosa mentientibus, quippe quibus studio est nihil sani dicere aut literis prodere. Unica igitur hac spe nec illa modica turpiter deceptus indolui non secus atq; si è manibus electrum deperdidissem, nimirum, qui iam mecum deliberabam quomodo illo potissimū uti uelim. Porro aut illud planè pro certo apud illos inuentum iri opinabar, nempe cycnos complures in fluminis litoribus modulari. Ac rursus nautas interrogo, adhuc enim nauigabamus, Atqui cycni, quando tandem propter fluuium consistentes dulcem illum concentum uobis absoluunt ex utraq; parte litoris? Siquidem & illos Apollinis assessores fuisse perhibent, homines canendi peritia & suauitate excultos & celebres, post id in aues esse commutatos, eamq; ob rem etiam nunc cantibus & modulis indulgere, necdum Musices esse oblitos. Illi uero sublato risu, tu quidem, inquiunt, o homo nunquam ne hodie finem facies patriam nostram & fluuium mendatijs infamandi? Nos equidem semper remigandi studio operam dantes, ac penè omnè à puero ætatem laboribus in Eridano consumentes, paucos nonnunquam cycnos conspeximus in fluminis paludibus, qui incomptam & inamœnam uocem

Et sonum parum firmum edere solebant, ita ut eos
 uos aut graculos cum illis collatos, Sirenas esse con-
 firmare possis. Cæterum, dulce quiddam et opta-
 bile, ut tu dicis, ne in somnio quidem canentes unquam
 audiimus. Itaque demiramur, unde nam ista de nobis
 conficta in hominum opinionem uenerint. In mul-
 tis etiam, alijs facile ac promptum est credentes deci-
 pere, ijs quibus singula quæque iusto magnificentius
 narrare atque extollere moris est. Quare et ego
 nunc de me ipso in metum uenio, ne et uos qui nu-
 per uenistis, ac nos primum audistis, electra quæpi-
 am aut Cycnos apud me inuenturos sperantes, tan-
 dem non multo post abeatis, et eos qui uobis magni-
 fica de me sunt polliciti, subsannetis, multas eiusmodi
 uerborum diuitias in orationibus meis repositas affir-
 mantes. At ego Deos testor, talia me ipsum de ora-
 tionibus meis superbe et magnifice iactantem, neque à
 uobis neque ab alio quoquam unquam auditum esse, neque
 post quenquam ita insolenter agentem auditurum fo-
 re. Neque tamen fieri potuisse nego, ut in alios non
 paucos incidas quospiam Eridanos, quorum oratio-
 nes non electrum solum, sed aurum quoque destillat, qui
 longo interuallo uocis dulcedine cycnos superant po-
 eticos. Mea uero dicendi ratio quam simplex sit ac
 minime fabulosa uidetis, neque ullam habet modula-
 tionem admixtam. Quo circa uidendum est, ne idem
 tibi impria

L V C I A N I

tibi imprudenti contingat, maiore de nobis spe animo concepta, quod per sepe solet accidere sub undis aliquid spectantibus. Siquidem existimantes tantæ magnitudinis illa esse, quanta illorum adparent obtutibus, dilatante umbra splendorem, quibus iam subtractis, multoq; minoribus inuentis, discruciatum anemo. iam ergo tibi prædictum sit, ut effusa aqua ac meis reuelatis, nihil magnū expectes te hausturum, ante te ipse ob spem falso conceptam condemnabis.

L V C I A N V S

DE DIPSADIBVS, VINCENTIO

Obsopæo interprete.

EA pars Libyæ quæ ad Austrum tendit, arena est profunda, & terra exusta solis ardoribus, deserta ut plurimum, frugibus in totum infœcunda, campestris uniuersa, non gramen, non fœnum, nō plantam ullam nec aquam habens, nisi sicut bi in terræ concauitatibus constiterint imbris & pluarum reliquæ, quæ tamen & ipsæ densæ sunt, & mali odoris, & homini sitibundo minime potabiles. Has igitur ob causas inhabitabilis est. Aut quo pacto tandem inhabitari possit locus ita durus & implacidus, tum etiam aridus, ac frugibus ar-

O P V S C V L A

boribusq; iuxta infœcundus, quiq; tam molestis feruoribus sit subiectus. Cum ipse quoq; calor & aër nimium ardens sit & igneus? Præterea ipsa arena magnopere feruens regionem prorsus facit inuiam & inaccessibilem. Soli uero Garamantes ijs locis finitimi, gens leuis atq; frugalis, uitam degentes in tentorijs, uenationibus ut plurimum uiuentes, nonnunquam irrumpunt uenantes iuxta solstitium hybernum, sydere maxime pluuioso obseruato, quando uidelicet maior ardoris pars deseruit, & extincta est, & arena assiduis imbribus madefacta, & aliquo modo peruia reddita est. Venantur autem onagros, & magnos struthiones humi uolantes, cum primis uero simias, aliquando etiam elephantos. Hæc enim animalia sola aduersus sitim perdurant, tum magnopere sufferre possunt immodici & feruentis solis molestias. Sed enim Garamantes posteaquam comneatum quem secum ingredienti importauerant omnem cõsumpserunt, iterum ad suos discedunt postliminio, metuentes ne arena iterum incensa illis intercludat aut difficiliorem reddat reditum. Deinde, quemadmodum in reti comprehensis & sibi ipsis pereundum sit unà cum præda. Siquidem omnis euadendi facultas sublata est, siquando sol subtracto humore, ex regione celerrime exiccata, feruere inceperit ardentioribus radijs emissis, ueluti ad humiditatem acuminatis. Illis

L V C I A N I

tis. Illa enim, igni nutrimentum suppeditare solet. Et sanè hæc omnia quæ mihi hæctenus dicta sunt feruor, sitis, solitudo, sterilis soli infœcunditas, minus uobis uidebuntur grauia, præ hoc quod dicturus sum. Et ob hoc ipsum oïbus modis regio ista fugienda est. Omnis enim generis is locus serpentes alit permagnos & uarios, multitudine innumeros, forma terribiles, ueneno præsentissimo inexpugnabiles. Et partim in cauernis subterraneis excubantes, ac in arenæ secessibus degentes: partim uero superne repentes, nempe Physallos, aspides, uiperas, cerastas, bupestes, iacula, amphibænas, dracones, et duplex genus scorpionum. Vnum terrestre et pedibus ingrediens permagnū, multis corporū uertebris insigne. Alterum aërium & uolatile alis tenuibus, cuiusmodi ferè sunt locustis & uespertilionibus. Istiusmodi aibus multis circunuolantibus inaccessibleis et infesta redditur illa Libya. Cæterum serpentum omnium nocentissimum, quos arena nutrit, dipsas est, serpens non admodū magnus, uiperæ similis, uiolento ictu, ueneno crasso, dolores ilico inducens intolerabiles. Ardores enim immittit inextinguibiles & putredines, & totum corpus adurit incendio. Et qui ab illa icti fuerint, clamant nõ secus atq; illi qui in ignem cõiecti sunt. Quod autem illos omnium uehementissime affligit & torquet, illud est, nempe cruciatus ser

O P V S C V L A

penti respondens cognomine. Eius enim morsura
 mox sequitur bibendi sitis inexplebilis, & ultra mo-
 dum sitiunt. Et quod maxime admirandum est, quan-
 to plus biberint, tanto magis potum expetunt, ac
 subinde magis atq; magis potando crescit bibendi de-
 syderium. Neq; illorum sitim extinxeris, tametsi to-
 tum Nilum aut Danubium epotandum præstiteris,
 uerum irrigandi sedulitate morbum incendis. Quem
 admodum si quis oleo ignem conetur extinguere.
 Eam uero incurabilis morbi causam adferre solent
 medici, uenenum Dipsadis cum crassum esse con-
 suevit, posteaquam potu rigatum fuerit, continuo
 mouetur atq; incenditur, atq; etiam humidius ut par-
 est redditur, & per omnia membra diffunditur. Ego
 uero neminem unquam tali affectum morbo aut labo-
 rantem uidi. Et faxint superi, ne unquam mihi con-
 tingat uidere hominem his confluctantē cruciatibus.
 Sed ne omnino quidem unquam ingressus sum Libyā
 & recte mihi fecisse uideor. Porro autem, epigram-
 ma quoddam audiui, quod mihi unus ē familiaris-
 bus pro certo confirmabat, se ipsum legisse supra sta-
 tuam uiri adhunc modum Fato functi. Qui, ut aie-
 bat, in Aegyptum iter faciens, magnam syrtim præ-
 teribat, neq; enim alia eō perueniendi uia patet. Ibi
 in littore obiter ad sepulchrum esse delatum, ac pro-
 pter fluxum ipsum astantem uidisse statuam exitij ra-
 tionem

L V C I A N I

tionem indicantem. Quippe supra illam sculptum esse hominem quendam, qualem ferè pingere solent Tantalū in media palude consistentem, ac undas haurientem non aliter ac si biberet. Bestiolam autem, nempe Dipsada illi inhaerentē, ac pedi eius implicatam. Tum mulieres quasspiā aquam ferētes, eademq; opera non paucas illi eandem potandā affundentes. Insuper ova quoq; adiecta conspiciuntur, qualia ferè Struthionum illorum esse perhibentur, quos Garamātas uenari supra memoravi. Est autem epigramma ascriptum, quod et hic referre nō alienū esse opinor. Talia passus erat quoq; Tantalus Aethyope cretus

Qui nullo potuit fonte leuare sitim.

Tale nec ē Danao natas implere puellas

Assiduis undis uas potuisse reor.

Erant adiecta adhuc et alia quatuor carmina de ouis, quemadmodum eatollens à Dipsade percussus sit, sed illa memoriter non teneo. Itaq; ova colligunt, eaq; studiose gentes uicinae indagantur, non edendi tantum gratia, sed illis euacuatis pro uasis et instrumentis utuntur, plurimum uero ex illis pocula praeparant. Neq; enim figulmā exercere possunt, propter terram arenosam. Ceterum magnis et capacibus inuentis, etiam pileos ex illis conficiunt, semper ex ouis singulis geminos. Cuiusque enim pars dimidia aptum et sufficiente pileum praestat tegēdo capiti.

Ibi ergo iuxta ova dipsades insidiosè excubant, tum accedentem quempiam, mox ex arena prorepentes morſu infelicem feriunt. Ille uero ictus ilico incurabili morbo affectus tali patitur, quæ paulo ante à me relata ſunt, ſubinde bibens, ac uehementius ſitiens, cum tamen nunquàm ſedata ſiti repleri poſſit. Hæc per Iouem nō in hoc à me dicta ſunt, ut ambitioſe cū Nicandro contenderem, neq; ut uobis planum facerem, quàm non neglectui dederim Libycorum ſerpentum noſſe naturas. Medicorum enim magis iſta laus eſt, quibus hæc neceſſario comperta eſſe debent, ut in tali caſu egentibus opem ferre pro artis ſuæ profeſſione queant. At ego mihi uideor, & per Phidiam, ne iniquo ſeratis animo comparationem ſerinam exiſtentem, non diſſimile quiddam ergo uos pati, cuiusmodi illi patiuntur grauiffime, quo morſu dipsadis percuſſi ſunt. Quo enim crebrius ad uos itare ſoleo, hoc magis atq; frequentius ad uos eundi me uexat cupiditas, & planè ſiti aduror intolerabili, uideorq; mihi tali nunquàm expleri poſſe deſyderio, & quidem iure optimo. Vbi enim adeo claram & conſpicuam aquam poſſim conſequi. Quare ignoſcite, ſi & ego ictus animo, hoc morſu iucundiſſimo & ſaluberrimo prolixè & abundanter me impleo, capite ſcaturienti ſubiecto fonticulo. Dummodo me non deficiant undæ à uobis influentes, nèue effuſo audiendi ſtis

L V C I A N I

endi studio hiantem & sitientē deseratis. Nam quod ad meam erga uos sitim attinet, nihil prohibebit subinde bibere. Etenim iuxta sapientis Platonis sententiā, rerum uenustarum nulla est satietas.

L V C I A N I

DISSERTATIO CVM HESIODO,

Vincentio Obsopæo

interprete.

AT poëtam præstantissimum esse te Hesiodo, & hoc ipsum à Musis unā cum lauro te accepisse, cum ipse palā in ijs quæ à te edita sunt indicas (sunt enim diuina & admirationis plena omnia) tum nos rem ita se habere constanter credimus. Illud tamen non iniuria nos incertat pendentes animi, qua nam re de te ipso prædicta, quasi propter hoc diuinū illū cantū à deabus acceperis, ut celebrares ac laudibus illustrares præterita & futura prædiceres. Quippe alterum excellenter admodum extulisti, Deorum genealogiam percensendo, ad usq; primos illos, nempe chaos & terram & coelum, & amorem. Præterea autem heroidum matronarumq; uirtutes, tum rei rusticæ instituta, adhæc quæcunq; ad ortum & occasum Vergiliarum & arationis ac messis & nauis

Q

gandi tempora attinent, breuiter omnia alia pulcherrime executus es. Alterius autem quod & multo in teruallo hominum uitæ erat accommodatus & utilis, Deorumq; munificentia conuenientius, dico aut futurorum prædictionem, ne principium quidem attingisti, uerum eam partem prorsus obliuioni traditã silentio inuoluisti, nullo modo tua poësi aut Calchanta aut Telephum, aut Polyidum aut Phinea imitatus. Qui etsi uaticinandi peritiam à Musis non sunt consecuti, multa tamen prædixerunt, nec eosdem piguit respondere egentibus. Itaq; harum trium causarum unã te fuisse præpeditum & implicitum ualde uerisimile est. Aut enim mentitus es, quanquam dictu acerbum hoc sit, Musas tibi fuisse pollicitas fore, ut futura queas prædicere. Aut illæ quemadmodum pollicebantur futurorum scientiam tibi præstiterunt, tu uero inuidiæ morbo adductus, acceptum munus à uirginibus cælas, et in sinu seruas conditũ, neque illius egentes participes reddere uoluisti. Aut ea de re multa tibi conscripta sunt, sed quæ nondum in lucẽ edidisti, haud scio in quod nam tempus aliud horum usum promendum reseruans. Illud autem nullo modo ausim dicere, quod cum Musæ duas res se tibi præstituras promiserint, alterum reddiderint, dimidium autem promissionis negando retractarint. Dico autem rerum futurarum cognitionem, maxime
uero ista

L V C I A N I

uero ista priores in promittendo partes obtinente.
 Itaque hæc ipsa alicui ab alio potius quàm à te perdi-
 scenda sunt Hesiodo? Valde enim consentaneum est,
 quemadmodum Dei bonorum largitores sunt, sic
 & nobis amicis atque discipulis uestris quàm ueris-
 sime ijs de rebus certitudinem exponere quæ uobis
 notæ sunt, ac omni nos animi hæsitatione liberare.
 HESIODVS. Poteram equidem, ò bone, facile
 ac promptum responsum, respondere super omnibus
 quæ me interrogasti, nimirum nihil eorum quæ mi-
 hi carminibus decantata sunt, meum esse, sed Mu-
 sarum. Et æquum fuerat, ut ab illis dictorū neque nõ
 omissorum rationem postulasses. Ego uero super ijs
 quæ mihi priuatim explorata sunt & comperta, dico
 autem pecora pascendi & regendi, & à stabulis agē-
 di, & mulgendi rationem, tum etiam si qua sunt alia
 pastorum opera et officia me rectissime tueri possim.
 Cæterum ipsæ Deæ sua munera quibuscunq; uolue-
 rint, & quantū ea recte tribui posse existimauerint,
 præstare cōsueuerunt. Neq; enim opinor, oportere
 à poëtis ad uiuū usq; leuia quæq; perscrutātes, postu-
 lare, ut syllabatim oīa exactissime et dicta & scripta
 sint. Et si in cursu poëseos aliquid per imprudentiam
 influēs poëtæ memoriā sefellerit, illud perpēdere acer-
 bum est. Sed nõ ignorandū est nos poëtas metrorū et
 concinnitatis gratia nõ nihil superuacuum interfere-

O P V S C V L A

Quædã uero ipsius carminis tenor sæpenumero plana & polita existentia, haud scio quo modo recipiat. At enim, tu maximo quo præditi sumus bono nos uiolenter dispolias, nempe libertate, ac ea qua in fingendo utimur facultate. Alios equidem ornatus poëseos, quibus passim culta & compta est non perspicis. Palos autem & spinas quaspiam excerpis ac ansas intentandæ sycophantiæ studiose rimaris. Atqui hoc tibi non soli studio est, neq; me solum insectaris, sed & alij non pauci eadem in Homero collega meo flagellant & calumniantur, impense tenuia et extreme modicæ quæpiam calumniantes. Porro autem si causa cedentem me oporteat rectissimã in medium asferre defensionem, age ò amice, perlege Operum & Dierum opus à me conscriptum. Planè enim comperies, quanta in eo ipso poëmate à uatidico & prophético Spiritu prædicta sint, successus manifestam te laborum recte atq; tempestiue factorum, ac omssorum dispendia. Et illud, Demessas in corbeferes intra horrea fruges. Et te spectabunt mirantes tritica pauci. Ac rursus, quanta bona consequantur rus & agros recte & in tempore colentes. Et hoc sanè utilissimum in uita uaticinium esse existimatur.

L V C I A. Enimuero hoc, ò admirande Hesiode, nimium pastoraliter à te dictum est, & uere Musarum inspirationem mihi referre uideris, quando ipse uer
siculos

sículos tuos aliter tueri nequeas. Nos autem eiusmodi uaticinationem neq; à te, neq; à Musis expectabamus. Quoniam talia longe certius nostri nouerunt agricolæ, ac nobis de illis quàm optime uaticinarentur, fore, ut si Iupiter largis imbribus terram irrigauerit, manipuli uberes proueniant: sin solis ardores satia exusserint et arua sitierint, nihil obstare, quo minus et fames illorū sitibūdā siccitatē subsequatur sit. Tū quod æstate media terra aratro subigenda nō sit, propterea quòd nulla utilitas arandi laborē exceptura sit effusis temere seminibus. Neq; spicas adhuc uirides esse detrahendas, quippe fructum inanem inuenturos esse rusticos. Sed neq; illud ualde eget uaticinio, quod nisi semina inuolueris, & minister rastrum habens terra obducatur illa, auiculas aduolaturas, ac omnem futuræ messis spem intercepturas. Etenim talia si quis agricolarum adhortationes & documenta dixerit, haud quaquàm à uero aberrabit. Cæterum à uaticinio mihi longe lateq; esse uidentur, cuius opus est obscura ac nullo modo uspiam apparentia præcognoscere. Exempli gratia, quod Minoi prædictum est, in uase mellis pleno eius filium suffocatum iri. Tum Achiuorū quoq; proceribus Apollinis iracundiæ causam præsignificasse, & anno decimo fore ut Ilium captū à Danais excinderetur. Hæc equidem uaticinij officia sunt peculiariora. At si quis & ea quæ tu iactas illi

OPUSCULA

ascribere uoluerit, & ille me quoq; uatem rectissime dicere poterit: prædicam enim & uaticinabor uel sine aqua castalia et lauro et tripode Delphico, quod si quis hyberno gelu sæuiente, & adhæc Ioue pluente & grandinante nudus obambulauerit, hunc algor non modicus inuasurus est. Et quod adhuc priorem uaticinij certitudinẽ longe exuperat, calores quoq; hyberna frigora subsecuturos, aliaq; id genus permulta, quorum meminisse ualde ridiculum est. Quare eiusmodi & apologias, & uaticinia missa facito. Illud autem quod initio dixisti, fortasse indignum nõ est suscipere, nempe quod nihil eorum quæ ab te dicta sunt noueris, sed afflatus quispiam diuinus suggestit tibi uersiculos, neq; ille admodũ firmus existens. Siquidem quædam promissorũ non plene perfecta reddidit, quædam uero inabsoluta prorsus reliquit.

LVCIANI

DIALOGVS, HALCYON,

sive de Transformatione, Vincentio

Obsopæo interprete.

Cherephon.

Cuiusmodi uox aures nostras accessit, ò Socrates, eminus à littoribus, & illo promontorio?
quàm

quàm dulcis ac iucunda auditu. Quod uero animal
 cantillans istud dixerim? ferè enim muta esse con-
 sueuerunt propter undas in ripis degentia. So-
 Marina quædam auicula est, ò Chærephon, multum
 lugens atq; lachrymans, qua de iam olim hoies istã
 cõmentum sunt fabulam, fuisse hanc aiunt quondam de
 sponsam Aeoli græci filiã, suum ipsius maritũ iuuenẽ
 luctu ac mœrore psequi iugalis amicitie desiderio,
 Ceyca illũ Trachiniũ Eosphori Astere nati pulchri
 patris pulchrum filium. Deinde, diuino quodam cõ-
 silio pennatã factam alitis in morem circumuolare
 maria, quærentem illum, posteaquàm per omnes
 terras oberrando inuenire non potuit. Chære.
 Est uero hoc Halcyon quod dicis? nunquã ante hunc
 diem illius uox mihi inaudita est, sed profecta ut pere-
 grina quæpiam auribus meis alapsa est. Proinde, &
 lugubrem & querulũ edit sonum bestiola. Quantu-
 lam aut illam auiculam esse credibile est ò Socrates.
 So. Haud magnam admodũ, magnum tamen pro-
 pter amorem qua maritũ complexa est à superis ho-
 norem consecuta est. Quo enim tempore nidulatur
 producendi foetus gratia, & homines eos dies festi-
 uitate celebrant quos uocant Halcyonios, in media
 etiam tempestate ab alijs serenitate differentes. Quo-
 rum omnium etiam hodiernus dies maxime unus exi-
 stimandus est. Nonne uides quanta in caelo constet

serenitas, & mare ab omnibus undis & fluctibus sedate & tranquille stet, stratum & placidum, speculo, ut ita loquar, non absimile. Chære. Recte dicis, omnino enim adparet hodiernus dies esse Halcyoni-
 us, tum etiam heri talis erat. Sed per Deos age, o So-
 crates, qui nam credibile esse potest, aut quomodo
 priscis hominibus fides habenda est, pro certo con-
 firmantibus ex auibus mulieres unquam factas esse,
 aut contra aues ex mulieribus? Prorsus enim nullo
 modo tale aliquid fieri posse uidetur. Socra. O
 amice Chærephon, de rebus possibilibus & impossi-
 bilibus uidemur in uniuersum hallucinantes et cæcuti-
 entes esse iudices. Quippe rerum causas iuxta huma-
 nam potentiam expendimus, quæ nobis ipsis incognita
 esse solet, atque incerta & inuisibilis. Inde permulta
 nobis adparent rerum factu faciliū difficilima, & mini-
 me arduorum ardua. Tum quædam propter imperi-
 tiam multa, multa autem propter mentis & intelli-
 gentiæ infantiam. Reuera enim omnis homo puer
 est, maxime uero senex, quoniam omne uitæ nostræ
 tempus modicum est, & ferè nihil aliud quam pueri-
 tia ad uniuersum æuū comparatum. Quid ergo o
 bone, Deorum ac dæmoniorum uim atque potentiam
 ignorantes certi aut explorati hac de re pronunciare
 possunt? Vidisti haud dubie Chærephon, die ab hinc
 tertio quantæ tempestas sæuierit? adeo ut eam animo
 saltem

saltem repetens, uehementer inhorrescam. Vidisti præterea horrenda illa fulgura & tonitrua, tum inusitados uentorum impetus atq; turbines? Suspicius fuisset quispiam totam terram corruituram. Paulo uero postea admiranda subito obortæ serenitatis immutatio facta est, quæ etiam in hoc usque tempus perdurauit. Vtrum igitur maius existimas atq; operosius ex tantis furentium uentorum procellis et turbibus talem per uniuersum mundum inducere serenitatem, quàm mulierculæ formam transmutatam in auiculæ speciem traducere? Nam & nostrates pueruli ex luto aut cera formas ducere non imperiti, ex eadem materie in manus sumpta sine negotio multas specierum naturas transformando effingunt. Cæterum Deo magna & incomparabili præstantia præpolenti ad nostras uires comparato, promptū ac facile est omnia talia effecta reddere. Quanto enim totum cælum tibi uidetur teipsum antecellere magnitudine? Haud dubie enim dixeris. Chære. Et cuius hominis intelligentia tanta est, ò Socrates, qui talium rerum aliquid perspicere, aut explicare possit? Neq; enī ista humana uoce explicari possunt. Soc. Proinde, maximas quasspiam hominum uires inter se compositas contemplemur in potentia, & imbecillitate excellentes. Etenim uirilis ætas, ad pueros omnino infantes à natiuitate quinque aut decem annos

nondum egressos immane quantum & quàm admirandum discrimen habet, quod ad robur & imbecillitatem attinet, in omnibus ferme quæ sunt in uita actionibus. Cum in his quæcunque per artes illas celebres & uarias, tum quæcunq; corporis & animi uiribus perficiuntur. Hæc enim puerilis ætas ut dixi imbecillitate mentis & intellectus obstante ne capere quidem potest. Iam unius maturæ & adultæ ætatis uiri robur, inæstimabile quanto interuallo præcellat omnium puerorum uires. Siquidem horum multa millia unus uir haud difficulter subigeret. Etenim pueritia in totum omnium expers est, ac sub initium ipso naturæ ductu inualida atq; inutilis homines cõsequitur. Quando ergo homo ut uidetur hominẽ in tantam præcellit, quid putabimus uniuersum cœlum nostris uiribus collatum adpariturũ ijs qui hæc contemplando assequuntur. Itaq; multis persuasum atque credibile uidetur, quanto mundi magnitudo Socratis aut Chærephontis excellit speciem, tanto & ipsum potentia, sapientia, & cogitatione similiter ante ire, & nostras actiones. Proinde, & tibi & mihi alijsq; quàm plurimis nostri ordinis hominibus, multa facta sunt impossibilia. Quoniam & tibia canere canendi imperitis, aut legere, aut scribere illiteratis interea impossibilius est, dum imperiti fuerint faciendi mulieres ex aubus, aut contra

aues

aues ex mulieribus. Cæterum, ipsa natura propè
 modum assimilans animantem sine pedibus nec ala-
 tam, suppositis pedibus, & adiectis alis pulchraq;
 & omnigena colorum uarietate exornans, apem so-
 lertem & industriam absoluit diuini mellis opificem
 & constructricem. Ex ouis autem nutis & inani-
 matis quod auium effingit genera & uolatilium &
 pedestrium, & animalium extra aquas degentium,
 ad quæ diuinis quibusdam, ut sermo est artibus ma-
 gni ætheris abutitur. Proinde, Deorum immortali-
 um uirtutes quæ magnæ sunt, & incomprehensibi-
 les, nos mortales, & modici existentes, neq; ut om-
 nes reliquas res paulo maiores & humanæ rationis
 capium excedentes, sed ne paruas quidem perspicere
 possumus, in pluribus hæsitantes. Et cum nihil fir-
 miter aut constanter de ijs quæ nobis accidunt pas-
 sionibus referre possumus, neque de Halcyonibus
 aut Philomenis quicquam certi narrare nobis conces-
 sum est. Præclarã uero hanc fabulam, quemadmodũ
 à patribus accepimus & liberis meis ò auicula lamē-
 tationũ modulatrix traditurus sum super hymnis tu-
 is. Ac tuã cum pietatẽ, tum amorẽ erga maritũ uxori-
 bus meis Xantippæ et Myrto magnificis uerbis cele-
 brabo, cum alia multa tum in primis quem à Dijs im-
 mortalibus honorem præcipue consecuta sis comme-
 morans. Nunquid & tu Chærephon pari studio eius

OPUSCULA

modi quiddam mecum facturis es? Chære. Neq; uero aliter facere conuenit, o Socrates. Et quæ iam à te sapientissime disputata sunt, exhortatione duplici ad æquabilem conuersationem uiros atq; mulieres uidentur impellere. Socra. Proinde, consalutata Halcyone, tempus est, ut è Phalarico ad urbem nos recipiamus. Chære. Istud ergo ipsum in præsens faciamus.

CLARISSI

MO VIRO, D. DOMINICO

Sleupner, Verborũ Christi ministro apud

Noricos, Vincentus

Obsopæus

Sal.

PRO meo iure mihi licere arbitror Lucianicos dialogos mea industria latinitate donatos, huic atq; alteri nuncupare. Transferunt enim quodammodo id genus libelli dominium, simulatq; ab aliquo in aliam linguam fuerint translati. Quare mea mihi donare uideor, eiusmodi libellos meo Marte uersos amicis meis nuncupando. Accipe itaq; & tu, Dominice chariss. hunc de saltationibus dialogũ, à me muneri, tametsi minime oim te saltatorẽ esse nõ ignorem. Iacet quæq; ætas suos eruditos et sua igenia, quo noie & nostrũ

LUCIANI.

Et nostrum præsens seculum merito se iactare potest,
 in tanta eruditissimorum hominum copia. Sed uide
 quæso cuiusmodi priora secula floruerunt saltatori-
 bus et mimis, et histrionibus, quorum eruditioni,
 et ingenio pauci nunc etiam eminenter docti respõ-
 dere possint. Quod si tales id ætatis fuere saltato-
 res, cuiusmodi uere eruditos ipsos floruisse ingenijs
 existimandum est, nempe poetas tragicos et comicos,
 qui suas fabulas hisce desaltandas obtulerunt. Habes
 itaque ex hoc dialogo priscorum hominum, et inge-
 nij, et studij et eruditionis testimonium præclarum
 et memorabile, ex quo quantum à priscorum honestate
 et industria absimus et degenerauerimus, haud diffi-
 culter cognosces. Quid enim nostræ in se habent aut
 ingenij aut honestatis saltationes, nisi ridiculam quã-
 dam chordaca, et uere chordaca, et com-
 plexus meretricios, quibus animi in-
 cenduntur ad libidinem. Vale re-
 Æte, et nos tui amantissi-
 mos, uicissim
 ama.

ἐκ τῶν Νορικῶν πόλεως.

L V C I A N I

DIALOGVS, DE SALTATIONI
bus, Vincentio Obsopœo interprete.

Lucianus .

Posteaquàm tu Craton, iam olim acerba quadam
accusatione adornata, ac diu multūq; meditata
in ius uocasti cum saltationes, tum ipsum saltandi ar
tificium, insuper autem & nos reos fecisti tali gau
dentes spectaculo, quasi in re friuola & muliebri
multum ponemus operæ, audi obsecro, quātum à re
cto aberraris, tum quemadmodum deceptus per
imprudentiam rem omnium in mortalium uita opti
mam innocenter accusaris. Et equidem uenia tibi ha
benda est, si statim sub initium asperæ uitæ temet as
suescens, & tantum quod durum fuerat, bonum exi
stimans, rerum ductus imperitia, ista accusatione di
gna censueris. Cra. Cum uir sies, o optime, et
maxime disciplinis liberalibus innutritus, necnon in
Philosophiæ studijs mediocriter uersatus, posthabe
as autem o Luciane rerum optimarum exercitium,
& priscorum illorum conuictum, cæterum sedere
sustineas in theatro omnium posticas sannas excipi
ens, & hominem effœminatam spectans mollibus
uestimentis indutum, ac cantilenis lasciuis & turpi
bus per

L V C I A N I

bus perstreptentem, tū prisci seculi mulierculas amatorias imitantem, nempe libidinosissimas Phædras et Parthenopas & Rhodopas. Et hæc omnia cum pulsationibus & lasciuis et obscœnis carminibus, & pedum strepitu, hæc inquā res est perquā ridicula, et quæ hominē ingenuum, qualem te esse conspicio, minime deceat. Quare ego cum certior factus essem huic tam turpi te incumbere spectaculo, non tantum me tui puduit, sed uehementer etiam scrutatus sum animo, si Platonis & Chrysippi & Aristotelis oblitus sederes, non dissimilia cum ijs passus quorum aures penna leuiter perfricātur. Maxime uero alijs innumeris disciplinis existētibus, & spectaculis grauibus & serijs, si quis omnino chorales exigat, ac cytharædos artificiose canentes requirat. Cum primis uero cum grauem aliquam spectando tragœdiam, aut plenam hilaritatis comœdiam, non minorem uoluptatem capere possis, de quarum palmario certamina quoque poëtis proponi solent. Multa itaque & accurata, o generose, defensione apud eruditos tibi opus erit, si nolis per omnia uideri excidisse, & è bonorum grege exactus esse. Atqui istud mihi optimum factu uidetur, ut his omnibus cōstanti negatione medearis, neq; sub initium fatearis aliquid tale te flagitiose deliquisse. In reliquum uero caue, ne nobis ignorantibus ex uiro quem olim egisti, in Liden quampiam aut Baccham amissa

pristina facie transmueris. Qua in re non tibi so-
 lum, sed & nobis culpa imputanda foret, si non
 Vlyssis in morem à Loto degustata abstractum ad cō-
 sueta literarum & Philosophiæ commertia & studia
 te reduceremus, priusquàm omnino deceptus à Si-
 renibus in theatro excubantibus occuperis. Iam illæ
 solis insidiantur auribus, eamq; ob rem hasce nau-
 gio prætereuntibus cera opus est. Cæterum, tu &
 ab oculis uidere prorsus illarum præstygijs esse suba-
 ctus. Lut. Papæ ò Craton, quàm uero robustū
 in nos canem solutis loris concitasti. Nisi quod ex-
 emplum sumptum à Lotophagis, & comparationē
 tractam à Sirenibus parum scite, atq; adeo ineptissi-
 me mihi induxisse uideris, ad ea quæ mihi acciderūt.
 Etenim ijs qui lotum degustauerant, ac Sirenas can-
 tillantes audierant, exitio fuit manducationis & au-
 ditionis prolubium. Mihi uero præterquàm quod
 uoluptatem spectando cœpi mirificam & iucundissi-
 mam, etiam finis peruenuste cecidit. Neq; enim in
 obliuionem rerum domesticarum, aut negotiorum
 præsentium incognitionem delapsus sum, sed si mi-
 hi ingenue ueritas fatenda est, longe sapientia excul-
 tior, ac in rebus humanis multo solertior atq; pro-
 uidentior ex theatro regressus sum. Magis autem
 illud Homeri in præsentia adducere perpulchrū esse
 existimo, quòd is cui illud uisum sit spectaculum, mul-
 torum

torum

LUCIANI.

torum gnarus simul oblectatus abiuit. Crat. O Dij
immortales, Luciane qualia pateris, quem istorum ne pu
deat quidem, sed iactanter etiam laudi tibi ducere uide
ris. Igitur quod hac in re grauissimum est, nullam spem
curationis aut remedij nobis ostendisti, qui laudibus ef
ferre audeas tam execranda & turpia. Luc. Age hoc
mibi responde Craton, istud de saltatione, tum ea quae
fieri in theatro consueuerunt coram ne tibi uisa sunt, ut
ea ita crebro probrosis dictis insecteris. Aut an potius
spectaculi prorsus expers atq; ignarus, nihilosecus tas
men illud, ut turpe atq; execrandum (ut ais) existimas?
Quod si enim aliquando ea praesens uidisti, iam nobis
& tu hac stulta spectandi curiositate paria fecisti. Sim
non, uide ne parum modesta & nimis temeraria tua ui
deatur esse insectatio, ea in crimen uocans, de quibus ni
hil habes comperti. Crat. Ergo hoc mihi adhuc su
pererat, ut in tam profunda barba & cano capite sede
rem inter mulierculas, & insanientes illos spectatores,
applaudens & praconijs ineptissimis acclamans ho
muntioni cuiquam perduto nulla necessitate lachrymas
profundenti? Luc. Est equidem hoc tibi ignoscendum
o Craton, illud tamen pro certo exploratum habeo, si
meis monitis morem gerens tantum tempusculi spectan
dis saltationibus impertires, quantum uel periculo faci
endo sufficeret, nihil tibi posthac rebus omnibus fore
prius aut antiquius, quam ut loco commodo occupato,

R

seruire queas spectaculis, unde exacte & videre, & cla-
 re audire possis omnia. Crat. Nunquam ergo forma
 fiam amabilis, siquid tale unquam prudens ac sciens fe-
 cero, semper autem membris hirsutis & barba incom-
 pta atq; horrida, ut me nunc tui ex animo miseret, omni-
 bus modis insanientis. Luc. Vis ergo, o amice, omissis
 blasphemijs atq; conuitijs, arrectis auribus attente mihi
 dare operam non nihil super saltatione, eiusq; uirtutibus
 differenti, tamē quemadmodū non solum oblectamento
 sit spectantibus, uerumetiam emolumento, tū quantis de
 rebus hominum animos cōmode admoneat & erudiat,
 præterea quemadmodū spectantium mentes apte cōpo-
 nat, pulcherrimas exercens spectaculis, ac optimis præ-
 ceptis imbuens: adhæc cōmunem quandā corporis &
 animæ pulchritudinem ostendens? Etenim quæ illi acce-
 dunt à Musica & modulatiōibus, hæc inquam oīa face-
 re, non dedecori aut uituperio, sed illi potius laudi tribu-
 enda sunt. Crat. Quanquam mihi in præsentia otium
 non est, insanientem hominē auscultandi, suū ipsius mor-
 bum laudibus efferentem, attamen si nugis & inanibus
 fabularum commentis me opplere tibi consultum factu
 uisum est paratus sum in hoc tibi officiose inseruire, &
 aures præbere, uel sine Cera inutilia uerba obaudire ua-
 lens. Quare compressa uoce hanc tibi operam dabo.
 Dic uero quodcunq; animo tuo libitum fuerit, quasi ne-
 mine auscultante. Luc. Euge o Craton, istuc ipsum
 omni

omnium maxime mihi egenti in optatis fuit. Paulo enim
 post ipsa re comperies, num nuge tibi censenda sunt,
 quæ in medium producturus sum. Ac principio qui-
 dem illud planissime mihi ignorare uidere, quàm non
 nouitium inuentum sit saltatio, neq; heri aut nuper na-
 tum & inceptum, puta apud maiores nostros aut illorum.
 Sed qui super saltationis ortu, quàm uerissima perscru-
 tati sunt, affirmant illam una cum mundi ac omnium rerum
 generatione natam esse, & cum amore deo illo uetustis-
 simo in lucem prodijisse. Etenim ipsa syderum chorea,
 & errantium cum non errantibus coniunctio, eorum-
 demq; modulata atq; concinna participatio, & illa bel-
 la, tum pulchre instituta harmonia primogenitæ salta-
 tionis argumenta fuere, & indicia certissima. Ea ue-
 ro temporis progressu subinde incrementis aucta ma-
 ioribus, neque non additiones melioris inuenti sortita
 non modicas, summo nunc absoluta uidetur esse fastigio,
 ac res esse omnifariam uaria, & oibus modis concinna &
 congruens, tum bonum multiplicis ornatu & scientiæ.
 Hoc uero saltandi artificio aiunt Rheam potissimum ob-
 lectatam, in Phrygia quidem Corybantas, in Creta au-
 tem Curetas saltare iussisse. Neq; uero modicum cœ-
 pit ex illorum compendium. Quippe circum saltan-
 tes Iouem illi seruauerunt incolumem, ita ut Iupiter non graua-
 te fateatur & salutis contributæ præmia se illis debere,

O P V S C V L A

per illorum saltationem patrios dentes effugiens. Porro autem hæc saltatio ab armatis desaltabatur, gladios ad scuta collidentibus, ac bellicum quiddam & attonitum saltantibus. Mox uero inter Cretenses, ut quisq; maxime nobilitate præcellebat, summo studio hanc rem exercentes, præstantissimi saltatores reddebantur, non tantum homines priuati & humili loco orti, sed nobiles quoq; & regij sanguinis & primates in populo. Homerus quoq; Merionem non suggillare, uerũ pulcherrimo laudis testimonio ornare uolens, saltatorem nominauit. Itaq; in tantum claritudinis & notitiæ ob saltandi peritiam apud omnes uenerat, ut hæc non Græci solum de illo comperta tenerent, sed & Troianis hostibus non ignota forent. Videbant enim, ut mea est opinio, eius in bellando agilitatem, & concinnum membrorum motum, quæ ex saltatione in usum conuersa peculiari-ter possidebat. Versiculi Homeri ad hunc loquuntur modum.

Iliad.
π. Te cito Merione, quamuis saltare peritum
 Strauissem in dura confossum cuspide pugna.

Tametsi eundem non strauerat, ut enim in saltando semet magno studio exercuerat, sic facile, ut opinor, effugiebat iacula in eum contorta atq; emissa. Iam quamquam & alios complures ex heroibus enumerare possim, eo ipso saltandi studio diligentissime exercitatos, quiq; ex hac ipsa re artem fecerint, sufficere tamen suspicor

L V C I A N I

spicor uno à me producto Neoptolemo, Achillis filio, quurusq; adeo hoc præcelluit artificio, ut cum speciem quoq; saltandi pulcherrimam sibi adiecisset, pyrrhychij nomen ab illo acceperit. Achilles quoq; ipse his de filio suo inauditis, maiori gaudio suffusus est, ut ego existimo, quàm propter eius formæ præstantiam & membrorum robur insuperabile. Atqui interea semper Ilion fuit inexpugnabile, donec illius saltatione captum concideret, & direptum solo æquaretur. Lacedæmonij quoq;, qui Græcorum præstantissimi esse censebantur, cùm à Castore & Polluce Caryatissare perdidicissent, quæ saltationis species à Carijs urbe Laconia ducta erat, omnia cùm carminibus facere soliti sunt, adeo ut ad tiliarum quoq; modulus & rhythmum & moderatum pedis ingressum prælium committere illi genti moris fuerit. Ac primùm quidē conferendarum manuum signum Lacedæmonijs tibia dare solitum est. Proinde de oibus quoq; reportant uictoriã, musica & modulorum concinnitate illos ducente. Videres itaq; illorum Ephæbos nihilo minore cura saltationi, quàm armis exercendis dare operam. Vbi enim iã summis colluctati sunt digitis, ac mutuis ictibus semet ceciderunt, quiescunt parumper, & omne illorum certamen in saltationem solutum conuertitur. Quorum in medio tibicen locatus est, tibiam incuens, ac pedibus instrepens. Ceterum illi per ordinem alter alterum sequentes, omnigenas figuras corporis agilitate exprimunt ad rhythmum

O P V S C V L A

ingredientes, aliás quidem bellicas, aliás uero saltatori-
 as, quæ Baccho & Veneri gratæ sunt. Quinetiam can-
 tus, quem inter saltandum modulantur Veneris & Cu-
 pidinum cognomento nobilitatus est, quasi unâ cū Vene-
 re & Cupidinibus cōmuni choreæ saltationi indulge-
 rent. Et altera quidē cantilena, duæ enim canuntur, rati-
 onē quoq; & præcepta saltandi in se cōplectitur. Procul,
 aiunt, o pueri, promouete pedē, & saltate perfectius. Nō
 disparia faciūt, quibus Hormū saltare curæ est. Hormus
 autem genus saltationis est, adolescentibus uirginibusq;
 commune, alternatim ad choream dispositis, ut planē
 hormū, hoc est segmentum referant. Solet autem ado-
 lescens chorū ducere more iuuenili saltans, quo postea
 in adoriendis hostibus usus sit. Sequebatur hunc pu-
 ella modestia quadam conspicua, quæ foemineum sal-
 tum decenter admodum peragebat, ut Hormum ex tem-
 perantia & fortitudine compositum recte dicere possi-
 mus. Cæterum quæ Homerus super Ariadne in clypeo
 memoriæ prodidit, deq; choro, quem illi Dædalus insti-
 tuerat, ea ut iam olim tibi lecta præteribo silentio. Præ-
 terea duos illos saltatores, quos eodem in loco Poeta Ci-
 besteteras uocat chorum ducentes. Rursus quæ in cly-
 peo memorat, in medioq; duos iuuenes agitare choreas
 cernere erat, tanquàm rem omnium pulcherrimam sal-
 tationem Vulcanus clypeo addidisset. Etenim Pheacas
 saltatione, ut par erat, uehementer fuisse oblectatos mi-

YUMA

rum uideri non debet, cum tantis affluerent delitijs, ac in omnirerum abundantia & fortunæ indulgentia uisitarent. Quare Homerus Vlysssem ex omnibus quæ uisenda apud Pheacas conspexerat, hoc cum primis admirantem testatur, agilesq; pedum motiones spectantem. Iam in Thessalia eo usq; progressum est saltationis exercitium, ut populi præsides & antesignanos illorū præsaltatores uocare non dubitarint. Cui rei etiamnum statuarum inscriptiones, & tituli suo suffragantur testimonio, quas ijs, qui in bello optimam nauassent operā erexerunt. Prætulit, inquit, præsaltatorem ciuitas. Et iterum, Elationi posuit hanc imaginem populus, propterea quod pugnam probè desaltarit. Mitto illud, apud ueteres nullas unquam fuisse celebratas festiuitates aut ceremonias citra saltationem, quippe quas ab Orpheo & Museo optimis tunc saltatoribus constitutas fuisse satis certo constat, qui & hoc ut cætera omnia ut honestissimum quiddam legibus sanxisse, uidentur initiari cum rhythmo & saltatiōe. Quod aũt hoc ita se habeat, reticenda erant orgia, propter prophanos nondum initiatos. Illud autem omnes audiunt, quod ij, qui linguæ uitio atq; incontinentia mysteria prodidissent, pleriq; eos desaltasse dictitarent. Porro autem in Delo nulla sacra peragebatur, cui saltatio nõ fuisset adhibita, sed ecũ illa & musica cuncta persoluebantur. Ingressi uero puerorum chori, tibia & cythara præcinentibus saltas-

bant, quos subsecuti optimi facto delectu choreis exci-
 piebant. Itaq; & cantilenas illiusmodi choris conscri-
 ptas hyporchemata nominare consueuerunt, talibusq;
 lyra impleta fuerat. Quid uero Græcorum gentes tibi
 cōmemorem, cum Indi quoq; posteaquàm mane è strato
 surrexerint, Solem precibus uenerati fuerint, non quem
 admodum nos deosculata manu perfectam precatio-
 nem esse arbitramur, uerum illi ad orientem conuersi,
 saltatione solem consalutant, sed cum silentio seipsos
 conformantes, dei choream imitari atq; effingere co-
 nantur. Et hæc Indorum est precatio, & chori & sacri-
 ficiū. Duabus uero uicibus ad hunc modum Deum pla-
 care solent, nempe mane & uesperi. At enim Aethio-
 pes non alia quàm saltandi ratione illatis iā signis bellū
 ingrediuntur, nec quisquàm Aethiopum uel sagittam ex-
 cussam emitteret auulsam à capite (hoc enim uice pha-
 retræ utuntur, radiorū instar tela capiti circūponentes)
 nisi prius saltauerit, & saltatione hosti terrorem incus-
 serit. Consentaneum uero esse opinor, posteaquàm
 totam Indiam & Aethiopiam peragrauimus, ut in uici-
 nam Aegyptum oratione diuertamus. Etenim uetus illa
 fabula Protheū Aegyptiū nihil aliud, quàm saltatorē fu-
 isse eximiū mihi planè confirmare uidetur, hominem ef-
 fingendi imitandiq; peritum, quiq; semet in uarias re-
 rū facies demutare & transformare potuerit, ut modo
 in aquas tenues dilapsus abiret imitando, modo ignis ce-
 leritas

leritatem & uehementiam agilitate corporis, mox leo-
 nis immanitatem, ac Pardalis impetum, deinde arboris
 motū flexibilem, postremo in summa quicquid collibuis-
 set, exprimeret. Cæterum, fabula eas Protheti proprie-
 tates ad inusitatiorē opinionem detortas, eam eius na-
 turam fuisse commenta est, quasi ea ipsa quoq; fieret que-
 cunq; saltandi artificio imitaretur. Qua facultate & eos
 qui hodie saltationibus nauant operam præditos esse ani-
 maduertimus, uideasq; illos eodem tempore diuersissi-
 mis modis immutari, ac planè ipsius Protheti esse emu-
 los. Et si quid coniectura assequendum est, & Empu-
 sam suspicor, quæ & ipsa in uarias rerum facies semet
 transfundere dicta est, non aliam quàm saltatricem fu-
 isse, fabularum inuolucro significare uoluisse homines.
 Adhæc iustum esse opinor, ne Romanorum quidem sal-
 tationem præterire tacitam, quam nobilissimi quiq; illo-
 rum, quos uocant Saltos (est autem nomen Sacerdotij)
 Marti Deo bellicosissimo saltant grauisime & religiosis-
 sime. Neq; uero Bithynicæ fabulæ commentum ab Italo-
 rum instituto abhorret admodum, perhibentium Pria-
 pum Deum bellicosum, unū, ut opinor, ex Titanibus,
 aut Ideis dactylis, illud opus factum, rebus militaribus
 instituendum fuisse, quem Mars à Iunone offerente ac-
 ceptum adhuc puerum, durum porro, & rudem & su-
 pra modum uirilem, non prius armorum peritum reddi-
 dit, quàm perfectum eundem saltatorem effecisset. Quā

O P V S C V L A

ob rem & merces illi à Iunone destinata est, ut ab illo
 semper decimam partem spoliatorum in bello partorum
 reciperet. Vt autem Dionysiacæ & Bacchicæ tibi expe-
 diam, opinor te non expectaturum ut audias, cuius to-
 ta actio nihil aliud quàm saltationem complectitur. Cum
 itaq; tria sint celeberrimarum saltationum genera, Cor-
 dacis & Sicinnidis & Emmeliæ, quibus Bacchi mini-
 stri Satyri inuentis, à se ipsis cuiq; nomen indiderunt.
 Et hac saltandi arte utens Bacchus Tyrrenos & Indos,
 & Lydos deuictos subiugauit, ac gentes adeo bellicosas
 ipsis saltem thyrsis desaltauit. Quo circa, ò admirande,
 uide ne parum piuum aut religiosum sit, in crimen uoca-
 re exercituum adeo diuinum & mysticum, & cui colen-
 do tanti Dij nauarint operam, quodq; in illorum honorẽ
 & cultum toties peragitur, insuper quod tantum oble-
 tamentũ simul atq; institutionem adeo utilem exhibere
 solet. Illud ego demiror, non ignorans Homeri atq; Hesi-
 odi te amatorem esse maximũ, iterum enim ad Poetas me
 conseram, qua fronte illis cõtradocere audeas, præ omni-
 bus saltationem summe laudantibus. Siquidem Homerus
 cum res mortalium longe iucundissimas iuxta ac elegan-
 tissimas uno quasi fasce conuinctim efferret, nempe som-
 num, amorem, cantum atq; saltationem. Hanc tamen so-
 lam præclaro nobilitauit encomio, inculpata eadẽ nomi-
 nata, ascribens per Iouem cantui dulcedinem, quæ
 utraq; saltandi artificio adesse uidemus, & dulces modis
 los, &

L V C I A N I

los, & saltationem inculpata, quam uituperare cogi-
 tas. Rursus alia in parte suæ poëseos ita inquit. ••
 Iuppiter hunc belli reddit uirtute potentem. ••
 At leuibus membris alium saltare peritum, ••
 Est quem dulcisona sustollit uoce canendi. ••
 Suauis profecto est uocum modulatio, quæ saltationi ad-
 iuncta est, ac munus quod à Dijs immortalibus præstare
 potuit longe pulcherrimum. Ac mihi adparet Homerus
 omnes res mortalium in duo tantum diuisisse, nempe in
 bellum & pacem, cæterũ rebus bellicis tantum hæc tan-
 quam præstantissima studia pacis opposuisse. At uero
 Hesiodus, qui non ab alio percensente hoc auditu perce-
 pit. Sed ipse statim sub auroræ exortum Musas saltan-
 tes uiderit, in carminis sui initio de illis hoc summum &
 elegantissimum referre non est ueritus encomium, nimirum
 eas circa fontem floridum mollibus saltare pedibus,
 iuxta patris aram agentes tripudiũ. At tu, ò generose, tã-
 tum non cum Dijs ipsis pugnans, saltationem conscindis
 contumeliosis conuitijs. Cæterum, ipse Socrates uir om-
 nium sapientissimus, si Pythio hoc illum testimonio co-
 honestanti fides habenda est, nõ tantum saltationem lau-
 dibus extulit, sed illam quoq; discere non erubuit aut gra-
 uatus est, plurimum tribuens uenustæ concinnitati &
 elegantie, tum apto motui, neque non mouentis affor-
 mationi. Nec ueritus est iam natu grandior saltationẽ in-
 ter serias habere disciplinas, uidebaturque non parum

huic rei perdiscendæ impensurus operæ, quem leuiora ac uiliora perdiscere non piguit, sed tibiuitarum quoq; scholas frequentare solebat, neque à meretrice muliere Aspasia quiddam audire dedignatus est. Atqui ille artem non ita pridem natam uidit, necdum tanta elegantiâ & pulchritudinis accessione auctam & elatam. Qui si nunc eos quorum opera in summum usque fastigium euecta est, spectaret, sat scio illum omnibus reliquis post habitis, hisce tantum spectaculis operam daturum, neq; pueros quicquàm perinde atq; saltationem docturum. Videris autem mihi laudans Comœdiam atq; tragœdiam, oblitus esse, in utraq; illarum proprium quoddam saltationis genus exerceri, ac tragicam quidē esse Emmeliam, comicam uero esse Cordaca. Nonnunquàm usurpant & tertiam, nempe Sicinniden. Postea uero quàm in principio saltationi tragœdiam, & Comœdiam tibiuitasq; & cytharam anteferre non dubitaris, tanquam ista in certamen ueniant, atque per hoc grauia dicenda sint, age uicissim ista singulatim excutiamus. Tibias aut & cytharam relinquamus. Etenim & ista saltationis partes sunt ducendis choreis subseruientes. Porro autē ipsam tragœdiam primum ab habitu contemplemur, cuiusmodi sit, quàm turpe & minime iucundum spectaculum, homo longitudine deformi, atq; incomposita exornatus, altis calceamentis ingrediens, caput larua uinasi obductū habens, tum per amplo ore hiante, quasi spectatores

L V C I A N I

Statores esse deuoraturus. Mitto ascititia pectora, & uentres factitios, adiunctam & arte compositam corporis crassitudinem, ne longitudine discors compositio in tenui corpusculo magis reprehendenda ueniat. Deinde indecora histrionis uociferatio, iam se ipsum inclamantis, iam uerberantis, aliquando etiam iambicos uersiculos cantillantis, & quod turpissimum est, grauissimas calamitates modulantis, ac sola uoce semetipsum reprehendendum exhibentis. Quippe alia priscorum poetarum industria inuenta sunt. Et quam diu quis Andromachen agit, aut Hecubam, tolerabilis est contio. Vbi uero ipse Hercules carmine lugubri in scenam ingressus est, sui oblitus, neque leoninam, neque clauam, quae praepontur, ueneratur, adeo ut sane mentis homo quispiam iure optimo talem actionem solæcismum uitiosum possit reprehendere. Iam quod cum primis quoque in saltatione damnasti, uiros histriones mulierum mores imitari, hoc equidem commune quoque est & tragædiæ & comædiæ uitium. Etenim in utraque plures introducuntur mulieres quam uiri. Quinetiam Comædia partem personarum omnium maxime ridiculam & oblectationis plenam huic tribuit, uidelicet lampadum & tibi cinarum & coquorum personas. Sed enim saltationis habitus, quam decens sit & modestus, quorsum attinet dicere, cum cæcis quoque ista sint perspicua. Larua ipsa pulcherrima & subiectæ fabulæ respondens, non imma

nehiat, ut illæ, sed saltationi per omnia conuenit. Habet enim permultos sub illa uociferantes. Olim uero ipsi quoque saltatores canebant, & unâ saltabant. Deinde animaduertentes continuo motu grauari anhelitum, & per hunc turbari cantilenam uisum est factus longe consultius, ut alij saltantibus succinerent. Porro autem argumenta utrisq; communia sunt, neque ulla in re à tragicis distinctim separata sunt saltatoria, quàm quòd multipliciori uarietate exornata sunt illa, maioriq; studio perdiscenda, atque infinitas mutationes habentia. Quod autem saltationum nulla sunt certamina, hanc ego causam esse opinor, quòd certaminum auctoribus res maior & grauior uisa sit esse saltatio, quàm ut de ea exacte pronunciari possit. Ut præteream ciuitatem in Italia Chalcidici generis præstantissimū, & hanc quemadmodum ornamentum aliquod, certamini quod apud ipsos decertandum præponitur, adiecisse. Iam uero super ijs respondere tibi stat sententia, quæ oratione mihi omissa sunt, quæ non pauca esse uideo, ne quam ignorantie aut imperitie opinionem apud te incurram. Neque mihi obscurum est, complures ante nos de saltatione libellos conscripsisse, ac omnem suam in scribendo operam & industriam in hoc posuisse, ut omnia saltationis genera atque species numero comprehenderent, earundemq; nomina percenserent, tum cuiusmodi unaquæq; illarū, aut quo auctore foret inuenta, quo instituto

stituto magnam multiplicis scientiæ opinionem sibi ad-
 iuncturos existimabant. Ego uero hanc ambitiosam su-
 per hisce rebus contentionem, & ineptum & seræ co-
 gnitionis, & mihi ipsi in præsens minime tempestiuam
 & accõmodam esse arbitror, eamq; ob rem illa superse-
 deo. Deinde & hoc te cogitare uelim, ac tenere memo-
 ria, quod neq; in præsentia statuerim, omnem saltatio-
 nem à prima stirpe repetitam uelle indagare, neq; hunc
 orationis meæ scopum esse propositum, saltationum no-
 mina numero complecti uelle, præter paucas illas, qua-
 rum initio memini, tanquam generosioribus propositis.
 Verum hoc orationis meæ caput & summa futura est,
 ut eam saltandi rationem quæ nunc constituta in usu uer-
 satur, laudibus illustrem, planumq; faciam, quantum
 cum uoluptatis tum fructus in se complectatur, & quã
 non nuper primum incepta ad tantum uenustatis & ele-
 gantiæ culmen & fastigium peruenerit, nec minus de
 se exhibens reuerentiæ. Quippe priorcs illæ perim-
 de ut radices & saltationis fundamenta fuerunt. E-
 ius autem floridam uenustatem & fructum absolutis-
 simum, qui nunc omnium perfectissime cunctis au-
 gmentis ematuruit, illum nunc in præsens oratione
 nostra explicabimus, posthabita Thermaestridæ &
 gruuum saltatione, & alijs præsentì parum conuenienti-
 bus. Sed ne Phrygiam quidem illam saltandi speciem
 aptam conuiujs & comotationibus, & quæ tantum

ebrietate duce exerceri solet, hominibus rusticis sæpe
 mero ad tibiam muliebriter saltantibus saltus duros &
 laboriosos, & quos etiamnum agrestium studio reli-
 ctos uidemus, præ ignorantia obticui, sed quia à præ-
 senti saltatione omnibus modis aliena est, nec quicquàm
 cum illo commune habet. Quandoquidem ipse quoq;
 Plato in legibus, nonnullas illius species commendat, nõ
 nullas uero in totum reprobat, diuidens eas iuxta uolu-
 ptatem & utilitatem, exigens ex illis quæ sunt indecen-
 tiores, anteponens autem & admirans reliquas. Et de
 ipsa quidem saltandiratione hæc dicta sufficiant. Ete-
 nim singulis persequendis orationem extendere, absur-
 dum mihi uidetur, & ineptum. Iam uero ea quæ salta-
 torem eximium habere oportet, tum qua ratione ijs quæ
 perdidicit recte uti, quibusq; rebus artem possit assequi,
 tibi expediam, ut cognoscas quàm non ista ars omnino
 sit comprehensu facilis, & cuiusuis ingenio obuia &
 exposita, sed oim disciplinarũ exactissime cognitarũ ad-
 miniculo excolenda sit, non musices tantũ, uerumetiam
 rhythmicas et geometricas, cũ primis uero philosophiæ
 tuæ naturalis et moralis. Solũ uero dialecticã illi tanquã
 superfluam & parum accõmodam existimatũ est. Neq;
 uero abhorret à rhetorica, sed & illius est particeps,
 quatenus mores atq; affectus demonstrat, quorum iudi-
 candorum cupidi sunt etiam rhetores. Sed nec à graphi-
 ca exclusa est, & plastice, uerum harum in membris
 exprimens

exprimendis cōcinnitatem magnopere imitari uidetur,
 adeo ut ne Phidias quidem in tantum, aut Apelles in ea
 uidetur præcellere. Ante omnia uero præsens & singu-
 laris in saltatore requiritur memoria, cuiusq; filia Polym-
 nia, ut omnium rerum callentissime memor sit. Etenim
 iuxta Calchantem Homericum saltatorem scire necesse
 est, quæ sint, quæ fuerint, quæ mox uentura trahantur.
 Ne quid rerum prorsus ignoret, sed memoriam habeat
 promptam & expeditam. Caput autem argumenti est,
 imitationis atq; demonstrationis scientia, ac rerum men-
 te conceptarum explicatio, neq; non obscurorum per-
 spicua declaratio. Et quod de Pericle literis ac memoriæ
 prodidit Thucydides, eum uirum collaudans, hanc sum-
 mam & clarissimam esse saltatoris laudem, nosse quid de-
 ceat, & id ipsum explicare posse. Explicationem autem
 habituum, perspicuitatem ego dico. Cæterum, ad hanc
 rem potissimum facere uidetur omnis illa rerum prisca-
 rum historia, ut à me prædictum est, cum prompta me-
 moria, tum decenti gesticulationi coniuncta demonstra-
 tio. Statim enim à chaos & primæ terræ generatione fa-
 cto exordio, cuncta illi ad unguem cognita esse, necesse
 est, usq; ad Cleopatæ Aegyptiæ tempora. Hoc enim se-
 culorum interuallo circumscripta est nobis multiplex il-
 la saltatori paranda cognitio. Media omnia perfectissi-
 me calleat, cœli sectionem, Veneris partus, Titanum pu-
 gnam, Iouis incunabula & natiuitatem, Rheæ fraudu-

lentam imposturā, lapidis suppositiōem, Saturni uincula, triū fratrum regna per sortē diuisa. Deinde Gigantiū seditiosam rebellionē, ignem furto Promethei subtractū, Hominū formationem, Promethei suppliciū, amoris utriusq; robur & uiolentiam. Post hæc Deli errationem, & Latones ex partu dolores, & Pythonis cædem, & Tityi insidias, ac mox quemadmodū medium terræ aquilarum uolatu inuentum sit. Adhæc Deucalionem, ac magnum illud id ætatis naufragium, tum unicam illam arcam humani generis reliquias conseruantem. Præterea quemadmodū denuo ex lapidibus homines prognati sunt. Mox Iachi dilaniationem, & Iunonis dolum, & Semeles conflagrationem, & Bacchi utranq; stirpem. Tum quæcunq; de Minerua referuntur in fabulis, quæcunq; de Vulcano, atq; Erichthonio, ac disceptationem illā de Attica, & primum in Areopago iudicium. In summa totū illū sermonem Atticum fabulosis narrationibus refertissimū. Præcipue tamē memoria teneat Cereris errorē, atq; inuentā Proserpinam, et Celei hospitalitatē, et Triptolemi agriculturā, & uitium plantationē factam ab Icaro, & Erigones ærumnas, præterea quæcunq; de Borea, quæcunq; de Orithyia, & Theseo & Aegeo memoriae prodita sunt. Adde his Medæe susceptionem, eiusq; denuo in Persas fugam, ac regis Erichtei filias, & natas Pandionis, tum quæcunq; in Thracia perpessa est & fecit. Deinde non ignorandus est illi Acaneas, non Phyllis,

non primus raptus Helenæ, tum Castoris atq; Pollucis
 aduersus urbem expeditio, neq; non mors Hippolyti, et
 Heraclidarum reditus. Iure enim & ista in fabulis attē
 cis censebuntur. Et hæc quidem ex rebus gestis Atheni
 ensium sanè quàm pauca exempli gratia ex multis à me
 prætermisissis percurri. Deinceps uero memoria quoq; te
 nenda est Megara, & Nisus & Scylla, & crines pur
 purei, & Minois regis Cretensium discessus, ac erga be
 ne de se meritam ingratitude. Quibus postea annecten
 da sunt cum Citherone quæcūq; Thebanis ciuibus acta
 sunt, & Labdacidarum ærumna, & Cadmi peregrina
 tio, & bouis procubitus, & dentes serpentini, & Spar
 tanorū retributio. Et rursus, Cadmi in serpentem trans
 mutatio, & ad lyrā præcimentē murorū substructio, &
 murorū instauratoris insania, et uxoris eius nempe Nio
 bes sibi ac suis exitiosa iactantia, & in luctu silentium,
 tum quæcūq; de Pentheo, quæcūq; de Actæone, quæcūq;
 de Oedipode, quæcunq; de Hercule cum oībus illius cer
 taminibus literis prodita sunt, eiusq; liberorū per insani
 am facta internitio. Deinde Corinthus, & ipsa plena
 fabulis, Glaucam & Creonta habens. Et ante illos Bel
 lerophontē, & Sihenobæā, Solisq; & Neptuni pugnā.
 Post hæc aut Athamantis furentē insaniam, ac nubis libe
 rorum in ariete fugam aëriam. Inus & Melicertæ sus
 ceptionem. Adhæc neque Pelopidarum facta saltatori
 negligenda sunt, neque Mycenæ, & quæcunq; in illis

O P V S C V L A

memorabiliter gesta sunt. Et ante illos Inachus & Io, & ipsius custos Argus, & Atreus, & Thyestes, & Aerope, & uellus aureū, & Pelopie nuptie, & Agammemnonis interfectio, & Clytemnestre supplicium. Iam adhuc ante illos septem principum aduersus Thebas expeditio, & generorum exulum Adraſti susceptio, & oraculum de illis proditum, præterea ducum in bello cæſorum interdicta sepultura, & propter hanc Antigones & Meneccei miserabilis interitus. Insuper quæcunq; feruntur in Nemea Hypsipyle & Archemorus saltatori monumenta cum primis necessaria. At etiam quæ ante illa tempora acciderunt exacte callebit, Danae uirginitatem, Persei natiuitatem, certamen quod aduersus Gorgonas suscepit. Adde illius habitationem & Aethiopicam narrationem, Cassiopæam & Andromedam, & Cepheum, quos inter astra annumerauit quoq; hominum id ætatis credulitas. Quinetiam illa non ignorabit prisca facta Aegypti & Danai, & insidias quibus petite sunt nuptie. Non pauca uero eius generis suppeditabit & Lacedæmon, uidelicet Hyacinthum & Apollinis riualem Zephyrum, & pueri exitium à disco illatum, enatumq; ex illius sanguine flosculum, & gementem in eodem inscriptionem αα, & Tyndarum à morte reducem, & Iouis ob hoc ipsum aduersus Aesculapium excandescentiam. Præterea Paridis apud Menelaum hospitium, & Helenæ raptum post factum propter pomum iudicium.

iudicium. Planè enim existimet Spartanae historiae & Iliacam esse adiunctam copiosam profecto & multiplicem. Itaq; iuxta unumquemq; apud Troiam occisorum fabula agenda scenæ præponitur. Consentaneum uero est, ut horum subinde memor sit, cum primis uero eorū, quæ mox à raptu usq; ad græcorum procerum in patriam reditum peracta sunt. Neq; Aeneæ erroris obliuiscatur, neq; Didonis amoris. Inter quæ locum quoq; habebunt, quæ de Oreste circumferuntur fabulæ, tum qualia satis fidenter ausus est in Scythia. Sed nec illa, quæ antehac gesta sunt, inepta putabit, Achillis in Scyro cū uirginibus conuersationem, Ulyssis insaniam, Philoctetæ à Græcis derelictionem. In summam, totam Ulyssæam errationem, & Circen, & Telegonum, & Aeoli in uentos imperium, aliq; usq; ad procerum supplicia. Antehæc uero quibus sycophantijs Palemedi perniciem machinatus est, & ira Nauplij, & Aiacis furentis insaniam, & alterius ad petras naufragium facientis exitium. Quinetiam Elis multas occasiones præbebit saltare conantibus, Oenomaum, Myrtilum, Saturnum, Iouem, primos olympiorum Athletas. Atqui nec Arcadia fabularum expers est, Daphnes fugam, Callisthus ferinam uitam, Centaurorum temulentiam, Panos parentes, Alphei amorem, & Hyphali peregrinationem exhibens. Iam si oratione in Cretã descenderit, per multa inde sumet saltatio, Europam, Pasiphaën, thauros utrosq; La-

OPUSCULA

Byrinthum, Ariadnen, Phædræ, Androgeum, Dædalum, Icarum, Glaucum, Polyidi uaticinium, Talo, æneum Crete custodem. At si in Aetoliam diuerteris, habet et illic non pauca quæ mutuo sumet saltatio, Altheam, Meleagrum, Atalanten, Dalum, fluminis cum Hercule luctam, Sirenum procreationem, Echinadum et post insaniam retributionem, Alcmeonis habitacionem. Deinde, Nessum et Deianiræ Zelotypiam, cui adplicanda est Herculis in Oeta monte pyra et conflagratio. Habet etiam Thracia non parum multa saltanti necessaria, nempe Orpheum, et illius factam à mulierculis dilaniationem, eiusque caput loquens, idemque unà cum lyra natans. Præterea Hænum et Rhodopen, tum Lycurgi supplicium. Porro, Thessalia adhuc plura his subministrabit, Peliam, Iasonem, Alcestim, classem quinquaginta nauibus congregatã, Argo, et loquacem eius carinam. Insuper res in Lemno gestas, Acetã, Medeæ somnium, Apsyrti dilacerationem, tum omnia illa quæ inter nauigandũ acciderunt. Posthæc aut Protefilaũ et Laoдамiam. Rursus si in Asiam postliminio te contuleris, multam ibi inuenies fabularũ copiam. Statim enim tibi occurret Samus, mox Polycratis calamitas, atque filie eius usque ad Persas erratio. Quinetiã his adhuc antiquiora, nimirũ Tantali loquax incotinẽtia, tum Deorũ apud eundem conuiuũ, et Pelopis carnea depastio, eiusque elephantinus humerus. In Italia uero Eridanus et Phaëton, et populi

& populi lugentes sorores & electrum lachrymantes.
 Sciet eiusmodi quoq; Hesperidas, & custodem aurei fru-
 ctus Draconem, & Atlantis laborem, & Gerionem, tū
 boum ex Erythia abactionem. Neq; ignorabit omnes
 fabulosas formarum transformationes, quæcunq; in ar-
 bores aut animantes, aut aues transmutatæ sunt, et quot
 quot ex mulieribus uiri facti sunt. Dico autem Cenea et
 uatem Tiresiam. Super hæc in Phenitia Myrrham, & lu-
 etum illum Assyriū qui geminus est. Et hæc habebit co-
 gnita, & adhuc recentiora, quæcunq; post Macedonū
 imperiū ausus est Antipater, & Seleucus ob amorē Stro-
 nices. Aegyptiorum quæ magis erunt arcana cognoscet
 quidē, ea aut saltando representabit significantius. Epa-
 phum dico et Osirim, præterea Deorū in animalia trans-
 mutationes. Ante omnia uero ea quæ circa amores illorū
 uarie & mirifice contigerunt, quæq; de Ioue ipso ferun-
 tur fabulæ, tum in quascunq; facies semet transfigura-
 rit. Omnē uero inferorum tragœdiam tanquàm digitos
 unguesq; suos tenebit, tum suppliciorū genera, & quæ
 cuiusq; caussa extiterit. Et Pirithoi & Thesei indiui-
 sam usque ad inferos amicitiam. Ut autem, uno quasi
 fasce summam perstringam omnia, nihil quod ab
 Homero & Hesiodo, tum ab reliquis poëtis eximijs
 & excellentibus maxime tragicis dictum est, ignora-
 bit. Hæc admodum pauca ex multis, aut potius ex in-
 numeris istam syluam, rerumq; saltationi necessariarum

saltem capita aliquot percensui. Reliqua uero cū Poetis
 tum ipsis saltatoribus demonstrāda reliqui, ac tibi quoq;
 iuxta dictorum similitudinem indaganda. Quæ omnia
 in numero parata saltatori reponenda sunt, ut cū tem-
 pus exegerit, nullo negotio possit exprimere. Quoniam
 uero imitatrix est saltatio, motibusq; & gesticulatiōe ea
 quæ cantatur semet expressurā pollicetur, summopere il-
 li necessariū est, quod & rhetores factitare cōsueuerūt,
 ut perspicuitatē exerceat, ut unūquodq; quod ab illa de-
 monstratū fuerit, ita clare, ita perspicue ob oculos posi-
 tum representetur, ut nullius enarratoris egeat opera.
 Sed quod Pythico oraculo proditum est, oportet salta-
 tionis spectatorem & mutum saltatorem intelligere,
 & nihil loquentem audire. Id quod Demetrio Cynico
 quoq; accidisse fama est. Quandoquidē & ipse nō secus
 atq; tu in iudicium uocare solebat Orhesticen, dicens ti-
 bi & fistularum & strepituum superuacuum quod-
 dam esse saltatorē, quippe qui argumento conficiendæ
 fabulæ parum afferret, motum modo insulsum & uanū
 adhiberet, ab omni ratione atq; intelligentia seiunctū.
 Ceterum homines, qui hac in re præstygijs illuderentur,
 uestitu serico, personatuq; apte acōmodato, tibiaq; et la-
 sciuis cantilenis, & canentiū modulata cōcinnitate qui-
 bus exornaretur, nequaquā saltatoris esse officiū. Saltator
 ergo Neronis tempestate eximius & celebris, nec, ut fe-
 rebatur, imprudens, sed si quis etiam alius, historia-
 rum

L V C I A N I

rum memoria & mouendi eleganti artificio præcellens plurimum, præcatus est Demetrium sapientissimis, ut mihi uideatur, precibus, ut eum saltantem spectare uelit, de inde si uideretur reprehenderet, ac saltationem acerbissime accusatam exhibilaret atq; exploderet. Pollicebatur adhæc se nullis tibijs & cantilenis adhibitis saltaturum, quemadmodum & fecit. Etenim strepitibus & tibijs et choro imposito silentio, ipse per se saltauit Veneris & Martis adulterium, Solem furtiui cõcubitus proditorem, Vulcanum moechantibus insidias machinantem, ac uinculis utrosq; & Martem & Venerem illaqueantem, Deos spectaculo assistentes, Venerem suffuso rubore pudefactam, subuerentem & meticulosius Martem supplicantem. Præterea quascunq; alias hæc fabula partes cõplectitur. Adeo ut Demetrius ipsa artificiosa saltatione iam exhilaratus maxima laude saltatorem extulerit. Exclamabat enim uoce quàm potuit acutissima in hæc uerba prorumpens, Audio ò homo cuiusmodi facias, neque enim tantum uideo, sed mihi uidere ipsis loqui manibus. Quoniam uero circa Neronis tempora nostra uersatur oratio, animus est uiri barbari super eodem saltatore tibi referre testimonium, quo laudem præclarissimã saltandi artificio attributam esse cognoscas. Quippe è barbaris quidem homo regius è Ponto cū ex negotio ad Neronem Romam uenisset, unaq; cum alijs hunc spectasset saltatorem, adeo saltantem perspicue, ut quanq̃

nihil eorum quæ canebantur audire poterat (Erat enim lingua semigræcus quispiam) omnia tamen callide intelligeret. Iam uero cum iterum ad suos regressurus esset barbarus, eumq; Nero benignius atq; amantius inuitaret, & si quid uellet postulare, liberaliter iuberet, seq; prompte daturum polliceretur. Da mihi, inquit, hunc saltatorem, & me hoc munere plurimum exhilarabis. Percontante uero Nerone, cui rei domitiuæ utilis tibi futurus est? Sunt mihi, inquit, uicini barbari lingua disspares, ad illos intelligendos interpretum parare copiam haud mihi promptum & facile est. Itaque, si alicuius egens ero, ille inuens singula quæq; mihi interpretabitur. Tantum consecuta erat agilis saltationis imitatio, cum clara & manifesta apparuisset. Cæterum, exercitium iuxta quod immorandum est, & saltationis scopus est representatio, ut dixi, eadem opera & rhetoribus exercenda, maxime uero ijs qui declamatiõibus, quas uocant, uacant. At hæc quoq; in saltatoribus præcipue laudi datur, ut personis in scenã introductis, saltator per omnia gestu respondeat, neque ea quæ dicuntur ab introductis optimatibus, aut tyrannicidis, aut mendicis, aut agricolis discrepent, sed in uno quoq; illorum demonstretur proprietas & excellentia. Volo itaq; & alterius tibi barbari orationem e& ipsa de re percensere. Etenim cum quinque personas uidiſſet saltatori adparatas, tot enim partibus seu actibus constabat fabula, unum

uidens

LUCIANI

videns saltatorem quærebat, qui nam reliqui essent futuri, qui alias personas saltando repræsentarent. Postea vero quàm certior factus est, ut illum omnia saltatione sua repræsentaturum, Fefellisti nos, inquit, ò optime, quod cum corpus unum tibi sit, animas plures habeas. Et hæc quidem barbarus. Non iniuria vero et Itali, saltatorem Pantomimi nomine cohonestarunt, ab ipso penè facto ad hoc introducti. Nec inelegans habenda est illa poëtica cohortatio, ò fili, Polypimentem obtinens in omnibus uersare urbibus, saltatori equidem per necessaria, quem rebus adhærentem oportet semetipsum quibusq; factis applicare. Præcipue uero mores et affectus se demonstraturam et simulaturam pollicetur saltatio, nunc quidem amantem, deinde irascentem introducens. Mox alium insanientem, aliū animo perturbatum, ac oīa talia ualde concinne et modeste. Et quod omnium maxime mirandum est, una eademq; die nunc quidem Athamanta furentem, nunc Ino metuentem exprimit. Et aliās ipse ille Atreus est, aliās Thyestes, post pusillum Aegistus, deinde Aerope. Et oīa hæc unus hominis artificiose refert industria. Alia quidē spectacula et disciplinæ unam quampiam rem ostendunt, aut enim tibia est, aut cithara, aut uocis modulatio, aut fabula tragica, aut plausibilis aliqua comœdia. Cæterū saltator hæc oīa simul cōprehensa in se cōplectitur, et est uarium quendam et mixtū ex oībus illius uidere apparatus,

tibiam, fistulam, pedum strepitum, clangorem cymbali, representatoris uocem concinnam, canentium cōcentum consonum & unanimum. Præterea alia quidem alterutrius in homine partis sunt opera, alia enim sunt mentis, alia corporis. Cæterum, in saltatione ista mixta sunt. Etenim mentis demonstrationem corporei exercitij actione ipsis rebus quæ fiunt inesse uidemus. Maximi uero omnium ducenda est rerum quæ geruntur sapientia, & quod nihil citra rationem committitur. Quo circa Lesbonax Mytilenæus planè uir honestus ac bonus saltatores Chirisophos, id est, manu sapientes nominare solitus est, ibatq; frequenter ad illorum spectacula, quasi melior à theatro subinde esset reuersurus. Timocrates autem eius præceptor, uiso quondam semel non de industria assistens saltatore suis rebus indulgente, Quali me, inquit, spectaculo priuauit uerecundia, quam è Philosophia hauseram. Quod si uera sunt quæ de anima Platonem disseruisse constat, tres eius partes pulcherrime ostendit saltator, uim irascendi, quoties iratum exprimit, desiderandi, quoties amantem representat, ratiocinandi, quando singulos affectus quasi frenis quibusdã coercitos explicat. Et hoc in omnes saltationis partes, quem admodum tactus inter sensus corporeos disseminatum est. Porrò autem cum pulchritudinis tãtam rationem habere soleat, atq; inter saltandum decentis & concinnæ formositatis, quid aliud quàm Aristotelis pulchritudinem

dinem

LUCIANI.

dinem confirmare uidetur, eandem collaudantis, atq; inter bona tertio loco constituentis. Audiui uero alium super saltantium personarum silentio longe iuuenilius differentem, quod eo Pythagoricæ disciplinæ dogma sub obscure significari uideatur. Præterea cum aliæ uitæ actiones, illæ quidem oblectationem, aliæ uero utilitatem exercētibus suppeditent, soli saltationi utraq; hæc iuxta adesse uidemus, ac utilitatem longe præstantiorē, quatenus cum uoluptate illa exhibetur. Quanto enim hoc spectatu iucundius, quàm uidere pugnis decertantes iuuenes, ac sanguine diffuentes, aliosq; luctantes in puluere, quos non raro saltatio & longe tutius simul atq; decentius & maiori cum uoluptate demonstrat. Quocirca apti decentesq; in saltando motus, ac corporis inuersiones & circumductiones, insuper saltus & resupinationes quibus utitur, alijs equidem sæpenumero fuere oblectamento spectantibus, ipsis autem hæc eadē exercentibus saluberrima. Etenim illud ego gymnasijs pulcherrimum & maxime omnium conducibile haud dubie dixero, quod corpus emolliant, & membra flexibiliora iuxta ac leuiora efficiant, & ad omnem mutationem promptiora instituant, neq; mediocri robore corpora solidius confirmant. Quæ ergo saltatio res erit non omnium elegantissima, quæ & mentem acuat, & corpus exercent, spectantes oblectet, multas res priuscas homines doceat, tibijs, cymbalis, numeroso carmine

O P V S C V L A

num concentu animum quantum ad oculos & aures at-
 tinet ex æquo demulcens. Itaq; si perfectam uocum mo-
 dulationem requiris, ubi alibi inuenies aut chorum ple-
 niorem aut concinniorem? Quod si tibiæ aut fistulæ so-
 no dulcissimo caperis, sufficiens in saltatione quoq; fru-
 endi tibi parata est copia. Mitto dicere quod moribus
 quoque emendatis multo euades melior, crebro hisce
 utens spectaculis, quoties uideris theatrum abominari
 & odio prosequi malefacta, contra lachrymis deflere
 innocenter affectos iniuria. In summa totam spectanti-
 um uitam emendari. Quod autem præcipua in saltato-
 ribus laude extollendum est, illud iam dicturus sum,
 membrorum robur atq; mollietate recte exercere, utrunq;
 iuxta mihi admirandū uidetur, ut si quis in eodem argu-
 mento iam robur herculeum, mox Veneris teneram & de-
 licatam ostentaret mollietatem. iam uero oratione tibi ostē-
 surus sum, qualem & corpore, & animo optimum sal-
 tatorem esse oporteat. Et sanè mentis dotes iam magna
 ex parte executus sum. Quippe memoria præcellere,
 ac præcipua ingenij indole clarum, adhæc solerti &
 acuta intelligentia præditum esse, illum oportere aio,
 & qui potissimum temporis rationem habere possit.
 præterea autem ut poëmatum ingeniosus censor sit,
 tum cantuum atque carminum præstantissimorum periti-
 tus expensor, uitiose uero factorum reprehensor argu-
 tus. Cæterum corporis modum iuxta Polycleti cano-
 nem

nem adumbrabo, ut neq; impense altus sit, neque præter
 modum crassus, neq; brevis nimium aut humilis, neq;
 natura depressus Nanus aut Pomilio, sed moderate sta-
 turæ per omnia. Neque carnosus admodum & obesus,
 absurdum enim est, neque rursus corpore impense te-
 nui, hoc enim aridi cadaueris præ se fert imaginem.
 Memorabo uero tibi populi cuiusdam ad huiusmodi no-
 tanda non inertis exclamationes. Antiochia ciues habet
 ingeniosissimos, quibus studio est saltationem omnibus
 alijs antepondere exercitijs, adeoq; dictorum & facto-
 rum obseruantes sunt, ut nihil omnino earum rerum illo-
 rum subterfugere possit iudicium. Ergo cum corpuscu-
 lo admodum modiculo saltator in scenam ingressus sal-
 taret, Hectorem, uno ore omnes exclamauerunt. Astia-
 naften uidemus, ubi autem Hectorem mansisse dicemus.
 Rursus alio tempore quopiam præter modum longo Ca-
 paneæ saltare conante, idemq; Thebanorum muros ad-
 iecturus esset. Transcende, inquiunt, muros, nihil ti-
 bi scalis opus est. Quinetiam impendio corpulen-
 tum & obesum saltatorem false subsannarunt, qui cum
 ingentem saltum facere admitteretur, Theatrum nobis,
 inquiunt, suffulciendum fuerat. Contra, nimium a-
 rido & tenui tanquàm male habenti, bene ualere
 certatim præcati sunt. Horum profecto non con-
 citandi risus gratia mentionem adduxi, sed ut cognos-

O P V S C V L A

ceres multas quoq; gentes magno studio saltandi coluisse artificium, adeo ut & uitia & uirtutes in illo potuerint sagaciter deprehendere. Sit ergo saltator corpore per omnia mobili & soluto simul atq; firmo, ut & flecti postulante tempore, et firmiter consistere si opus sit, possit. Quod autem saltatio à manuum gesticulatione in certaminibus proponi solita aliena non sit, sed particeps sit & Mercurij & Pollucis & Herculis æditarum in certamine uirtutum, deprehendere poteris haud obscure, singularum imitationum periculum faciendo. Herodoto auctori grauissimo ea quæ oculis adparent certiora uidentur quàm quæ percipiuntur auribus. Saltationi & oculorum & aurium iudicium præsto est. Usque adeo uero mouet saltatio, ut quidam misere & perditæ puellam quandam deperiens in theatrum ingressus, conspectis quorum causa amor esset malis, mentis sanitatem receperit, ac nuncupatis uotis theatro egreditur fronte iam serenata hilarior, quasi pharmacum quoddam priorum malorum obliuionem inducens, & iuxta Poëtam dolorem & acerbicatem omnem abstergens hausisset. Quod autem ista populo fuerint familiaria, ac quisq; spectantium ea quæ inter saltandum demonstrantur callide, cognoscat, argumento sunt spectatorum profusæ non raro lachrymæ, quoties casus aliquis acerbus & miserabilis productus fuerit. Bacchica saltatio in Ionia præcipue, & Ponto tanto certe studio celebris, quam & satyricam uocant, usque

L V C I A N I

usq; adeo hominibus ea detentis uoluptati esse consue-
 uit, ut statutis temporibus cæterarū rerum obliti omni-
 um, perpetuos dies desideant, spectantes Titanas et Co-
 rybantas, et Satyros & bubulcos. Saltabantq; id genus
 saltationes nobilissimi quicq; ex singulis ciuitatibus pri-
 mores atq; principes, non reuerentiæ gratia, sed potius
 ob hoc ipsum magnos sese ferebant, magis quàm ob ge-
 neris claritudinem, & obsequia, & dignitates, quæ de-
 bebantur nobilibus. Postea uero quàm uirtutes saltato-
 rias percurri, audi iam nunc deinceps & saltatorum ui-
 tia. Sed enim quæ corpus plerunq; comitantur iam ostē-
 di, mentis autem uitia ad hunc ferè modum, ut opinor,
 obseruabis. Permulti enim illorum propter inscitiam
 (fieri enim non potest, ut omnes sapiētia exornati sint)
 turpibus inter saltandum solœcismis delinquunt. Illi qui-
 dem dum citra rationem mouentur, ac nihil, ut aiunt, ad
 chordā. Alia quippe pes, alia rhythmus loquitur. Cæte-
 rum alij quidem saltādo à rhythmo non discrepant, res
 autem parum apte & tempestiue saltationi accommo-
 dant, quorum ego permulta uidens memini. Quidam
 enim Iouis parentes saltans, neq; non Saturnum deuo-
 rantem liberos, Thyestæ calamitates adsaltabat. Rursus
 alius Semelen percussam fulmine representaturus, Glau-
 cen illi assimilabat, tempore longe posteriorem. Atque
 nequaquam eiusmodi saltatorum gratia, saltationem re-
 spuendam esse censeo, neq; ipsum odio prosequendum

T

O P V S C V L A

exercitium, sed illi potius, ut sunt, imperiti habendi sunt. Laudandos autem eos qui legitime ac iuxta rhythmum satis artificiose cuncta obeunt. In summa, oportet saltatorem omnibus numeris esse absolutissimum, ut totum quod agit sit concinnum, sit apte accommodatum, ac intra mensuram cohibitum, sibi ipsi non diuersum, à sycophantæ morsu alienum, reprehensioni minime obnoxium, & quo nihil desiderari possit. Est præterea summopere necessarium, ut saltator optimis cogitationibus temperanter instructus sit, acuto ingenij acuminis docilis, mente ad deliberandum profunda, summa uero in illo requiritur humanitas. Statim enim solidam à spectatoribus laudem consequitur, quoties quisque uidentium sua ipsius acta illo representante cognouerit. Magis uero uelut in speculo, in saltatore se ipse conspexerit, tum qualia passus sit, quæque quorundam factitare illi studio fuerint. Neque enim tunc præ uoluptate homines se cohibere queunt, sed certatim ad effundendas laudes prorunt, quisque suæ ipsius animæ simulachra conspiciens, ac semet ipsum cognoscens. Planè enim Delphicum illud uerbum, Nosce te ipsum, ex eiusmodi reportant spectaculo. Atque è theatro discedunt, posteaquam quæ expetenda, quæq; fugienda sint, perdidicerint, & eorum quæ prius ignorabant, periti euaserint. Accidit uero quemadmodum in orationibus, sic pari quoque ratione in saltationibus ea

LUCIANI.

nibus, ea quæ multis uitio datur Cacozelia, hoc est, mala affectatio, imitationis modum transgrediendibus, ac pro ut quàm par fuerat actione excedentibus. Etsi magnum quiddam demonstrandum est, illud præter modum demonstrantibus, rursus si quid molle ac tenerum representandum est, illud plus satis effœmimantibus. Porro actiones graues atque uiriles ad immanitatem usque ferriam euehentibus. Quod ego quondam saltatorem facientem uidens memoria teneo, antea quidem mirum nec non celebrem saltandi artificem, cætera sanè prudente, nec hominum opinione indignum. Verum haud scio quo casu tunc in ita deformem representationem immoderata affectatione delapsus sit. Quippe, cū illi Ajax de saltandus esset, mox furens post uictoriam, tantū à saltationis decoro excidit, ut nullo modo Aiaceis furētis insaniam representare, sed ipse oīm iudicio planè furere atque debacchari uideretur. Vnius enim ferreis calceamētis instreptiū, uestimentū uiolenter discidit, alterius è Musicorum numero correptam tibiam, Vlyssis iuxta stantis, ob potitam armorū uictoriam gestientis capiti illidens incussit. Et nisi tyara obstuisset, & plagæ uiolentiam excepisset, infelix ille Vlysses periisset, ad uerberantis saltatoris pedes prolapsus. Atqui uniuersa spectantiū corona simili morbo uesantiæ correpta unà cū Atace pariter insaniebat, & exilientes uociferabātur, ac uestes à se proieciabant. Itaq; uulgus, neq; nō idiota, decori non admodū

obseruantes, neq; quod bene, neq; quod secus fit discer-
 nere queunt, hæc oia ad summã doloris exprimendi af-
 fectionẽ pertinere arbitrabantur. Ciuiliores uero, tam
 etsi rem probè callebant, ac non parum ob factum pudore
 suffunderentur, neq; tamen illud reprehendebant si-
 lentio. Ipsa porrò laude saltatoris amentiam honeste cõ-
 tegebant, planè perspicientes hæc nõ Aiakis, sed saltato-
 ris uesania esse perpetrata. Neq; uero generosus ille hi-
 sce contentus quietẽ egit, sed aliud quiddã multo magis
 admisit ridiculũ. Progressus enim in mediũ senatorũ, in-
 ter duos consules cõsedit medius, admodũ metuentes, ne
 unũ ex illis correptum flagellis quemadmodũ arietem ce-
 deret. Quam audaciã partim ex illis admirabantur, par-
 tim ridebant. Nonnulli uero suspicabantur, ne ex imodi-
 ca insanie affectatione uero furoris morbo implicatus es-
 set. Et sanè perhibebant illũ, postquã à tanta uesania
 temulentia sobrius esset factus, in tantũ ob hæc quæ tur-
 piter admiserat affectum esse poenitentia, ut præ nimia
 mentis mœstitia egrotus decũberet, reuera ita propter
 immodice affectatã insaniam perturbatus. Atqui ne ipse
 quidẽ hoc occulte aut dissimulanter habuit, sed satis ma-
 nifeste declarauit. Siquidẽ postulãtib; iterũ equalibus,
 ut Aiacem in illorũ gratiam desaltaret, adhibito repræ-
 sentatore, inquit ad theatrũ, satis superq; esse semel insa-
 niuisse. Maxime uero oim eius animũ discruciauit emu-
 lus. Cũ enim idem Ajax illi ex cõposito desaltãdus esset,

adeo

adeo modeste & temperanter eius representauit insaniam, ut magnam inde laudem reportaret, saltationis fines nusquam egressus, neque representando furenter in quera quam debacchatus. Hæc tibi o amice, pauca sanè ex perquam multis decerpta ostendi saltationis studia atque exercitia, ne prorsus indigne aut dolenter patiaris, si ista libenter & magna cum uoluptate spectare soleam. Cæterum, si animus est, te mecum eiusmodi participem esse spectaculi, sat scio illius illecebris te captum iri, insuper etiã tripudiaturum. Itaque nihil opus est, ut illud Circes dictum tibi occinam, obstupui quod te nil pharmaca nostra bibentem demulxere. Haud dubie enim demulceberis, & per loquem neque asini caput, neque porci cor habebis, uerum mens tibi firmior erit & cultior. Tu uero præ uoluptate quam spectando mirificam capies, non multum Ciceoni potãdo tribues. Nã quod Homerus de Mercurij uirga aurea affirmat, quod illius adminiculo quorum oculos uoluerit in somnum soluat, rursus alios dormientes excitet, hoc planè efficit saltatio, & oculos demulcens, & excubare faciens, & mentem ad singula humane uitæ acta accuratius discutienda excitans. Cra. Atqui iam tuis me Luciane dictis persuasisti, iamque mihi patent & aures & oculi. Et uideo amice ut memoria teneas, ut si quando post hac in theatrum iueris, & me tecum unam pariter spectatum abducas, ne tu solus inde nobis sapiëntior regrediaris.

Odys.

π.

Odys.

ε.

CLARISS

VIRO, GEORGIO PVECHERA

Vualc̄ersaich, Equiti Germano, Illustriss.

Boiorum principis Ludouici &c.

à consilijs, Vincentius

Obsopœus Sa

lutem.

Quod nondum ullo literario Xenio iam dudum
 ætatem tibi promisso, Georgi generosiss. meam
 apud te fidem liberarim, non tam rerum mea-
 rum angustia & ingenij paupertas, quàm animi tui man-
 suetissimi facilitas in caussa fuit. Neq; enī uerebar, ne fi-
 des mea, quam multis nominibus tibi obstrinxerā, apud
 te ueniret in crimen aut dubium, quamuis mendax debi-
 tor ad tempus non respondiissem. Præterea in tanta tenui-
 tate nihil uidebam mihi relictum muneris, quo te oppi-
 pare potuissem munerari. Et erat omnino aliquid mittē-
 dum expectatione tua dignū. Ea quanquàm etiam nunc
 in præsentia urgear inopia, nec habeam quod tibi hone-
 ste offerre possim, malui tamen potius aliquid uel cū exi-
 stimationis meæ iactura mittere, quàm nihil, ne subinde
 tibi uidear tantum ore munificus, cæterum re nullus.
 Mitto itaq; ad te cum formosum, tum gregium forma-
 rum spectatorem formosissimæ mulieris, à formosissimis
 magis

L V C I A N I

magistris formosissime expressam imagiuem, sed non à perinde formoso transcriptam, ut uideas ad cuius arche typi regulam formosa & pudica mulier exploranda sit. Faxit uero Christus uerus ille hymeneus, quoniam maiorum imaginibus antea es clarissimus, ut quàm primùm stabili connubio talis tibi contingat lepidissimæ cōiugis imago formosissima, cuiusmodi hic omnibus & corporis & animi dotibus Lucianus depinxit, quæ domum tuam multis et illis uiuis imaginibus impleat atq; illustret, ne tantum pictis & mutis plena & illustrata sit. Ut mihi liceat Vergilianum illud de te ita immutatum pronunciare, Formosæ uxoris coniunx formosior ipse. Bene uale Georgi nobilium decus, & me principi tuo etiam atq; etiam commenda. Ex Norimberga &c.

L V C I A N I D I A L O G V S I M A G I N E S, V I N C E N T I O O B S O pæo interprete.

Lucianus.

AT profecto tali quopiam illi absumpti sunt exitio quibus Gorgonis facies conspecta est, quali ego pauloante penè interiissem o Polystrate, uisa summa forma muliere. Et quod in ea fertur fabula, parū aberrat quo minus ego saxum ex hoie factus sim, speculæ cuius admiratione rigore attracto. Po. O Hercules, inusitatū quoddā et nouū dicis spectaculū, nimisq; uiolentū, si Lu

ciano quoq; stuporem induxerit muliercula. Hoc equi-
 dem formosis conspectis iuuenibus facile tibi solet acci-
 dere, ita ut quispiam citius totū sypilum loco dimoueret
 suo, quàm te à formosis queat abstrahere: qui nō solum
 hianti ore illis assistere cōsueuisti, sed lachrymas quoq;
 non raro profundere tibi moris est, quēadmodum illam
 perhibent Tantalī filiam. Veruntamen responde mihi,
 quæ illa tandem est Medusa saxifica, & unde generis or-
 tum ducit, ut & nos illam uideamus. Neq; enim, ut mea
 est opinio, nobis inuidebis spectaculū, neq; Zelotypiæ
 morbo laborabis, si & nos illa conspecta rigore cōcreue-
 rimus. Luc. Atqui hoc planè tibi compertū esse oportet,
 quod si ex sola specula illā intuitus fueris, mutū ilico
 ac ipsis statuis immobiliorem te faciet. Et fortasse quod dixi
 leue est præ hoc quod dicturus sum. Vulnere quoq;
 non admodum tempestiuo te consauciabit, si coram ipse
 illam intueberis. At si illa conuersis oculis temet inspe-
 xerit, quæ facultas tibi relinquetur te ab illa auellendi?
 Adducet te alligatum quocunq; collibuerit, quemadmo-
 dum lapidem heracleum ferrum ad se attrahere per-
 hibent. Po. Desine uero o Luciane, prodigiosam
 quandam & monstrificam effingere pulchritudinem.
 Sed hoc mihi expedi, quæ nam illa fuerit mulier. Luc.
 An tu me oratione eius formam immodice attollere exi-
 stimas, qui uereor, ne eam tibi iam uisam ingenij cul-
 pa atq; infirmitate nimis leiuue laudarim. Tanto tibi
 eius

eius facies oratione mea amplior uidebitur atq; excellen-
 tior. Cæterum, quæ nam sit, mihi non promptum est de-
 cere. Magnus circa illam cernebatur cultus & adpara-
 tus splendidus. Eunuchorum numeroso satellitio stipata,
 multis præterea alijs & illis teneris puellis comitata in-
 cedebat. In summa, omnia erant ampliora quàm quæ
 priuatae fortunæ mediocritas sustentare possit. Po.
 Ergó ne nomen quidem inaudisti tu, quæ nam uocare-
 tur? Luc. Ne nomen quidem teneo, nisi hoc solum
 illam esse oriundam ex Ionia. Siquidem spectatorum quis-
 piam, conuersis in proximum oculis quando præteri-
 bat, Tales, inquit, Smyrneæ sunt pulchritudines. Nihil
 autem mirandū est, si Ionicis urbibus pulcherrima, mu-
 lierem produxerit pulcherrimam. Visus uero est et ille
 mihi Smyrneus esse, qui ista dixerat, adeo insolenter
 de illa iactabat. Po. Proinde, hoc reuera ut lapis fe-
 cisti, qui neq; illam consecutus es, neq; Smyrneum illum
 quæ fuerit interrogaris. Atqui saltem speciem, quoad
 eius fieri potest, oratione mihi adumbrato, si queam for-
 tasse ista ratione illam cognoscere Luc. Vide quan-
 tam rem à me exigas? Neq; enim tanta præsto est facul-
 tas orationibus, præcipue uero meis adeo admirandam
 imaginem in lucem producendi, ad quam deliniandam
 uix Apelles, aut Zeuxis, aut Parrasius sufficerent, aut
 si quis fuit uspiam Phidias aut Alcamenes. Ego uero ar-
 tis imbecillitate nõ mediocriter læsum, deformabo arche

typum. Po. Age tamen, effare obsecro, quali fuerit uultu prædita? Neque enim, periculosa erit audacia, si familiari tuo ostenderis imaginem, quibus lineamentis adumbrata fuerit. Luc. At enim longe tuus ipse mihi facturus uideor, si quos priscorum illorum artificum ad præsens opus absoluendum, ascuero, ut mulieris formam mihi depingant. Po. Quorsum ista dicis? Aut quo nam pacto illi tibi asciti uenient, qui tot retro seculis fato functi sunt? Luc. Perfacile, dummodo te mihi non pigeat ad quæsitâ respondere. Po. Roga quæcunq; fert animus. Luc. Nunquam ne Polystrate ad Cnidios peregre profectus es? Po. Immò, maxime. Luc. Proinde ante omnia Venerem quoque illorum uidisti? Po. Sanè per Iouem Praxitelis monumentum pulcherrimum. Luc. Sed nunquid etiam fabulam memorantibus de illa incolis maudisti, quomodo unus aliquis eius imaginis infando amore correptus fuerit, tum quemadmodum latenter in templo derelictus noctu cum imagine quantum fieri potuit, rem habuerit? Sed hæc alio tempore inquirito, quippe hæc ut ais tibi planè uisa est. Age uero hoc mihi responde, nunquid etiam illam Athenis quæ in hortis est, uidelicet Alcamenis conspexisti? Po. Sanè omnium inertissimus ò Luciane, merito censendus essem, si pulcherrimum Alcamenis figmentum negligenter contempsissem. Luc. Illud quidem Polystrate te non inter

te non inter

L V C I A N I

te non interrogabo, num sæpe in arcem conscenderis, ac Calamidis Sosondram spectaris. Po. Et hanc uidi sæpenumero. Luc. Iam & ista abunde sufficiunt. At ex operibus Phidiæ, quod nam maxime collaudasti? Po. Quod nam aliud, quam illam Lemniam, quam hoc quoque titulo nobilitare non dubitauit Phidias? Insuper illam quoque Amazonem, quæ hastæ innititur. Luc. Pulcherrima sunt ista, o amice, itaque alijs non amplius egebis artificibus. Age uero iam ex omni- bus his quoad eius fieri poterit, unicam imaginem compositam tibi ostensurus sum, ab unaquaque præcipuum specimen habentem. Po. Et quo pacto hoc fieri potest? Luc. Haud difficili o Polystrate, si nunc in præsens traditis orationi imaginibus illi permiserimus exornandi copiam, tum componendi & coaptandi facultatem quantum fieri poterit luculentissime, eadem opera temperaturum obseruanti, & iucundam uarietatem. Po. Recte dicis, proinde assumptis illis demonstrat. Perlibenter uero uidere gestio, qui nam illis usura sit, aut quomodo ex ijs omnibus unam compositam, nec ulla in parte discrepantem absolutura sit. Luc. Atqui iam tibi uidendi facultas præstabit nascentem imaginem ita componens. Veneris è Cnido adductæ, si tantum caput sumpserit, reliquis nudi corporis partibus opus non habebit. Porro, quod ad comam & uultum attinet, ac decentem superciliarum ambitum,

O P V S C V L A

illi habendum concedes, quemadmodum à Praxitele absoluta est. Quinetiam oculorum mobilem agilitatem, amabili hilaritate & gratia temperatam retinebit, sicut uisum est Praxiteli. Cæterum, ubera & quæcunq; uultus sunt partes, priores ab Alcamenis Venere quæ in hortis sua est mutuo accipiet. Adhæc manus teretes, earundemq; concinnam iuncturam, digitorumq; tenellorum ductum non difficilem, in extremis in orbiculatam exilitatem desinentiũ, ab ea quæ in hortis est & illa utenda recipiet. At uero totius faciei descriptionem & lineamēta genarumq; teneram mollitiem, & nasum intra rectum modum cohibitum præstabit Lemnia & Phidias. Idem quoque dabit oris cõformem compositionem, ceruicem uero lacteam sumet ab Amazone. Porro autem Sosandra et Calamis eandem ornabunt uerecundia. Risu præterea tenui fallente intuētis oculos animi orisq; hilaritatem ostendet, qualis & illius esse solet. Vestitus frugalem munditiem à Sosandra concessam habebit, præter quàm quod illa nudo & aperto erit capite. Aetatis autem mensuram, quantacunq; illi fuerit, iuxta Cnidorum Venerem metienda est. Etenim & hanc Praxitelē diligenter emensum esse uideo. Et quid tibi uidetur Polystrate, erit ne imago satis ornata & elegans, & maxime posteaquàm exactissime absoluta fuerit? Po. Adhuc ò generosissime, nonnulla formositatis pars in excellenda imagine tibi intermissa est, adeo omnes exornandi rationes

L V C I A N I

rationes in unum contulisti. Luc. Illud enim uero amici quod dixisti maximum est, nisi tuo iudicio minimum momenti ad summam formæ præstantiam colores addere posse uideantur, & cuius in quaq; corporis parte maxime ratio habenda est, decorum. Vt exacte, ut perfecte nigra sint, quæcūq; nigra, et alba, quæcūq; alba esse conuenit, utq; apto decetiq; rubore florescāt oīa. Ac iam de his periclitamur cum adhuc quod maximū est, desideramus. Vnde ergo eius rei copiā nobis parabimus, aut accersemus uidelicet pictores, cum primis uero illos, quos hoc artificio præ cæteris lōge præcelluisse cognouimus, ut colores nobis apte cōmixtos temperēt, eosdēq; pro decoro luculente & artificiose accommodent. Sanè uero accersatur Polygnotus, & Euphranor ille, atq; etiam Apelles, Aetione unā comitante. Illi diuiso inter se opere Euphranor comam pinget, qualem Iunonis depinxit. At Polygnotus superciliorum decoram distantiam, & malarum decentem rubedinem, cuiusmodi Cassandrā apud Delphos fecit in conuenticulis, exprimat. Amictum uero ille quoq; præparet, quam poterit tenuissime elaboratum, ut quæcunq; par est corpori decenter applicet, multa uero uentis diffundenda relinquat. Porrò, reliquum corpus ipse Apelles absoluat, secundum pacatæ simulachrum, ita tamen, ne nimium addat albedinis, sed planè temperanter rubescat. Labia autem non sint alia, atq; Roxanæ, Aetion addidit. Quin potius præstantissi

O P V S C V L A

mum inter omnes pictores Homerum, Euphranore & Apelle posthabito, in partem operis suscipimus. Siquis dem cuiusmodi ille colorem Menelai adiecit femoribus, ebori purpureo ostro infecto assimilatis, tali uniuersum corpus colore niteat. Cæterum, ille ipse pingat & oculos, bouinis, hoc est, pulchris & nitentibus oculis præditam exprimens, in partem laboris ueniat illi opem ferens, & poëta ille Thebanus ut uenustate sua exornet palpebras. Homerus quoque illam risus amantem & studiosam faciat, & candidis humeris, atq; lacertis decoram, & roseos habentem digitos. In summa, totam aureæ Veneris formositati longe inscius illā cōparet, quā Brisei filiam. Hæc inquam fictores atq; pictores & poëta elaborabunt. Quod autem per omnia amabili quadam elegantia niteat, hoc Gratia erit officium, aut potius omnium quotquot uspiam sunt Gratia atque Cupidines chorum ducentes. Quis talem imitatione assequi possit imaginem? Po. Diuinum quoddam opus producis o Luciane, & profecto ab ipso Ioue demissum celitus, & cuiusmodi apud superos absolutum esse credibile est. Quid autem rei ipsam facientem uidisti? Luc. Codicillos habebat in manibus, duabus partibus conplectos, uidebaturq; alteram iam perlegisse, alteram uero etiam dum legendo perlustrare. Porro autem interpretandi nescio quæ uerba cum quadam ex pedissequis faciebat, neque enim tam clare ut exaudiri possit loqueba

loquebatur. Verumtamen tenuiter ridendo, o Polystrate dentes ostendebat, Dij boni quam albos, quam mediocres, quam apte inter se constitutos. Sicubi segmentum aut monile uidisti pulcherrimum nitidissimis & equali magnitudine pollentibus margaritis confectum, tam concinna decentiq; serie erant enati. Plurimum uero decoris & ornatus illis accedebat, ex labijs perpulchre rubentibus. Elucebant itaq; ipsi Homérico ebori recenter secto similes. Neque uero alij alios de formi latitudine excedebant, aut alij cæteris altius eminebant, aut præcedendo extabant, cuiusmodi in multis est cernere, sed erat unà omnibus æqualitas, idemq; color, & magnitudo eadem, eadem serie connexis. In summa magnæ admirationis spectaculum de se præbebat, omnem humane formositatis uenustatem exuperans. Po. Quiesce parumper. Iam enim planè intelligo, quam tu mulierem dicas, his omnibus quæ dixisti, atq; adeo ex ipsa patria coniecturam facienti mihi cognita est, tum quod Eunuchos quoq; illam comitatos esse confirmasti, & per Iouem etiã milites Regis uxorem o beate illã uidelicet multis nominibus memorabilem, tu memoras. Luc. Et qd' illi nomen est? Po. Planè & illud nimis dulce & delicatum o Luciane, & omnibus modis amabile. Etenim cognominis est formosæ illi Abradatæ coniugi. Haud dubie eni nouisti sæpenumero audite Xenophãte modestã quãpiam et formosam admodũ mulierẽ collaudante. Luc.

Sanè per Iouem quasi illam oculis coràm intuerer, ita animo affectus sum, quotiescunq; enim Xenophontis locum perlego, ac tantum non illam loquentem audio, dum quæ facta sint, commemorat. Et quemadmodum maritū armis induat, tum qualis erat eundem in pugna emandans. Po. Atqui tu ò optime illam tanquam fulgur prætercurrens saltem semel conspexisti, uiderisq; facilia & prompta illa, nimirum corpus & formam illustrare laudibus. Cæterum dotes animi quibus prædita est, intuentium oculis non sunt obuiæ. Neq; compertum habes, quanto præcellat ista pulchritudine, qua mens illius exornata est, quæq; corporis forma longe præstâtior, deabusq; conformior esse solet. At ego, qui & familiaritate illi iunctus sum, & sæpe in colloquium ueni, nimirum conterraneus illi existens, planè earum rerum certus sum. Quippe, quod nec tibi obscurum esse opinor, mihi moris est morum suauitatem, humanitatem, animi magnitudinem, modestiam, & pudicitiam formositati antepondere. Digna enim sunt, quæ modis omnibus corporis dotibus anteferantur. Quoniam planè absurdum foret atq; factu ridiculum, si quis uestitus cultum atque mundiciem præ corpore admiraretur. Porro autem ea mihi demū omnibus numeris absoluta pulchritudo esse uidetur, quoties in idem concurrunt anima exulta uirtutibus, & corpus amabili forma exornatum. Omnino enim non paucas tibi commonstrare possum, corporis equidem

L V C I A N I .

equidem & formæ elegantia uisendas & scitulas & nitidas, cæterum formæ præstantiam morum fœditate deturpantes. Adeo ut id quod solum in tam specioso corpore laudandum fuerat, serè emoriatur atque flaccescat, reprehensioni & turpitudini obnoxium, ac planè præter dignitatem heræ tam prauæ uitiosæ nimirum animæ conuersans. Et sanè tales templis Aegyptijs iudicio meo uidentur esse persimiles. illic enim ipsum quidè delubrū forinsecus pulcherrimū est simul atq; maximū, sumptuosissimis lapidibus extructū atq; compositum, cæterū si inuis Deū requisieris, aut simiam inuenies, aut ciconiā, aut hircum, aut felem. Eius generis mulieres non parum multas passim est cernere. Proinde corporis nitor & uenustas non sufficit, nisi ueris & iustis ornamentis decorata & exculpta sit. Non autem dico, ut uestimentis purpureis & aureis, aut gemmeis monilibus exornata sit, sed ijs quæ prædixi, nempe morum elegantia, uirtute, temperantia, æquitate, humanitate, ac alijs quocunq; tandem sine comprehenduntur. Luc. Proinde ò Polystrate sermonē sermone pensabis ipsa mensura (quod aiunt) aut etiam cumulatius, potes enim, ac quandam animi imaginem adumbratam nobis ostendes, ne tātum ex dimidio illam admiremur. Po. Duram & difficilem mihi iniūgis prouinciam ò amice, neq; enim perinde facile atq; promptum est, ea quæ obscura sunt oratione retegere, quàm id quod manifestum est omnibus lau-

de extollere. Videor uero & ipse ad hanc imaginem exprimendam multorum egens esse operæ, non fictorum saltem & pictorum, sed philosophorum etiam, ut ad illorum canonem, & regulam hoc simulachrū recte absoluitur, & in lucem ad antiquam plasticen formatū producat. Sed ad rem accingamur. Sit ergo primum fandi facultate prædita ac dulci uoce instructa, ut orationem melle dulciorem de illius fluxisse uerius quàm de senis illius Pylis cōtionatoris lingua Homerus dixisse uideatur. Omnis autem uerborum & loquelæ tonus, cuiusmodi delicatissimus esse solet, neq; nimium graui & aspero tinnitu insonet, quasi ad uirilem uocem informatus sit, neque rursus nimium tenui, quasi impense effœminatus aut ferme fractus sit, sed qualis esse solet pueri nondum pubescentis, dulcis & blandus, comiter & mansuete in auditum semet inserens, ut etiam illa loqui desinente uerba audita iucundo murmure tinniant, ac quædam dulcissimæ uocis reliquæ aliquantisper perdurent, auresq; blando susurro circumsonent. Tum quandam Echo alterna uocis imitatione auditum prorogantem imitetur, mellitissima quædã uerborū uestigia neq; nõ persuasionis plenissima in animo audientium relinquens. Cæterū, quando uoce illa tinnula canere adorta fuerit, præcipue uero ad citharã, tum uero tempus est ex equo tacendi & halcyonibus et cicadis et canoris oloribus, aliena enim à Musis hæc sunt omnia, si ad hanc collata fuerint. Et si Pandionis na-

tana

L V C I A N I

tam dixeris, rudis & inepta est, quanquam uocem multisonam edere soleat. Orpheus aut & Amphion à quibus maxime motos auditorum animos esse constat, quiq; syluas & saxa sequentia cantus dulcedine ad se pertraxerunt, illi, ut ego opinor, si hanc audissent, posthabitis citharis, astitissent auscultantes cum silentio. Quippe, omnes harmoniæ rationes accuratissime obseruare, ut ne quid rhythmus deliret, sed tempestiua decentiq; eleuatione atque depressione modulari ac emensurare concertum, præterea uoce per omnia responderc citharæ, utq; plectrum à lingua non discrepet, aptiq; digitorũ tactus, & agilis membrorum flexibilitas, unde nam hæc suppetissent huic Thraci, ac illi in Citherone boues pascenti? Itaque Luciane, si quando illam cantantem audieris, non amplius illatam à Gorgonibus monstrificam ullam immutationem patieris, lapis factus ex homine, sed Sirenũ modulantium uirtutẽ qualis nam sit, cognosces. Ita enim sat scio adductus demulceberis, ut patriæ ac familiarũ tibi obreptura sit obliuio. Atque etiam auribus cera obstructis, per ceram quoque oppositam penetrabit iucundissimæ uocis modulatio, tantam cantando uoluptatem audientibus exhibet. Terpsichores aut Melpomenes aut Calliopes uocem dixeris, infinita & omnifariam aurium animorumq; demulcimenta in se completentem. Ut uno uerbo dicam, optarim cum primis talem mihi & tam concinnam modulandi rationem

OPUSCULA

auditam, cuiusmodi par est per talia labia & dentes illos emissam erumpere. Visa uero est & tibi hæc eadem quam dico, itaq; & auditam esse existima. Sed enim exacta & perfecta linguæ eloquentia, ac uocis Ionicæ puritas, tum illa in familiari colloquio extemporalis dicendi facultas atq; suauitas, quæ Gratijs Atticis ubiq; cõspersa est & condita, ne admiranda quidem est. Habet enim hoc à maioribus quasi hæreditario iure patrum. Neque alia ratione conueniebat illã in hac peregrinatione Atheniensium esse participem. At qui ne illud quidem admiratione mihi prosequendum uidetur, poëticiis lectionibus illam uoluptuose oblectari & gaudere, eandemq; multo tam tempore studiose in illis uersari, quando unã cum Homero eiusdem urbis ciuis sit & incola. Vnam equidẽ Luciane illius iucundæ & amœnæ uocis ac modulationis imaginem expressam esse uides, si quis tenuiter admodum exprimere studuerit. Iam uero & alias non oscitanter consydera. Neq; enim unam saltem sicut tu ex multis compositam consilium est absoluere, nam hoc esset perexile & ieiunum, tum more graphico absolutum, ex tot formis tamq; multiplicibus speciebus hinc inde collectam unam corporis pulchritudinem componere sibi ipsi discrepantem. Sed omnibus animi uirtutibus una imago depingatur imitata formam archetypi. Luc. Diem festum & epulas publicas omnifariam instructas mihi annuncias, ò Polystrate. Videris itaq; multo cumulatius men-

tius mensuram mihi remetiri. Proinde perge admetien-
 do, nulla enim nunc res est qua perinde mihi possis gra-
 tificari. Po. Ego, quoniam omnium honestarum libe-
 raliumq; disciplinarum cognitio necessaria esse putatur,
 maxime uero earum quæ usu ac meditatione cōstant, age
 & illam iam constituemus, multifariam quandam, ac
 multiplici uenustate conspicuam, ne qua in parte fingen-
 di artificio te inferiores adpareamus. Et sanè ita pinga-
 tur, ut omnia bona cōprehensim possideat, quibuscunq;
 Helicon affatim atq; abundanter affluit. Nequaquam ue-
 ro ut Clio aut Polymnia, aut etiam ut Calliope, utq; o-
 mnes aliæ, quarum unaquæq; unius tantum rei perita
 excellenter præcellit, uerum nostra omniū ex æquo gna-
 ra & prudens sit. Præterea nec minus Mercurij atque
 Apollinis dotibus prædita sit. Quæcunq; enim poëtae
 lepidissimis celebrata uersiculis in lucem dederunt, quæ-
 cunq; à scriptoribus classicis literis ac memoriæ prodita
 sunt, quæcunq; philosophi extulerunt laudibus hisce si-
 mul omnibus imago præclarissime exornata sit. Neq;
 uero tantum penicillo obiter colorata, sed pigmentis pe-
 nitus imbuta, & ad satietatem usq; tincta sit. Et ignos-
 cendum est, si nullam huius picturæ archetypum queam
 ostendere. Neq; enim uspiam in ueteribus de eiusmodi
 absoluta disciplinarum cognitione facta extat mentio.
 Veruntamen si uideatur & hæc sacra superis dedicetur,
 neq; enim, ut mea fert ratio, uspiã culpari potest. Luc.

O P V S C V L A

Elegantissima profecto, ò Polystrate, ac omnibus cum numeris tum lineis absoluta. Po. Iam deinceps post hanc ipsius quoq; sapientiæ & intelligentiæ imago depingenda est. Opus autem nobis erit ad hanc absoluedam exemplis quàm plurimis, præcipue uero multis ueteribus, ac uno quidem illo & Ionico. Cæterum pictores & illius artifices erunt Aeschines familiaris Socratis, atq; ipse etiam Socrates, imitandi dexteritate omnes longo interuallo post se relinquētes, qui aliqua cum gratia & uenere unquam pinxerunt aliquid. Aspasiā porro illam Milesiam qua cum & olympius ipse maxime admirandus conuersatus est, exemplum intelligentiæ non malum, præponentes, quanta rerum peritia, quanto in officijs ciuilibus acumine, quanta deniq; industria atq; solertia perpolita fuerit, hoc omne ad nostrā hanc imaginem translātū accurata amussi applicabimus. Præterq̄ quod illa modica in tabula depicta fuerat, hæc uero Collossea pollet magnitudine. Luc. Quorsum ista dicis? Po. Quoniā ego Luciane, nequaquā equaliter magnas imagines esse opinor, similes existentes. Nequaquā enim similis est uetus Atheniensium Resp. ac præsens Romanorum potētia. Itaq; etsi similitudine illa respondeat, hæc tamē potior est magnitudine, ueluti in latissimā depicta tabulam. Deinde, & tertium exemplū si lubet producamus, nimirū illam Theano, ac uersificatricē Lesbīā unā cum Diotima. Theano quidē animi magnitudinem ad p̄cturam cona

Aurā conferentē, Sappho aut institutæ vitæ iucunditatē
 adferet. Porro Diotimæ nō tantū ut illam laudauit Socra
 tes, similis erit, uerū illi oībus ingenij ornatissimi dotibus
 comparata respondebit. Itaq; & hanc Luciane, imaginē
 dedicatā suspende. Luc. Per Iouē Polystrate nimiū ad
 mirādā. Sed enim tu o amice, alias quoq; benignitatis ac
 humanitatis imagines perge depingere, quæ morū man
 suetudinē, tum placidā erga egentes comitatē consuevit
 ostendere. Po. Proinde & illa Theani cōparetur, illi
 nempe Antenoris coniugi, neq; non Aretæ & filiæ eius
 Nausicæ. Præterea si qua alia in fortunæ indulgentis
 affluentia animi modestiā obtinuit. Deinceps uero post
 hanc modestiæ imago depingatur, ac ostensæ erga cōuer
 santē benedictiæ, ut iuxta illam Icarī filiā maxime mo
 desta & pudica sit, quemadmodū ab Homero adumbrata
 est. Talē enim Penelopes effinxit imaginē, atq; etiā per
 Iouem propter nos affinitatē, etiā Abradatae coniugis,
 cuius paulo ante mentionē fecimus. Luc. Omnibus pro
 festo modis & hanc præclare absoluisti imaginē o Poly
 strate, iamq; ferme exprimendarū imaginū finem attigi
 sti. Nullas enī animi ac laudū partes prætermisisti Po.
 Nondum oēs, summū enim et maximæ laudis caput omis
 sum est. Dico uero cū in tantā rerū magnitudinē euecta
 sit, ut neq; factu ob blandiētis fortunæ prosperitatē intu
 mescat, neq; ultra humanæ sortis mensurā effratur teme
 re, fortunæ confidens. Sed seruata æquabilitate animi,

se ipsam cohibeat, nihil procatius aut insolētius, qd' alijs foret molestiae, animo concipiens, sed ut erga accedentes populariter affecta sit, ac dextris copulatis eosdem benigne atq; amanter suscipiat. Tanto enim his quibus cū sermonem conferunt, sunt acceptiores, quanto altiori fortuna euectæ nihil superbi, fastidij aut contemptus tragici præ se ferunt. Veluti omnes illi qui sua potentia non in hoc utuntur, ut procaciter contemnant alios, sed potius ut benigne aliorū subleuent inopiam, illi soli acceptis à fortuna bonis maxime digni habendi sunt, ac soli illi inuidentiæ malum possunt effugere. Nemo enim facile ei fortunato inuidebit, quem prosperis rebus affluentibus moderato utentem animo conspexerit, neq; iuxta Aten Homericam illam super hominum capita incedentem, ac inferiorem calcantem. Quod plerunq; euenire solet ijs qui humili atq; abiecto sunt animo, fortunæ aridentis procacitate intemperanter efferatis. Posteaquàm à fortuna nil tale sperantes ex improviso sublimes in currum quendam uolatilem euecti sunt, intra fortunæ mediocritatem consistere nequeunt, neq; deorsum elatos torquent oculos, sed semper nituntur in arduum. Quare non raro ueluti Icarus liquefacta illis quàm celerrime cera, ac alis defluentibus per præceps in marinos fluctus deuoluuntur, spectatoribus risum exhibentes. Quotquot autem instar Dædali alarum utuntur remigio, neque ad modum in sublime elati uolant, certe quod alæ ex cera illis con-

Iliad.

7.

illis conglutinatae sunt, rerum autem abundantiam ad humanæ uitæ societatem subleuandam expromunt, neq; non contenti sunt saltem ab undis paulo altiores inferri. adeo ut crebro etiam alas uolando humefaciant, nec solis aestui & feruoribus easdem liquefaciendas exhibent, illi tuto iuxta ac moderate uolatu utuntur. Quem cursum quispiam & in hac maximis efferre laudibus iure optimo possit. Quocirca dignissimum etiam ab omnibus fructum percipit, optantibus ut hæc alæ quàm diutissime illi permaneant, bonis subinde affatim affluentibus. Luc. Sic quidem fiat, ò Polystrate, neq; enim corporis uenustate solum conspicua est, ut Helenam admirandæ forma fuisse constat, sed animo quoq; lepido amabili talibus expolita dotibus spectantes ad se allicit. Digna uero magno illo rege, mansueto existente et affabili habenda est, ut hac quoq; præcipua felicitatis parte cum alijs bonis innumeris quibuscunq; amplissime instructus est, fruatur. Vt sub illius imperio ea quoq; forma & uirtute mulier irata sit, et quæ cum illo conuersans arctissimo desiderio eum complectatur. Quippe haud quaquam mediocris felicitas mulier existimanda est, de qua aliquis Homericum illud commodissime dicere possit, quod cum aurea Venere deformositatis palmario cõtendere possit, ingeniosis autem operibus Mineruam æquiparare. Neq; facile quispiam ex omni mulierum numero aliquam illi comparabit, neq; corporis neq; ingenij gloria, ut idem

ait Homerus, neq; item mente & artificiosis operibus.
 Po. Vera sunt quæ dicis ò Luciane. Quare si consultum
 factu tibi uideatur, cōmixtis iam unum imaginibus, & ea
 quam tu corporis effinxisti, & ijs quibus ego mentis im-
 genijq; dotes adumbraui, unam ex omnibus compositā,
 collecto libello oībus cōtemplādā, admirādāq; exhibe-
 amus, et ijs qui hoc ætatis degūt apud superos, tum etiā
 illis qui paulo post futuri sunt. Itaq; longe, ut mea fert
 opinio, hæc erit stabilior & diuturnior, quàm ulla fuit
 aut Apellis imago, aut Parrasij, aut Polygnoti. Eaque
 ipsa multo plus gratiæ spectantibus exhibuit, quatenus
 non ex ligno aut cera aut coloribus formata, sed solertia
 atque industria à Musis ad hoc ascitis expressa est, quæ
 haud dubie imago omnium accuratissime absoluta futu-
 ra est, & corporis elegantiam, & uirtutes animi iuxta
 contemplandas ostendens.

L V C I A N I

APOLOGIA PRO IMAGINIBVS.

Vincentio Obsopœo interprete.

Polystratus.

EGo Luciane, inquit mulier, aliàs quidem magnā tu-
 am erga me beneuolentiā euidenter perspexi, tum
 etiam honorē ex libello edito per te mihi habitū non ob-
 scure animaduerti. Neq; enim ita effuse quispiam me lau-
 daret.

L V C I A N I

daret, nisi beneuolētia adductus talia scriberet. At ut ne-
 sciis nō sis, quo ego sim animata animo, sic de me planē
 persuasum habe. Neq; aliās quidem hominibus ad assen-
 tandū eruditis gaudere soleo, sed qui sunt eiusmodi, sub-
 doli præstygatores mihi esse uidentur, ac minime natu-
 ra liberi. Cæterū, in laudibus quoties quispiā præter mo-
 dum me extulerit, molestis ac immoderatis amplificatio-
 nibus attollēs atq; exaggerans omnia, pudore quodā affi-
 cior, nec parū abest, quo minus nō ferē semper aures ob-
 struere soleā. Eaq; res subsannatione magis et risu quā
 laude mihi digna uidetur. Eatenus enim laudes tolerabi-
 les atq; ferendæ sunt, quatenus ille qui laudatur sibi con-
 sciis est ab his quæ dicuntur se non discrepare, sed parē
 esse encomio. Quodcunq; super hoc additū fuerit alienū
 est, et apertæ assentationis suspitione non carebit. Atqui
 ego permultos noui, inquit, quibus uoluptati est, si quis
 eos laudibus cohonestans, etiam ea orationi adiecerit, à
 quibus longe lateq; alieni sunt. Veluti si quis confectæ
 ætatis uetulos ob iuuenilium annorū uigorē felices pro-
 nunciauerit. Aut illis qui infirmi sunt corpore, Nerei aut
 Phaonis adiungat pulchritudinē. Siquidem arbitrantur
 immodicis laudum testimonijs suas formas immutatura
 iri, et senem denuo repubescere, qua in opinione Pe-
 liam quoque fuisse non sum ignara. Hoc uero longe se-
 cus se habet, nam laus res esset quantiuis præcij, si illa
 quoq; re perinde frui possemus ex eiusmodi dementien-

te superiectione. Iam uere tale quiddam mihi pati uideatur, inquit, ita falso laudati, ac si quis cuiquam turpi facie atque deformi, laruam admodum uenustam afferens apponat. Porro ille ob pulchritudinem sibi uehementer placeret, præsertim cum hæc ab illo auferri possit, & ab occurrente comminui. Unde maiori quoq; risu subsannandus foret, nativæ faciei deformitate detecta, quã ascititia forma occultauerat. Aut per Iouem, si quis pusilla statura existens indutis cothurnis super magnitudine contendat cum ijs qui toto cubito ex æquo illi collati cum excederent. Mentionem faciebat & huiusmodi cuiuspiam, Alebat mulierem quandam ex matronis primarijs, aliãs quidem pulchram & lepidam, corpore autẽ pusillam, & cui multũ de iustæ staturæ mensura deesset, à quodam poëta carminibus celebratam, cum ob alias quidem uirtutes quàm plurimas, tum quod forma esset scitula, & corpore magno & prægrandi. Cuius staturam & longitudinis rectitudinem assentator ille populo conferre non dubitabat. Cæterum, illam laudum illecebris uehementer lætatam esse, quasi mendaci carminis assentatiuncula aliquid exiguo corpusculi modulo accessisset, manumq; gestiendo concussisse. Porro autem poëtam hoc illi crebrius occinisse, cum uideret mulierẽ laudibus uehementer delectari. Donec quispiam ex presentibus admoto ad aurem eius capite dixisset illi, Desine o amice, ne mulierem etiam exurgere facias. Non dissimile quiddam

L V C I A N I

*le quiddam huic, multo tamen magis ridiculum affirma-
 bat fecisse Seleuci uxorem Stratonicen, quæ poëtis obla-
 to talento certamē proposuit, quicumq; maiori arte atq;
 ingenio eius comam laudibus illustrasset. Atqui caput
 habebat turpi deformatum caluitio, cui ne pauci quidem
 capilli inerant. Sed enim cum deformiter calua esset, o-
 mnibus exploratū habentibus, ex diuturno morbo ægro-
 tanti capillos defluxisse, nihilosecus tamen audiebat à
 poëtis execrandis illis assentatoribus hyacinthinos illius
 crines dicentibus, & molles quospiam capillorum glo-
 bos nectentibus, ac apijs nusquam existentem cæsariem
 comparantibus. Itaq; hæc omnia deridebat, unde adu-
 landi materia assentatoribus suppetit. Addebat præterea
 illud non in laudibus tantum usuuenire solere, sed in pi-
 cturis quoq; easdem assentandi & decipiendi occasio-
 nes homines studiose quærere. Gaudent enim, inquit,
 mortales pictoribus, cum primis uero illis, à quibus pau-
 lo formosiores depicti sunt. Esse autem nonnullos, qui
 eiusmodi artificibus iniungerent etiam, ut aut aliquid de-
 formatatis aut magnitudinis naso detraherent, aut oculo-
 rum nigriliem atriozem depingerent, aut aliud quiddam
 quod suæ formæ adiectum concupiuerint. Deinde frau-
 dulenter imponunt alienas imagines coronantibus, quæ
 nullo modo illis respondent similitudine. Hæc atq; eius-
 modi dicere solebat, alia quidem in libello tuo collaudās,
 hoc unum autem minime sufferens, quod illam deabus*

Iunoni atq; Veneri comparaueris . Longe enim ista me
ait, aut potius omnem humanam naturam excedunt . Ce
terum , ego ne illud quidem unquam in uotis habui , ut
priscis heroidibus , nimirum Penelope & Arete & The
ani meam formam conferret , tantum absit ut Deabus o
mnium maximis & præstantissimis comparari postula
rim . Etenim uehementer , inquit , res diuinas horreo
atq; superstitioso animo reuereor . Itaq; periculũ est, ne
ut Cassiopæa eam laudem cupide ac desyderanter affe
ctasse uidear . Atqui Nereidibus hæc tantum formæ præ
stantia opponebatur . Iunonem & Venerem religiose co
luit . Quocirca Luciane, ista te facta recantatione iussit
transscribere, aut ipsas Deas testatura est hæc ipsa se in
uita per te scripta esse . Te autem scire uoluit, quod libel
lo non mediocriter discrucietur ita propalã obambulan
te, ut nunc is à te informatus est, nõ nimium pie neq; san
ctè admodum Deorũ cultum perdocens . Existimabat ue
ro ab omnibus se uisum iri non uulgari peccato obnoxia
am, si sustineret Veneri Cnidie aut Hortensi se dici simi
lem . Quare te eorum quæ libelli tui in extremis à te de
illa prolata sunt , iussit ut submonefacerem , quibus eius
animi moderationem omnis fastus nesciam testatus es ,
quippe quæ super humanã mensuram semet nõ efferreret ,
sed terræ uicina seruata mediocritate uolaret . His ille de
Etis , nunc sui oblitus super ipsum coelum mulierem ex
tollit, Deabus illam assimilãs . Postulat uero à te ne semet
Alexan

L V C I A N I

Alexandro incogitātiorem esse putes, qui, architecto quo
 piam pollicente se Atho totum transformaturum, &
 ad eius simulachrum adcommodaturum, ut totius mor-
 tis vastissima moles regis effigiem obtineret, duas in ma-
 nibus urbes habentem, tam prodigiosis pollicitationibus
 non accessit animo opus architecti uiribus maius esse
 opinatus, hominis temerariam audaciam compescuit,
 non admodum credibiliter Colossorum magnitudinem
 effingendo assequentem. Iussit itaque ut suo loco Atho
 intactum relinqueret, neq; montem ita magnum ad tam
 parui corpusculi similitudinē imminueret. Laudabat au-
 tem Alexandrum animi magnitudinis, dicens, illum sibi
 hoc facto maiorem statuam quā Atho crexisse in homi-
 num animis, apud quos eius rei memoria nunquam esset
 intermoritura. Neq; enī parui aut abiecti erat animi, ho-
 norē adeo amplum atq; inusitatū contemnere. Quin se
 quoq; tuū figmentū laudare aiebat, neq; non imaginū in-
 dustriam admirari, cæterum, similitudine nō agnoscere.
 Quippe nequaquā dignā esse tantis ac talibus, & minime
 harū esse affinē, sed ne aliā quidem mulierē ullam ad eas
 posse aspirare. Itaq; libenter tuos admirandos honores ei
 habitos tibi remittit, teq; orat, ut natiuo ac pprio arche-
 typo suam faciem adumbres, utq; humano more illam
 laudibus illustres, neque pedis modum excedat calceus,
 ne os quoque mihi, inquit, forte illi occurrenti obduret.
 Illud quoq; ut tibi exponerē, mihi in mandatis dedit. Au-
 dio, inquit, multis cōfirmatibus, num aut uerū sit, uobis

uiris explorate compertum, neq; uictoribus Olympicis maiores corpore statuas erigi concessum esse, sed curæ esse Hellenodicis, ut ne unus quidem ueritatem excedat temere, atque exactissime statua expendatur ad athlete certamen & corporis quantitatem. Quocirca tibi uidendum est, inquit, ne inde mentiendi causam sumamus in mensura, ac deinde Hellenodicæ uestram subuertant imaginem. Hæc profecto ab ipsa dicta sunt. Cæterum tu Luciane eam cogitationem suscipe, ut diligenter consideres, quo pacto libellum mutatum aliter exornes, eaq; auferas, ne impietate adductus in Deos flagitiose pecces, ueluti ipsa omnium grauissime ista tulit, ac planè inter legendum inhorrescebat animo, ac Deas ut sibi essent propicie suppliciter præcabatur. Et sanè ignoscendum est, si muliebri quiddam passa est. Atqui si ueritas non diffidenda est, ego mihi ipse tale quiddam dixisse uisus sum. Quippe, initio audiens delictum non animaduerti, oculos in scripta defixos habens. Postea uero quàm illa mihi fecit indicium, incipio & ipse sentire de illis non dissimilia. Ac propemodum consimile quiddam passus sum, quod in ijs quæ intuemur sæpenumero nobis euenit. Contemplantæ enim quippiam in propinquo sub ipsis oculis constitutum, nequaquam accurate peruidere possumus. At si iusto interuallo disiuncti illud intuemur, omnia liquidius comparent obtutui, & quæ bene & quæ secus se habuerint. Iam hanc hominem existentem, Iuno

ni con

L V C I A N I

ni conferre ac Veneri, quid aliud est, quàm præfra-
 ctè eleuare tantarum Dearum existimationem. Siquidē
 in eiusmodi cōparationibus non tam quod modicum est
 collatione crescit & maius fit, quàm quod maius est im-
 minuitur, dum ad id quod uilius fuerat pertrahitur. Ex-
 empli gratia, si duo pariter incederent, alter quidē cor-
 pore prægrandi, alter uero per ætatem admodum exi-
 guo penè humi repens, tandem si æquandi essent, ne al-
 ter alterum longitudine excederet, illud nunquàm breuē
 ore quātumuis semet extēdēte fiet, etiamsi summis pedē
 bus ipse semet arrexerit. At si eadem ipsis longitudinis
 obtinēda est æqualitas, maior ille demittat caput necesse
 est, ac se humiliorē ostendat oportet. Non secus in eius-
 modi accidit imaginibus, neq; enim perinde tantis incre-
 mentis hominis uirtus augetur Deo comparati, quàm
 Dei magnitudo imminuitur, ad id qd' uilius est inæqualē
 ter deriuata. Atq; si quis terrestrium imperitus ad cœ-
 lestia oratione temere raperetur, minorem ille suspicari
 di causam præstaret hominibus, hoc à se impietatis im-
 pulsū factū esse. Sed enim tibi nulla fuit necessitas, tot
 mulierū speciosissimarum pulchritudinibus extantibus,
 hanc tam audacter cum Venere atq; Iunone comparan-
 di. Itaq; uide Luciane, quo pacto hac tam graui inuidia
 te & illam exoneres. Neq; enim ualde hoc moribus tuis
 familiare est, qui re alias quidem ad laudandum facilis
 ac propensus esse consueuisti. At nunc nescio, quo Fato

impulsus tam subito mores mutaris tuos, omnem laudem
 mediocritatem excedendo. Et qui hactenus laudum eras
 parcissimus, nunc in eisdem effundendis omnium ad pares
 intemperantissimus. Sed ne hoc quidem dedecori tibi fo-
 re putato, si orationem iam editam adhibita lima retra-
 hes. Quandoquidem hoc Phidiam quoque fecisse perhi-
 bent, quo tempore apud Heleos Iouem iam absoluerat. Ste-
 tisse enim illum post ianuam, ubi primum opus in lucem
 productum hominibus uisendum ostendisset, subauscul-
 tasseque quid quisque spectantium laudaret aut repre-
 henderet. Ceterum, hic quidem nasum reprehende-
 bat, quasi plus æquo crassiorẽ, alius uero faciem tanquã
 oblongã, tertius aliud quiddã pictori uertebat uitio. De-
 inde, digressis spectatoribus, rursus Phidiã semet conclu-
 dentẽ correxisse, atque ad multorum opinionẽ et iudiciũ
 imaginẽ emendasse. Neque enim mediocre aut contemnẽ-
 dum esse existimabat populi tam numerosi consiliũ, sed
 hoc sibi persuaserat necessario fore, ut multi semper plus
 quã unus peruiderent, tametsi ipse semet Phidiã esse non
 ignorabat. Hęc tibi ab illa uenio adferẽs, quæ et ipse nõ
 possum non probare, ac tibi suadere ut facias, qui et sin-
 gulari familiaritate et beneuolentia tibi coniunctus sim.
 Luc. Hactenus quidẽ ignorauit Polystrate, te tantũ esse
 rhetorẽ. Itaque orationem ita prolixam, accusationẽ ita uer-
 bosam aduersus libellũ meum effudisti, ut nullam paran-
 de apologiæ spem mihi feceris reliquã. Verũ enim uero
 in hoc

L V C I A N I

in hoc forensis iudicij rationem & morem egressi estis, cum primis uero tu, quod lucubrationem meam indicta causa condemnaueris, non assistente illi Patrono. Facillimum aut ut opinor, illud est iuxta Parœmiam, solū currentem uincere. Itaq; nihil mirandum est, si nos cōprehensi simus, neq; aqua nobis effusa, neque respondendi facultate concessa. Quin potius illud omnium est absurdissimum, si uos & accusatoris & iudicis officio iuxta functi estis. Vtrum ergo uis, ut rebus iam senatusconsulto decretis contentus quiescam, an potius iuxta Imæreum poëtam, Palinodiam quandam conscribam? Aut dabitis mihi prouocandi copiam ad aliud iudicium? Po. Sanè per Iouem, dummodo habeas quod probabiliter & iuste ad obiecta respondere possis. Neq; aduersarijs præsentibus, ut tu ais, sed amicis cognoscentibus causam perorabis tuam. Ego uero unà tecū iudicium perperere quoque paratus sum. Luc. At hoc me non mediocriter cōturbat Polystrate, quod illa nō præsentē causa mihi dicenda sit. Etenim hoc longe fuerat præstabilius. Nunc uero mihi iusso uelim uelim necessarium est defensionem aggredi. At si pollicitus fueris te talē mihi fore apud illā internunciū, qualem illius apud me egisti, audebo iactare aleā. Po. Enim uero illius rei gratia bonū habere animū Luciañe, quod me nō malū habiturus sis in defendendo responsorē aut interpretem, si quàm paucissimis dicere conatus fueris, quo facilius memoria comple-

O P V S C V L A

Star singula. Luc. Atqui admodum mihi opus fuerat oratione longissima, ad tam uehementem & acerbam accusationem refellendam. In tuam tamen gratiam quantum potero defensionem decurtabo. Itaq; illi hæc à me annunciauda curabis. Po. Nullo modo Luciane, sed tanquam illa præfente orationem habebis. Deinde ego te apud illam imitabor. Luc. Proinde quando ita tibi uidetur Polystrate, illa præsto est, eaq; prædixit uide licet, quæcunq; tu ab illa mihi annunciaſti. Nobis autem secunda oratio exordienda est. Ec sanè non uerebor hoc tibi palàm facere, quod mihi accidit. Nescio quam mihi trepidationè incuſſeris, ut planè meticuloso sim animo. Et quemadmodum uides, iam totus sudo & horreo, ac tantum non illam uidere uideor, ipsaq; res magnam mihi intecit perturbationem. Attamen incipiam, neq; enim illa iam præfente mihi patet locus effugij. Po. Verùm per Iouem magnam uultu præ se fert beneuolentiam. Viden' ut læta sit atq; alacris, & mansueta animo, quare sumpta audacia animo præfenti orationem aggredere. Luc. Ego te foeminarum præstantissima mirifice, ut ais, & præter modum laudatam, non uideo quo tanto præconio tuas uirtutes extulerim, quanto te ipsa nobilitaris encomio, cum Deorum cultum ita in magnis ponere soleas. Hoc enim fermè omnibus quæ à me dicta sunt maius est atq; excellentius. Et præcor, ut benigne mihi des ueniam, quod neq; hac ascripta imagine te honestarim,
quæ oba

que obſtante ignorantia nunquam mihi in mentem ue-
 nit. Neq; enim aliam ante hanc depinxiffem cuius, non
 ut hæc adiuncta aliquo modo reliquas excelleret, ſed mi-
 hi multo minus dixiſſe uideor, quam rei dignitas exige-
 bat. Igitur conſydera, quantum à me ſolidæ laudis teſti-
 monium prætermiſſum ſit, quanta ſignificatio ad facien-
 dum iudicium uitæ optimæ & mentis probatiſſimæ ne-
 glecta. Nam quibuſcunq; moris eſt Deorum immortalium
 numina non negligenter colere, illi quoq; in huma-
 nis actiõibus optimi cenſendi ſunt. Itaq; ſi omnis oratio
 retexta de integro mihi exornanda foret, & imago emẽ-
 danda, nihil eſſet quod perperam adimere auderẽ, illud
 uero eſſem additurus, tanquam totius corporis caput
 atq; ſaſtigiũ. Magnas ergo me tibi gratias debere hoc
 nomine non diffitebor. Siquidem ego cum animi tui mo-
 derationem laudaſſem, & quod nihil procacitatis aut in-
 ſolentiæ aut faſtus tanta tibi conciliaſſet rerum magni-
 tudo, his tu in oratione mea reprehendiſti, ueram laudan-
 di rationem compleuiſti. Quippe tales laudationes non
 auide arripere, ſed hiſce auditis rubore affici, eaſq; ma-
 iores eſſe teſtari quam ut tuæ mediocritati conueniant,
 moderati & popularis animi eſt iudicium. At tu quan-
 to impenſius hoc erga laudes affecta es animo, tanto te
 digniorem eſſe oſtendiſti, quæ immodicis laudibus certa-
 tim celebreris. Ac penè tibi res iuxta Diogenis cecidit
 ſententiam. Qui interrogante quopiam, quo pacto quis

O P V S C V L A

gloriam potissimum consequi posset, si gloriam, inquit, contempserit. Dicerem, nimirum et ipse interrogante me quopiam, qui nam laude digni essent maxime, quotquot laudari grauate ferunt. At hæc aliena sunt et præ senti instituto parum respondentia. Cæterum, de quo mihi respondendi cura incumbit, illud est, quod Veneri Cnide atque ei quæ in hortis est, adhæc Iunoni et Mineruæ formam tuam effingens comparauerim. Hæc inquam tibi omnem modum excedere, et ultra pedem uisa sunt. Ad hæc iam mea delabatur oratio. Et sanè uetus uerbum est poetarum atque pictores esse liberos. Ego uero laudantes maiori libertate dignos esse censeo, tametsi humi aut gressim incedant, quemadmodum nos, nec ulla uersiculorum inferantur magniloquentia. Est enim laus res quedam libera, cuius licentia nullis mensuræ aut magnitudinis aut breuitatis legibus astricta est. Sed in hoc solo præ omnibus elaborat, ut admirandum ut oim amore dignum declaret eum quem laudauerit. At ego hac uia non incedam, ne imprudens ductu imperitiæ hoc tibi facere uidear. Illud autem puto tibi non obscurum esse, eiusmodi nobis esse laudatuarum orationum occasiones, quemadmodum oporteat laudantem uti ad demonstrandum comparationibus, imaginibus atque similitudinibus. Et ferme summa in hoc sita est recte aliquid adumbrandi et effingendi, quod ita optime iudicari potest. Non, si quis quiddam cum similibus composuerit, neque si cum eo quod uilius est
 illud

illud cōparauerit, sed si id quod effertur, laudibus quā
 poterit effusissime ad excellentioris archetypum extu-
 lerit. Exempli gratia, si quis canem laudaturus, eus-
 dem dixerit uulpe maiorem esse, aut fele, nunquid ille
 laudandi rationem tibi callere uidebitur? non utiq; dixe-
 ris. Sed neque, quanquā lupo illum æqualem esse di-
 xerit, admodum laudauit magnifice. Sed ubi tandem ue-
 ra laus absoluitur? si canis leoni similis esse perhibetur
 & magnitudine & membrorum robore. Veluti Orio-
 nis canem laudans poëta Leonicidam illum esse affirma-
 uit. Et hæc perfecta laus canis est. Rursus sicui Milonē
 Crotoniantem, aut Glaucum illum ex Carysto, aut Po-
 lydamātem laudare foret animus, ac tandē unumquenq;
 illorum muliere robustiorem fuisse perhiberet, nonne
 iure optimo ob laudis uacordem stultitiā deridendus es-
 set, quem si unius uiri fortitudinē excessisse dixisset, neq;
 tamen hoc ad cumulatam laudem suffecisset. At quibus
 laudibus ille eminentis ingenij poëta Glaucum extulit,
 neq; Pollucem robustissimum cum eo ex aduerso manus
 ausurum conserere, neq; ferreum & animosum Alcume-
 næ filium, uides cuiusmodi illum Dijs cōparauit? Quin
 potius ipsis imaginibus illum quā uerissime expressit.
 Et neq; Glaucus ipse indignanter tulit Deis inter athle-
 tas primarijs collatus celebrari, neque illi ulti sunt aut
 Glaucū aut poëtam, quasi impie & contumeliose in De-
 os circa laudes agentem, sed utriq; in magna fuerūt glo-

O P V S C V L A

ria, & apud græcos honore & gratia floruerunt, alter
quidem ob præcipuū inusitati roboris specimen, nempe
Glaucus, poëta uero cum propter alia, tum in primis
propter doctissimi carminis editionem. Itaq; ne mirandū
tibi ueniat, si & ego assimilare uolens, quod laudanti
pernecessarium est, exemplo altiori usus sim, oratione il
lud subiiciente. Postea uero quā in assentationis mē
tionem incidisti, cōfirmans te homines assentatione gra
tiam eblandientes habere odio, laudo te, equidem nec
aliter fieri conueniebat. Sed enim ego tibi & laudantis
opus & adulatoris dementientem superiectionem discer
nere & definire uolo. Itaq; assentator quæcunq; sui com
pendij gratia laudat, nulla ueritatis ratione habita, ea o
mnia immodicis laudibus extollenda esse existimat. Im
pudenter autem mentiendo plura addit de suo, adeo ut
non uereatur Thersiten quoq; forma turpissimum ipso
Achille pulchriorem esse ostendere. Ac Nestorē inter o
mnes eos quotquot ad Ilium pugnaturi uenerant natu es
se minimū. Persanctē quoq; deieraret Cræsi filium acu
tiori auditu esse præditū Melampode. Præterea Iphnea
acutius cernere quā Lyncea, dummodo spes aliqua cō
sequendi lucri ob mendacium adpareat. Porro autem
laudator, nequaquam mentitur, aut addere solet aliquid
quod in totum in laudato non compareat. Sed ea quibus
natura præditus est bonis, tametsi non admodum ma
gna sint, extollit, ac maiora cumulatioraq; esse osten
dit. Nec

dit. Nec dubitaret dicere, equum laudare uolens, natura leuem (ut ea scimus esse animantia) & cursu ualens tem, ille per intactae segetis uel summa uolaret Gramina, nec teneras cursu laesisset aristas. Rursus non formidaret dicere uelocipedum cursus equorum. Praeterea si domus elegans et sumptuosissime exornata illi laudibus illustranda foret, nihil haesitabundus diceret. Talis & intus erat magni Iouis aula suprema. Ad hunc uersiculum assentator etiam subulci scrophipasci sordidissimo tugurio accommodare auderet, si qua modo muneris à Sybota recipiendi spes reluceret. Veluti Cynethus ille Demetrii Poliorcetae assentator, cum iam omnes assentandi rationes & uias sua parasitatione consumptas cerneret, laudare solitus est Demetrium, quem frequens tussis molestissime infestabat, quod dulciter atque modulate tussiendo sonaret. Non solum autem hoc discrimine uterque ab altero internosci potest, quod ij qui ad assentationem eruditi sunt non uereantur ad gratiam laudatorum inuerecunde mereri. Laudatores uero corporis animique dotes plus iusto extollere, sed & in hoc non mediocri interuallo inter se discrepant, quod assentatores ubicunque poterint, immodicis utuntur Hyperbolis. Porro autem encomiastae in hisce utendis moderationem magistram sequuntur, ac intra certos fines se cohibent. Haec sane per pauca ex infinitis adduxi adulatoris & ueri laudatoris signa atque discrimina, ne omnes quotquot aliorum concinnandis stas

dent præconijs innocenter in suspensionem à te rapiantur, sed diligenter discernas, atque utrunq; proprio pede ac modulo metiaris. Age itaq; si uidetur, & ea quæ à me dicta sunt ad utriusq; canonem expende, ut cognoscas num rectius huic an illi sim conferendus. Siquidem ego si inamabilis atq; odiosæ formæ cascam quandam Cnido simulachro cõparassem, merito præstygioris uituperationem apud te incurrerem, ipsoq; Cynetho adu-
 lantior esse iustissime existimarer. Sin uero, eam quam omnes eiusmodi esse non ignoramus, non erit mihi uehementer uitio uertenda ista audacia. At dices fortasse, aut potius iam dixisti, quod ad pulchritudinem laudandam attinet, tibi concessum sit. Sed enim conueniebat laudem nulli inuidiæ obnoxiam facere, neq; Deabus immortalibus hominem me existentem comparare. Ego uero, eò enim adducor, ut uerum reticere non possim, te o præstans animi mulier, nequaquam Deabus comparauit, sed eximiorum artificum monumentis atq; operibus ex lapide aut ære aut ebore confectis. Iam ea quæ hominum elaborantur industria, hominibus assimilare, impium esse non arbitror. Nisi forte tu Mineruam esse suspicata sis, simulachrum illud, cuius author atque opifex extitit Phidias, aut hoc cœlestem Venerem, quod in Cnido non ita pridem penicillo & coloribus adumbratum fabricauit Praxiteles. At uide, ne absurdum sit, talem de Deabus opinionem animo concipere, quorum ueras imagines nulla

nes nulla, ut ego arbitror, humana industria aut imitatio potest assequi. Quod si etiam maxime illis te assimilarem, non meum hoc erat inuentum. Neque ego primus hanc laudandi uiam inueni aut aperui, sed Poëe sane multi & eximij, cum primis uero Homerus conciuis tuus, quem etiam nunc ab inferis excitabo, ut suo metueatur patrocinio: neque periculum est, ne & ipse unam mecum capiatur. Itaque ipsum interrogabo, aut potius te illius loco, etenim crebra lectione monumenta ab illo multis uigilijs elaborata, percurris, quod præclare facis, quid tibi illud uideatur, ubi de captiua Briseide sic loquitur, quod aureæ Veneri similis Patroclum occisum defleuerit. Deinde paulo post, quasi parum esset illam Veneri formositatis elegantia parem esse, addit, ita inquit, Sic itaque est mulier lacrymans effata Deabus consimilis. Hæc ergo quoties dixerit, num propterea illum odio prosequeris, ac librum è manibus proijcis, aut potius illi eam in laudando libertatem permittis? Atqui, etsi tu illi eandem non permiseris, tamen tanta seculorum series atque uetustas illi concessit. Neque unquam inuentus est, qui hoc in eo malitiose reprehenderit, neque illi qui eius imaginem flagellare ausus est, neque qui uersiculos nothos atque supposititios censoria uirgula aut obeliscis notare aggressus est. Iam, si illi permissum est mulierem barbaram insuper et plorantem aureæ Veneri comparare, ego ut pulchritudinem taceam, propterea quod non suf

Iliad.
T.

Iliad.
B.

fers coram laudari, non comparem Deorum imaginibus mulierem letam & hilarem, & cum plurimum ridentem suavissime? Quod homines cum Dijs comune habent. In Agamennone uero laudando, uide quantum Deorum existimationi parserit, & quam undiq; ad concinnitatem imagines sumptas à Dijs exprompserit, quæ & oculis & capite Ioui simile esse perhibet. Porro Marti cinctura, pectore autem Neptuno, diuidens hominẽ penè membratim ad tantorum Deorum imagines collatum. Et rursus hunc homicidæ Marti similem esse ait, ac alium alio Deo conferens. Deiformem Phryga illum Priami filium quoties esse ostendit. Sæpenumero Deo similem Pelidam pronunciat. At rursus ad muliebria exempla regrediar, haud dubie enim illum alicubi dicentem audisti. Hæc pulchræ est similis Veneri simul atq; Dianæ. Non solum autem ipsos homines Dijs componit, uerum Euphorbi quoq; comam assimilauit Gratijs, & hanc sanguine madentem & puluere deturpatam. In summa, earum rerum tanta est apud Homerum copia, ut nulla sit pars poëseos, quæ non diuinis comparationibus exornata sit. Itaq; aut hæc ueluti perperam scripta expungantur, aut mihi similia audendi libertas non intercludatur. Tanta uero est in similitudinibus & comparationibus adducendis licentia, ut Homerus etiam Deas ipsas non dubitarit laudare ab inferioribus. Nam Iunonis oculos bouinis comparauit. Alius autem quispian Veneris palpebras

L V C I A N I .

Palpebras composuit uiolis . Nam auroram rhododacty-
 lum quis ignorat, uel ex ijs qui minimū operæ in exoluē-
 do Homero ponunt . Atqui quod ad formam attinet, planē
 tēperanter & moderate mihi factū uidetur, si quis Deo
 similis esse perhibetur . Verum, quo numero illi compre-
 hendēdi sunt, qui Deorū compellationes imitati sunt, ac
 Dionysij, et Hephæstiones, & Neptuni, & Mercuriales
 nominati sunt . Fuit quædam Latonæ Euagoræ Cypri-
 rum regis uxor, nec tamen Dea indignata est, quamuis
 illam in lapidē, quemadmodū Nioben potuisset, conuer-
 tere . Vt silentio præteream Aegyptios, qui tametsi ex
 omnibus gentibus Deos habeant infelicissimos, diuinis
 tamen nominibus ad satietatem usq; utuntur . Penē itaq;
 plurima pars è coelo illis pertracta est . Quare nihil est
 quod ob laudem hanc ulla animi consternatione pertur-
 bata sit, ultionem aut supplicium à superis metuens . Nā
 si quid in eo libello aduersus Deos peccatum est, tu extra
 noxiam es, nisi putes & in auditione culpam quandam
 esse . De me uero Deorum ultio sumptura est suppliciū,
 posteaquàm ante me Homerum & alios poëtas irati su-
 peri ulsi fuerunt . At nondum philosophorum omnium
 principem punierunt, qui hominem Dei simulachrum
 esse testatus est . Multa adhuc ad te dicenda supersunt,
 attamen huius Polystrati gratia dicēdi finē faciā, ut dicta
 nostra facilis memoria repetita tibi referre possit . Po-
 Haud scio Luciane, num hoc mihi amplius promptum

factu sit, tam enim uerbose ista proloquutus es, ac ultra effusa aquæ spaciū. Attamē quoquo modo meminisse conabor. Et quemadmodum uides, iam ista ad illam deferre studeo obstructis auribus, ne qua pars elapsa orationis seriem mihi confundet, ac ego deinde à spectatoribus explosus ronchis & sibilis illudar. Luc. Istud sanè tibi curæ erit Polystrate, ut quàm optime respondeas. Cæterum, ego quoniam semel tibi fabulam desaltandam tradidi, in præsens quidem excedam è medio. Proclama-
tis autem iudicium calculis, iterum præsto ero, uisurus quem nam finem hoc certamen habiturum sit.

ORNATISSI

MO, IURIS VTRIVSQUE
DOCTORI, CHRISTOPHO

ro Gugelio, Vincentius Ob-

sopæus Sa-

lutem.

Permulti sunt hoc tempore, Christophore omnibus modis ornatis, qui imminentem literarum ruinam conqueruntur, quòd timeant, ne inerudita & inculta Barbaries apud Germanos iterum pristinam recuperet tyrannidem, uidentes eas literas quibus ad humanitatem informantur pueri, apud omnes homines in tanto esse cõtemptu.

temptu. iam illorum querela, quanquã nihil habeat ini-
 quitatis, sed merito censetur æquissima, multo tamen iu-
 stius mihi facere uiderentur literarum interitum conque-
 rentes, si studiosorum sortem deplorarent, qui spretas li-
 teras hoc misero & fatali seculo secuti sunt. Quid enim
 incommoditatis accipiunt literæ, quæ, quamlibet etiam
 apud nostrates neglectæ & contemptæ fuerint, apud
 alios tamen apud quos natæ sunt, suam dignitatẽ & gra-
 tiam obtinent, neq; non existimationem & cultum &
 auctoritatem conseruant. Præterea quæ omnibus modis
 spretæ à barbaris, non tamen sitiunt, non esuriunt, non
 algent, non sudant, non exulant, non ridentur, non
 ærumnose peregrinantur, in summa non egent ulla labo-
 rantes inopia. Contra secus se habet studiosorum condi-
 tio, qui elegãtiores Musas id ætatis potissimũ sibi coles-
 das proposuerunt, quas cum hac spe non æstimandis la-
 boribus, uigilijs, fame, siti, algore, æstu, breuiter,
 infinitis miserijs sectati sint in hoc, ut aliquem dignum
 tantis sudoribus fructum perciperent, non aliud tamen
 reportant quàm egestatis & miseriæ præmium: adeo ut
 nihil aliud prioribus miserijs quas perdiscendis literis ex-
 hauserunt, quàm miseriam quæsisse uideantur. Non de
 omnibus dico (sunt enim qui ad aliquã ingenij gloriã per-
 uenerũt, quibus nõ desunt sui Meccœnates) neq; de his qui
 lucrosas artes secuti sunt, ut est medicina & iuris prudẽ-
 tia, sed de mei similibus illis (dabũt. n. fortasse inter medio

eriter eruditos nobis locum maleuoli (quorum numero
 sus grex est, qui literis humanioribus per omnem etate
 seruiuerunt . Quorum uirtutibus statim initio res angu-
 sta domi sedulo obstitit, Quorum studia nullius unquam
 munificentia & liberalitas prouehere dignata est, Quae
 literas per summam inopiam semper sectati sunt, nec eisdem
 pro ut decebat quiete & tranquille operam nauare po-
 tuerunt, nec eo proficisci, ubi bonorum praceptorum
 fuisset copia, nimirum reclamante indigentia, & tamen
 illas nulla egestate, nulla duritia & rerum acerbitate ab-
 sterriti, si non summa cum laude & celebri industria te-
 stimonio, diligentia tamen & sedulitate magna colue-
 runt . Hos inquam ego miseros dico & sentio, & horum
 sortem potius deplorandam esse censeo, quam literarum
 interitum conquerendum . Neque enim mirandum est, si
 apud Germanos male tractantur literae, ubi peregrinae
 sunt, sed studiosorum conditio dolenda uenit, quibus, cum
 nihil subsidij domi relictum sit, & iam meliorem aetatis
 partem in sectandis literis contriuerunt, quam longe me-
 lius alicui manuario artificio perdiscendo locassent, nec
 in studijs humanioribus quicquam spei aut praesidij repo-
 situm est . Quid enim nobis hoc tempore aut opis aut
 spei possint afferre infelices literae, quibus tanquam ha-
 rum turbarum, quae iam totum orbem sectis, factionibus,
 caede & sanguine compleuerunt, authoribus & prin-
 cipes & Episcopi iuxta infensi sunt . Nam ex his omnem
 heresim

heresim & errorem fluxisse arbitrantur. Sed harum
 precium qui possit uulgus internoscere, quod iam ex li-
 bellis qui uernacula lingua quotidie conscribuntur, se om-
 nia abunde intelligere & sapere posse sperat, putatq;
 omnes alias linguarum & disciplinarum cognitiones es-
 se superuacuas. Iam quotusquisque e uulgo paupertate
 nostra non offenditur & deterretur, quo minus suos li-
 beros literis imbuendos curet, cui lucrum potius ex mer-
 catura aut alia re questuosa sectandum uidetur, quam
 in foecunda literarum studia excolenda. Debemus uero
 istam calamitatem literariam nonnullis importunis cotiona-
 toribus nostris, qui cum nunquam satis petulanter religiosorum
 ordinem insectari potuerant, in tantum odium literas pertraxe-
 runt. Vulgi enim animi illorum maledicentia aduersus reli-
 giosos exulcerati, non tantum quicquid usquam fuit mona-
 chorum aut sacerdotum & Episcoporum detestari ceperunt,
 sed omne illud quicquid usquam ad religiosos pertinere aut
 aliqua similitudine illis respondere uidebatur odio prose-
 cuti sunt, ut sunt omnes literarum studiosi, atque adeo ipsae
 quoque literae. Inde scholae collabi, & gymnasia studioso-
 rum infrequentia frigere ceperunt, donec ad istam cla-
 dem res literaria deducta est. Hanc ergo quoties animo
 mecum repeto, repeto autem saepe quotidie, toties de relinquendis
 & repudiandis literis mecum consilium in eo, neque
 non sortem meam commiseror & indoleo, et meam amem-
 tiam indignanti animo condemno, qui non paternas ar-

O P V S C V L A

tes potius, quas iuuenis multo tempore sectari ceperam,
 persecutus sum, ac potius ollas & focum & fumosam cu-
 linam, sed plenam, sed copioso commeatu abundantem
 sed pinguem, quid multis moror? omnibus instructam
 lautitijs & refertam cupedijs coluerim, quam Musas illas
 egenas, miseras, nudas, macras, steriles & famelicas.
 Sed non credebam tunc quod ex tanta copia in tantam
 famem et inopi in memet imprudenter essem præcipita-
 turus, uel prædicente patre non eandem $\tau\omicron\lambda\upsilon\sigma\tau\acute{\iota}\alpha\upsilon$
 & $\tau\omicron\lambda\upsilon\pi\sigma\acute{\iota}\alpha\upsilon$ literas mihi fore administraturas, quã
 tam hæcenus mihi focus suppeditasset. Sed nunc quid
 mihi faciendum suades, Christophore chariss. nam ego
 omnis consilij ut rei egens & expers sum, regrediar ne
 à desertis literis ad olim nõ prudenter deserta culinariæ
 studia? Atqui uereor ne ad eluenda uasa, & ollas atq; pa-
 tellas defricandas à magistro meo compellar, si id fecero,
 quod mihi tanto natu inter condiscipulos erit dedecori.
 Neq; ad instruenda obsonia & cupedias concinnandas
 rudis admittor. Sunt enim nostræ quoq; disciplinæ cer-
 ta quædam tempora, & artis atq; honorum gradus, ad
 quos non statim admittitur quilibet, quanquam grandis
 natu existat, nisi in minoribus culinæ officijs aliquandiu
 uersatus & detritus fuerit, ac cibis quibusdam uilioribus
 coquendis gustandi palatum sibi multo usu parauerit,
 & condiendi rationem aliquantisper didicerit. Cæterũ,
 mihi prima illa $\tau\omicron\upsilon\upsilon\ \acute{\omicron}\ \tau\omicron\delta\iota\acute{\omicron}\nu\ \nu$ progymnasmata ma-
 gna ex

LUCIANI

parte exciderunt, ita ut de integro mihi exordienda forent rudimenta culinaria. An uero potius colam & persequar cepta literarū studia, et memet spe fortunæ securioris erigam & consoler, fore ut aliquando mihi contingat felix otium, quod porro colendis Musis multa quiete & tranquillitate uitæ impertire queam? Facio id equidem sedulo, & me subinde consolor cum multa doctissimorum authorum lectione, tum argumentis quibusdam propositis, ut animum à querelis auocem, repugnans quantum possum dolori mœrentis animi, sed curæ subinde recursant pectus remordentes, & omnem leuationem consolatoriam sua importunitate mihi subuertunt funditus, quamlibet crebro hosce mecum cantillem uersiculos.

Mente quid mœsta miser Obsopœe

Luctibus temet crucians acerbis

Dura deploras inopis subinde

Tempora uitæ?

Nulla lugendo mala fors leuatur,

Sed dolor saltem lachrymis nouatur:

Cruda ceu tantum nimio grauantur

Vulnera tactu.

Ergo quid luctu iuuat inquieto

Pectoris sensus onerare muti?

Ferre fortunam simul ac dolenti

Corde negatam?

Y 2

O P V S C V L A

Colligas mentem lachrymis remotis,
Et tibi quantum tulerit bonorum
Cerne paupertas uacuo molestis
Pectore curis.

Non opes magnas dedit, at salubre
Viribus corpus tribuit paratis:
Ingeni dotes neq; respuestas
Præstitit illa.

Non dedit stirpem generis uetusti,
At tibi castum genus & pudicum
Et pios certe dedit ex honesta
Stirpe parentes.

Illam non ædes tribuit superbas,
At casam parvam dedit incolendam
Quam tegit passim uiridi coactum
Cessante culmen.

Iusta paupertas bene sub quietis
Incolit tectis humiles penates:
Urbium luxus simul ac malarum
Nescia fraudum.

Non fori lites terit, aut tumultus
Martios horret, pelagi procellas
Nescit, & nunquam metuit malignos
Nuda latrones.

Mobilem sortis uolucris fauorem
Illam nequaquam sequitur, sed intra
Spem

L V C I A N I

Spem bonam casto placidos adorat
Pectore Diuos.

Tanta congestis opibus negata
Est quies, curæ comitantur aurum,
Dum uices rerum metuit caducas
Sortis iniquæ.

Diuitum impensis operosa magnis
Sæpe uesanae quatiunt procellæ
Tecta, quæ demum misera dederunt
Clade ruinam.

Cerne quot poenæ crucient auaros,
Qui metus uexent animos habentum
Quanta cunctorum teneat nefanda
Vota Cupido.

Cerne quod Diti subeunda semper
Sunt mari & terra pariter pericla:
Quot graues casus misero ferendi,
Quotq; labores.

At nec extractis opibus timoris
Ille securus fruitur, sed acri
Angitur cura locuples egeno
Fœdius Iro.

Incubat nummis uigilans, nec unquam
Dulciter clausis oculis quiescit
Fessa reclinans placido soluta
Lumina somno.

OPUSCULA

Conterit uitam miseram parandis
 Sedulo numis, neq; dulci quicquam
 Sentiens uiuus sitit in profundis

Tantalus undis.

Mortuus saltem beat hic nepotes
 Gratias cuius modicas referre
 Assolent, tardam citius dolentes

Funeris horam.

Hæc tibi semper ueterum libelli
 Quos teris gratos neq; non latinos
 Suggestunt, ergo quid opes dolebis

Stulte negatas?

Diues est nemo nisi cuius ardens
 Iam sibi rerum posuit Cupido
 Et modum & finem satiata quo con-

Tenta quiescat.

Eiusmodi argumētis ego me quotidie recreo atq; exerceo
 ne totū me dedā ægritudini, sed parū proficio, recursant
 enim, ut dixi, curæ agminatim, animū mihi et oēm ratio
 nē confundētes. Auget hæc poëta ille græcus uersiculis
 suis multo elegātoribus, quas mihi etiā inuito insusurrat

ὦ χρυσέ, δεξιῶμα κάλλιπον βροτῶν
 ὥς οὔτε μήτηρ ἠδονὰς τοιάσδ' ἔχει
 οὐ παῖδες ἐν δόμοισιν, οὐ φίλθ' πατῆρ
 οἶα σὺ, χ' οἷσέ σώμασιν, κεκτῆμενοι.
 εἰ δ' ἠκύπρις τοιούτην ὀφθαλμοῖσ' ὄρῃ

ὁυ δαυμ' ἔρωτας μὲν οὖν αὐτὸν ἔχειν:

Et ille, Nil habet infœlix paupertas durius in se, quàm quod ridiculos homines facit. Et si qui sunt alij qui me legentem uarie solent adficere. Ex quibus omnibus paupertas mihi non secus quàm illi amanti iuueni onus uideatur esse & miserum & graue, quo maxime grauantur hac tempestate omnes quicumq; literarum studiosi sunt. Iam ut tam odioso oneri, quo ferendo iam plus satis defessus sum, humeros meos subtraham, consilio peropus est. Cæterũ de deserendis literis & amplectenda iterum coquinaria, cõsiliũ quod primo proposueram repudiabo, mellitiores enim mihi sunt literæ & gratiores quam uis ieiunæ, quàm ut eas possim deserere. Et culinaria est operosior, quàm ut hominẽ pigrum possit ferre. Ad quã igitur artem te cõferes, queris, aut quo factores tuas lauitiores facere decreuisti? Num Καλαντιοτόμῃ artẽ decreuisti persequi, neq; enim hac alia est ad quæstũ cõpeditiosior? Apage, sectabor literas, ut antea, sed his aliã artem subsidiariã adiungã, cuius perdiscendæ author mihi Lucianus extitit, sed ad quã potissimũ nũc me impellit et inuitat per sua uita hoim. Quæ tandẽ illa est, inquis? Parasitica. Ergo tã turpi & sordido quæstui uacabis? Non me hercle istuc dices Christophore chariß. si Luciani sententiã de Parasitica perspexeris & didiceris, uerũ hanc & philosophia & rhetorica longe præstantiorẽ iudicabis. Quanq̃ uero Lucianus tibi uideri possit in argumẽto

ἀδξω καὶ ἀτόω exercendi ingenij gratia lusisse,
 quod ueteres Sophistas facere solitas esse scribit Gellius,
 ut ostenderet nihil esse tam incredibile, quod non dicen-
 do fiat probabile, & nihil esse tam horridum, tam incul-
 tum, quod non splendescat oratione & tanquam excola-
 tur, teste Cicerone, satis tamen me persuasit parasiticam
 artem esse non inhonestam & incommodam, si quis ea
 recte uti nouerit. Ad hanc itaq; animum adplicare stat
 sentētia, et quamuis Lucianus, huius artis usum hoc in di-
 alogo non doceat, sed tantum probet artem esse parasi-
 cam, contentus tamen ero interim Terentiani Gnatho-
 nis in hac exercenda esse discipulus, ut quicquid dixerint
 homines laudem, & si quid negarint negem, & illis ul-
 tro arrideam. Deniq; ut egomet mihi imperem omnia
 assentari, quando hic quæstus nunc est longe uberrimus.
 Donec etiam multo usu abstrusiora huius artis mysteria
 cognoscā. Nemo iam ueritatis amplius est patiens, quia
 acerba auditu est. Deponam itaq; omnem illam priorem
 cui assueueram libertatem, ac præter Genium meum o-
 mnibus Euge illud dulcisonum occinam, et illud dicti pul-
 chre. Præterea facete, lepide, laute, nunquam uidi me-
 lius. Breuiter, ut homo erit, ita morem geram, ita me ad
 eius mores adtemperabo. Cæterum, ne tu subitam mo-
 rum mutationem mihi uertas uitio, eum Luciani dialo-
 gum, quem de Parasitica scriptum reliquit, iam à me la-
 tinum factum, & sub nominis tui ornatissimi auspicijs
 editum

L V C I A N I

editum, ad te transmitto, tantum in hoc, ut uideas, quàm
 prudenti consilio nunc demum mores mutandos censue-
 rim. Si temporis seruiendum est, quod sapientissimus Ci-
 cero non semel adprobare uidetur, etiam uita mutanda
 est, & illud quod alioqui uituperaturus eras, laudandū.
 Age itaq; experiar quid possim blande dicendo, & gra-
 thonice assentando. Faxit uero sancta saturitas, ut mihi
 pulchre cedat parasitatio. Adiecimus parasito & aliū
 Luciani dialogum superiori anno à nobis uersum & edi-
 tum, nempe Hermotimum, sed nunc à plerisq; erratis
 & mendis inter uertendum et excudendum non animad-
 uersis purgatum & expolitum. Hunc quanquàm prius
 tibi dedicauerimus, tamen nunc quoq; adfero, ut nouū,
 ut planè e coquorum numero me esse intelligeres, quibus
 hunc morem esse non ignoras, pridianas carniū reli-
 quias nouo subinde obductas & emendatas iure uel sor-
 bitio, hospitibus pro recenter elixis obtrudere. De sordi-
 dis coquis loquor, cuiusmodi passim sunt in urbibus pub-
 lice quæstui seruentes, non de his qui in culinis uersan-
 tur principum aut aliorum procerum, ubi id genus ex-
 ercēdis sordibus locus nō relinquitur. Verum, ut ob istū
 morem coqui non eijciuntur oppido, quod famelico uul-
 go illorum opera seruiat (neq; ieiunus stomachus teme-
 re contemnit uulgaria) age & hunc dialogum, tametsi
 nauseam tibi ut bis recocta crambe mouere possit, tamē
 pro lectione uulgi (si quis tamen hæc quoque si quis ca-

ptus amore leget) unã cum reliquis iam nouiter à me elu-
cubratis iterum inuulgatum suscipe. Et si propter ar-
gumentum elegantiam prima lectione nonnihil tuo arrisit
iudicio, spero eundem iam diligentius exornatum etiam
denuo arrisurum. κατὰ τὴν ἐν σοφῶν πλάτωνα,
κόρος οὐδεὶς τῶν καλῶν. Vale feliciter Christopho-
re ornatissime, et nos quod facis ama. Ex Norimberga
Mense Marcio. Anno à Christo nato. M. D. XXVIII.

L V C I A N I

DIALOGVS, DE PARASITO,

uel quod ars sit Parasitica, Vin-

centio Obsopæo inter

prete.

Quid tandem in caussa est Simo, quod cum alij ho-
mines, siue serui sint, siue ingenui, quisq; artem
quandam calleat, qua cum sibi ipsi tamen alijs
sunt utiles. Tu uero quantũ ego perspicio, nulli rei aut
negotio intentus es, unde aut tu aliquem fructum cape-
res, aut alteri benigne impertiẽdo adiumento esse possis.
Para. Quid hæc tua sibi uult interrogatio ò Tychiade,
nondũ enim capio, proinde planius ac manifestius me in-
terrogato. Ty. Est ne aliqua ars, cuius tu sciens et
peritus es, uidelicet Musicæ? Para. Non per Iouem.
Ty. Quid autẽ, medicinæ? Para. Ne illius quidem.
Ty. Atqui

Ty. Atqui geometriæ? Para. Nequaquam. Ty.
 Quid autem rhetoriæ? Nā à philosophiæ studio usq; adeo
 abhorres, quantum ipsius uitij contagium à philosophia
 alienum est. Para. Atq; etiā si fieri potest, adde quid
 dem amplius. Proinde ne animū inducas hoc te mihi igno-
 ranti exprobrare. Fateor enim me ignauū esse, atq; etiā
 tua opinione longe peiorem. Ty. Sanè, sed hasce for-
 tasse artes propter illarum magnitudinem atq; difficulta-
 tem non perdidicisti. At ex popularibus illis quam tandē
 tenes, num architectonicam aut sutrinā? Neq; enim ea
 est rerum tuarum conditio, ut non talis alicuius artis ege-
 as adminiculo. Para. Recte dicis o Tychiade, neque
 enim ullā illarū calleo. Ty. Quam igitur aliā? Para.
 Quam? Profecto, ut mea est opinio, generosam, quam
 et te si pernoueris laudaturum planè existimo. Eandem
 uero opere atq; re ipsa per pulchre obire posse me dico,
 tametsi illam oratione explicare mihi non perinde prom-
 ptum sit. Ty. Quam tandē dicis? Para. Nondū mi-
 hi uideor super illa orationes satis studiose exercuisse.
 Quod autem unius alicuius artis nō rudis sim, hoc planè iā
 nosse potes. Quare nihil est quod hoc nomine mihi sies
 infensor. Quamcunq; aut teneam, alio tempore audies.
 Ty. Verū ego oīs moræ impatiēs sum. Para. Fortasse
 si audires, inopinata tibi ars mea uideretur. Ty. Atqui
 ppter hoc ipsum tātō impēsius scire laboro. Pa. Alio tē-
 pore tibi exponetur o Tychiade. Ty. Nequaquā, sed iam

O P V S C V L A

quamcunq; tandem pernosti exponito, nisi adeo te pu-
 deat. Para. Parasiticam Ty. Et quis ita uesani
 atq; dementis est animi, o Simo, qui hanc artem esse præ-
 dicet. Para. Ego. Si uero ob hoc ipsum, quod aliam
 artem non teneam, tibi insanire uideor, huius ipsius causæ
 sam mihi putato fuisse insaniam, meq; iam durius incre-
 pandi finem facito. Aiunt enim hanc Deam cum aliis
 difficilem esse habentibus, tum quod delinquentes erra-
 torum excusare soleat, quasi horum omnium magistram
 atque authorem culpam uniuersam in se transferentem.
 Ty. Ergo Simo Parasitica ars est? Para. Sanè ars,
 atq; ego illius author & inuentor sum. Ty. Proin-
 de tu Parasitus es? Para. Tu quidem Tychiade pro-
 bro me afficis. Ty. Atqui non erubescis, te ipse Para-
 situm compellando. Para. Sanè uero, puderet enim
 me, nisi dicerem. Ty. Atq; per Iouem, si tibi noto-
 res esse uelimus erga alios te ignorantes, quod tibi no-
 men esse testabimur? num Parasitum te esse affirmabi-
 mus? Para. Hoc nomine compellantes longe magis
 me oblectabimini, quàm si Phidiam statuarium me esse
 dixeritis. Quippe mea arte non minus gaudeo, quàm
 ipse Phidias Ioue à se fabricato gauisus est. Ty. Atqui
 hoc mihi attentius consyderanti, res perridicula perspe-
 cta est. Para. Quæ nam. Ty. Externe scriben-
 tes ad te in epistolis, hunc tibi adiiciemus titulum Simo-
 ni Parasito. Para. Atqui impensius mihi gratificabe-
 ris, quàm

L V C I A N I .

vis, quã si hoc titulo nobis scripseris, Dioni philosopho Ty. Quantum tu quidem hac compellatione gaudere soleas, mihi parum curæ est. Sed et aliud quiddam absurdi considerandum uenit. Para. Quod nam? Ty. Num et hæc in aliarum artium numero nobis recensenda sit, aut interrogante quopiam cuiusmodi ars sit, respondeamus, ueluti de grammatica aut rhetorica interrogati solemus, Parasitica. Para. Ego uero Tychi ade longe iustius hanc quã profiteor quã ullam aliam artem dicendam esse contendo. Quod si tibi iucundum est auditu, ut opinor fore, sententiam meam explicare non grauabor, quanquã ad hoc non admodum, ut ante dixi præparatus aut instructus sum. Ty. Tametsi sint exigua, ueritate tamẽ præcellent. Para. Age, subinitium artem ipsam, quo finitionis genere describatur, ad calculos expendendam reuocemus. Ad hunc enim modum speciatim et alijs artibus pensitandis assequemur, num et hanc recte teneamus. Ty. Quid ergo ars est, ut compertum habeas? Para. Ars est, ut ego memoria teneo, quodam sapiente uiro audito, præceptionum exercitarum comprehensio, ad unum exitum uitæ utilem pertinentium. Ty. Recte sanẽ illius audi uerba commemorasti. Para. Iam si horum omnium particeps est Parasitica, consentaneum est et hanc nihil aliud quã artem habendam esse. Ty. Ita profecto ars habenda est, siquidẽ hæc ita se habuerint. Para.

Diomedes li. 2. hanc finitionem Ciceroni adscribit.

Age iam singillatim ad omnes artis species Parasiticarum
 accommodantes, num oratio illi consonet, considerabimus.
 Sed non quemadmodum ollae vitiosae dum pulsantur, ne ma-
 ligne resonent. Oportet itaque et hanc quemadmodum o-
 mnes artes praecipue inuentionem in se complecti. Prin-
 cipio enim praevidere atque discernere qui aptus et accom-
 modatus sit eum alere, atque ita facti parasitandi exordio,
 haud quaquam cognosceret. Aut dicemus argentarios seu
 numularios artem quandam habere, qua norint adulterina
 nomismata à probis sagaciter deprehendere. Hunc autem ci-
 tra artis admniculum discernere posse adulterinos hoies
 et probos, praesertim cum ueluti nomismata hominum
 mores cuiusmodi sint non statim pateant. Eadem haec
 et sapiens reprehendit Euripides dicens.

In Me-
 dca.

At quo malus noscendus est mortalibus
 Innatus est nullo character corpori.

- »» Et quo multo maior et praeclearior Parasiti ars esse ostē-
 ditur, qui res ita obscuras et abditas magis quam uaticina-
 nandi peritia perspicit et cognoscit. Nosse uero sermones
 proferre accommodos, eaque facere, per quae in familiarita-
 te adiungitur, quibus semet quam beneuolentissimum suo alum-
 no esse ostensurus sit, nunquid non singularis intelligentiae
 atque inuentionis uehementissimae tibi documentum esse uide-
 tur? Ty. Admodum. Para. Porro autem in ipsis conuiuijs,
 ut abeat per omnia plus habens, eosque exuperans qui eam
 artem sua negligentia sibi non parauerunt, an hoc citra
 rationem

rationem & singularem sapientiã Parasitum facere pos-
 se arbitraris? Ty. Nequaquã. Para. Quid autẽ
 nosse obsoniorũ ciborumq; uirtutes & uitia, num tu ru-
 dis et indocti cuiuspiã curiositatẽ esse existimas? præser-
 tim Platone generosissimo ita dicẽte, Qui cõuiuas epu-
 lis accepturus est, nec rei coquinarie scientiam habuerit
 eius in adornãdo cõuiuio pertenuẽ est iudicium. Quod
 autem Parasitica non cognitionem solam sed exercitatã
 quoq; sibi uendicet, ne de perdisces facillime. Quoniam
 aliarum artium cognitiones & dies & noctes & men-
 ses & annos sæpenumero in exercitate permanent, non
 tamen artes ipsæ apud possidentes depereũt. At uero Pa-
 rasiti cognitiones, nisi quotidie in usu sint atq; exercitio,
 perdunt non artẽ solã, ut opinor, sed ipsum quoq; artifi-
 cem. Parasiticæ uero utilitatẽ ad unũ aliquem uitæ exitũ
 tendentẽ, uereor ne infaniæ sit perquirere. Ego uero quã
 edere & bibere in uita mortaliũ nihil inuenio utilius aut
 præstantius, et citra quod uita nõ potest subsistere. Ty.
 Maxime. Para. Atqui ne eiusmodi quidẽ res est Para-
 sitica, cuiusmodi est pulchritudo aut fortitudo, ut ars nul-
 la esse uideatur, sed quædam uis atque potentia. Ty.
 Vera dicis. Para. Verum, neq; arte caret. Quod
 enim arte caret, nullo modo possidenti est conductibile.
 Age enim, si tibi ipse nauim in mari commisisses flu-
 ctibus atque procellis ingruentibus, gubernandi impe-

rito, num euasurus es incolumis? Ty Minime genti-
 tium. Para. Quid tandem obstat, an quod arte ca-
 reas, cuius ope te ipse seruare potuisses? Ty. Sane
 uero. Para. Proinde arte seruamur, imperitia ue-
 ro non item? Ty. Admodum. Para. Ergo Para-
 siticam artem esse constat. Ty. Artem profecto,
 quantum adparet. Para. Atqui gubernatores quide-
 præclaros, & aurigas eximios de curru non raro delap-
 sos esse comperi. Ac nonnullos illorum luxatos atq; de-
 lumbatos, porrò nonnullos prorsus extinctos. Cæterū
 Parasiti naufragium, nullus est qui possit producere. Pro-
 inde, si neq; ab arte remota est Parasitica, neq; facul-
 tas est aliqua, comprehensio autem præceptionum exer-
 citarum, eandem artem esse hodie nobis fatendum est.
 Ty. Quantum quidem ex hoc coniecturam facio. Sed
 in hoc tibi uigilandum esse intelligis, ut finem aliquem
 generosum Parasiticæ nobis attribuas. Para. Recte
 sanè dicis, uidetur autem hac finitione potissimū explica-
 ri posse. Parasitica ars est ciborum atq; potuum, & ser-
 monum, qui horum cōquirendorum gratia dicendi sunt,
 cuius finis est uoluptas. Ty. Videre mihi tuam artem
 præclare definisse. Illud tamen etiam atq; etiam consyde-
 ra, ne aduersus philosophos aliquos de fine tibi oriatur
 pugna atq; contentio. Para. Atqui abunde sufficit
 hunc esse finem & felicitatis & Parasiticæ, neq; aliter
 adparet. Siquidem Homerus ille sapiens, Parasiti uitam
 admirans

L V C I A N I

admirans, tanquam solā beatam atq; fœlicem, ita inquit.
 Haud ego finem ullum meliorem ultra arbitror esse
 Quam si mente omnis populus lætetur ouanti
 Iuxta autem mensæ sunt pane cibisq; repletæ,
 Atq; pocyllator dulce è cratere falernum
 Fundens distribuat per pocula parua bibendum.

Iam quasi parum cumulate hæc admiraretur, sententiam suam longe pleniorē, apertiorēq; hisce uerbis facit, per festiue subiiciens. Hic finis nobis pulcherrimus esse uidetur. Haud aliud ex ijs, quæ dicit beatum ac felix quàm parasitari existimans. Sed enim hæc uerba non cui libet è uulgo attribuit, uerum omnium sapientissimo. Et sanè si Vlyssi fuisset in animo Stoicos secuto laudare finem uirtutem, potuisset illud dicere, quando Philocteten ex Lemno adduxit, quando Troiam subuertit, quando Græcos fugam adornantes compescuit atq; detinuit, quando Troiam ingressus est, se ipse indecoris uulneribus flagellatum adficiens, ac sordido & planè stoico indumento amictus. At tunc huius pulcherrimi finis nusquam commemorat. Cæterū ne tunc quidem, cū in Epicureorū uita constitutus apud uenustissimam Callipso uersaretur, illiq; liceret in otio uoluptuose & molli ter uiuere, ac in omnibus delitijs Atlantidis lectum cōscendere, neq; non rebus, quas animi libido ferebat indulgere, illius pulcherrimi finis memor est, sed cū apud Pheacas parasitum ageret. Vocabantur autem tunc ten

Z

poris parasiti Dætymones. Quomodo enim dicit? Di-
 gnum enim est, ut iterum atq; iterum suauissimorū uer-
 sicularum recordemur, neq; enim ad sacietatem audi-
 ri possunt, nisi sæpius repetantur, Dætymones sedeant
 ex ordine, & iuxta mensæ adsint epulis & carne re-
 pletæ. Porro Epicurus nimium impudenter hunc finem
 detractum parasiticæ, ad felicitatem suã detorsit. Quod
 autem hæc res non absit à furto, quodq; Epicuro uolu-
 ptas nihil curæ sit, sed parasito, ita potes colligere. Ego
 uoluptatem existimo primum tranquillum statum corpo-
 ris. Deinde neq; mentem ulla perturbatione aut molesta
 cura onerari. Horum utrūq; parasitus assequitur, Epicu-
 rus autem ne alterutrius quidem sit particeps. Etenim
 cum curiose satis de habitu terræ, de infinitis mundis,
 de magnitudine solis, atq; distantijs, de primis elemen-
 tis, atq; etiam de Dijs siue sint siue non sint, deq; ipso fi-
 ne peruestigans, nunquam non digladiari soleat, semper
 cum aliquibus contentiose disidens, non humanis solū,
 sed ne mundanis quidem uexationibus atteritur atq; cō-
 sumitur. At parasitus horum omnium securus, omnia
 bene se habere existimans, credensq; hæc meliori loco
 non esse posse quàm sint, cum multa securitate & animi
 tranquillitate, nullo istiusmodi nugarum scrupulo illi fa-
 cessente negotiū, edit suauissime, ac dormit supinus, por-
 rectis, & manibus & pedibus, quemadmodum Vlysses
 rate ad patriam nauigans. Atqui non propter illa tantū
 nulla

nulla in re Epicurus uoluptatis potitur, sed etiam pro-
 pter hæc. Quippe Epicurus ille, quicumq; tandem fuerit
 ille sapiens, aut habet quod edat aut non. Si non, ille qui-
 dem uoluptuose uiuet minime, immo ne uiuet quidem,
 Sin autē habuerit, habebit aut à seipso aut ab alio. Itaq;
 si ab alio quod edat habuerit, parasitus est & ille, &
 non is quem se superbe uenditat. Sin à seipso, uoluptuo-
 se non uiuet. Ty. Quomodo uero non uoluptuose?
 Para. Si etiam suppetet illi apud se ipsum uictus co-
 pia, multa ò Tychiade eiusmodi uitam consequi neces-
 se est. Vide uero qualia, oportet enim eum, qui uolupta-
 te duce molliter & delicate uicturus est, omnibus inci-
 dentibus cupiditatibus abunde indulgere. Aut quid tu
 ais? Ty. Et mihi idem uidetur. Para. Proinde
 ei qui re familiari ampliter instructus est, fortasse unde
 libidinem suam expleat, non ægre suppetet. At qui æsti-
 ue atq; tenuiter munitus erit opibus, illi harum rerum
 potiundi nulla superit copia. Itaq; si pauper fuerit Epi-
 curus, sapiens esse non potest, neq; unquam uoluptatis
 finem sibi propositum consequetur. Sed ne diues quidem
 copiosæ pecuniæ dominus, cui per facultates suas cupi-
 ditatibus prolixè suppeditare atq; inseruire promptum
 est, præfixum uoluptatis finem nanciscetur. Quid ita
 tandem? Propterea quod necesse sit eum, qui sumptum
 de suo fecerit, in multas atq; adeo odiosas illabi molestia-
 s. Iam enim illi cum coco rixandum erit, quod parum

opipare atq; apparate edulia adornauerit. Aut si citra
 rixam coci negligentiam diſſimulanter habuerit, tum fer
 culis incōditis, & minime delicatis ueſcitur, ac per hoc
 ſperata uoluptate priuatur. Aut iam illi cum domus præ
 fectorem familiarem indiligenter accuranti delitigan
 dum eſt. An uero hæc ita ſe non habent? Ty. Per Io
 uem idem quoq; mihi uidetur. Para. Hæc ergo oia
 ut Epicuro accidant neceſſe eſt, itaq; nunquam uolupta
 tis fine miſer ille potietur. At uero paraſito neq; cocus
 eſt ullus, cui propter incuriam irasceretur, neq; ager,
 neq; uillicus, neq; argentum, quorum nomine famuli ex
 cuſationem perferens doleret, & tamen omnia habet,
 ut edat & bibat ſoli illi nulla re exiſtente, qua ut Epicu
 rus perturbaretur. Iam quod ars ſit paraſitica, & ex his
 iam dictis, atq; alijs ſatis ſuperq; oſtenſum eſt. Reliquū
 eſt, ut planum faciam, quā ſit etiam omnium optima,
 & hoc quidem non ſimpliciter, ſed primum declarabo,
 quā cōmuniter oēs alias artes ſua antere ſoleat præ
 ſtantia. Deinde quā etiam priuatim præcellat cæteras.
 Communiter ad hunc modum præſtat alijs. Etenim uni
 uſcuiusq; artis ſtudium diſcenti adducere laborem, tim
 morem, ac uerbera neceſſe eſt, quæ qui non deprecetur,
 nullus unquam inuentus eſt. Hanc uero artem cuius ego
 profeſſor ſum, ſolam ut uidetur licet ſine labore perdi
 ſcere. Quis enim unquam à conuiuio flens digreſſus eſt,
 ueluti quoſpiam uidemus puerulos à præceptoribus di
 ſcedere?

scedere? Quis proficiscens ad conuiuium unquam tristis
 atq; seuerus conspectus est, quemadmodum illi qui lu-
 dos literarios frequentare solent? Atqui parasitus sua
 sponte, atq; adeo uolens ad coenam uadit, artis consequē-
 dae omnium cupidissimus. Cæteri uero qui alijs arti-
 bus perdiscendis nauant operam, easdem prosequun-
 tur odio, ita ut nōnulli aufugientes artes suas summa de-
 testatione repudiant. Et cur non hoc quoq; consyderan-
 dum tibi uenit, quod eos, qui in alijs artibus fecissent ali-
 quod operæ precium parentes his potissimum honora-
 re solēt, quibus parasitum quotidie cohonestant. Elegā-
 tes, ita me Di iament, inquit, puer pinxit literas, date
 illi quod edat. Malignas literarum notas descripsit, nihil
 date illi. Adeo res & honore pensanda & supplicio pu-
 nienda esse uidetur. Quinetiam cum cæteris artibus ita
 comparatum est, ut primū hoc posterius habeant, post-
 quā iam multo sudore paratæ sunt dulcem & expeti-
 tum uoluptatis fructum subministrant suis cultoribus,
 ad quam rem multa est uia, nec minus aspera. Cæterum
 sola ex omnibus parasitica statim initio inter discendū
 arte sua fruitur, ac simulatq; incepta fuerit, quantotius
 est in questu. Præterea reliquæ artes non saltem aliqua
 sed omnes simul tantum uictus conquirendi gratia in-
 uentæ sunt. At parasito actutum parata est alimentorū
 rum felix copia, simulatq; artem exorsus fuerit. An ue-
 ro non animaduertis agricolam agros colere non colere

di gratia, & fabrum fabricare non fabricandi gratia.
 At parasitus nihil sectatur aliud, sed hoc ipsum quod illi
 us negotium est, & cuius gratia ei negotio intentus est.
 At hæc cui obscura sint, reminem esse arbitror, quod ij,
 qui reliquarum artium exercendo tractant commer-
 tia, per omne tempus afflicti laboribus uiuunt ærumno-
 se atq; infeliciter, ac uix unum atq; alterum diem festum
 per mensem agunt. Propterea quod ciuitates aliàs qui-
 dem per annum, aliàs per mensem indicta solemnitate di-
 es festos agere soleant, & tunc animo remissione lætari
 dicuntur. At parasitus ferè singulos semper triginta die-
 es agit in otio. Omnes enim dies illi uidentur sacri deo-
 rum numinibus. Præterea quibus consilium aut animus
 est reliquis uti artibus cū aliqua laude & existimatione,
 illi tenui frugaliq; uictu & potu utantur necesse est, tan-
 quàm qui morbis decumbunt impliciti. Nam qui uictu
 paulo copiosiore, potuq; largiore semet inuitat & oble-
 ctat, ille studio minime est accōmodus. Accedit his quod
 reliquæ artes sine instrumentis, magistro suo nihil fru-
 ctus afferre possunt. Neq; enim citra tibiā tibiā canere
 re, neq; citra lyram psallere, neq; absq; equo equitare
 quisquam potest. Porrò hæc usq; adeo bona est, adeoq;
 non onerosa artifici, ut omnibus etiam instrumentis ca-
 renti tamen uictum large suppeditet, eaq; commodissime
 uti possit. Et sicut uidemus, alias artes perdiscentes ma-
 gistris mercedem persoluimus, hanc autē discentes præ-

mium accipimus. Præterea aliarum artiũ omnium sunt
 doctores quidam & professores, cæterum qui parasiti-
 cam tradat aut doceat, nullus est. Sed quemadmodũ Poë-
 sis iuxta Socratem, & ipsa quidem fato quodam accidit.
 Quinetiam illud apud animum tuum expendito, quod
 alias artes aut iter facientes aut nauigantes exercere ne-
 queamus, hac uero uti licet & in itinere & inter nau-
 gandum. Ty. Admodum profecto. Para. Atqui
 ò Tychiade, reliquæ artes omnes huius opem mihi de-
 syderare uidentur, hæc uero nullius alterius egens est ad-
 miniculo. Ty. Quid autem? nonne qui alienas res
 accipiunt, tibi iniuste agere uidentur? Para. Et qui
 non? Ty. Quomodo ergo parasitus aliena accipis-
 ens solus extra iniusti noxiam habendus est? Para.
 Huius quæstionis causam tibi non possum reddere. Ve-
 rum aliarum artium principia plerunq; sunt uilia atq;
 simplicia, parasiticæ autem principium admodum gene-
 rosus & illustre est. Etenim omnibus modis iactatum
 ac tritum illud amicitie nomen, nõ inueneris aliud quàm
 parasiticæ esse auspiciũ. Ty. Quomodo dicis.
 Para. Quoniam nemo inimicum aut ignotum homi-
 nem, sed ne mediocriter quidẽ familiarem ad cœnam uo-
 cat. Sed necessarium est, ut ante cum illo amicitiam con-
 traxerit, quàm eum libationis & mensæ participem fe-
 cerit, atq; ad huius artis mysteria admiserit. Audiui ego
 sæpenumero dicentes quospiam, cuiusmodi ille amicus

O P V S C V L A

est, qui neq; edit neq; bibit unquam nobiscum, quasi eum qui unam cibum capiat atq; conbibat solum fidum amicum esse existiment. Quod autem ars sit omnium prestantissima, inde facillime poteris cognoscere. Etenim artes reliquas non tantum grauitur laborantes, et sudore perfluentes, sed per Iouem sedentes aut stantes exercent, quasi artibus seruiliter mancipati sint. At parasitus ueluti addicto mancipio sua arte utitur, ueluti rex accumbens otiosus ab animo. Illa autem quorsum recensere attinet, certissima foelicitatis parasiticae documenta, quod solus iuxta sapientem Homerum, neq; ullam prelatam inseruit manibus, neq; terram uersat aratro, sed citra arationem, citraq; gementem omnia parasitando consequitur. Praeterea rhetori aut mathematico, aut fabro aetario nihil obstare uideo, quo minus artem suam non exerceat, etiam si improbus fuerit aut morio. Porro autem parasitum agere nemo potest, qui aut stultus fuerit aut improbis moribus. Ty. Pape, cuiusmodi rem ostendisti esse parasiticam. Itaq; et me iam ea inuasit libido, ut parasitus esse cupiam pro eo, qui nunc in praesens sum. Para. Itaq; quemadmodum omnibus alijs artibus potior sit parasitica communiter, abunde mihi demonstratum esse opinor. Age nunc deinceps, quomodo priuatim quoq; excellat singulas considerabimus. Vt autem hanc cum mechanicis aut manuarijs artibus conferam, ineptum mihi esse uidetur, aut potius eius qui huiusce artis dignis

eis dignitatem indignis modis subuerteret. Sed illud potius, quomodo maximas atq; pulcherrimas sua præstantia exuperet, demonstrandum est. Est autem in confesso apud omnes rhetoricam atq; philosophiam cæteris longe celebriores haberi, quas pleriq; propter generositatem atq; cognitionem omnibus anteponunt. Proinde posteaquàm ostendero, & his longe potiore esse parasiticam, satis constabit eandem quoq; cæteris artibus uniuersis longe lateq; præstare, ueluti Nausicaa corporis uenustate atq; proceritate omnes præcellebat famulas. Equidem communiter utrasq; excellenter anteit, & rhetoricam & philosophiam. Primum quantum attingit ad artis substantiam. Illa enim subsistit, hæc uero minime. Neq; enim de rhetorica eadem omnium est sententia, neq; eandem idem omnes esse sentimus. Sed nonnullis ars esse uidetur, nonnullis ab arte seiuncta. Pleriq; etiam prauitatem quandam artis seu impostura esse existimant, alij aliud. Haud alia est hominum de philosophia disputantium opinio. Aliter enim Epicuro res philosophicæ habere uidentur, aliter Stoicis, aliter Academicis, secus quoq; Peripateticis. Et quid multis opus est? omnino alius aliam rem philosophiam esse contendit & commiscitur. Et ad hunc usq; diem neq; illi suam obtinent sententiam, neq; ars illorum una esse uidetur. Ex quibus omnibus hanc mihi coniecturam facere licet, quod statim sub initium illam artem esse negem, cuius nulla est

Odyf.

Z.

 Quin.
 tili. li.
 2. cap.
 16.

Substantia. Quoniam cur tandem arithmetican unam
 esse uidemus, quàm quod bis duo & apud nos & apud
 Persas sint quatuor, nec discrepant hæc neq; apud Græ-
 cos, neq; apud Barbaros. At Philosophias uarias atq;
 multiplices esse uidemus, præterea neq; fines, neq; prin-
 cipia illarum concordare. Ty. Vera dicis. Etenim
 unam philosophiam esse asseueranter affirmant, ipsi ue-
 ro multarum sunt authores. Para. Atqui in reliquis
 artibus quanquàm nonnihil discreparet, quispiam uero
 progressus illud ignoscendum esse contenderet, propte-
 rea quod alioqui perfectæ essent, earumq; cognitiones
 non forent ambiguae aut mutabiles, certe ille repudian-
 dus non esset. At philosophiam quis tanquàm necessariã
 sustineret unam & simplicem non existentem, ac ferè
 ubiq; ipsam secum discrepantem, longe magis quàm in-
 strumenta, quæ sunt diuersissima. Siquidem non est una
 philosophandi scientia, aut ratio, postquàm innumeras
 esse conspicio. Multi autem esse nõ possunt, quandoqui-
 dē philosophia una est. Nõ disparia de rhetoricæ quoq;
 substantia quispiam dicere possit. Nam de una re propo-
 sita omnes non idem sentire & dicere, sed super præce-
 ptionibus diuersis pugnare sententijs, documentum est
 certissimum, ne principium quidem illius artis esse pro-
 babile, cuius non est una cognitio. Etenim quære quid
 potissimum ex illis æstimanda sit rhetorica, ac nondum
 fateri unam esse, omnem eius quod quæritur tollit essen-
 tiam

tiam. Porro autem ipsa Parasitica non perinde se habet sed & inter Græcos et inter Barbaros sui nunquam dissimilis est, sed una atq; eadē Parasitandi ratio ubiq;. Neq; quispiam dixerit aliter hos, aliter illos exercere Parasiticam. Neq; sunt inter Parasitos ut uides discrepantium sectarum authores, cuiusmodi sunt aut Stoici aut Epicurei, dogmata habentes pugnantia, sed una omnibus apud oēs est professio, operumq; & finis concordantia. Itaq; ut mihi uidetur, periculum est, ne ex his omnibus iam à me adductis Parasitica quoq; sit singularis et præcipua quædam sapientia. Ty. Videre mihi ista sufficienter disseruisse. Quod autem & in alijs philosophia tua professione Parasitica deterior existimāda sit, quomodo planum facies? Para. Ergo illud mihi sub initium dictum per necessarium est, nullum parasitum unquam philosophiam amasse. At parasiticæ desyderio permultos arsisse philosophos testantur historiae, quo desyderio etiam nunc tenentur. Ty. Et quos nam memorare potes philosophos, qui Parasiticæ operam dederint? Para. Eos quidem ò Tychiade, quos neq; tu ignoras, sed data opera me quoq; ignorare ciuilitèr simulas, ueritus ne ea ex re dedecus illis potius quàm honorem cõsiliem. Ty. Nō per Iouem hoc mihi in mentem uenerat, ò Simo, attamen uehementer animi pendeo, quos nam ei rei unquã seruientes possis producere. Para. O generose, equidem tu mihi rudis & imperitus esse uidere eorum, qui

O P V S C V L A

Philosophorum uitas memoriae proditas ad posteros trans-
 miserunt, omnino enim eosdem quos dico legere potuis-
 ses. Ty. Atqui per Herculem iam mirabiliter audire
 gestio, qui tandem illi sint. Para. Ego tibi eosdem
 demonstrabo, & nominatim perstringam, & quidem me-
 nime malos aut infimae conditionis philosophos, sed ut
 ego opinor, ferè ex oibus praestantissimos, & de quibus
 hoc uel suspicari indignum facinus esse putasses. Enim-
 uero Aeschines ille Socraticus, longis illis & lepidis dia-
 logis summo sermonis nitore atq; munditia conscriptis,
 semel uenit in Siciliam eosdem unà secū ferens, ut si quo-
 modo fieri possit eorum opera Dionysio Tyranno inno-
 tesceret. Tandem uero lecto Miltiade, uisus est sibi non
 mediocrem adiunxisse & laudem et opinionem, reliquū
 tempus permansit in Sicilia, parasitans Dionysio, Socra-
 ticis disceptationibus longum ualere iussis. Quid autē
 nōne & Aristippus ille Cyreneus unus ex praestantibus
 & eximijs philosophis tibi esse uidetur? Ty. Maxi-
 me. Para. Et ille per id aetatis Syracusis uersatus est
 parasitando apud Dionysium. Itaq; ex omni Parasitorū
 numero ille in maximo precio habitus fuit apud illum.
 Erat enī praeter ceteros ad hāc artē singulari praeditus
 industria. Quare & coquos quotidie ad illū misitare so-
 litus est Dionysius, quo adparatius tanto magistro artem
 perdiscerent culinariam. Ille sanè uidetur etiam arte pro-
 dignitate excoluisse. Quinetiam Plato uester generosiss-
 simus, &

Simus, & ipse non aliam ob causam in Sicilia profectus
 est, ac sanè pauculos aliquot dies parasitatus, statim ab
 incepta parasitatione propter artis imperitiam elapsus
 est. Rursus autem, Athenas regressus, cum uarijs semet
 studijs exercuisset & adornasset, deinceps secunda uice
 in Siciliam nauigando contendit, ubi iterum pauculos
 aliquot dies coenatus ob parasitandi imperitiam Diony-
 sio excidit. Et hæc quæ Platoni in Sicilia parum scite pa-
 rasitanti accidit aduersitas, persimilis mihi esse uidetur
 Nitie. Ty. Et quis ea Simo de Platone tibi dixit? Para-
 Equidem & alij complures. Porro autem Aristoxenus
 Musicus uir clarus atq; memorabilis, & ipse Nelei pa-
 rasitus fuit. Quod uero Euripides apud Archelaum pa-
 rasitum egerit usq; ad extremum uitæ diem, Anaxarchus
 autem apud Alexandrum, planè tibi compertū est. Neq;
 Aristoteles parasiticam intactam reliquit, sed eandem ut
 reliquas artes omnes exorsus est. Philosophos quemad-
 modum parasiticæ operam dederint, ostendi. Parasitū
 uero nemo unquam potest producere, qui philosophan-
 di captus sit desyderio. Et sanè si foelicitas putanda est,
 neq; fame discrutari, neq; sui urgeri, neq; algore torque-
 ri, hæc nemini alteri quàm parasito suppetunt. Itaq; phi-
 losophorum non parum multos quispiam inuenerit et al-
 gentes grauter et esurientes, Parasitū uero nequaquã.
 Aut alioqui Parasitus habendus nõ esset, sed infelix quis-
 piam, aut mendicus circumforaneus, aut etiam Philoso-

O P V S C V L A

pho similis. Ty. Hæc equidem tibi satis superq; disputata sunt. At philosophia atq; rhetorica etiã reliquis potiozem esse Parasiticam quomodo comprobabis? Para. Sunt in uita humana tempora, ó optime, alia quidem pacis ut opinor, alia uero belli. Iam in his omnibus modis necessarium est, artes cuiusmodi sint manifestas fieri, sed & illi necessum est ut se aperiãt, qui artibus sunt imbuti. Primum autem si ita tibi uidetur tempus belli subducta ratione excutiamus, & qui nam ingruente bello omnium maxime tum sibipsis priuatim tum Reipub. sunt utiles. Ty. Quam non mediocre uirorum certamen annũcias. Et ego iam dudum apud me ipse rideo cogitabundo animo mecum consyderans, cuiusmodi futurus sit philosophus cum Parasito comparatus. Para. Ne uero nimia capiaris admiratione, neue hanc rē cauillo aut subsannatione dignam existimes, age hoc totum expressis typis oculis nostris subiiciemus. Annunciatum est ex improviso hostes in regionem irruptionem fecisse, pernecessarium autem est collecta manu illis exte obuiam, neq; enim per socordiam committendum est ut impune abactis pecoribus agros nostros deuastēt atq; depopulentur. At dux belli denunciat ut ad delectum faciendum iuuenes confluant, alij uero discedant. Sint autem inter hos nonnulli & philosophi & rhetores & Parasiti. Itaq; initio abiectis uestimentis exuimus nos. Quippe qui armis induendi sunt, ante se denudent necesse est.

esse est. Proinde intentis oculis spectata, o generose,
 unumquemque ex ordine, habitoque delectu probato
 corpora. Itaque illos propter victus indigentiam haud du-
 bie uisurus es tenues atque pallidos, et plane corpore hor-
 rido, quasi iam confecta sint uulneribus. Qui ergo non
 summe foret ridiculum affirmare eiusmodi uiros perfer-
 re posse certamen aut pugnam statariam, aut impressio-
 nem, aut puluerem atque uulnera, qui curatione aliqua re-
 focillandi sunt. At iam contra ab illis regressus Parasitum
 quo corpore adpareat contemplare. Nunquid non ille
 membris praeditus est plane gladiatoris, ac colore uiuo
 atque iucundo, neque nigro neque rursus per albo. Hoc enim
 muliebre esset, illud seruile. Deinde animosus quoque,
 terribile quiddam obtuens, uultu minaci et rubicundo,
 quod Parasitorum est proprium. Neque enim consultum
 factu uidetur hominem meticulosum aut foemineis oculis
 praeditum in aciem producere. Nunquid non igitur isti
 usmodi sit elegans, et uiuens armatus, elegans etiam si
 honeste in praelio ceciderit? Sed quorsum istis collationi-
 bus utimur, cum illorum exempla nobis in promptu pa-
 rata sint? ut enim simpliciter quae sentio eloquar, priorum
 rhetorum atque philosophorum partim extra murum in
 bellum progredi nunquam ausi sunt. Quod si quis etiam
 necessario coactus militatum egressus est, illum ego de-
 serta acie turpiter aufugisse dico. Ty. Quam admi-
 randa omnia, et quam nihil exiguum aut mediocre pol-

liceris. Para. Nihilofecus tamē orationem semel ex-
 orsus expediam. Equidem ex rhetorum numero Socra-
 tes, ne semel quidem in bellum egressus est, at ne in fo-
 ro quidem iudiciali unquam orationem habiturus ascen-
 dit propter animi pusillitatem. Opinor uero, & ob hoc
 ipsum illi uocem defuisse: Præterea nōne Demades &
 Aeschines & Philocrates timore statim consternati bel-
 lum Philippo indicente, urbem atq; seipsos hosti prodi-
 derunt, neq; non pertinaciter perseuerarunt Athenis il-
 lius res atq; negotia semper administrantes. Adeo, ut si
 quis etiam alius Atheniensium eandem sequeretur bellā
 di rationem, protinus in illorum amicitiam ascisceretur.
 At uero Hyperides & Demosthenes & Lycurgus, quē
 paulo uidebantur cæteris animosiores, tametsi in contio-
 nibus subinde tumultuarentur, ac Philippum contumeli-
 osis dictis proscinderent, quod nam memorabile facinus
 in eo bello quod aduersus illum gessere Athenienses, edi-
 derunt? Equidem Hyperides & Lycurgus, nunquam
 egressi sunt, sed neque uel modicum exerto ē portis ca-
 pite ausi sunt prospicere. Verum intra murum clausi se
 debant, iam apud se ipsi obsidionē perferentes, sententio-
 las atq; senatus consulta componentes. Sed enim antesi-
 gnanus illorū atq; coryphæus nempe Demosthenes, cui
 ista pro cōtionibus ciuium auribus subinde occinere mo-
 ris erat, Philippus Macedonum exitium, à quo ne man-
 cipium quidem aliquis emere substineret, ausus uenire
 in Bœoti

L V C I A N I .

in Bœotiam priusquam uterq; exercitus commixtus ad manus deueniret, abiecto clypeo aufugit magna cum ignominia atq; dedecore. An & hæc antea neminem commemorantem audisti, quæ nedum Atheniensibus pro certo comperta sunt, sed & Scythis & Thracibus, unde illud piaculum profectum fuerat. Ty. Ista equidem mihi comperte nota sunt. At illi quidem fuerunt rhetores, quibus studio fuit concionari, & causas perorare, non uirtutem armis exercere. Quid autem de philosophis habes quod dicas. Neq; enim hos quemadmodum illos accusare potes ignauia. Para. Illi equidem Tychiade, qui quotidianis dissertationibus multa de fortitudine disputare consueuerunt, uirtutis nomen nunquam non in ore habentes, multo quam rhetores apparent fugatiores, ignauiores, atq; etiã effœminatores. Ad hunc uero modum rem considera. Principio quidem nemo est usquam, qui pro certo affirmare possit ullum philosophum in bello oppetiisse. Aut potius in uniuersum nunquam meruere stipendia: aut si meruerunt, omnes audita tuba aufugerunt. Equidem Antisthenes & Diogenes & Crates, & Zeno, & Plato, & Aeschines, & Aristoteles, & illa uniuersa Philosophorum turba, nunquam uiderunt aciem. Solus autem sapiens ex illorum numero Socrates sumpta fiducia in bellum quod ciuitati fuit aduersus Lacedæmonios exire ausus, fuga inde salutis consulens, ex Parnethe in Taurei palæstram diuertit. Existi

AA

mabat enim sibi longe fore tutius atq; ciuilius sedenti cū
 puerulis studiose exornari, ac unā sermonem sociātes so-
 phisticis captiunculis illaqueare, quā cum uiro Sparta-
 no manus conserere. Ty. Ego uero ista iam olim, o
 generose memorata accepi ab alijs, quibus per Iouem ne
 quaquā uoluntas erat hęc illis illudendi gratia expo-
 brare sicut tibi. Itaq; parum gratiæ arti tuæ conciliare
 uidere, tantos uiros falsis contumelijs afficiendo. At si ui-
 detur age iam ac mihi cuiusmodi uir parasitus in bello
 sit expedi. Et nū quid omnino ex ueteribus illis quispiā
 parasitus fuisse credendus est. Para. Atqui o amice
 neminem usque adeo Homericæ Poëseos rudem atq; im-
 peritum esse existimo, neq; si prorsus à literis alienus
 aut idiota fuerit, qui nesciat apud illum, ex heroibus om-
 nium præstantissimos parasitos esse. Siquidem Ne-
 stor ille, à cuius lingua perinde ut mel fluebat oratio,
 regis parasitus fuit. Sed neq; Achillem, quemadmodum
 & uidebatur eratq; corporis forma atq; uiribus excellen-
 tissimus & iustissimus, neq; Diomedem, neq; Aiacem
 Agamemno tantis laudibus extulit, & admiratus est,
 quanto laudis testimonio ornauit Nestorem. Neq; enim
 decem Aiaces sibi dari exoptat, neq; decem Achilles.
 Quippe iam olim Troiam funditus excisam cœpisset, si
 eiusmodi decem alios milites cuiusmodi parasitus ille fue-
 rat, quanquā iam confectus senio, habuisset. Quin eti-
 am Idomeneæ Iouis filium eadem ratione Agamemno

nis

Iliad.
 3.

nis parasitū fuisse cōfirmat. Ty. Hæc equidem & ipse non ignoro. Nondū tamen mihi intelligere uideor, quomodo illi duo heroës Agamemnonis parasiti fuerint.

Para. Perlege ò generose, uersiculos illos, quibus ipse Agamemnon Idomeneæ alloquitur. Ty. Quos nā dicis?

Iliad.

Para. Semper tibi plenior uni stare solet cyathus, uelut & mihi, quando bibendi est mens ut potes. Inde quod dixit semper pleniorē astare cyathū, nō ita accipiendū est quasi semper poculū uino plenum Idomeneo & pugnantī & dormienti sit propositū, sed quod illi per oēm uitā soli cū rege cœnandi facultas cōcessa fuerit, sed nō perinde ut alijs militibus certis quibusdā diebus ad mensam uocatis. Etenim Aiace quod singulari certamine cōgressus cū Hectore optime se gesserat proceres ad Agamēnonē diuinū cenatū abduxisse cōmemorat, tanq̄ propter uirtutē in pugna editā honoratū, admodū sera cœna apud regem apparatus. At uero Idomeneus atq; Nestor ferē quotidie cū rege cœnitabant, ut idē author testatur. Porro Nestor regum parasitus mihi fuisse uidetur multa arte industrius. Neq; apud Agamemnonem primum banc parasitandi artem exorsus est, sed multis retro temporibus apud Cœneæ atq; Exadiū. Visus uero est neq; parasitandi finem ante fecisse, quàm Agamemnonem diem suum obiit. Ty. Equidem ille præclarus & insignis fuit parasitus. At si quos alios id genus heroas parasitos fuisse nosti, hoc mihi nominatim explicare ne pigeat.

Iliad.

H.

Para. Quid igitur, ò Tychiade, nõne & Patroclus Ach
 illis parasitus tibi fuisse uidetur, præsertim cum nullo
 aliorũ græcorum fuerit deterior aut ignauior, neq; ani-
 mi neq; corporis dotibus tametsi iuuenis existens? Mihi
 equidem nulla in re ipso Achille uidetur fuisse inferior,
 ex eius operibus coniecturã facienti. Etenim Hectorem
 perruptis portarum obicibus, ac intra munitionem iu-
 xta naues pugnantem, fortissime repulit. Et Proteilai
 nauim iam incensam, & ardentẽ extinxit. Quanquam
 in ea essent non ignauissimi, uerum Telamone nati &
 Ajax & Teucer, alter hasta strenuus, alter arcu ua-
 lens. Multos præterea ex Barbaris neci dedit, inter quos
 & Sarpedonem Iouis filium Achillis parasitus peremit.
 Prostratus uero occubuit nequaquam: ut alij, sed ipsum
 quidem Hectorem uita spoliauit Achilles, at Achillem
 Paris, unus unum. Porro autem parasitum & Apollo
 & duo uiri occiderunt. Ac iam moriens eas uoces edi-
 dit, non quales generosissimus Hector ille, Achillem sup-
 pliciter præcatus, ut cadauer eius suis sepeliendũ redde-
 ret, sed quales par est, parasitum expirantem emittere.
 Cuiusmodi tandem? Si mihi uiginti duro in certamine ta-
 les Ante occurrissent cunctos ego cuspide cæsos strauissẽ
 leto. Ty. At de his quidem abunde satis multa uerba
 fecisti. Cæterum Patroclum non amicum, sed Achillis
 parasitum fuisse, quo pacto testatum facies? Para.
 Ipsum ò Tychiade Patroclum quòd parasitus fuerit, di-

LUCIANI.

centem tibi exhibebo. Ty. Admiranda dicis. Para. Iliad. ↓
Audi igitur hosce uersiculos.

Ne mea Pelida condi patiare seorsim   ”

Ossa, sed amborum sint uno tecta sepulchro,   ”

Sicut & ante domi nutriti uiximus unâ.   ”

Et rursus eodem in loco.

Nam me susceptum Peleus studiosus alebat,   ”

Nomine, meq; tuum noto Theraponta uocauit.   ”

Hoc est parasitū esse uoluit. Etenim si Patroclū Achil-
lis amicū dicere uoluisset, haud illū theraponta nomina-
set. Erat enim Patroclus liberalior, quàm ut Achillis ser-
uus dici sustinuisset. Quos igitur dicit esse therapontas,
qui neq; serui sunt, neq; amici, nempe parasitos. Quo no-
mine & Merionem Idomenei theraponta cōpellat. Atq;
ita tunc parasitos dictos esse planè coniectura auguror.
Quin etiā hoc consydera, quam ob rem Idomenæa Iouis
filium non dignatus sit Marti æqualem dicere, uerū Me-
rionem eius parasitum? Nonne uero & Aristides uir po-
pularis existens & pauper, ut inquit Thucydides, para-
situs fuit Armodij? nonne & amator? Sunt enim para-
siti suorum alumnorum peramantes. Huius itaq; parasi-
ti opera Atheniensium Reipub. tyrannide oppressæ, li-
bertas iterum recuperata est. Et nunc in foro stat æneus
inter reliqua ciuitatis monimenta spectabilis. Illi equi-
dem cum tanta uirtute claruerint, tamen parasitos age-
bant. Tu uero, quo nam animatum animo parasitum in

Iliad.
7.

bello esse putas? Nonne sub initium talis curato probè corpore sumpto ientaculo prodit in aciem, quemadmodum & Vlysse fas esse contendit? Quippe cui statim sub auroræ exortum pugnandum erit, ille prius cibum sumat necesse est. Et quo tempore alij milites, præ metu, hic quidem galeam diligenter adornat, ille thora-
cem curiose induit, alius aliud quiddam malum belli suspicans trepidat, parasitus uultu prorsus hilaro & ex porrecto indulget epulis, ac mox postquam in aciem progressus est, inter primos fortissime dimicat. Cæterum qui alit parasitum tum in ordine subsequitur, quem ille non secus atq; Ajax Teucrum clypeo defendit. Cupit enim impensius suum seruare alumnium parasitus, quàm seipsum tueri incolumem. Quod si etiam in bello cæsus parasitus occubuerit, neq; imperatorem, neq; militum quenquam pudore afficit, tantum existens cadauer, quali corporis dignitate quondam in symposijs accumbere solitus est. Adeo ut indignum sit facinus philosophi cadauer huic appositum conspici, aridum & sordidum, proluxo barbitio informe, hominem prorsus miseradum, & qui ante initium prælium mortuus sit, imbellis atq; inualidus. Quis uero eam ciuitatem non extreme contemneret, cuius tam miserandos atq; infelices cerneret satellites? Quis non eam urbem cum robustis tum animosis auxiliatoribus egere existimet, qui adeo pallidos & comatos homuntiones inter militum cadauera dispersos intuitus fuerit, eosq; qui in
excubijs

excubijs stationes agitant, nullius in bello esse precij?
 Tales equidem sunt in rebus bellicis parasiti cum phi-
 losophis atq; rhetoribus comparati. Cæterum in pa-
 ce tantum præcellit philosophiam parasitica, quantum
 ipsa pax bello præstat. Ac primum si uidetur pacis
 loca atq; studia contemplemur. Ty. Nondum te-
 neo, quid hæc tua sibi uelit oratio, consyderemus tamen.
 Pa. Igitur forum, & iudicia, & palæstras, & gymnasia,
 tum uenationes & symposia ego ciuitatis loca, atq;
 loca tranquillo urbis statu esse dixerim? Ty. Et recte
 sanè. Pa. Quod aut parasitus in forum causas actus
 rus non prodit, quodq; in iudicijs nulli clientulorum uo-
 catus patronus præsto est, hanc ego subesse causam opi-
 nor, quod isti loci magis sycophantis & rabulis illis fo-
 rensibus pateant atq; conueniant, quodq; nihil modera-
 ti in illis fieri soleat. Palæstras uero atq; gymnasia unà
 cum symposijs parasitus frequentat sedulo, quibus
 solus ille ornamento est, atq; decori. Quoniam quis
 nam philosophorum aut rhetorum exutus uestimentis
 in palæstra digne componendus esset cū parasiti corpo-
 re? Aut quis illorum conspectus in gymnasio non po-
 tius probro atq; dedecore locum afficeret? Atqui ne in
 deserto quidem illorum quispiam irruentis alicuius be-
 lue impetum sustineret. At parasitus earundem uim
 atq; ferotiam fidenter expectat, ac sine negotio com-
 pescit, quippe qui easdem in conuiujs contemnere

didicerit. Sed neq; ceruus, neq; sus, setis inhorrescens parasitum conterret, sed sue aduersus illum dentes acuen-
te, parasitus aduersus suem contracuit terribilis. Cæ-
rum lepusculos magis insectatur, quàm ullus canis ue-
naticus. Porro autem in conuiuio, quis cum parasi-
to certamen susciperet, aut iocos ciente aut comedente?
Et quis magis conuiuiarum tristitiam discutit? an ille
cantillans ridicula, & ludens dicterijs: an homo poti-
us nihil ridens, in sordida tritaq; lacerna accumbens,
terram tristis intuens, quasi ad luctum non ad sympo-
sium uocatus uenisset. Ac mihi profecto tale quiddam
in symposio uidetur esse philosophus, quod Canis in
balneo. Sed age istis posthabitis, ad istam parasiti uitam
nos conferamus excutientes atq; comparātes illum. Pri-
mum igitur quis est qui nō uidet parasitū nunquā nō
cōtemporē esse gloriæ, quippe cui nihil curæ est quā de
se opinionē homines obtineant. At uero ipsos rhetores
atq; philosophos nō saltem illorū aliquos, sed in uniuersum
oēs fastu atq; gloria transuersos agi quispiā inuene-
rit, ac nō tantū gloriæ deditos, sed quod adhuc turpius
est, argenti sitientissimos. Sed enim parasitus, hoc erga
pecuniam affectus est animo, quo non aliquis negligē-
tiore erga lapillos passim proiectos in littore animatus
est. Ac nihil illi inter aurum & ignem uidetur esse di-
scriminis. Rhetores autem, & quod absurdus est, etiam
illi, qui philosophiæ professione se uenditant, tam auide
argen-

argento inhiant, quasi hac ratione maximam sibi nunc
 conciliarent & opinionem & auctoritatē philosophi.
 De rhetoribus quid multa attinet dicere, cum ille corru-
 ptus largitionibus causam orare soleat, alius dicendi ar-
 tem profitens à discipulis mercedem exigit. Tertius à
 rege similiter præmium flagitat, non ob aliud nisi quod
 cum illo conuersationem societ, nec pudore suffunditur.
 Est præterea alius qui iam ætate confectus, non ob aliud
 peregre proficiscitur, quàm ut lucrum faciat aut stipen-
 dio mæreat, non aliter atq; Indus quispiam aut Scythæ
 captiuus. Neq; eundem pudet nominis, quod merces sit
 illud quod accipit. Non solum uero his uitijs eos inueni-
 es obnoxios, sed sunt adhuc alij degeneris animi affe-
 ctus, quibus sunt plenissimi, nempe molestæ perturbatio-
 nes, iracundia, inuidia, ac omnis generis concupiscē-
 tiæ. Parasitus autē his omnibus uacans affectibus, neq;
 irascitur propter animi tolerantiam, tum etiam quod illi
 nemo sit cui irasceretur. Atq; etiam si quando uictus men-
 tis impotentia indignatur, nihil tamen mali aut iniuriæ
 iracundiæ impulsu designat perperam, Quin potius ri-
 sum omnibus eius excandescencia excutit, ac oblectamē-
 to est conuersantibus. Minime uero, omnium perturba-
 tur tristitia, aut ulla mentis molestia discrutatur. Etenim
 tam præsens illi parasitica suppeditat aduersus omnes
 molestias remedium, ut nulla etiam causa existat, quam
 ob rem afficiatur tristitia. Neq; enim illi sunt opes, neq;

OPUSCULA

domus, neq; famulus ullus, non uxor, non liberi, quibus
 pereuntibus habentem discruciarī animo omnino neces-
 se est, si horum iacturam fecerit. Atqui neq; gloriæ ulli-
 us est appetens, neque opulentiam, sed nec formosum
 quenquā desyderat. Ty. Veruntamen, ò Simo,
 planè consentaneum est illum ob uictus indigentiam per-
 turbari animo. Para. Ignoras, ò Tychiade statim ini-
 tio hunc non esse parasitum, quicumq; laborat uictus in-
 opia. Neque enim fortis inopia fortitudinis fortis perhi-
 bendus est, neq; sapiens sapientiæ penuria sapiens pu-
 tandus, alioqui parasitus esse non possit. Nos enim de eo
 quire ipsa parasitum agit, loquimur, non de eo qui solū
 parasiti nomen falso obtinet. Iam si fortis non alia ratio-
 ne quā præsente fortitudine fortis, & sapiens præsente
 sapientia sapiens habendus est, sequitur, neque para-
 situm nisi parasitandi facultas suppetat parasitum esse
 posse. Quare nisi hoc illi suppeditatum fuerit ab alio,
 nequaquā parasitus existimandus est. Ty. Proinde
 Parasitus nunq̄ alimēti laborabit inopia? Para. Ita qui-
 dem adparet. Itaq; neq; huius neq; alterius cuiuspiā rei
 gratia discruciatu animo. Verum omnes ad unum phi-
 losophi pariter atq; rhetores maximo semper in metu
 sunt. Illorum igitur plurimos plerunq; ligno armatos in
 publicum prodire uidemus. Quod proculdubio non fa-
 cerent nisi armatos metuerent. Quid? quod etiam ianuas
 probe oppressulatas concludunt, metuentes, ne quis non
 Etudo

Tu domum ingressus, illis perniciem machinetur. At pa-
 rasitus ediculæ suæ ianuam quidem claudit, sed planè
 incuriose & temere, ne uidelicet uenti uolentia irruens
 aperiat. Cæterum noctu orto tumultu, non magis ani-
 mo timore concutitur, quàm si nullus extitisset. Præte-
 rea per sola loca iter faciens, nullo accinctus gladio am-
 bulat, nihil enim prorsus uspiam gentium metuit. At
 ego sæpenumero uidi philosophos nullius periculi ne su-
 spicione quidè existente arcus adparantes. Semper enim
 baculis armati incedunt, atq; etiam si quando in balneas
 lotum abeunt, aut uocati ad prandium. Nullus uero est,
 qui Parasitum aut adulterij, aut uolentiæ, aut rapinæ,
 aut alterius cuiuspiam delicti insimulare possit. Quoni-
 am qui talibus uitijs esset contaminatus, iam non ampli-
 us parasitus foret perhibendus, sed se ipse grauissimæ
 iniuriæ exponeret. Itaque adulterium flagitiose com-
 mittens, unà cum perpetrato delicto, etiam flagitij no-
 men incurrit. Quemadmodum autem qui improbus fu-
 erit non bonus sed malus habendus est, sic quoq; parasi-
 tus si quid turpiter in se admiserit. Illud enim ipsum quod
 fuerat abiicit, assumit autem id quod deliquit per flagiti-
 um. Cæterū eius generis praua facinora permulta extāt
 à philosophis & rhetoribus turpissime perpetrata, quæ
 non nobis tantū cōperta sunt, utpote quæ nostro tēpore
 saltē designata forent, sed libris editis relicta monumenta

habemus eorum facinorum, quorum illi auctores extiterunt. Extat apologia Socratis, extat Aeschini atque Hyperidae, neque non Demosthenis. Ac ferme plurimorum rhetorum atque philosophorum defensiones etiam hodie leguntur. At nulla extat parasiti apologia, nec ullus est qui pro uero affirmare possit, ubi parasito iniuriarum scriptam esse dicam. Ty. At per Iouem parasitus meliori quam rhetores atque philosophi uiuendi conditione fruatur, Fato tamen deteriore absumitur. Para. Equidem longe diuersum est quod dicis, nam et Fato multo feliciore functus est uiuis migrat Parasitus. Quippe comperte exploratum habemus philosophos fere omnes, aut illorum maximam partem malo extinctos esse exitio. Nonnullos condemnatione iudicij in maximis flagitijs manifesto deprehensos sumpto ueneno, alios toto corpore exustos, plerosque urinandi difficultate absumptos, alios ex fuga retractos atque occisos. At quis tandem tali quopiam exitio Parasitum sublatum esse referre potest, sed mors felicissima fere illi contingit edenti atque bibenti. Quod si quis etiam uiolenta morte defungi uidetur, mortuus auolasse creditur. Ty. Haec equidem satis superque tibi pro parasito contra philosophos decertata sunt. Superest ut et illud explices, num honesta et utilis sit haec alenti possessio. Siquidem opulentiores mihi uidentur parasitos alere tanquam officiosi et beneuole gratificantes illorum tenuitati, quod ego ei qui alitur dedecus esse existimo.

Para.

L V C I A N I

Para. Quàm simpliciter fatuum te esse constat, o Ty-
 chiade, si hoc nequeas intelligere hominem diuitem, eti-
 am si Gygis opulentiam possideret, solum edentem esse
 pauperem. Atq; ille progrediens in publicum non co-
 mitante parasito mendicus est. Et quemadmodum miles
 sine armis habetur despectior, & uestis sine purpura ue-
 lior, & equus sine phaleris leuior: sic etiam diues egre-
 gie & ampliter nummatus longe adparet sine parasiti
 satellitio humilior atque contemptior. Atqui parasitus
 quoq; non parum ornamento est diuiti, diues parasito
 non item. Alioqui neq; probrum est, ut tu ais, huic pa-
 rasitari, ut præstantiori deteriores. Quod autem opu-
 lento utile sit parasitum alere, præter quàm quod orna-
 mentum non uulgare illi adiungit, etiam securitatē mul-
 tam parasiti præsentia & comitatus diuiti suppeditat.
 Neque enim quispiam temere pugna adorietur diuitem,
 qui hunc illius lateri assistentem conspexerit, sed neque
 metuendum est eum ueneno periturum, qui parasitum
 conuiuam habuerit. Quis enim auderet insidijs petere
 quempiam, hoc præmandante atq; præbibente? Itaque
 diues non tantum à parasito ornatur, sed eius quoq; ope-
 ra à maximis periculis tutus conseruatur. Ita enim pa-
 rasitus propter charitatis affectum, qua diuitem ex ani-
 mo cõplectitur, omnibus semet abiectat periculis. Neq;
 tantum concedit solum cibum sumere, sed unà quoque
 edens exoptat oppetere. Ty. Omnia mihi, o Simo

satis diserte differuisse uideris, nec quicquam quod artē tuam commendandam pertinet prætermisisti. Neq; ut tu dixisti ad hanc rem in exercitatus accessisti, sed planè omnium instructissimus atq; exercitatissimus. Quod reliquū est scire gestio, an parasiti cōpellatio nō turpis & dedecorosa habenda sit. Para. Vide qd' responsum à me exigas, si sufficienter super his uerba tibi fecisse uideor. Respōde uero mihi uicissim ad quæstionē si recte factū existimas. Age σὶ πρὸν prisci illi quo uocarunt nomine? Ty. Alimenti uocabulo. Para. Quid autem σιτεῖν εἶναι, nonne alere? Ty. Sanè uero. Para. Est ergo in confesso neq; aliud esse parasitari. Ty. At illud ipsum Simo est, quod turpe esse adparet. Para. Age iterum mihi respōde, qd tibi discriminis esse uidetur, aut utrisq; propositis, utrum electurus esses, num nauigare an ad nauigare? Ty. Ego quidem eligerem ad nauigare. Para. Quid autem, currere an adcurrere? Ty. Adcurrere. Para. Quid autē, equitare an ad equitare? Ty. Adequitare. Para. Quid autem, iaculari an ad iaculari? Ty. Ad iaculari. Para. Proinde non alia quoque ratione pro edere parasitari sat scio quoque eligeres. Ty. Velim nolim sententiæ tuæ refragari non possum. Ac te quidem in posterum ueluti pueri & sub auroram & à prandio accedam, arti tuæ perdiscende operam daturus. Tu uero eandem docebis citra inuidiam ingenue, quoniam primus tibi ero discipulus.

Perhibent

L V C I A N I

Perhibent autem & matres primam prolem adamare impensius.

L V C I A N I

DIALOGVS, HERMOTIMVS
 seu de Sectis, Vin. Obsopæo in
 terprete. Lucianus.

Quantum cum ex codice, tum properandi studio coniecturam facere licet, Hermotime, ad præceptorem gradū maturāti similis esse uideris. Voluntas uero sedula agitatione inter progrediendū aliquid in animo, cum ipsa labia cōmouere soleas sensim & tacite submurmurando. Quinetiā ipsam manum iam in hāc iam in alterā partem transfers, quasi orationem, aliquā apud te digeras. Quæstionem aut aut alioqui ex obliquis illis captiunculis quiddam componis, aut etiam disceptationem sophisticā cōminisceris. Ita, ut neq; per uiam incedens otium agere sustineas, uerum semper in negotio feruens & sedulus nunquā non quidpiam seriæ rei conficis, adeo, ut itineris quoq; laborem ad disciplinarū exercitium referre soleas. Her. Sanè per Iouem Luciane, tale quiddā est quod dicis. Cōmodū enim hesternæ disputationis cōuersationē, quæq; ille ad nos disseruerat singula recogitādo inter eundū in memoriā reuocabā. Acquē uero esse opinor, ne quod tēpus uacuiū laboris temere et

O P V S C V L A

negligenter prætereamus, præsertim cum nobis obscu-
rum non sit uerissimum esse quod medicus dixit Hipo-
crates, nimirum hanc uitam angustis circumscriptam
esse terminis, ipsam uero artem infinitæ prolixitatis. Sed
enim hoc ipsum ille de arte Medica protulit, quæ quidē
res multo minore labore perdiscitur. Cæterum philoso-
phia multo tempore haud ita comprehensu facilis est,
nisi quis summa uigilantia inconniuenter & perpetuo
oculos habuerit in eam coniectos. Atqui neq; de paruis
rebus aut ludicris in periculum uenimus, aut enim oportet
miseram & ærumnosam in promiscua priuatorū mul-
titudine ætatem agere, aut philosophiæ studijs excultū,
uitam felicem degere. Luc. Enimuero ipsa præmia
quæ dixisti, o Hermotime, admirationis plena sunt, &
quantuis præcij existimanda. Porrò opinor illa ipsa fer-
mè te contigisse, neq; ita procul à te esse seposita, si quo-
modo fas est coniecturam facere ex temporis longitudi-
ne, quod in philosophiæ studijs perdiscendis contriuis-
ti. Insuper etiam ex labore, quem mihi non mediocrem iam
olim impendisse uisus es. Quippe, si recte commemori,
hic fermè annus est uigesimus, ex quo te nihil aliud rei
facere conspexi, quàm præceptores frequentantem, et
quàm plurimum libris prono & obstupo capite intentū.
Adhæc dissertationum philosophicarum commentarios
describentem, semper diutinis curis & cogitationibus
pallidum, & exuoco corpore prorsus aridum, adeo ut
somnia

LUCIANI

somni quoque parcissimus mihi visus sis, ea tua est in studiis
 urgendis frequentia et sedulitas. Hæc itaque cum mecum
 memoria repeterem, breui fore spero, ut exoptatam
 felicitatem apprehendas; atque adeo nisi nobis ignaris im-
 posueris, iam dudum cum illa conversatus es. Her. Unde
 nam hanc animo spem concipis, o Luciane, qui ad viam
 prolato iam primum capite prospicere incipio. Ipsa
 porro uirtus, si quid Hesiodo credimus, ualde procul sita
 est, ad quam pertingendam, ut uia est longa, ita non mi-
 nus ardua et aspera, non parum sudoris et laboris uia-
 toribus exhibens. Luc. Ergo nondum satis tibi suda-
 tum est, neque satis confectum itineris? Her. Mihi qui-
 dem non uidetur, nihil enim præpedimento mihi esse ui-
 derem, quo minus non per omnia felix essem, si unquam
 mihi concessum fuisset in summo fastigio consistere, nunc
 uero Luciane tantum adhuc incipio. Luc. Atqui prin-
 cipium ille ipse Hesiodus dimidium totius esse dixit.
 Itaque si iuxta medium te ingressum esse dixerimus, for-
 tasse non multum à uero aberrabimus. Her. Nullo
 modo, ne hoc quidem dixeris, quantumuis multum uo-
 bis confectum sit. Luc. Proinde ubi tandem in itinere
 te constitutum esse recte dixerimus? Her. In ipso mon-
 tis radice consistentem o Luciane, modo porro ire conan-
 tem. Est uero omnino uia lubrica et aspera, ac planè eo
 opus est, qui manu protensa ascendentem subleuet.
 Luc. Nūquid igitur præceptor tuus ad hoc tibi satis ido-

netis est, quemadmodum Iupiter Homericus, cathena quadam aurea ex summo demissa, suas ipsius orationes, opinor, quibus te uidelicet subductum, cum ad se, tum ad Virtutem subleuare queat; praesertim cum ipse multo ante ascenderit. Her. Hoc ipsum profecto Luciane quod dixisti, à præceptore sedulo factum est. Etenim quantum ad illius operam attinet, iam olim subductus sum, & cum illis conuersationem habui, quantum uero ad me attinet, nondum ascendi. Luc. Atqui bonum animum habere oportet, optima spe mente concepta, ad itineris finem & felicitatem in summo propositam conspicientem, maxime uero illo animosis inclamationibus cohortante & inclamante. Veruntamen ualde scire possim, quænam spes ab illo tibi ostensa sit, superato iam cacumine? An mox futurum coniectandum sit, te in summo fore post mysteria, aut oïno post Panathinica. Her. Perexiguum est quod dicis, Luciane. Luc. An post quinquennium iam subsequens? Her. Et hoc quidem modicum est cum ad Virtutem exercendam, tum ad felicitatis possessionem consequendam. Luc. Proinde ad summum post decennium. Nisi extreme pigri & lenti haberi uelitis, cum neque tanto tempore ad uirtutis fastigium ascendere queatis, quanto unius aliquis iter à columnis Herculeis ad Indos usque haud difficulter ire atque redire possit, & si non recta aut citra intermissionem perpetua profectio iter faceret, uerum apud populos iacentes in medio paulisper commoratus oberraret. Et

quo

LUCIANI.

Quo nã modo tandẽ credibile est, petrã, supra quã uobis Virtus habitare creditur, altiorẽ decliuoremq; esse illa Aorna Indica, quæ paucis in diebus ab Alexandro summa ui euersa est funditus. Her. Dissimile prorsus est qd̄ adfers ò Luciane, neq; enim eadẽ res est quam tu confingis, quæ tã in exiguo temporis spatio cõfici aut capi queat, nõ si infiniti Alexandri ad unum oēs suas uires cõiunxerint. Quoniã multi qui conscendere moliebantur, fuerunt, iam uero nõ parum multi ualde forti ascendunt animo, & proficiunt partim quidẽ non nimium, partim uero altius. Cæterum, ubi medium itineris iam attigerint, multis perplexi difficultatibus, protinus omnia fastidiunt, & reuertuntur grauitèr anhelantes, multoq; sudore perfluentes, itineris laboribus absterriti. Quicũq; autem omnibus nauiter superatis incommodis & discrimenibus in finem usq; animose perdurauerint, illi tandem ad fastigiũ usq; conscendunt, & ex illo felices facti, uitam quandam admirandã per reliquam ætatem exigunt, alios quidem mortaliũ non secus atq; formicas è sublimi contemplantes. Luc. Papæ ò Hermotime, quantulos homuntiones nos esse ostendis, qui neq; Pygmæis quidem ipsis nos conferre dignaris, sed in totum humi repentes, in cauernis terræ degere confingis, non iniuria alta, & quæ sursum sunt sapis. Nos uero infimæ plebeculæ extrema sex, & quotquot per humũ repentes sumus, post Deos etiam uos supplicibus uotis

L V C I A N I

deueneramur in alto constitutos, animumq; properandi addentes conscendentibus. Her. Utinam saltem ascendendi facultas unquam nobis daretur, uerū multū adhuc uiae conficiendae superest. Luc. At tu nondū exposuisti, quanto temporis spatio opus sit, ut in cōplexu uirtutis interquiescas. Her. Neq; ipse admodum hoc ipsum exacte calleo, ò Luciane, opinor tamen nō minus uiginti annis peropus esse, quibus exactis, oīno me in sūmo fastigio futurum esse confido. Luc. ò Hercules, per longū est quod dicis. Her. Siquidē de maximis rebus nobis labor est propositus. Luc. fortasse illud uerū esse nō ualde negauerim. Quod aut uiginti annos adhuc uicturus sis, quo nā modo praeceptor tuus certū te reddidit, nedum sapiens existens, uerū etiam fatidico spiritu praeditus, aut unus ex illis, qui Chaldaica disciplina sunt imbuti? Aiunt itaq; & haec sciri posse, neq; enim uerisimile est, adeoq; iniquū esset, ut tu uiae tuae incertus, nū unquam in humanis agens uirtutē amplecturus sis, tantos labores temere susciperes, tot perpeſsis diu, noctuq; difficultatibus, praecipue uero cū prorsus ignores, num in propinquo summitatis te consistentem imminens Parca pede correptum, atq; ab omni spe potiundae uirtutis delectum deorsum detractura sit. Her. Apage ista, quippe nefas & irreligiosum est talia loqui ò Luciane. Atqui abunde sat est, si unicam tantum dieculam sapiens factus, felicitate illa perfruar. Luc. Ergo pro tantis

exantla

exantlatis laboribus unius dieculæ spacium tibi satis esse uidetur? Her. Mihi equidem breuissimum etiam tempusculum satis est. Luc. Cæterum illam superne contingendam fœlicitatem, cuiusmodi nam sit, cuius gratia dignum existimas nihil non perferendum esse, unde nam habes perspectam & cognitam, neq; enim ipse unquam in uirtutis usq; cacumen ascendisti? Her. At ego præceptori differenti fidem habere soleo, cui hæc ad unguem explorata esse dubium non est, cum præ oïbus sit in summo uirtutis fastigio excelsissimus. Luc. Dic uero per Deos, qualia nam illic esse, aut cuiusmodi tandem fœlicitatem gnauiter ascendentes manere adfirmabat? Nunquid confertas diuitias? an dignitatem & gloriam? aut uoluptates quaspiam non æstimandas? Her. Bona uerba ò amice, neq; enim hæc quicquam faciunt ad uitam uirtuti uacantem. Luc. Quæ igitur sunt illa bona, si ne hæc quidem hi, qui ad exercitiij finem deueniunt habituri sunt? Her. Sapientiam, animi magnitudinem, ipsiusq; honesti & iusti pretium, præterea autem omnium rerum exactam & absolutam cognitionem, certo & constanter persuasum nihil sapientem desideraturum. Porro diuitias, dignitates, uoluptates, & cætera quæcunq; sunt corporis, hæc inquam, in uniuersum infra relinquit. Quibus exutis & abiectis, oï eucta difficultate, in summitatem emergit, nõ secus atq; Herculem in Oeta monte combustū, ad Deos migrasse iradūt,

& ipsum Deum factum. Etenim ille cum à se abiiecisset, quicquid à matre humani atq; mortalis contractū acceperat, seruata pura & incorrupta diuinitate, probè prius extructæ pyræ incēdio purgatus, in coelū subuolasse creditur. Ad hunc modū illi quoq; philosophiæ opera et adminiculo tanquam igni quodā perpurgati, oībus illis recisis, & à se amputatis, quæ uulgi animis digna prætio & admiratiōe uidentur, parū recto & sano utentis iudicio, conscenso cacumine felicē & beatam degunt uitā, diuitiarū, dignitatum & uoluptatū ne memores quidē amplius. E sublimi deridentes eos potius, à quibus hæc aliquis momenti esse ducuntur. Luc. Ita sanè per Herculē Oeteū Hermotime, est quædā animi excellētia, magnitudoq; & felicitas, quæ penes ipsos est. Cæterū hoc mihi quæso ediffere, an nūquàm è fastigio illo Virtutis ubi uelint regrediātur postliminio, rebus quas à tergo reliquerunt usuri? An oīno necessariū est semel delatos in uerticem, ibidem perpetuam uitam agere, cum ipsa Virtute suauiter conuersantes, medio ungue ostensis diuitijs, honoribus & uoluptatibus. Her. Non solum hoc illis liberū esse scias ò Luciane, sed quencunq; Virtute consummatum conspexeris, eundem neq; iracundiæ, neq; timori, neq; ullis concupiscentijs turpiter deditū esse aut seruire putato. Non, si rebus insigniter dubijs iactetur, aut tristitia affectus fuerit, ullum animo dolorem concipit. Luc. Sed enim si fas foret, me nihil reueritum
Veris

L V C I A N I .

Veritatem proloqui: uerū satius esse opinor optabiliora
 & iucundiora afferre in mediū, neq; religiosum esse ac-
 curatiore indagine ea perquirere, quæ fiūt à sapiētibus.
 Her. Nequaquàm, immò quicquid habes audacter di-
 cito. Luc. Vide mi amice, quàm omnibus modis ad-
 dicendum pigre, & cunctanter affectus sim. Her.
 Atqui nihil est ò generose, quod apud me solum dicere
 reformides. Luc. Enimuero alia omnia, quæ dixisti
 Hermotime, haud difficulter persuasus, ita se habere cre-
 didi, nimirū sapientes esse philosophos, & magno ani-
 mo præditos, neq; non æqui seruantes. Et me hercule nō
 mediocrem tua oratione persensi dulcedinem. At ubi eos-
 dem affirmabas, & diuitiarum contemptores, atq; etiā
 dignitatis & uoluptatum negligentes esse, neq; moueri
 iracundia, neq; tristitia conturbari, non potui (soli enim
 solus) non uehementer addubitare, cum in mentem ea
 mihi uenirent, quæ non multo ante uidebam fieri. Atq;
 enim si placet, producam quendam? & si hoc non parū
 tibi esse uidetur, etiam nullo edito nomine? Her. Nū-
 quam facias, uerū nominatim perstringe eundem, qui-
 cunq; tandem fuerit. Luc. Ille ipse præceptor tuus, uir
 cum aliās quidem uenerandus, tum ætate penè conse-
 cta. Her. Quod igitur se indignum admisit scele-
 ris? Luc. Hospitem illum Heracleotem, qui multo iā
 tempore in iisdem philosophiæ studijs discipulus eius fu-
 it, flauicomum & contentiosum illum nouisti? Her.

Noui quem dicis, Dioni, ni fallor, illi nomen est. Luc.
 illum ipsum dico, proinde cum fortasse non reddidisset
 illi mercedem in tempore, ad prætorem paulo ante ra-
 puit miserum, pallio eius collo iniecto uociferans & ex
 candescens admodum. Et nisi è familiaribus quidam è
 manibus furiosi adolescentem eripuissent, qui forte for-
 tuna ei rei interfuerant, periculum erat, ne nares misero
 mordicus auulsisset senex, adeo impotenter debaccha-
 tur incensus iracundia. Her. Semper quidem & ali-
 as durus & implacabilis esse consuevit, siquis non in
 tempore pactam mercedem Luciane numeret, nunquam
 tamen aduersus illos non paucos, quibus usuræ pen-
 dende gratia mutuo dedit utendam pecuniam, quic-
 quam tale designauit, siquidem ad præscriptum tempus
 præsentaria pecunia semper reddunt foenora. Luc.
 Quid? sunt ne ò beate, qui illi pendant foenora? An dum
 etiam illi à philosophia diligentissime perpurgato ea-
 rum rerum faciendarum cura est, quibus in Oeta relictis
 nihil opus habet? Her. Equidem hæc sui gratia, ut tu
 fortasse falso suspicaris, nõ facit, sed sunt illi infantes pue-
 ri, quorum, ne olim pressi inopia grauter egeant, cu-
 ram habere cogitur. Luc. Atqui conueniebat ò Her-
 motime, ut & illos ad uirtutem subduceret, quo commu-
 ni cum illo felicitate posthabitis diuitijs unà frueren-
 tur. Her. Non est mihi sanè hisce de rebus tecum dispu-
 tandi otium Luciane, accelero enim ut ipsum iam audiam,
 ne per

ne per oëm ætatē in obscuro mihi delitescendū sit. Luc. Bono animo esto ò bone, quippe hodie à philosophicis commentationibus uacatio promulgata est. Itaq; quod reliquum est itineris, tecum unà conficiam. Her. Quomodo dicis? Luc. In præsentia quidem ipsius tibi non dabitur uidendi aut audiendi copia, si qua fides inscriptioni habenda est. Siquidem tabella quæpiam præforibus suspēsa literis maiusculis in hunc loquebatur modum. Hodie philosophicis dissertationibus non uacabimus. Porro tuum præceptorem apud Eucraten, filie suæ natalitia celebrantem, hesternæ nocte cœnitasse dicebat. Multa præterea in symposio super rebus philosophicis commentatum esse, adhæc aduersus Euthydemū peripateticum nonnihil exasperatum esse, suscepta cum eo ipso his de rebus contentione, pro quibus nunquàm non cum Stoicis digladiari solent Peripatetici. Præ nimia uociferatione, etiam capitis dolorem & uehementem quidem contraxisse, & in multam usq; noctem sudasse, producta in longum disputatione. Quinetiam iusto largius, ut arbitror, poculis semet inuitauerat, cū hi qui aderant frequentius, ut par est, præbibentes eundem philotesijs prouocassent. Insuper in ipsa cœna immodestiori crapula quam seni conuenerat, semetipsum oneravit, adeo ut domum reuersus multa euomere cogere retur. Solas uero carniū portiunculas quas puero à tergo assistenti in conuiuio adseruandas dederat, numerat

tas recepit, ne quē intrmitteret magnopere interminās.
 Hæc itaq; è Mida famulo eius audiui, discipulis quibusdā
 commemorante, qui & ipsi cum illorum essent non pau-
 ci, domum regressi sunt. Her. Vter uero illorum Lu-
 ciane obtinuit uictoriam, præceptor meus an Euthyde-
 mus? Nunquid etiam tale quippiam Midam commemo-
 rantem inaudisti? Luc. Initio quidem Hermotime,
 dicebat illos penè per oīa fuisse pares, ipsum uero finē ui-
 ctoriæ tandē penes uos fuisse, ita ut senex longe fuerit in-
 pugna superior. Euthydemū porrò incruentū haud qua-
 quam abisse, nempe qui permagnum in capite inflictum
 uulnus haberet. Cum enim immodice esset arrogans &
 contentiosus, nec persuaderi uolebat, neq; seni se præbe-
 ret facile redarguendum atq; conuincendū, præceptor
 tuus ille uir optimus eidem iuxta accumbenti inusitata
 magnitudine et pondere scyphum Nestoreū, quem forte
 tenebat in manibus, fortiter incutiendo in caput illisit,
 atq; hac quidem ratione uictoriæ palmā superato aduer-
 sario obtinuit. Her. Maeste animo præceptor, atqui
 haud sanè alio modo æquum erat agere cum his qui recu-
 sant cedere melioribus. Luc. Probabilia quidem ad-
 modum sunt quæ dicis Hermotime, Quorsum enim atti-
 nebat, ut Euthydemus hominem senem exasperaret, ali-
 enum ab iracundia, animoq; longe præstantiorem, scy-
 phum insuper tam grandem & grauem tenentē in mani-
 bus. Sed enim otium iam agimus, quid obstat, quo minus
 mihi

Iliad.
 λ. Vi
 de Ne-
 storei
 poculi
 descri-
 ptionē

mihi tuo familiari exponis, quo nam modo sub initiū phi-
 losophari inceperis, ut et ipse si fieri possit, cōmunem uo-
 biscū profectiōnē suscipiam, nunc primū factō ad eandē
 exordio? Neq; enim temere me excludetis à cōmuni iti-
 nere hominē familiarē. Her. Si modo hæc res tibi cor-
 di esset Luciane, breui uidebis quantū excellas omnes cæ-
 teros, pueros sat scio opinaberis omnes alios præ te, tan-
 tum ipse ingenio & intelligentia præpollebis. Luc.
 Mihi uero abunde satis esset, si post uiginti annos iam ex-
 actos, talis euaderem, qualis tu nunc es. Her. Profe-
 cto & ego ipse cum in tua essem ætate, tunc primū ad
 philosophiā animū appuli, iam fermè annos quadragin-
 ta natus, à quibus te non multum abesse arbitror. Luc.
 Rem ipsam putasti Hermotime, tot enī annos iā habeo.
 Quare si eam iam cōprehensam tenes, age & me addu-
 cito, haud enim postulo. Et primū quidē, hoc mihi respō-
 de, est ne philosophiæ candidatis relicta & concessa cō-
 tradicendi libertas, si quod parū recte dictum illis uide-
 bīur, aut nō hæc libera est natu iunioribus? Her. haud
 admodū, tibi tamen si quid uolueris, interea et quærendi
 et cōtradicendi facultatem liberā facio, ita enim facilius
 perdisces singula. Luc. Euge sanè per Mercuriū, ò Her-
 motime, dic mihi, est ne unica uia ad philosophiam addu-
 cens uidelicet Stoicorū uestrorū. Nisi enī falsa audierim,
 etiam alios cōplures esse certū est. Her. Et ualde qui-
 dem multi sunt, uidelicet Peripatetici & Epicurei, &
 qui Platonis titulo philosophiam profitentur. Sunt item

complures quoq; Diogenis & Antisthenis asseclæ, tum
 etiam ipsius Pythagoræ imitatores, & alij his quoq; lon-
 ge numerosiores. Luc. Vera sunt hæc, omnino enim
 illorum magnus est numerus. Vtrum autem Hermotime,
 eadem omnes uno ore dicant, an diuersa? Her. Di-
 uersissima. Luc. Prorsum tamen unum alicubi esse
 uerum, in quo consentiant omnes credibile est: ita, ut
 non omnia pugnent quæ ab illis pro uero affirmantur.
 Her. admodum. Luc. Proinde age o amice, hoc mi-
 hi expedi, cui nam fidem habuisti tu sub initium quando
 ibas philosophiæ operam daturus, cum multas uideres
 ianuas tibi apertas et patentes, omnibus alijs progredien-
 do deuitatis, in Stoicorum potissimum diuerteris, tanq̃
 hæc sola uera fuerit, ac illa quæ compendiosam ad uirtu-
 tem uiam ingredientibus exhiberet, alijs omnibus in ob-
 liqua & deuia ducentibus? Quibus nam argumentis,
 aut coniecturis hæc tum potuisti deprehendere? ac mihi
 non eum qui nunc es in animo concipe siue semisapien-
 tem, siue absolute sapientiæ Hermotimum, qui nunc præ
 multis millibus optima discernere & iudicare possit. Sed
 ita responde ac quispiam homo idiota, qualem tunc age-
 bas, aut ego nunc possim. Her. Quid sibi hæc tua
 uerba uelint Luciane haud intelligo. Luc. Atqui non
 admodum obliquum est quod percontabar, cum multi sint
 philosophiæ principes, uidelicet Plato, Aristoteles, An-
 tisthenes, præterea maiores nostri Chrysippus et Zenon
 alijq;

L V C I A N I

alijq; complures quotquot tandem sunt, cui nam inquam
 credidisti, posthabitis & omiſſis alijs, ut ea ex omnibus
 desumens, quæ quidem à te selecta sunt, sustineas iuxta
 illa philosophiæ studijs incumbere? Nunquid etiam te ut
 Cherephontem, Apollo Delphicus, ad Stoicorum placè
 ta delegavit, ubi prædixisset oraculo illos ex omnibus
 longe esse optimos? Siquidem illi mos erat, alium ad ali
 am philosophiæ rationem & formã cohortandi, quippe
 cui probe perspectum erat, ut opinor, quæ cuiq; potif
 simum congrueret. Her. Nihil tale est ò Luciane
 neq; de his unquam Deum consului. Luc. Quid? at
 indignam æstimabas hanc rem diuina consultatione, aut
 ipse sufficiens tibi uidebare, qui quod optimum erat &
 præstantissimum, per te ipsum possis eligere, non con
 sulto Deo monitore. Her. Ita mihi quidem uidebar.
 Luc. Quin igitur & nos istuc ipsum doces, quo nam
 modo statim ab initio queamus noscere, quæ optima sit
 & uerissima philosophandi ratio, et quam quispiam, præ
 termiſſis alijs rectissime eligeret. Her. Ego haud qua
 quam istuc dicere grauabor, cū multos uiderem ad ean
 dem certatim uia affectantes, facile æstimabã Stoicã phi
 losophandi rationem cæteris esse præstantiorem. Luc.
 Quorum igitur numerosior erat turba, Epicureorum,
 an Platoniorum, an Peripateticorum? Proinde illos nu
 merasti ueluti inferendis colligendisq; suffragijs usuueni
 re solet. Her. Atqui non numeravi, sed coniecturis

O P V S C V L A

deprehendi. Luc. Ut quid igitur me tantopere cupientem non doces, sed uana spe lactas, ac decipis, affirmans de tantis rebus coniectura et multitudine fretum iudicasse. Her. Non solum hoc quidem o Luciane, sed omnes quoque ceteros mortales sæpenumero affirmantes audiui. Epicureos quidem esse corruptos delitijs, uoluptatumque extreme amantes. Peripateticos autem ad rem attentiores, parandis cumulandisque diuitijs inseruire, et quosdam ex illis immodice contentiosos. Porro Platonicos arrogantes, et nimio fastu turgidos, gloriaque cupientissimos. Ceterum de Stoicis multorum semper idem fuit testimonium, uidelicet quod uiriles essent, masculino animo præditi, et nihil illos fugeret. Et quod eam uiam ingressus, solus rex, solus diues, solus sapiens, breuiter in uniuersum nihil non esset. Luc. Videlicet ista tibi de illis dixerunt alij. Neque enim uerisimile est hæc illis de se ipsis prædicantibus, suaque superbe collaudantibus te credidisse. Her. Non, uerum hæc ab alijs prædicata audiui. Luc. Facile tamen coniectio hæc diuersæ sectæ et opinionis affirmasse neminem. Quare an illi quos tu te audiuisse prædicas, è numero philosophantium fuerint, nescio. Her. Ne ij quidem. Luc. Proinde homines idiotas hæc dixisse credibile est. Her. Et ualde quidem. Luc. Vide obsecro, ut iterum me deceptum ab omni spe deijcere soleas: neque uerum sermonem exponis, sed existimas te cum Margito quopiam insulso et stupido

stupido uerba facere, ut planè persuasum haberem, Her-
 motimum uirum singulari præditum, cum ingenio tum
 industria, annos nunc natum quadraginta, hominibus
 tamē idiotis de sapiētiae studio, deq; uiris philosophiæ cā-
 didatis credidisse, illorumq; inductum testimonio et præ-
 dicatione rectiore uia philosophantium electionē fecisse,
 neq; enim ista tibi prædicanti facile crediderim. Her-
 At ne hoc quidem te fugiat Luciane, me non solum cre-
 didisse alijs, uerum mihi quoq; ipsi. Etenim conspicie-
 bam illos honeste & ornate incedentes, splendido & de-
 center amictos, nunq̄ non certis commentationibus cogi-
 tabundo animo intentos, aspectu tetricos & terribiles,
 demissa barba, & longa coma uenerandos, nihil molle
 aut parum uirile, aut citra delectū aliquid admittentes,
 quod quidem alijs stuporem induceret, aut planè uidere-
 tur impudens & Cynicum: sed in media & regia uia cō-
 stitutos, quæ quidem ab omnibus affirmabatur esse opti-
 ma. Luc. Nunquid igitur & hæc illa, quæ paulo an-
 te præceptorem facientem me uidisse testabar, ipsos desi-
 gnantes uidisti? uidelicet scœnori & usuræ seruiētes, ama-
 rulenter & contentiose mercedem à discipulis exigen-
 tes, in conuiujs aut colloquijs immodeste & pertinaci-
 ter digladiātes, aliāq; quæcunq; indecore plerumq; pec-
 care consueuerant. Aut fortasse harum rerū nullam curā
 habendā esse existimas, modo uestitus sit probè mundus
 et nitide cōpositus, et barba p̄funda, prolixaq; in capite

caesaries? Quare in posterum, ut uideo, hic nobis certus erit canon & regula recto philosophantes exacte cognoscendi, quem uidelicet proponit Hermotimus, oportetq; omnino ex habitu mundiore, grauioreq; incessu & capillo prolixiore optimorum cognitionem sumere. Itaq; cui hæc deesse uiderimus, neq; ille tetricus fuerit, aut perpetuis intentus cogitationibus obambulauerit, reprobandus & nihili aestimandus est. Sed uideo Hermotime, ne & hæc illudendi gratia ad me dixeris, periculum faciendo, num deceptum me esse sentiam. Her. Quorsum istud dicis. Luc. Quod hæc, o bone, reatius statuarum sit cognitio atq; indagatio, quam tu ab habitu sumendam esse dixisti. Omnino enim illæ habitu ferè sunt elegantiore & amictu ornatiore, quas aut Phidias quispiam, aut Alcumenes, aut Myron ad pulcherrimum absolutæ formæ archetypum expresserit. Quod si etiam maxime inde coniectura capienda est in illis dignoscendis, quid ille aget, qui uisu captus philosophiæ perdiscendæ desiderio tenetur? Qui enim fieri pōt, ut in habendo delectu non tota uia aberret, cum neq; habitus neque incessus perspicendi facultatem habeat. Her. Ego uero, o Luciane, non ad cæcos uerba facio, neq; illorum mihi quicquàm curæ est. Luc. At qui conueniebat, o bone, ut tantarum rerum, adeoq; omnibus necessariarum cognitu, communis quædam esset cognitio. Sed enī quando ita tibi uidetur à philosophiæ cōmertio,
 cæci exclu

cæci exclusi maneant, posteaquàm orbatì sunt oculis, tã
 etsi cum primis operæpretium mihi uidebatur, illos præ
 omnibus alijs philosophiæ studio incumbere, ne acce-
 ptam amissi uisus calamitatem ferrent immoderatius. Cæ-
 terum illi qui probè uident, etiamsi fuerint perspicacissi-
 ma oculorum acie præditi, quo nam pacto ea quæ in ani-
 mo teçta sunt peruidere possunt, ab illa externa uestitus
 munditiæ? Nisi enim me fallat animus, tale quiddam est
 quod dicturus sum, nimirum te parandæ & colligendæ
 sapientiæ, cupidine, cum istiusmodi uiris cõuersari, utq;
 ea indies aucta cumulatius euadas melior. Her. Et
 maxime quidem. Luc. Quî igitur tibi promptũ fu-
 it, atq; adeo factu possibile, ut ab ijs ipsis, quas dixisti
 cognitionibus, philosophantem aut secus perspiceres?
 Neq; enim ista perinde solent propalam esse conspiciua,
 sed sunt abstrusa ualde, atq; adeo in obscuro reposita,
 quem multis uix orationibus & congressibus, postremũ
 uero operibus consimilibus licet animaduvertere. Qua-
 lia enim Momus in Vulcano reprehenderit, opinor ali-
 quando inaudiuisse te: quod si me fallit opinio, audi iam
 nunc, sic enim habet fabula, nimirũ Mineruam, Neptu-
 num, & Vulcanum contentionem inter se suscepisse, de
 artificij principatu & præstantia, atq; ipsum quidem
 Neptunum taurum effinxisse, Mineruam uero domum
 excogitasse, porrò Vulcanus hominem composuit, fabri-
 cauitq;. Cæterum, ubi iam ad Momum uentum esset, quẽ

certaminis arbitrum & expensorem elegerant, & ille
singulorū opera diligentissime inspexisset, in alijs quia-
dem, quæ reprehenderit superuacaneum fortasse foret
referre. Illud tamen in hominis opifitio potissimum
calumniatus est, atq; ipsum quidem Architectum Vulca-
nū non mediocriter percussit, quod artifex nō in pectore
ostiola quædā addidisset, quibus apertis & reclusis, per-
spicuum fieret omnibus, quid ille uelit, aut in animo stru-
eret & cogitaret, num mentiretur, an uerum diceret.
Atq; ille quidem uelut cæcuciens sic de hominibus sta-
tuit. Tu uero nobis ipso etiam Lynceo es perspicacior,
qui, sicuti uidetur, per pectus ipsum, quæ intus sunt cer-
nis, suntq; tibi aperta omnia, adeo ut non solum certo
teneas, quid quisq; uelit aut cogitet, uerumetiam uter sit
melior aut deterior. Her. Tu quidem Luciane lu-
dos ex me facis, ego uero Apollinis ductu & auspicio
delectum habui, neq; prorsus electionem moror, atq;
hæc quidem satis Hermetimo. Lucia. Attamen ne
sic quidem mihi dignaris exponere, ò amice, sed me in
ima uulgi fece uersantem superbe contemnis. Her.
Nihil fortasse illorum tibi placebit, quæ dixero.
Luc. Nequaquam, ò bone, uerum nihil eorum uis di-
cere, quod me delectaturum esset. Et quia tu me cælas de
industria, nobis inuidens, ne forte tibi pares euadamus,
si philosophiæ indagandæ studio operam nauaremus,
periculum faciam, si quo modo fieri possit, ut per
me

L V C I A N I .

me exactam iudicandi rationem, minimeq; fallibilem
 delectus habendi uiam inueniam. Quocirca tu si uo-
 lueris arrectis auribus attento fac sis animo. HER-
 MOT Prorsus istuc uolo, ò Luciane, fortassis quid-
 dam scitu dignum dicturus es. LVCIA. At uide,
 ne naso me suspendas, si illud omnino rustice & ine-
 pte proposuero. Ita enim factu opus esse uideo, postea
 quàm tu qui harum rerum es multo peritior, illud ma-
 nifestius & disertius explicare grauaris. Itaq; Virtutem
 urbis instar esseingas uolo, quæ ciues habeat honestis-
 sime & integerrime Rempub. administrantes, quemad-
 modum tuus quoq; præceptor, qui istuc aliquando per-
 uenit, idem hoc affirmare non dubitat: præterea sum-
 ma sapientia uiros exornatos, magno infractoq; ani-
 mo præditos, iustitiæ seruantissimos, modestia admi-
 randos, parum infra Deorum conditionem consisten-
 tes. Cuiusmodi multa apud nos designantur, rapi-
 na, uolentia, iniuria, habendi cupidine, eorum flagi-
 tiorum, ne tantillum quidem quenquàm audere in ea ur-
 be conspiceres. Sed pacati & concordēs Reipublicæ
 munia simul obeunt & administrant. Nec iniuria, ea
 enim quæ alijs in urbibus seditioum, & factiosarum
 contentionum concitandarum occasionem suppeditant,
 quorumq; gratia alter alterum clandestinis petit insidi-
 is, ea, inquam, omnia e medio illorum sublata et remota
 sunt. Neq; enim aut aurum, aut uoluptates, aut hono-

LUCIANI

res habet in pretio, tanquam alicuius momenti ista apud illos habenda sint, uerum iam olim hæc in uniuersum tanquam parum necessaria existimantes, ad bene gerendam Rempub. urbe eiecerunt. Itaque tranquillam quandam & omnibus modis felicem degunt uitam, bonis legibus, æqualitate, libertate, & omnibus denique bonis instituta.
Her. Quid igitur, o Luciane, an non tibi uidetur æquissimum esse, ut omnes certatim eius urbis ciues fieri desiderent, ita ut itimeris tam laboriosi molestiam pro nihilo reputent, neque temporis longinquitate uicti animum despondeant, certo & constanter persuasum habentes, se omni euicta difficultate in ciuium numerum relatum iri, eiusque politie se participes futuros.
Luc. Sanè per louem, o Hermotime omnibus omnes neruos in hoc intendendos esse arbitror, cætera uero negligenda, ne patrie tenaciter nobis inherentis magna cura habenda est. Neque ualde moueri decet, aut frangi animo parentum, aut liberorum nos detinentium complorationibus. Sed & illi pari opera ad eandem profectionem nobiscum suscipiendam cohortandi sunt. Quod si aut sequi nos recusauerint, aut per ætatem non potuerint, illis relictis & posthabitis, recta ad urbem omnium felicissimam animo se tendendum erit, reiectis etiam uestimentis, si eisdem amicti detineremur, illic haud dubie conuestiendi. Neque enim periculum est, ne quis te eo nudo corpore delatum exclusurus sit. Iam enim & alias uirum multa canitie reuerentia

uerentia

uerendum differentem audiui, qui nam illic se res habere-
 rent, meq; magnopere cohortabatur ille, ut me ei ad ur-
 bem eunti comitem adiungerem, siquidem pollicebatur
 itineris ducem se fore, et quod me ciuitate donare uellet,
 unumq; ex tribulibus facere eius adscriptum sodalicio,
 adeo ut nulla non ex parte bene & feliciter agerem. Cæ-
 terum ego id ætatis recte monenti non obtemperabam,
 stultitia & rudibus annis dehortantibus, nondum enim
 egressus eram annū quintum & decimum, fortassis si se-
 cutus fuisset, iā in suburbio aut præ portis consisterem.
 Porro ciuitate, si recte cōmemini, cū alia multa, tū hæc
 quoq; prædicare solebat, quemadmodū oēs eius urbis in-
 colæ essent aduenæ & peregrini, nec ullus esset indige-
 na? Quin etiā illud addebat, nō parum multos in eadem
 Repub. uersari barbaros, & seruilis conditionis hoies in-
 formes, modicos pauperes, breuiter neminē nō eius Rei-
 pub. fore participem, quē penes modo uoluntas esset, eo
 tendendi. Quandoquidē illis morem ciuitate donandi ad-
 uenas affirmabat nō sumi, aut ab externa cultus & uesti-
 tus elegantia, aut à corporis proceritate & formositate,
 neq; à generis splendore aut claris maioribus, sed ea pro-
 nihilo æstimari apud illos. Oportere tamen eos, qui ciui-
 tatis ius indipisci uelint, intelligentia instructos esse, re-
 rūq; honestarum tangi cupidine, labore non frangi, nul-
 lis uoluptatū illecebris capi, neq; effœminari, aut emol-
 lescere rebus dubijs & difficilibus inter eundum ingru-

entibus. Quisquis itaq; hæc præstiterit, exposuitq; ubi primum urbem attigerit, ac tutum in ciuium communionem assumitur, quicumq; tandem fuerit parem experturus honorem. Porro peior, an melior, an nobilis, an ingenerosus, an seruus, an liber, aut an prorsus infimæ sortis & conditionis homo sit, in ea ciuitate, ne nominantur quidem. Her. Hinc perspicere potes Luciane, quod non temere, aut pro rebus ficulneis, tantos sudores perferam, cum adeo felieis & exoptatæ Reip. ciuis fieri concupiscam. Her. Et ego quidem harum rerum cõmuni tecum cupiditate teneor, atq; haud scio, an quicquam sit, quod perinde præ his mihi uotis expectandum putem. Iam si in propinquo urbs sita foret, & omniũ prospectui exposita, iam olim ut scis, nulla animi ambiguitate præpeditus, eam fuisset ingressus, inq; ea multũ iam temporis uersando contriuissem. Posteaquã uero, quemadmodum uos perhibetis, nimirum tu & Hesiodus ille rapsodus, ualde procul hinc remota est, operæpretium mihi esse uidetur, ut & uiam ipsam, quæ recta nos ad urbem ducat, inuestigemus, nec minus operæ & studij in duce quam optimo deligendo ponamus. An non ita quoq; tibi faciendum uidetur Hermotime. Her. Et qui nam alia ratione eo quis perueniret? Luc. Nonne uides igitur immensam multitudinem promittentium & affirmantium se uia peritos esse. Multi enim ad hoc parati circumstant, quorum nemo non se

indigeat

indigenam esse persancte deierat. Cæterum non esse unam tantum uiam, illud apparet liquido, sed innumeras & ualde diuersas, nec quicquam habentes, in quo inter se conueniant. Nam hæc quidem ad occidentalem plagam uergit, illa ad solem exorientem, mox altera ad Septentrionem uiatorem ducit, altera uero recta ad meridiem. Rursus, hæc quidem per florida prata, & molles plantas sub umbra amœna & delectabilis, nihil habens asperitatis aut difficultatis. Altera autem petricosa, & omnibus modis aspera, multum exhibens uiatoribus, cum sitis, tum ardoris, tum etiam laboris & molestiæ. Et tamen omnes illæ cum multæ sint, ad eandem urbem, quæ una est, tendere perhibentur, tametsi sint inter se diuersissimæ. Inde incredibilis animi meum habet perplexitas & hesitantia, etenim in quancunq; forte fortuna incidero, uirum quempiam circa ingressum diuerticuli consistentem offendo, antiqua Virtute & fide admirandum, statim in introitu accedenti manus porrigentem, uehementerq; cohortantem, ut ipsius uiam ingrediar, usq; adeo certatim unusquisq; illorum se compendiosæ uiae gnarum esse iactat identidem. Alios uero tota uia aberrasse, neq; unquam eò peruenisse, neq; aliorum insequentium duces esse posse. Tandem ubi proximum accessero, audio & illum de uia sua magnifice pollicentem, aliosq; malitiose uituperantem. Ad eum quoq; modum facis is, qui huic uicinus est, & sic deinceps omnes reliqui.

OPUSCULA

Hinc itaq; uiarum multitudo & diuersitas non medio-
 criter me conturbant, animūq; meum incertum diuer-
 se distrahunt, maxime uero duces ipsi præter modum
 uociferantes, dum quisq; sua immodicis laudibus de præ-
 dicat. Neq; enim calleo in quam declinans, aut quem po-
 tissimum ex ducibus secutus, urbem accedere queam.
 Her. At ego te Luciane, ab omni hæsitatione libera-
 bo. Etenim haud facile, si ijs qui ante nos idem itineris
 confecerunt, fidem habueris, aberrabis. Luc. Qui-
 bus tu habendum fidem dicis? aut quem ex ducibus se-
 quuti sunt, aut per quam uiam ingressi sunt? Iterum
 enim nobis sub alia forma eadem apparet animi perple-
 xitas, à rebus ad homines translatis. Her. Quo nam
 modo istuc dicis? Luc. Quoniam quidem qui in Pla-
 tonis uiam digressus est, & illo duce se in uiam dedit,
 illam haud dubie laudaturus est. Rursus qui Epicurū du-
 cem sibi sequendum elegit, Epicuri, ita omnino alius ali-
 am cōmendabit. Tu uero uestrā omnibus alijs præferes.
 Aut non ita futurum esse Hermotime credendum est?
 Her. Et cur non. Luc. Proinde, ab ancipiti animi per-
 plexitate me non liberas, cum etiam nū ignorem ex uia-
 toribus, cui nam potissimum fides adhibenda sit. Vi-
 deo enim unumquemq; illorum, & ipsum & ducem eius
 unius tantum uiae fecisse periculum, ac illam lauda-
 re affirmantem, hanc solam esse quæ perducatur ad ur-
 bem. Ego autem num uerum dicat, scire non possum.

Quod

Quod enim ad finem aliquem delatus sit, & ciuitatem quandam cōspexerit, fortasse illi haud difficulter concesserim. Cæterum num illam uiderit, quam oportebat, in cuius Repub. ego & tu uersari concupiscimus, in Corinthum Delati, ille autem Babylonem profectus Corinthum se uidisse putarit, quod quidem etiamnum mihi incertum est. Neq; enim ille qui aliquam ciuitatem uidit, statim & Corinthum uidit, siquidem non sola Corinthus est ciuitas. Quod autem omnium maxime me facit animi incertum & ambiguum, illud est, quod sciam necessario unam atq; adeo ueram esse uiam, siquidē nec plures quàm una Corinthus est, aliæ autē quoquo gentium magis uiatorem quàm in Corinthum perducunt. Nisi quis usq; adeo delirus esset & mente captus, ut putaret, & eam quæ ad Indos tendit, & in Corinthum recto tramite perducere. Her. Quonam pacto hoc fieri posset ò Luciane? cum alia, aliò tendat. Luc. Proinde, ò bone Hermotime, non mediocri opus est consilio in eligendis, cum uijs, tum ducibus. Neq; illud uulgo iactati prouerbij committendum est, ut quocunq; nos pedes duxerint, eo inconsulto abeamus, quomodo ita haud dubie præcepti pro Corintho ad Babylonios, aut Baëtras abiremus. Atqui ne hoc quidem ualde mihi consultum factu uidetur, ut fortunæ tantam rem committamus, tanquam optimam fortasse adprehendentes, si citra omnem uiarum exactam peruestigationem, in unã

O P V S C V L A

aliquam quamcunq; tandē temere irrueremus. Nihil enī obstat, quo minus & hoc fieri possit, et fortasse iam olim in tāta tēporis longinquitate factū est. Haud quāq; uero equū esse opinor, ut tam incōsideranter de rebus adeo magnis spem abijciamus, aut ita in angustū coactam cōstringamus, uirgulta scapha, (quod aiunt) Aegeum aut Ionium transmittere uolentes. Neq; enim recte aut probabiliter fortunam incusaremus, si sagitando & iaculando non prorsus assecuta sit ueram illam uiam, unam nimirum inter tot infinitas, falsas & erroneas existentem. Quod nec Homericō quidem sagitario concessum fuit, qui cum debuisset columbam arcu fixam deijcere, linea uincula rupit, opinor autem fuisse Teucrum. Sed enim hoc multo magis rationi consentaneum est, spem habere multa uulnerandi, & iaculo petendi, quam omnino illud unum ex omnibus. Quoniam periculum non mediocre est, si pro recta & compendiosa uia, in unam ex erraticis & deuijs imprudentes incidereamus, sperantes fortunam meliorem pro nobis electuram esse: opinor autem in tali re cōparatione utendum & demonstrandum esse. Neque enim promptum & facile est reuocare cursum, saluumq; & incolumem retrō euadere, si quis soluta nauī mari se semel commiserit: uerum necessarium est, in pelago fluctuum arbitrio iactari & circumferri, nauseantem ut plurimum, & metu percussam, capiteq; maximis fluctibus grauatum. Acquum
uero

uero fuerat, sub initium priusquam uela uentis permis-
 sisset, conscensa specula explorare si mare esset nauigabile,
 & secundus flaret uentus, Corinthum nauigare uolentibus.
 Et per Iouem quidem gubernator quispiam optimus summo cum iudicio illi deligendus fuerat,
 præterea nauis satis firma conquirenda, quæ tantis fluctibus & cursui par esse potuisset. Her. Est quidem Luciane, quod dicis non improbandum. Verum enim uero hoc satis certo scio, quod si etiam per circulum omnes ad unum accesseris, non tamen alios inuenies, neque duces meliores, neque gubernatores maiori peritia præditos quam Stoicos. Atque si animus tibi est aliquando Corinthum perueniendi, illos sequendos esse putabis, per Chrysippi & Zenonis uestigio incedendo, alioqui frustra hanc uiam tentabis. Luc. An non sentis o Hermotime, commune quiddam te dixisse, haud dubie enim hoc ipsum dixerit, & quisque qui communem cum Platone uiam ingreditur, & qui Epicurum ducem sequitur: insuper & alij, me uidelicet Corinthum nunquam uenturum, nisi cum illorum aliquo itineri memet accingam, ita ut necessarium mihi esse uideam, aut omnibus sine discrimine credere, quod absurdissimum est, aut omnibus iuxta diffidere, quod quidem multo tutissimum esse opinor, donec uera pollicentem inuenerimus.

Age uero, si quemadmodum nunc ignarus sum, etiam-
 num certum nō habens, qui nam ex omniū philosophan-
 tium ordine & numero uerum diceret, uestræ sectæ me
 addicerem, habita tibi fide uiro amico & familiari, attā-
 men Stoicæ saltem philosophiæ perito, tantumq; unicā
 illam uiam ingresso. Postea uero Deorum aliquis ab infe-
 ris in uitam reuocaret Platonem & Aristotelem, præte-
 rea etiam alios omnis generis philosophos. Illi autem cir-
 cumstantes interrogarent, & per Iouem quoq; in ius
 pertractum contumeliæ accusarent, dicentes, Quid ue-
 ro passus es optime Luciane, aut à quo persuasus Chry-
 sippum et Zenonem nobis qui multo ante fuerimus pro-
 posueris, homines heri & pauloante natos, cum nos
 neq; sermonis participes feceris, neq; prorsus quæ loqua-
 mur tentaris. Quod si hæc ab illis dicerentur, quid nam
 illis responderem? An satis mihi fore existimas, si dixe-
 ro me ab Hermotimo uiro familiari ita persuasum esse?
 Atqui dicerent sat scio, nos uero Luciane, quis ille sit Her-
 motimus iuxta cum imperitis ignoramus, sed neque ille
 nos nouit. Quare æquum non fuit omnibus in totum re-
 pudiatis nos in dicta causa condemnare, fidem dantem
 uiro unicam tantum in philosophia uiam, sed neq; illam
 fortasse exacte satis perspectam habenti. Sed enim legū
 conditores ò Luciane, ad hanc modum non imperant fa-
 ciendum iudicibus, nimirum ut altero tantum audito,
 alteri facultas pro se loquendi ea quæ ex usu suo esse in-
 tellexerit

L V C I A N I

*tellegerit non concedatur: Verum utrunq; iuxta audien-
 dum esse præscribunt, quo facilius diuersis sermonibus
 inter se examinatis & perpensis, quæ uera, quæ falsa
 sint inuenire queant. Quod nisi sic factitatum fuerit,
 permittit lex adpellandi libertatem, ut in aliud iudicium
 ea transferantur, quæ illos loqui par est. Aut si quispiam
 fortasse illorum me interrogaret, Dic mihi inquitens o Lu-
 ciane, si quis Aethiops, qui nunquam alios homines con-
 spexisset, quales nos sumus, propterea quod nunquam
 peregre extra patriam profectus sit, in quadam corona
 & conuentu Aethiopum pertinaciter affirmaret, dice-
 retq;, nusquam gentium homines albos aut flauos repe-
 riri, neq; ullius alterius coloris quàm nigros, nunquid
 alijs fidem suis dictis faceret? Diceret autē ad illum quis-
 piam ex senioribus Aethiopibus, Tu uero unde hæc co-
 gnita & explorata affirmas audacissime, neq; enim unq̃
 à nobis suscepta ad exteros populos profectioe peregri-
 natus es, neque per Iouem qualia apud exteras natio-
 nes sint unquam peruestigasti, aut præsens oculorum te-
 stimonio didicisti. An uero hunc senem non recte & gra-
 uiter sentire prædicarem? Aut quid tu consilij in mediū
 adfers Hermotime? Her. Imo uero tuæ sententiæ as-
 sentior, iustissime enim mihi uidetur eius temeritas ut
 posse compesci. Luc. Et quidem mihi o Hermetime.
 Cæterum quod posthac dicturus sum, quomodo tibi me-
 cum conueniat, scire non possum. Mihi quidem & illud*

tam ualde persuasum est. Her. Quale nam illud est?
 Luc. Nempe uir ille probabili inductione inferet dictu-
 rus, ergo absurde propositus est nobis quispiã Luciane,
 qui saltem Stoicorum placita calluerit, quemadmodum
 amicus ille tuus Hermotimus. Cum autem nunquã pere-
 gre profectus, neq; ad Platonis Academiã se contulerit,
 neq; apud Epicurum diuerterit, neq; omnino cum alio
 quoq; familiaritatẽ contraxerit. Itaq; si dixerit, nihil ita
 pulchrum, aut ita uerum inueniri apud omnes reliquos,
 qualia Stoicorum sunt, & quæ ab illis asseruntur, an non
 iure optimo temerarius & audax tibi uideri debeat, de
 omnibus definiendi & pronunciandi authoritatem sibi
 sumens, maxime uero cum tantũ unius sectæ peritus sit,
 neq; unquã ex Aethiopia, uel alterum pedẽ protulerit.
 Quid uero existimas illi respondendum esse? Num ueris-
 simum illud nos uidelicet Stoicis addictos illorum philoso-
 phiam perdiscere, iuxta quam dignũ putemus philoso-
 phari. Neq; tamẽ nobis obscura sunt ea quæ dicuntur ab
 alijs. Siquidem præceptor noster & illa inter differendũ
 proponit, refellẽs subuertensq; illa satis argute. Nũ uero
 existimas hoc responso audito, tacituros esse Platonicos
 & Epicureos, tum etiam alios? An non in risum soluti
 iure optimo ad me dicerent, qualia nã facit familiaris tu-
 us Hermotimus o Luciane? qui dignatur aduersarijs de re-
 bus nostris fidẽ habere, prorsus existimans, eiusmodi esse
 omnia nostratia, qualia ipsi falso confingunt et dictitat,
 quorum

E V C I A N I

Quorum aut ipsi imperiti sunt, aut ipsam ueritatem de industria celantes obfuscant improbi. Aut igitur si uiderit aliquem ex athleticis exercentem se priusquã in harenam descenderit, calcitrantem in æra, aut pugnis inanem quãpiam plagam inferentem, quasi cederet aduersarium, illũ ideo statim proclamabit præfectus certaminis esse inuincibilem? Aut non potius existimabit perfacile & tutum esse, ita pueriliter & iuueniliter Thrasonem gloriarum plenum agere, nullo aduersario illi repugnante: ipsam autẽ uictoriam tunc primum decernendam esse, quando aduersarium fortiter deuictum prostrauerit, & superior certando euaserit, altero lassitudine confecto, alioqui uero nequaquam. Proinde, neque Hermodimus ab his quibus præceptores sui aduersum nos absentes, in umbra dimicant atque digladiantur, illos uictores esse putet, aut ea quæ à nobis asseruntur, tam sine negotio posse refelli, aut subuerti. Quoniam illud persimile esset puerorum ædiculis, quos illi ut infirmas parare solent, ita protinus subuertunt ac diruunt. Aut per Iouem etiam his, qui exercitio sagittandi sunt occupati, qui stipulis quibuspiam colligatis, & super contum fixis, nec ita procul positis emisso telo iaculantur: ac si quando forte fortuna collimantes scopum tetigerint stipulãsq; præfixas iaculo penetrauerint, ilico exclamant, quasi re magna peracta, si telum per sarmenta euolarit. Cæterum nequaquam ad hũc modum

O P V S C V L A

Persæ facere consueuerūt, sed neq; Scythæ quotquot illo-
 rum arcu, & arte iaculandi præcellunt: uerum initio
 ipsi equis insidentes, obequitando emittunt iaculum.
 Deinde etiam ea ipsa faciunt mobilia, ad quæ arcu colli-
 mant, nõ stabilia aut sagittam expectantia donec incide-
 rit, sed cum plurimum fugientia, nempe feras, & ma-
 xime uolucres ferunt. Quod si nonnunquam scopus
 quoq; feriendus est, emissi teli firmitate et impetu, lignũ
 transuersim obiectum aut scutum bouinis corijs conse-
 ctum præponentes, transfigunt: at tunc quidem bonam
 spem habet, fore, ut eorum tela etiam per arma ubi usus
 erit penetrent. Quapropter ò Luciane, dic nostris uerbis
 Hermotimo, præceptores eius sarmentorum seu stipula-
 rum fasciculos, propositos telis petere: deinde ambitio
 se gloriari homines armatos se deuicisse: insuper aduer-
 sus imagines nostras depictas pugilum more depugnare
 quibus etiam, ut par est, superatis nos prostratos esse exi-
 stiment. Atqui unusquisq; nostrum ad illos dicere posse-
 mus, quod ab Achille dictum est de Hectore, ille meam
 haud quaquam galeam, cristasq; comantes aspicere au-
 debit. Hæc quidem uno ore dicturi sunt omnes, singula-
 tim autem alius alia. Plato haud dubie mihi uidetur ali-
 quid narraturus, eorum quæ facta comperit in Sicilia,
 quorum non pauca habet comperta. Siquidem perhibet
 Geloni Syracusiorum tyranno os fuisse putridum, infe-
 ctumq; graueolentia, id quod per multum temporis illũ
 latuit.

LUCIANI

latuit, cum nemo auderet ob hoc ipsum reprehendere uerum præpotentem Tyrannide, donec illi mulier peregrina adducta, rem ut se haberet, sumpta audacia exposuisset. Quare ille inflammatus iracundia, uxorem suam accessit, grauer cum ea exostulans, quod illi non palam fecisset foetidi oris graucolentiam, cum eius uiciose anime probè fuisset conscia. Illa uero orauit sibi habendam esse ueniam, propterea quod nunquam antea ullum alium uirum sit experta, neq; cum quoquã tam prope congressa, ita ut pro certo putarit in uniuersum omnes uiros, non aliam animam ore exhalare. Itaq; Hermotimus quia cum solis Stoicis cõmertium habuit, proculdubio diceret Plato, non iniuria nescius est, qualia nam aliorum sint ora. Non dissimilia fortasse et Chrysippus diceret, et his etiam multo plura, si illo indemnato et indicta causa relicto, ad Platonis Academiam à quodam eius ossecla persuasus me reciperem. Iam, ut tandem paucissimis uerbis totius rei summam complectar, ita statuo, dũ quidem in incerto fuerit, quæ nam uera sit secta philosophandi, nullam esse eligendam, propterea quod non careat contumelia, si hac electa, aliam neglexerit. Her-

Per societatem domesticam Luciane age, Platonem quidem et Aristotelem, quum etiam Epicurum, et alios missos faciamus. Neq; enim ex dignitate mea est, ut aduersus illos ego conflicter. Cæterum nos duo, ego inquam et tu, accurate discutiamus, num res philosophica tale

DD

quiddam sit, cuiusmodi ego esse affirmo. Aethiops autem, aut Gelonis uxoreculam, quorsum nam opes erat, ex Syracusis usque ad nostrum colloquium accersere? Luc. Sanè illos quidem missos faciamus, quandoquidem tibi ad nostram disceptationem, parum utiles et superuacanei uisi sunt. Tu uero dic modo, appares enim similis quiddam admirandi dicturo. Her. Mihi equidem prorsus uidetur Luciane, oibus modis fieri posse, eum, qui tantummodo Stoicorum dogmata perdidicerit, ex illis ad unguem cognitis uerum nosse, tamen si aliorum decretis posthabitis nequaquam singula perdiscendo excusserit. Considera uero, tecum ad hunc modum ratione imita, si quis hoc tantum ad te dixerit duabus dyadibus numerum quaternarium absolui. Ergo tibi iam circueundum est, et uirum exquisitum ab alijs omnibus, quotquot arithmeticae non sunt rudes, ne forte quispiam inter illos sit qui dicat, bis duobus quinque aut septem constitui? An non ilico tibi planum sit eum uirum uera dicere? Luc. Ilico quidem, o Hermotime. Her. Qui igitur tibi fieri posse non uideatur eum, qui solum in Stoicorum scholam inciderit ueritatem dicentium, illorumque sermonibus plane persuasum, aliarum non amplius egere ductu et auspicijs, cum certus iam factus sit, nunquam fore, ut quatuor quinque fiant, non si infiniti Platones, aut Pythagorae diuersum affirmauerint. Luc. Nihil aduersum, quod aiunt, dicis, o Hermotime, cum ea quae omnibus iam dudum sunt

sunt

L V C I A N I

sunt certa & persuasa, rebus dubijs & incertis assimulā-
 lare nō dubites, longe lateq; inter sese dissidentia. Quid
 autem respondes? esse ne aliquem quo cum tu sermo-
 nem sociaris contendentem duas dyadas coniunctas, aut
 septenarium aut undecenarium numerum constituere?
 Her. Haudquaquam ego, nisi fortasse per insaniam
 deliraret, negans ex his non nisi quatuor excreescere.

Luc. Quid autem incidisti ne aliquando (& per
 Gratias uerum dici uolo) in Stoicum aliquem, & Epi-
 curum, de rerum principijs, & bonorum fine inter se
 non dissidentes? Her. Nunquam. Luc. Proinde
 de etiam atq; etiam uide, ne tuis falsis & euanidis ra-
 tionibus me fraudulenter decipias, maxime uero ami-
 cum tuum existentem. Cum enim nos subinde quæra-
 mus, qui nam in philosophiæ studijs uera loquantur, tu
 nihil cunctatus hoc præoccupatū Stoicis attribuisti, di-
 cens, illos esse, qui bis duo quatuor esse statuerint, quod
 quidē obscurum est, num ita se res habeat, fortasse enim
 dicerent, Epicurei, aut Platonici, uestram hanc esse com-
 positionem, nos autem quinque, aut septem illa esse dici-
 mus, An non uidentur hoc ipsum tibi egregie præstare,
 cū uobis hoc solum quod honestum est bonū esse putan-
 tibus, Epicurei uoluptatē summū bonū esse statuunt. Et
 cū uos pertinacissime cōtendatis oīa esse corpora, Pla-
 to tamē eius opiniōis est, ut censeat in rerū natura, non
 nihil quoq; esse incorporeum. Et quod primo loco dixi,

nimum auidē illud quod in dubio uersatur tanquam malissime dubitanter proprium illud Stoicis habendum tradidisti. Iam cum alij hoc sibi uendicent, dicantq; illud esse, sanē ibi tum summo iudicio opus esse opinor. Porro autem si apud omnes in confesso esset, solos Stoicos uere autumare, bis duo esse quatuor, alijs mea quidem sententia conticescendum est. Quamdiu uero ea de re inter ipsos contentiose digladiantes anceps est controuersia, omnes ex æquo audiendi sunt, aut compertū habere uide ri nos ad gratiam ferre iuditiū. Her. Non uidere mihi Luciane intellexisse quid dicere uoluerim. Luc. Ergo crassius & manifestius explicandū tibi erit aliud quippiā dicturo, tantū uide ne tale aliquid dehinc adducas. Her. Scies actutū cuiusmodi sit quod dico. Ponamus enim duos aliquos in Aesculapij, aut Dionysij fanum ingressos, deinde phialam quandam e rebus sacris esse sublatam, atq; deperditam, haud dubie iam summopere necessariū est, ut ambos inuestigatione habita perscrutemur, uter nam illorum phialam in sinu abditam habeat. Luc. Maxime. Her. Omnino autem alterum habere necesse est. Luc. Et cur non, siquidem deperdita est. Her. Proinde, si apud priorem amissam phialam inueneris, alterū nequaquam exeuendum esse putas, iam enim palàm est illam non habere. Luc. Sanē palàm est. Her. Etsi in prioris sinu reperta non fuerit, alterum habere sanē consentaneum est, neq; hic longa per
scruta

scrutatione opus est. Luc. Certe enim habet.
 Her. Ergo nos quoq; si apud Stoicos phialam iam
 inuentam habemus, alios perscrutandos esse superuacu-
 um & indignum existimamus, habentes quod dudum
 tantopere quærebamus, aut quam ob rem inani labore
 nos ipsos amplius defatigaremus? Luc. Nullius pro-
 fecto gratia, si reperta phiala penes uos fuerit, illaq;
 incerta pro certo compertum habetis, illud ipsum esse,
 quod erat deperditum, aut planè uobis cognitum est
 donarium. Iam uero ò amice, non saltem duo sunt,
 qui templum ingrediuntur, ut necessarium sit alterum
 habere rem furto subtractam, uerum profecto illorum
 magna est copia. Deinde non minus obscurum est,
 quid illud tandem sit, quod deperditum est, num phia-
 la quæpiam, nū scyphus, num corona. Quotquot enim
 sacerdotes sunt, subinde alius aliud esse affirmat, quip-
 pe qui neq; de ipsa materia unanimiter consentiunt, ue-
 rum hi ex ære, alij ex argento factum, partim autem au-
 reum, partim uero argenteum illud esse dicunt. Itaq;
 planè operepretium esse uides, detractis uestimentis
 omnes in templum ingressos exui, si animus est rem
 amissam inuenire. Quanquàm enim apud primum au-
 rea phiala tibi reperta fuerit, nihilosecus tamen & cæ-
 teri pari opera sunt exeundi. Her. Quam ob rem ue-
 ro ò Luciane. Luc. Propterea quod incertum sit,
 num phiala illud ipsum sit, quod erat amissum. Tametsi

uero & hoc uno ore omnes confessi fuerant, haud tam
 men omnes auream fuisse Phialam confirmabunt. Por
 ro autem ut maxime inter omnes constet auream Phia
 lam esse amissam, tamen ne sic quidem alios perseru
 tandi finem facies, neq; enim tibi constabit, num Dei
 sit illa ipsa, aut non reputas infinitas esse Phialas aure
 as. Her. Sanè censeo. Luc. Igitur omnibus mo
 dis necessarium est perscrutantem omnes accedere, &
 illis quæ apud quenquam inuenerit in medium deposi
 tis, conijcere, quid nam ex eisdem diuinum donarium
 potissimum sit existimandum. Etenim quod omnium
 maxime dubio inuoluit animum, illud est, quod unus
 quisq; exutorum aliquid apud se habeat, hic scyphum,
 ille phialam, alius coronam, & hic quidem ex ferro
 fabricatam, alter autem auream, tertius argenteam.
 Nondum uero clarum est & perspicuum, num hæc
 sit res sacra quod habetur. Quare magnam tibi impo
 sitam esse uides necessitatem dubitandi, quem nam ex
 tanto numero sacrilegij insimules. Vbi uero omnibus
 essent paria & similia, iuxta foret incertum cognitu,
 qui nam diuina donaria sustulisset, sunt enim harum re
 rum possessiones etiam priuatæ. Cæterū ignorantia cau
 sam unam esse arbitror, quod nullo titulo inscripta sit
 deperdita phiala. Ponamus enim amissam esse Phia
 lam, quæ si Dei nomine, aut eius qui illam templo dica
 tam consecrauit, foret insignita titulo, minori in perseru
 tando

tando labore defatigaremur, & ea quæ in scriptiuncula
 notata foret reperta, finem faceremus alios exeundi
 & perturbandi. Opinor autem Hermotime, iam te sepe
 numero gymnycis certaminibus interfuisse. Her-
 mot. Et recte quidem opinaris, iam enim persepe
 interfui. Luc. Nunquid igitur etiam aliquando iuxta
 Athlothetas consedisti? Hermot. Per Iouem
 nuper in Olympijs leuum latus iudicum sedendo clau-
 debam, Euandrida Elei filio inter ciues suos specta-
 culum mihi præoccupante. Cupiebam enim singu-
 la propius inspecta cognoscere, quæ fierent circa iudi-
 ces. Luc. Promde, etiam illud exploratum habes,
 qua sortiendi ratione uti soleant, cui nam cum quoq;
 luctandum, aut Pancratio decertandum sit. Her. Pla-
 nè perspectum habeo. Luc. Longe itaq; promptius
 & melius tu expedies, qui ista propius & curiosius sis
 contemplatus. Her. Apud priscos quidē præsidente
 in certaminibus Hercule, laurea folia. Luc. Ne mi-
 hi quæso priscorum instituta percenseas Hermotime,
 sed quæ ipse coram conspexisti cedo. Hermot. Ini-
 tio quidem urna argentea Deo sacra in medium pro-
 ponitur, in eam parvæ quædam sortes conijciuntur,
 fabacea fermè magnitudine literis inscriptæ. Inscribun-
 tur autem duæ utraq; uide licet litera æ, deinde in alte-
 ras duas scribitur β, mox in alias γ, ac deinceps iux-
 ta eandem rationem inscribuntur, & reliquæ pro nu-

mero athletarū, si plures fuerint, ita ut semper binæ sortes iisdē sint insignitæ literis. Accedit deinde quisq; ex athletis susceptis uotis Ioui supplicans, immissaq; in urnam manu, unam ex sortibus extrahit, & post illum alius. Quibus singulis assistens flagellifer protensa manu obstat, ne legantur literæ, quæ à singulis extractæ sunt. Cæterum ubi iam singuli singulas sortes habuerint, tum demum Alytarches, ut ego opinor, aut unus ex iudicibus, neq; enim amplius memoria tenet, circumeundo contemplatur, & explorat sortes in circulo consistentium. Atq; ita eum quidem, qui α habuerit, cum altero sortem α inscriptam habente, aut luctu, aut Pancratio decertaturum committit. Deinde pari ratione etiam eum qui β habet extractum cum altero eiusdem literæ, qui tenor committendi seruatur, etiam in alijs consimilium literarū sortes habentibus. Et hæc est ratio componendorū athletarū numero illorū equali seu pari existente, nimirū si octo aut quattuor, aut duodecim illorū fuerint. Quod si dispares accesserint, quinque uidelicet, aut septem seu nouem, tum litera quæpiam superuacua sorti inscripta, una cū alijs in urnam mittitur, non habens literam sibi respondentem. Quicumq; ergo illam extrahendo consecutus fuerit, alijs ad ultimum usq; præsidet, expectans donec alij finitis certaminibus decertauerint, neq; enim habet literam suæ oppositam. Estq; illa non mediocris athlete felicitas, quippe qui

adhuc

adhuc viribus integer, cū defessis congressurus sit. Luc. Iam quidem paulisper interquiesce, etenim illud est, cuius egebam maxime, ergo illorum iam nouē sunt, omnesq; immissa in urnam, manu sortem extraxerūt, tu uero age iam circumeundo (prospectatore enim certaminis iudicis officium tibi deferam) contemplare literas. Haud quāq; enim credo prius te cogniturum, quis ex illis praeses dicendus sit, quam ad omnes ueneris, & illos inter se composueris. Her. Quorsum uero ista dicis Luciane. Luc. Horsum uidelicet, quod nullo modo fieri posse uideatur, ut ilico reperiatur litera illa declarans praesidem, fortasse enim inuenire potes literam, incertus tamen eris, num illa sit, neq; enim ulla exceptione praedictum est κ , aut μ , aut i , fore eam literam, quae praesidem sit constitutura. Atqui ubi in α incideris, alius α habens tibi quarendus est, quo inuento, illos inter se ad cōgrediendum componis. Deinceps in β prolapsus alterum β ubi sit studes inuestigare, quod inuento aduersum est. Ac ita quidem agis cum cæteris omnibus donec ille tibi relictus fuerit, qui solitariam habuerit literam, nullum aduersarium indicantem. Her. Quid autem si ad illum forte fortuna prima, aut secunda uice delatus fueris, quid tum faciendum tibi uidetur? Luc. Nihil equidem, uerum tu graecorum iudex, scire possim quid facturus sis, an actutum eundem pro praeside sis proclamaturus, aut potius putes omnes in circulo necessario ac

cedendos, & inspiciendos esse, num usquam consimilis
 penes aliquem relicta esset litera, ita ut nisi omnium sor-
 tes uiritim tibi inspectæ fuerint, nunquam cognosces
 præsidem. Her. Atqui per facile scire possum Lucia-
 ne, nouem illorum existentibus. Etenim si ϵ , primo aut
 secundo loco inuenero, planè certus sum eum fore præ-
 sidem, qui eo sortem inscriptam habuerit. Luc.
 Quo nam pacto ò Hermotime? Her. Ad hunc qui-
 dem modum, illorum enim duo α habere certum est, cõ-
 similiter etiam alij duo β , sibi uendicant. Iam cum ad-
 huc quatuor sint reliqui, duos illorum γ , alteros δ ,
 extraxisse, dubium non est. Et iam quatuor literæ in
 octo athletas distributæ & absumptæ sunt. Pro certo igi-
 tur constat tantummodo superesse ϵ , quod qui extraxe-
 rit, præses haud dubie constituitur. Luc. Vtrum
 igitur Hermotime, collaudem ne ego te ob singularem
 ingenij tui industriam, an placet, ut ea refellam, qui-
 buscunque tandem probabiliter contradici posse reor?
 Her. Ita per Iouem: uehementer enim animi pen-
 deo, etiam atque etiam cogitans, quid nam his ratione
 probabili possis contradicere. Luc. Equidẽ tu, quem
 admodum literæ pinguntur ex ordine dixisti, ueluti pri-
 mo loco α ponitur, secundo β , ac deinceps aliæ secun-
 dam illarum seriem, usq; ad unam illam in qua termina-
 tur athletarum numerus. Et sanè facile assentior tibi ita
 fieri in Olympicis certaminibus. Quid aut si nõ seruato
 literæ

LUCIANI.

*literarum ordine quinque ex omnibus indiscriminatim eligere-
 geremus, uidelicet ipsum χ, deinde σ, mox ζ, postremo κ, & θ. Quatuor itaque literæ octo sortibus inscri-
 bentur, ipsum autem ζ super nonam solum, quo præ-
 ses nobis indicabitur. Quid ergo iam facies statim sub
 initium literula ζ, inuenta? Quomodo uero cognosces
 præsidem existentem eum qui illam habuerit, nisi omnes
 accedens, nihil huius simile inueneris? Neque enim tibi
 integrum erit, quemadmodum nunc ex illarum ordine
 cognoscendi præsidis coniecturam facere. Her. Rem
 arduam ex me interrogas, ad quam ut tibi respondeam,
 mihi promptum non est. Luc. Age si placet hoc ip-
 sum alia ratione considerandum tibi proponam. Quid
 si nullis literarum figuris, sed signis quibusdam & chara-
 cteribus sortes connotarentur, cuiusmodi permulta lite-
 rarum loco depingunt Aegyptij, puta homines caninis,
 aut leoninis capitibus. Aut illa quidem, si uidetur, missa
 faciamus, cum sint peregrina & exotica, & à nostro in-
 stituto prorsus aliena. Age uero simplicia illa & unifor-
 mia sortibus inscribamus, quemadmodum fieri potest assimu-
 lantes, nimirum binis sortibus hoies, deinde binos equos
 alteris binis, mox duos gallos, postremo duos canes. Por-
 ro nonne tanquam præstantissimæ leonis imago insculpta sit.
 Proinde, si mox initio in sortem leoninam ferentem imaginem
 incidere, quibus nam coniecturis persuasus, dices eam esse
 qua præses designatur, nisi omnes accurate circumspectando*

perlustraueris, num quis etiam alius præter hunc adsit
 habens sortem leoniferam. Her. Nihil habeo Lucia-
 ne, quod tibi ad hæc respondeam. Non iniuria, neque
 enim uideo, quid possit apte respondi, adeo, ut si animū
 induxerimus, aut eum inuenire, penes quem sacra sit
 phiala, aut quæ inter athletas præsidis loco habēdus sit,
 aut cuius ductu & auspicio felicissime in Corinthum ur-
 bem illam florentissimam peruenire queamus, omnes ne-
 cessario accedendos esse putem, summaq; diligentia de-
 tractis uestimentis, omnibus tentatis solertissime exqui-
 rendos, etenim uix etiam sic ueritatem indagantes per-
 uestigabimus. Quod si quis mihi unquam futurus esset
 consiliarius fide dignus super rebus philosophicis, con-
 tendens omnino operam esse nauandam philosophiæ stu-
 dijs, ille demum solus erit, quem eorum quæ dicuntur ab
 omnibus, ad unguem peritum esse cognouero. Reliquos
 autem omnes ut inutiles, & nulla re dignos contemnam
 nihil fidei illis habiturus, donec etiā unus fuerint nescij,
 quæ fortasse ex illis esse possit omnium optima. Neq; enī
 si quis adducto homine formoso dicat, hunc ex omnibus
 hominem esse formosissimum, statim ille suis uerbis mi-
 hi fidem facturum est, ut credam eum uera loqui, nisi cer-
 tum habuero, omnes hoīes illi uisos esse: fieri enim fortas-
 se potest, ut hic homo non sit contemnendæ elegantia:
 qd' aut summæ sit inter omnes formæ & uenustatis, scire
 haud quaquam possum, nondum uisis omnibus. Nos
 porrò

L V C I A N I

porro non formoso tantum egemus, sed formosissimo; quem nisi inuenerimus, parum sudatum, & nihil actum esse putabo. Non enim contenti erimus, in qualemcūq; tandem amabilis & honestæ formæ hominem incidimus, uerum summam illam, qua maior esse non potest, formæ elegantiam peruestigamus, quam necessario unā esse negare non potes. Her. Vera sunt hæc. Luc. Quando ergo aliquem mihi produces, totius in philosophia itineris peritum, quemq; ea non fugiant, quæ cum à Pythagora, tum à Platone, præterea quæ ab Aristotele, Chrysippo & Epicuro, alijsq; omnibus dicuntur & affirmantur. Deniq; , qui una uia ex omnibus electa experimento edoctus pro certo compertum habeat, eam solam esse uiam quæ recta ducat uiatores ad felicitatem tanto perquæsitam. Etenim, si talem quempiam querendo consecuti essemus, desineremus nos molestis onerare negotijs. Her. haud quaquam Luciane eiusmodi uir inuentu facilis est. Luc. Quid igitur faciemus Hermitime, neque enim animus abiiciendus est, propterea qd' eiusmodi dictis inopia in præsentia laboramus. Ergo illud aggrediamur, quod factu mihi uidetur multo consultissimum & tutissimum, ut quisq; ab initio exorsus, omnes sectas percurrat, eaq; accurata & diligenti indagine consultando examinet, quæ dicta sunt ab omnibus. Her. Quantum quidem tua uerba inteligo, ita facto opus esse uidetur, nisi quod illud quod non multo

ante à te dictum est, cum his mihi pugnare uideatur, uide licet arduum & graue esse, eum qui uni uia iam sese tradiderat expansis denuo uelis recurrere. Quomodo enim fieri potest, ut is qui in priori iam occupatus detinetur, reliquas omnes percurrat. Luc. Illud equidem paucis tibi expediam, nimirum Thesei institutum imitabimur, filoq; à tragica illa Ariadne accepto, nullum non Labyrinthū ingrediemur nec dubito quin sine negotio tantum ductu fili ita nobis licebit regredi. Her. At unde tandem nobis illa Ariadne comparebit, aut unde filum parabimus? Luc. Bonum habe animum o amice, iam enim uideor mihi reperisse, cuius ductum sequuti haud dubie egrediemur. Her. Quod nam igitur illud est? Luc. Certe meum non est quod dicturus sum, sed cuiusdam ex sapientibus uiri summi, nempe illud, sobrius esto, & memento diffidendum esse. Etenim, si minime leuiter & facile persuasi, quibusuis auditis fidem habuerimus, sed more iudicium, alijs quoque sandi copiam concesserimus, fortasse haud difficulter horum Labyrinthorū inextricabiles errores effugiemus. Her. Bene sanè dicis, illud quoque nobis faciendum intelligo. Luc. Videlicet, cæterum ad quem illorum omnium primum nos conferemus? aut non permagni illud interesse putas? Ab eo tandem quicumque sit incipiamus, nempe à Pythagora, quandoque

denuo

item ita cessit. Quantum uero temporis statuemus om-
 nibus Pythagoricae philosophiae, placitis perdiscendis
 suffecturum? Volo autem annos, in quibus subinitium
 Pythagoricae sectae candidatis consilescendum est, ex-
 cipi. Opinor omnino cum illis quinque satis fore trigin-
 ta, aut ad minimum omnibus modis uiginti peropus
 est. Her. Ponamus ita esse, deinceps uero toti-
 dem alij Platoni concedendi sunt, ac mox nihilo pau-
 ciores Aristoteli. Luc. Non pauciores profecto.
 Her. Chrysippo autem quot impendendi sint, non est
 quod multis te interrogem. Iam enim certus, antea ex
 te audiui quadraginta uix suffecturos esse. Luc. Ita
 sanè. Deinde Epicuro & alijs. Quod autem non nimi-
 um illis tribuere uidear, hinc perdisces facillime, apud
 animum tuum consyderando, quot nam sint octogenarij
 cum Stoici tum Epicurei, atque etiam Platonici ingenuè
 fatentes, nondum cuncta suae sectae sibi esse explorata
 & cognita, ita ut in disciplinarum cognitione, nihil
 in ipsis desyderari queat. Quod si alij in hoc tergiuer-
 sari uidentur, non tamen, ut opinor, hoc negabit Chry-
 sippus & Aristoteles & Plato. Potissimum autem pra-
 cunctis Socrates, illis certo non postponendus, qui om-
 nium testimonio professus est, se non tantum omnia,
 sed in uniuersum nihil nosse, aut hoc tamen se sci-
 re, quod nesciret. Computemus igitur subducta ratione

ab initio, viginti Pythagoræ attributi sunt, deinde toti
 dem alij Platoni, mox nihilo pauciores alijs cōcessimus.
 Quot ergo in summa isti sunt anni simul comprehensi,
 si decem saltem in philosophia disciplinarum sectas con-
 stituerimus. Her. Plures quàm ducenti ò Luciane.
 Luc. Ergo si tibi consultum factu videtur, quarta pars
 annorum auferatur, saltem quindecim studijs nostris sa-
 tisfacere putantes, aut omnino partem dimidiam. Her.
 Tu quidem multo melius hac de re quid faciendum sit,
 statues. Ego hoc probè perspicio, per quàm paucos ad
 hunc modū omnes sectas percursuros, tametsi statim ab
 ineunte pueritia philosophiæ studium exorsi fuerint.
 Luc. Quid autem faciendum suades Hermotime, cum
 ita se res habeat? An subuertenda & refellenda ea existi-
 mas, quæ iam ante haud dubitanter confessi sumus, nemi-
 nem uidelicet unquàm electurum, id quod ex multis om-
 nium est præstantissimum, nisi omnium facto pericu-
 lo singula degustauerit. Adeo, ut qui magistra experien-
 tia delectum non habuerit, ei oraculo magis aut respon-
 so Veritatem inuestigandam esse. An non istiusmodi
 inter nos dicta sunt? Her. Sanè. Luc. Proinde
 summopere necessarium esse uideo, tantum temporis
 nos ætatem agere, si unquam omnibus pertentatis recte
 eligere consilium est, iamq; acto delectu philosophiæ in-
 cumbere, qua percepta & cognita felicem uitam uiue-
 re queamus. Prius uero quàm ita fecerimus, in tenebris,
 quod

LUCIANI.

quod aiunt, saltaremus, in quaecunq; inciderimus illiso pede impingimus. Et quodcunq; primum in manus nobis uenerit, illud quod quaerimus esse existimabimus, propter ueritatis ignorantiam. Quod si etiam maxime bona fortuna ad illud delati fuerimus, constanter tamen nunquam sciemus, num id sit quod tantopere à nobis quaesitum est. Sunt enim non parum multa his ipsis similia, singulis affirmantibus hoc ipsum esse multo omnium uerissimum. Her. Haud scio, o Luciane, quam mihi uideare argumenta persuasionis bonarumq; rationum plena inter disputandum producere, uerum enim uero non mediocriter me perturbas ista differendo, nimiumq; argute et anxie disquirendo, quod ad rem parum attinet. Fortasse autem uideor etiam inauspicato hodie pedem domo extulisse, cum egressus tibi obuiam uenerim, qui me prope spei portum consistentem, inuitabilem animi desperationem iniecisti ueritatis inuentionem impossibilem esse ostendens, tantum uidelicet temporis requirentem. Luc. Cur ergo hoc ipsum, o amice, non multo iustius num patre tuo Menecrate, et matre tua quodcunq; tandem illi nomen fuerit, neq; enim teneo, ex postulas? aut potius cum natura omnium nostrum parente, quod te quoq; non ut Tithonum annosum et longeuum constituerit, sed praefinito destinarit homini uitam etiam longissimam centum annorum numerum non excedentem. Ceterum, ego tecum consyderando repper

OPUSCULA

si, quod è disputatione nostra potissimum potuit elicti
 Her. Nequaquam, uerum tu semper quidem conuicia
 tor es, atq; haud scio quâ nam factum sit, ut tu extreme
 odio habeas philosophiam, eosq; qui sapientiæ studijs
 sunt addicti salibus & dicterijs delusos naso suspendas.
 Luc. Cuiusmodi nam res sit Veritas ò Hermotime, uos
 longe melius & promptius, qui sapiëntia ornati estis, ex
 pedietis, nimirum tu & præceptor tuus. Ego saltem hoc
 me planè scire arbitror, hanc non nimium auditu iucun
 dam, & dulcem esse mortalibus, quoniam longe lateq;
 mendatio est inferior & uilior. Est enim hoc apud homi
 nes multo in speciem formosius & præcellentius, atq;
 hoc nomine quoq; auditu iucundius & dulcius. Illa uero
 quia nihil in se habet insinceritatis aut adulterini, cuius
 sibi esset conscia, magna cum libertate differit inter ho
 mines, eamq; ob rem plerisq; intolerabilem adfert mole
 stiam. Quemadmodum & tu nunc indignaris, nec mea
 dicta fers humaniter, quibus tecum super hisce rebus
 Veritatem erui, tibiq; planè iudicium feci, cuiusmodi ea
 sint, quorum utriq; iuxta immodico & amore & desya
 derio teneamur, quam prorsus illa nactu non sint facilia.
 Veluti si statuam aliquam non informem infando amore
 deperires, eaq; te posse potiri, in animum induceres, su
 spicans esse hominem. Ego uero intuitus, aut lapideum,
 aut æreum esse simulachrum pro mea in te beneuolen
 tia tibi significarem, rerum quarum potiundarum nulla
 esset

L U C I A N I

esset relicta copia, te amore capi, ac tu unquam tunc esse malevolentem me tibi censes, quia nolim te decipi absurda & monstrosa, nec spei consentanea sperantem.

Her. Eò igitur hæc tibi dicta sunt Luciane, quasi putes nullam operam philosophiæ studijs nobis nauandã esse, sed oportere nos socordiae & inertiae addictos priuatã uitam in terris agere. Luc. Et quando aut ubi ista me dicentem audiisti? Ego quidem non eò quasi non sit philosophandum ista dico, uerũ quandoquidem omnino philosophiæ studendum est, uia aut ad illã sint non pauca, quarũ nullũ non perhibetur cõpendiosissimũ esse ad Virtutẽ diuerticulũ, tametsi etiamnũ in incerto sit, quæ ex illis uera sit, diligentẽ & exquisitam diuisionem faciendam esse existimo. Quĩ enim fieri posse sperẽ, multis nobis propositis, ex illis eligere quod optimum est, nisi quis omnia faciendi periculi gratia accesserit. Deinde, num longa adhuc supersit peregrinatio, aut an finis iã instare uisus sit. Caterum quid tibi uidetur? iam enim de integro te interrogabo, num eum qui subinitium tibi occurrerit, sequeris? cumq; illo communibus philosophiæ disciplinis inuigilabis, atq; ille te certum faciet?

Her. Quid uero tibi amplius respondeam? qui neques quenquam recte discernere posse, nisi phœnicis annos uixerit, omnesq; per orbem periculum faciendo accesserit. Neq; dignum ducis fidem habere illis, qui iam olim harum rerũ sunt expertissimi, neq; multis illis

ista collaudantibus, suoq; testimonio comprobantibus.
 Luc. Quos tu mihi multos illos narras, num qui harū
 rerum sunt probe gnari, & ijdem iam omnium facta inda-
 gine periti. Quod si quispiam talis esset, mihi quidē uel
 unus sufficeret, neq; multis opus haberē. Porro si impe-
 ritos dixeris, nūquā illorū multitudinem adduci potero ad
 credendū, donec de oībus nullius ignari definiēdi faculta-
 tē sibi parauerint. Her. Proinde, tu solus Veritatem per-
 spexisti, ceteri uero quotquot philosophantur, in uniuersum
 oēs ueraciter sunt, & sine iudicio. Luc. Tu quidē
 Hermotime, falso me mendatij coarguis, cū dicere non
 uerearis, quod me ipse cæteris oībus anteponam, aut om-
 nino in numero eruditorum haberi contendam, pau-
 rūq; memor esse uidere eorū, quæ per me antedicta sunt.
 Neq; quidem me præ alijs Veritatem dinoscere conten-
 tiose uociferor, uerū ingenue fateor, me cum alijs omni-
 bus iuxta iugarum esse. Her. Atqui Luciane, quod ais
 omnes accedendos esse, eorūq; experimentū sumendum
 quæ dicuntur ab alijs, neq; aliam rationē meliorum eli-
 gendorū superesse, fortasse non ualde improbarim. Cete-
 rum, cuiq; experientia tot annos impendi oportere, per
 quā ridiculum mihi uidetur, quasi uero non & e pau-
 cis cuncta perdisci queant. Mihi equidem ista perpen-
 denti, haud quaquam graue, aut operosum hoc uidetur,
 quodq; multo exercitio eget minime. Siquidē aiunt quē-
 dam ex statuarijs, opinor aut fuisse Phidiam, tantum ab
 ungue

LUCIANI

ungue leonis cōspecto aestimasse, in quantā magnitudinē
 totus leo exurgeret, si iuxta unguis rationem fuisset scul-
 ptus atq; formatus. Neq; mihi dubium est, quin & tu, si
 quis tantum hominis manū tibi commonstraret, reliquo
 corpore obuelato, nihil cunctatus actutum scies homi-
 nem esse, quod absconditum est, & si totum corpus non
 uideris. Ita quoq; rerū capita, de quibus multus est mul-
 torum sermo, sine negotio in exiguo etiam puncto dici
 perdisces. Accurata autem, & exacta harum rerum co-
 gnitio, cui consequendæ longa perquisitione opus est,
 nullo modo ad electionem melioris requiritur, uerū eti-
 am ab illis quæ dixi, iudicium facere licebit. Luc. Pa-
 pe, quā firma sunt & fortia quæ dixisti Hermotime,
 contendens ex partibus totū cognosci posse. Quanquā
 ego me tuæ sententiæ diuersum audire memini, ut qui to-
 tum cognouerit, etiā partem perspectam habeat. Porro
 qui partem saltem, is non statim etiam totū habet cogni-
 tum. Iam tu hoc mihi quoq; responde, quomodo Phidi-
 as, quondā leonis ungue conspecto, cognoscere potuit le-
 oninum esse unguem, nisi ante alias totū leonem uidis-
 set? An uero tu hominis manu saltem uisa dicere posses
 hominis esse, cū antea hominē neq; uidisses, neq; cogno-
 uisses unquam? Cur aut taces? Nunquid uis, ut ego pro te
 respondeam, ad quæstionem tibi propositam, uidelicet,
 quod nullo modo posses? adeo ut periculum sit, ne Phi-
 dias infecta te abeat, leone ne quicquam incepto & ex-

EE;

culpto. Nihil enim ista ad Bacchum, quæ à te proponun-
 tur, faciunt. Aut quomodo hæc inter se sunt similia? Neq;
 enim tibi & Phidiae alta cognoscendarum partium causa
 fuit, quam prior totius cognitio, hominis dico & Leonis.
 Ceterum in philosophia, nempe quam tradunt Stoici, quo-
 nam pacto ex aliqua parte cognita, etiam reliqua cogno-
 sces? Aut quomodo illa ut honesta & pulchra demon-
 strabis? Neq; enim totum nouisti, cuius illa sunt partes.
 Quod autem dicis, totius philosophiæ capita, auditu facile
 posse comprehendere, etiam immodica diei portiuncula, nimi-
 rum quæ rerum sint principia, qui fines, quæ opinionem de
 Dijs habeant philosophi, præterea quid animam esse sen-
 tiant. Et quod nonnulli omnia corporea esse affirmant,
 rursum alij etiam pleraque incorporea esse contendunt.
 Tum quod pars illorum uoluptatem, pars autem nescio
 quod honestum, summum bonum, felicitatemque esse statu-
 ant, atque id genus sexcenta alia. Hæc, inquam, auditu fa-
 cile discerni & definiri posse, nihilque in his excutien-
 dis & statuendis esse operæ, nosse autem eum qui uera
 dicat, uide ne unius saltem dieculæ particulam requirat,
 sed multorum potius dierum opus & labor sit. Aut quid
 animi illis fuisse putas, qui de his ipsis rebus, aliquot li-
 brorum centurias & Chyliades conscribere non gra-
 uati sunt, nimirum non ob aliam causam, quam ut persua-
 sum facerent omnibus uera esse, ut mea fert opinio, pau-
 ca illa & modica, quæ tibi uidentur facilia, nulloque labo-
 re com-

re comprehensibilia . Iam uero omnino uate tibi opus
 esse opinor ad meliorum electionem faciendam , nisi , ut
 dixi , exercitij impigro studio illud consecutus fueris , ut
 in deligendo accurate uniuersa discutias , & unum =
 quęq; totum ad unguem exploratum cognoueris . Haud
 enim ualde negauerim hoc pacto philosophiam in con =
 pendium contrahi posse , neq; habituram multas uaria =
 rum rerum compræhensiones , neq; ullam moram aut
 cunctationem , si constitutum uatem omnium rerum ca =
 pita percensentem audieris , & inter audiendum ad sin =
 gula mactatis hostijs sacra feceris . Hoc enim pacto infi =
 nitis laboribus Deus te subleuabit , postea quàm ex obla =
 tis extis tibi commonstrauerit , quæ nam potissimum ti =
 bi eligenda sint . Quod si autem uolueris , & aliud mul =
 to minoris negotij compendium eligendi tibi subijciam ,
 quod secutus , neq; uictimæ tibi offerendæ sunt , neq;
 ullus ex sacerdotibus magna mercede conducendis tibi
 asciscendus est , uerum coniectis in urnam literulis , cu =
 iusq; philosophorum nomina habentibus , iube puerum
 aliquem impuberem florescente ætatula , ad urnam ac =
 cedentem extrahere eam literam , quæcunq; primum
 illi sub manum uenerit , ac tandem inspecta literula du =
 cẽ cognosces , quẽ tibi in philosophia sequẽdũ existimo .
 Her . Ista quidem Luciane scurrili dicacitate à te , & non
 ex animo , dicta sunt . Tu uero responde mihi , nunquam
 ne ipse uinũ commercatus es ? Luc . Et persæpe quidẽ .

Her. Nunquid ergo per orbem circuire soles, quotquot in urbe sunt caupones, degustans, licitans, atq; expensens uina? Luc. Nequaquam. Her. Opinor enim illud, cui subinitiu bono & digno incideris, auferendu tibi esse. Luc. Ita per louem. Her. Proinde à modica illa & tenui degustatiuncula, pronunciare iam potes de toto uino cuiusmodi sit. Luc. Haud dubie possum. Her. Porro si diceres, assistens cauponibus, posteaquam uini sestarium coemere statuerim, agite o amici date queso unusquisq; uestru totum dolum mihi ebibendum, ut oibus exhaustis certu habeam, qui nam uestrum generosiora uina uenalia habeat, & unde mihi uinum sit commercandum. Quod si hæc inquã diceres, an non iure optimo pro insano ab illis deridendus esses? atq; si illos acriter instando perturbandi finem non faceres, fortasse etiam aqua ab illis perfundere. Luc. Sanè opinor & profecto meritis meis dignissima paterer. Her. Nõ secus se quoq; habent res philosophicæ, quid enim necessariu est totum uas exhaurire potando, cū etiam à modica illa degustatiuncula nobis promptum sit nosse, quale sit futurū. Luc. Quam lubricus es, o Hermotime, quanq; tergiuersando laberis è manibus, uerū profecto tua tergiuersatione parum promouisti, cum enim sperares te effugisse, in easdē plagas incidisti. Her. Quorsum ista dicis? Luc. Quoniam rei per se planæ & indubitate omnibus certæ & cognitæ, nempe uino, longe distis

L V C I A N I

ge dissimilima assimilando comparas, et ea quidem de quibus nemo non incertus animi ambigit in obscuro consistentibus. Ita ut ego me Hercule dicere nequeam, quatenus tibi uinum & philosophia similia uideantur. Nisi fortasse in hoc solo, quod & philosophi in questu habeant disciplinas uenum expositas, quemadmodum caupones uinum, quas quidem commiscentes dolose & fraudulenter adulterant, & maligna mensura diuenditant. Ad hunc uero modum, quod dicis considerabimus. Ais autem uinum in uase exceptum, totum esse sui simile, & profecto nihil absurdi in hoc à te dictum est. Atqui si quis etiam degustauerit illud hausto saltē modico statim compertum habet, quale totum sit dolium, & hoc in confesso est apud omnes, nec est quod quicquā tibi in his cōtradictā: uide uero etiā posthac, philosophia eiusq; alumni, nempe præceptor tuus, num eadē quotidianis prælectionibus ad uos differit, iisdemq; de rebus nunquam non uerba facere consuevit, an non subinde alio tempore alia uobis solet præponere? Esse enim non parum multa philosophiæ abstrusa mysteria, iam olim amice nemini obscurum est. An non uero tu etiamnum, ut par est, instar Vlyssis apud illum perduras circumeundo & oberando, si semper sonat eadem, per eadem, at fortasse satis est si semel quippiā inaudieris. Her. Et cur non Luc. Quī nam igitur fieri potuit, ut tu primo gustu statim nosceres uniuersa? Neq; enim semper eandem can-

O P V S C V L A

tilenam nobis solet occidere, sed subinde noua nouis dis-
 serendo agglomerat. Non o amice, ut unum quod sem-
 per idem est, adeo ut nisi totum uas strenue exhausseris,
 nequicquam inebriatus obambulabis. Planè enim in fun-
 do mihi uisus est Deus philosophiæ adyta, abstrusisse sub
 ipsam fecem usq; . Itaq; , totum dolium postremo exhau-
 ritus necesse est, si unquam consilium tibi fuit nectare-
 am illam potionem inueniendi, quam aridis faucibus iam
 olim audissimè sitire mihi uisus es. Porro autem eam per
 suasionem tibi persuasisti, ut putes tale quippiam esse
 philosophiam, ut si saltem leuiter illã primoribus, quod
 aiunt, labijs degustaueris, statim fore, ut omnibus sapi-
 entia numeris euadas absolutissimus. Quemadmodum
 perhibent de diuinatrice illa in Delphis, quæ simulatq;
 sacra fluenta degustauerit, auctum afflata numine ac-
 cedentibus respondet oracula. Atqui non ita se habet
 philosophiæ studium. Itaque te, quem ultra medium iam
 dolij ebibisse constat, adhuc incipere perhibeas. Qua-
 re uide, ne rectius huic philosophia comparari queat.
 Dolium enim & cauponem, adhuc tibi sinemus, nihil
 autem insit uini, sed potius, omnium frugum confusum
 quoddam seminarium, in summo quidem triticum, cui
 subsint fabæ, quibus deinde subiectum sit hordeum,
 mox lentes, quinto cicera, postremo aliæ quæpiam di-
 uersorum seminum species & genera. Iam si institorẽ
 accederes, seminum mercatorum gratia, illeq; à summo
 triticis

L V C I A N I

Critici aliquot grana inspicienda in manum tibi tradere
 posses ne igitur conspectis granis dicere, cicer esse mun-
 dum, & lentes probe purgatas, fabas autem manes.
 Her. Nullo modo. Luc. Proinde, neq; philosophi-
 am ab uno aliquo eorum quæ quis dixerit uniuersam per-
 nosces, cuiusmodi tota sit. Neque enim una aliqua res
 est, quale est uinum, cui quidem tu illam, tamen si ual-
 de inæquali comparatione contulisti, contendens simi-
 lem esse totam primo gustui. Quod autem diuersum
 quiddam uisum est, curiosa perscrutatione non eget.
 Etenim, si quis uinum acetosum, aut alioqui malum e-
 merit, duorum obulorum iacturam facit. Porro autem
 in media plebe uersari, sicut & tu dixisti statim initio
 non mediocre malum est. Alioqui qui totum uas epota-
 re uoluerit, ut uini sestarium coemat, damno cauponem
 afficiet, tam inciuiliter & insolenter degustando. Nihil
 autē tale philosophia patitur, uerum tamen si nimis mul-
 ta biberis, uas tamen non imminuitur, neque ullam ia-
 cturam facit cauponam exercens. In idem enim loci
 fluit exhaustum negotium laborq; , iuxta prouerbum,
 & contra fit atque in Danaidum dolio, illud enim quic-
 quid infusum fuerit, non continet, sed protinus hac atq;
 illac perfluit. Hinc uero etiam si multa abstuleris,
 multo tamen plura relinquuntur. Cæterum aliud quid-
 dam non dissimile de philosophiæ gustu tibi proponam,
 tu uero caue putes, in philosophiæ contumeliam ista

O P V S C V L A

me dicere, si dixerō illam similem esse exitiali & per-
nitioso pharmaco, cuiusmodi est cicuta, aut aconitum,
aut aliud tale quippiam. Neq; enim illa tametsi sint leta-
lia & mortifera, statim mortem inferunt, si quis modico
quopiam de illis ablato, summo ungue degustauerit: ue-
rum si non tantum, quantum ad cōsciscendam mortem
necessarium est, & qua ratione fieri oporteat, et cum
quibus sumendum sit certe non moreris. Tu autem con-
tendis ad totius cognitionem parandam minimū quodq;
sufficere. Her. Sint sanē ista Luciane, quemadmo-
dum ipse uolueris, quorsum igitur centum annos nobis
uiuendum autumas, et tantorum negotiorum molem su-
stinendam, quasi uero alioqui nobis philosophari non fo-
ret integrum. Luc. Non profecto Hermotime, neq;
hoc tibi graue & arduū auditu uideatur. Etenim si sub-
initium uera dixisti, uitam uidelicet breuem esse, artem
uero longam, nunc nescio quī fiat, ut tu grauiter succen-
sere soleas, nisi, priusquam sol diurni cursus pensum ab-
soluerit, nobis Chrysippus, aut Plato, aut Pythagoras
euadas. Her. Insidiosose imponis mihi o Luciane, meq;
in angustū constringis, nihil unquā mali à me passus, ni-
mirum præ inuidia, quod ego quidem in disciplinis non
nullum operæ præcium fecerim, te ipsum uero nihili pen-
dens dare soles neglectui, nullis disciplinis liberalibus
animum excolens tantus ætate existens. Luc. Scis
igitur quid faciendum tibi putem? Mihi quidem tanquā
atra

L V C I A N I

*atrabili percito, & insanienti ne dicto audiens esto, ne
 ue mentem ahibeas, sed sine nugari me libere. Tu ue-
 ro ut quidem iam facis in presentia, porro, perge uiam
 tuam, atq; ad illa quæ initio decreuisti persequi, alacri-
 ter contende. Her. Atqui tu nullam mihi permittis
 deligendi copiam, tam uehementer & uiolenter me ur-
 ges nisi omnium experimentum sumpsero. Luc. Si
 quidem planè peritum esse oportet, ut ne quid interim
 dicam aliud. Quod autem me uiolentum dicis, uidere
 mihi insontem & inculpabilem iuxta Poëtam incusare,
 nisi dum altera tibi inuenta fuerit oratio pro te faciens,
 nunquam quod iam illatum est aufertur à uiolentia. Ecce
 his multo etiam uehementiora tibi proponeret oratio,
 tu uero illa omissa me fortasse incusares. Her. Qua-
 lia nam? demiror enim si quid etiamdum abstrusum illi
 relictum sit. Luc. Parum esse ait, neq; sufficere, o-
 mnia perspexisse, illaq; obiter perlustrasse, ut possis iam
 optimum eligere, uerum adhuc opus esse re quapiã ma-
 xima. Her. Qua tandem? Luc. Critico quo-
 piam ò admirande, excussoq; iudicio, menteq; acuta et
 solerti, intelligentia insuper summa & acri, qualem esse
 summopere necessarium est, de rebus tantis iudicantem.
 Aut semel nequicquam uniuersa uisa sunt, quinetiam per
 multum temporis huic rei tribuendum esse confirmat,
 quod omnibus exacte & diligenter excutiendis & inda-
 gandis sufficiat, omnibusq; in medium propositis, elige*

O P V V L A

re oportere cunctantem & tardantem nullo modo autem differentis annos spectandos esse, neque habitum suspiciendum, neque opinionem sapientiae reuereri oportere, sed in mortem Arcopagitarum cuncta esse facienda quibus mos est noctu & in tenebris cognoscendis causis dare operam, ut non indicentes, sed in ea quae dicuntur defigant oculos. Ad hunc quidem modum tibi eligenti promptum erit philosophari. Her. iuxta uitae rationem tu dicis, ex his enim quae dixisti, nullius hominis uita satis longa esse potest, ut omnia percurrat, & unumquodque non oscitanter perspiciat, perspectaque iudicet, iamque iudicata eligat, delectaque habito, philosophetur. Hac enim sola ratione, uerum inuenire posse contendis, alioqui nequaquam. Luc. Vereor ad te dicere o Hermotime, ne hoc quidem satis esse, uerum adhuc mihi uidemur nosmetipsos fallere, existimantes aliquid certi et firmi nobis inuentum esse, cum tamen nihil inuenerimus. Quemadmodum hoc ipsum non raro usuuenire solet piscatoribus, qui cum in capturam retis eiecerint, & aliquid graue ac ponderosum senserint, attrahunt rete, sperantes piscium copiosam multitudinem conclusam esse. Deinde, postquam attrahendo nimium delassati fuerint, aut ingens lapis, aut uas aliquod arena refertum, praeter spem illis adparet. Proinde, etiam atque etiam tibi considerandum est, ne & nos tale quippiam subtraxerimus. Her. Non intelligo quid sibi

LUCIANI

Quid sibi ista uelint retia, planè tamen iisdem me trẽ-
 titum inuoluis. Luc. Proinde ego te rursum exirica-
 re conabor. Neq; enim mihi dubium est peritia natandi
 te præcellere, si quis etiam alius. Etenim ego, etsi ad uni-
 uersos uenerimus experimenti sumendi gratia, & illud
 aliquando fecerimus, nondum tamen planum & cera-
 tum esse existimo, penes quem illorum, illud quod quæ-
 rimus delitescat. Possibile enim est, ut eius omnes in to-
 tum ignari sint. Her. Quid agis? an opinaris penes
 nullum illorũ esse? Luc. Incertum est, nunquid non
 uidetur tibi fieri posse, ut mentiantur oēs, ipsaq; ueritas
 alia quæpiã res sit, quæ penes nullũ horũ inueniri queat?
 Her. Quĩ nam fieri posse credam? Luc. Ad hunc mo-
 dum, sit enim nobis certus aliquis numerus ex cõposito
 cõstitutus, nempe uiginti. Iam si quis uiginti fabas in ma-
 num sumeret, et ea clausa decem quospiam interrogaret,
 quot nam fabas in manu sua cõclusas haberet. Illi aut du-
 ctu cõiectura, hic quidem septem, ille triginta, alter uero
 decem aut quindecim, prorsusq; alius alium numerũ diui-
 naret. Possibile enim est aliquẽ forte fortuna uerũ dicere
 an nõ uerisimile tibi uidetur? Her. Sanè. Luc. Ergo
 ne hoc quidem factu impossibile credendũ est, ut omnes
 ex æquo alius alium numerum dicat, falsum tamen, et à
 quo longe lateq; absit certus ille numerus, adeo ut nullus
 ex illis dicat uirũ in manu sua habere uiginti fabas. Quid
 aut tu ad ista respondes. Her. Fieri posse. Luc. Non

alia ratione quotquot philosophantur felicitatem quære
 re insistant, cuiusmodi nam tandem res sit, planeq; ali-
 us aliud quiddam esse somniando confirmat. Hic quidem
 uoluptatem, ille honestum, alius alia quæpiam de illa
 comminiscitur. Cōsentaneum autem est, unum quiddam
 ex illis esse felicitatem. Contra uerisimile est, præter hæc
 omnia aliud quiddam esse. Ac nos planè uidemur conuer-
 so rerum ordine secus quàm oportet ante inuētum prin-
 cipium ad finem festinare. Oportebat autē prius, ut mea
 fert opinio, manifestum esse, ueritatem esse cognitam,
 esseq; ex philosophantium numero aliquem, qui eandē
 certo cognorit. Deinde primum quærere, cui potissi-
 mum fides adhibenda sit. Her. Ergo ea ista dicis Lu-
 ciane, quod & si omnem philosophiam excusserimus,
 nunquam tamen facultatem nobis parabimus ueritatem
 inueniendi. Luc. Quid me interrogas, ò bone, quin
 potius istum sermonem exquiris, & fortasse responde-
 bit tibi nunquàm hoc fore, quoad incertum fuerit, Num
 unum quiddam illorum sit, de quibus illi uerba faciunt.
 Her. Proinde nunquàm, ut tu contendis, philosophiæ
 dabimus operam, sed necessarium omnino esse uideo ea
 abdicata, priuatam quandã uitam cum uulgo nos agere.
 Luc. Illud quidē accidit, quod dicis philosophari prom-
 ptum non esse, estq; ei qui quidem homo sit inuitabile.
 lubes enim, ut is qui philosophiæ operam daturus sit, sta-
 tim inuito optimam quanq; deligat. Ipsius autē delectus
 habendi

habendi, ratio in hoc solo accurate tibi uidetur consistere, si tota philosophia perlustrata, elegerimus quam uerissimam. Deinde numerum quoque annorum computando, quartus unicuique perscrutandæ satis est, longe lateque excidisti omni spe frustratus, ipsum negocium producens atque reijciens in aliud seculum, ita ut ipsa ueritas uniuscuiusque uitæ ultra præstitutum tempus uix deprehendi queat. Postremo, ne hoc quidem ut ambiguum unquam perpendisti, cum incertum esse dicas, num à philosophis iam olim inuenta sit ueritas, nec ne. Cæterum tu Hermotime, posses ne iureiurando interposito confirmare, ab illis inuentam esse? ego quidem nequaquam iurare uelim. Non illibenter uero et alia multa tacens prætergredior, quæ et ipsa indagatione non indiligenti discutienda forent. Her. Qualia nam sunt illa? Luc. Nonne audis Stoicos aut Epicureos, aut Platonicos dicentes, esse partim quidem, qui teneant omnium rerum rationes, partim uero illarum prorsus esse rudes et imperitos, ex quibus permulti sunt fide longe spectatissima. Her. Vera sunt hæc. Luc. Proinde, discernere peritos, ab imperitis, semet tamen peritos perhibentibus, nonne res tibi uidetur plena laboris et negotij? Her. Ita profecto. Luc. Oportebit itaque te, si uolueris Stoicorum optimum cognoscere, tametsi non ad omnes, ad plurimos tamen illorum accedere, eorundemque periculum facere, melioremque præceptorē præstituere,

O P V S C V L A

qui prius multis sit exercitatus, quiq; censoria quadã em-
gendorũ præceptorum facultate animũ tuum imbuat,
ne uidelicet tibi imponat, deterior per electionẽ cæteris
præpositus. Atqui hoc tibi quoq; cõsyderandum uenit,
quantũ hoc requirat tẽporis, quod ego de industria præ-
termisi, ueritus, ne tu meis uerbis cõmotus stomachare-
re. Et sanẽ quod maximũ iuxta ac summopere necessariũ
est in talibus puta rebus hisce dubijs & ambigujs, unũ
illud esse opinor. Insuper sola fides & spes non fallax et
inconstans tibi relicta est ueritatis eiusq; inuentionis cõ-
sequendæ, alioqui nihil aliud, quã ut discernere queas, et
seuungere à ueris quæ falsa sunt, utq; possis in morẽ ar-
gentariorũ discernere ea quæ proba sunt, & non adulte-
rima, à fucatis & facticijs. Hanc inquã, facultatem et ar-
tem consequutus, conferre te potes ad supradictorũ per-
pensionẽ, sin minus, plane tibi persuasum esto, nihil ob-
staculo esse, quo minus nõ ab uno quoq; nare (qd' aiũt)
traharis, aut prælatũ et florentẽ oliuæ ramũ te sequi,
perinde ut oues. Magis aut aquæ cuius in mensa usus est
assimulabere, in quacũq; enim partẽ te quispiã traxerit
summo digito duceris. Aut per Iouẽ arũdini cuipiã fluuii
li iuxta littus enatæ, ad quencũq; flatũ semet flectenti, et
si tenuis & permodica quæpiã aura flauerit, illã ilico cõ-
mouere solet. Non secus tecũ quoq; agetur præceptore
quopiã inuẽto, qui de demõstratiõibus et rebus dubijs di-
scernẽdis alicuius artis gnarus te docuerit, cessabis haud
dubie

LUCIANI

dubie temetipsum onerare negotijs. Siquidē actūtū quod optimum est tibi comparebit, ipsaq; ueritas arte illa compendiaria & demonstratiua eruetur, neq; non mendacium deprehensum redarguetur. Tuq; iam certo & constanti iudicio delectu habito philosophiæ perdiscēda nauabis operam, atq; ter exoptatam felicitatem consequutus, conuersationem cū illa sociabis iucundissimam, uniuersis bonis in totū semel fruens & abundans. Her. Euge o Luciane, quanto iā præstantiora & spem nō mediocre ostendentia quā dudū dixisti. Estq; nobis oīno, ut par esse uidetur, eiusmodi uir quispiā studiose cōquirendus, cuius opera earū rerum cognitionē & iuditiū nobis paremus, & quod maximū est, infallibilē demonstrationē. Hoc pacto confido fore, cætera deinceps cōprehensio facilia, nec nimīū operosa aut laboriosa futura, quæq; nō multū sint requisitura exercitij. Atq; ego quidē magnas tibi iam habeo gratias, propterea quod nobis tandē compendiariā quandā, et optimā uīā inueneris. Luc. Atqui iure optimo nullæ mihi abs te habendæ sunt gratiæ, neq; enim quicquā meo labore inuentū tibi demonstraui, quo spem tibi firmiorem, aut ei te uiciniorem fecissem, sed multo magis ab omni spe remoti excidimus, quā ante fueramus. Ac prorsus iuxta uulgo iactatū prouerbum nobiscum agitur, Cū multū laborauerimus, in eodem loco sumus. Her. Quorsum istuc Luciane? uidere quiddam supra modum triste & admirandum dicere.

L V C I A N I .

LUC. Quoniam ò amice, tametsi inuentus nobis fuerit
 is, qui polliceatur se quãdam scire demonstrationem cer-
 tam & infallibilem, seq; docturum alium, non statim
 propterea, ut opinor, illi fidem habebimus, sed alium ali-
 quem querere conabimur, qui iudicio exacte habito di-
 scernere ualeat, num uir ille uera polliceatur. Iam ubi eti-
 am illum ex sententia nacti erimus, nihil secus tamen eti-
 am dum incerti erimus, num ille quem ad cognoscendũ
 asciimus, probè cognoscere possit recte iudicantem,
 nec ne, & sic iterũ deinceps ad priorẽ alio ad cognoscen-
 dũ apposito nobis opus erit. Nos enim, unde nam tanta
 præditi intelligentia sciremus discernere eũ qui optimo-
 rum iudicium habere possit? Vides ne quousq; protenda-
 tur, & quàm immensum fiat, anxio & suspensio animo
 esse eum, qui comprehendere nequeat. Quandoquidẽ
 ipsas quoq; demonstrationes, qualescunq; tandem inue-
 neris, dubias & incertas esse comperies, nihil habentes
 in se firmitudinis. Plurimæ igitur ex ipsis per alias non
 minus dubias ad persuadendum nos certe esse per uim
 adigentur. Aliæ autem rebus omnium confesso manife-
 stis obscurissima coniungentes, & ne tantillum qui-
 dem cum illis participantia, illorum tamen demonstratio-
 nes esse perhibentur. Veluti si quis contenderet, ita de-
 monstrari posse Deos esse, quod in illorum cultum & ho-
 norem aræ passim constructæ cernerentur. Proinde, ò
 Hermotime, nescio quo nam modo, quemadmodum ij,
 qui

L V C I A N I

qui in circulo currunt, ad ipsius initij carceres, & omnium rerum desperationem deuenimus. Her. Quam insigni me afficis iniuria Luciane, cum pro thesauro non nisi carbones mihi exhibeas. Et quemadmodum uerisimile esse uidetur, tot anni quos studijs philosophiae impendi, mihi plane sine fructu periere: insuper etiam labor ille, & sudor immodicus nequicquam exhaustus est. Luc. Sed enim o Hermotime, multo minus animo perturbato discruciaberis, si cogitaueris te non solum rerum speratarum desiderio falli & frustrari, uerum omnes, ut habet prouerbium, de asini umbra digladiantur philosophi. Aut, potest ne quispiam per haec omnia, quae dixi uagari & discurrere, quod quidem nullo modo fieri posse iam ante ipse confessus es. Nunc autem non absimile quiddam mihi uidere facere, quam si quis perfundendo lachrymas fortunam culparet, quod illi in coelum non liceret conscendere. Aut, quod non perinde ut mensura natantia mare ingressus a Sicilia natando apud Cyprum emergeret. Aut, quod non in sublime sublatus remigio alarum uno die a Graecia ad Indos usque extremos peruolaret. Causa autem eius tristitiae ea est, quod sperauerit, ut opinor, aut uisum aliquando somnium eiusmodi, aut rem a seipso ita sibi confictam, cum parum subinitium expenderit, num ea in optatis habuerit, quae consequi poterat, neque essent praeter hominis naturam. Praecipue uero te o amice, multa & admiranda uersantem in

O P V S C V L A

Somnijs cū pupugisset ratio è somno te exilire fecit. Deinde in illam cōmotus, excanduiſti, uix dū aperiens oculos, somnūq; non facile discutiens præ uoluptate eorum quæ uidiſti. Patiuntur idem tecum perſæpe, qui inanem quandam uoluptatem & euanidam ſibi conſingunt, cū interea ſibi uidentur ampliter eſſe nummati, effodientes theſauros, regnantes & dominantes, breuiter, quantum ad omnia alia attinet felicem uitam agentes. Qualia perquam multa Dea illa ſine negotio operatur, nempe uotū exiſtens liberale & magnificū, nulli rei quamlibet abſurdæ cōtradicens, adeo ut ſi quis alatus fieri cōcupiſcat, aut Colloſſea mole eſſe cōſpicuus, aut optet montes prorsus aureos inuenire. Qd' ſi igitur hæc ab illis in aëre uerſantibus puer accedens poſtularet aliquid rerū neceſſariarū, uidelicet unde panis eſſet coemendus, aut quid nā reſponſi dandū ſit, pro locatis ædibus penſionem flagitanti, qui multo iā tēpore expectaſſet, adeo inflāmātur iracundia, ac ſi ab interrogante & odioſe interturbante oibus illis bonis uel cū puluiſculo ſint exuti atq; diſſoliati, ac propemodum pueri interpellantis naſum ſolent mordicus abriperere. Veruntamen, ò amice, ne ad hunc modū uelis quoq; erga me animatus eſſe, ſi te theſauros effodientem & uolantē, cogitatiōesq; quaſpiā naturæ noſtræ nō conſentaneas animo concipientem, eaq; ſperantes quæ nullo modo te conſequi poſſe uideo, amicus tibi exiſtens, nō patiar aut permitiā per oēm uitam, ne quicquā

ſomnio

L V C I A N I .

Somnio iucundo fortasse illo & dulci, somnio tamen con-
 gredientem oblectari, cum uehementer cupiam te regres-
 sum ad sanitatem agere quiddam, quod magis ex usu tuo
 esset. Cūq; te emittere cogitem, ut reliquū ætatis quod
 superest ad communes cū alijs uitæ actiones sapientius
 institutum cōponeres. Nam quod hæctenus fecisti, &
 nunc facis, atq; etiam tecū uersaris in animo nullo discri-
 mine à fabulosa Hippocentaurorū & Chimerarū, Gor-
 gonūq; narratione discerni potest. Præterea quæcunq;
 alia cū à somnijs offeruntur, tum à poetis & pictoribus
 confinguntur, quæ neq; fuerint unquam, neq; post un-
 quam fieri possunt, quibus tamen promiscua uulgi multi-
 tudo credit, & non mediocri uoluptate ista uidendo aut
 audiendo adficitur, quia peregrina sunt & auditu admi-
 randa, nec passim obuia. Et tu, fabulatore quopiam audi-
 to confirmante mulierem quandam esse supra modū for-
 mosam, quippe quæ ipsas Grætiæ pulchritudine superet,
 quæq; planè coelesti quadam forma prædita sit, nō prius
 apud animum tuum expendens tum uero diceret, & nū-
 uspian gentium esse putanda sit, eiusmodi tam amabi-
 lis formæ mulier, statim eadem misere deperires, quem
 admodum perhibent Medeam ex solo somnio exar-
 sisse in amorem Iasonis. Hoc autem quod maxime ad
 amorem te illexit, aliosq; quotquot eius simulachri de-
 syderio inflammati sunt, illud erat, ueluti mihi con-
 iecturam facientes apparet, quod is qui de muliere

memorabat, posteaquàm statim initio narrationis creditus est uera dixisse, priori orationi non aliena aut dissimilia induxisse uideretur. In hoc enim solum attenti estis, & per hoc nare uos trahit, posteaquàm semel illi subinitium ansam suppeditastis, uosq; ad dilectam perduxit, per eam quam prædicebat rectam uiam. Nulla enim difficultate conficiuntur, & reliqua, ut ego quidem opinor, neq; quisquam ex uobis iuxta ingressum conuersus exquirebat, num uerus sit, & an obliuione seu errore ductus, eam uiam ingressus esset, quam deuitare oportebat. Verum ille eorum qui præcesserunt sequendo insistit uestigijs, ueluti oues præcedentem pastorem, aut arietem consequuntur, cum æquum fuerat statim in ingressu perpendere, nunquid in eam uiam diuertendū fuerat. Illud aut quod dicturus sum, manifestius fortasse & facilius intelliges, si tale quiddam non absimile priori perspexeris. Quod si enim quispiam ex Poetis Hercules audacia nihil nõ affirmare audentibus diceret, olim fuisse tricipitem quendam & senis manibus instructum hominem. Iam si statim initio ista non grauatim credenda susceperis, neq; habita ratione discussseris, num fidei consentanea dixerit, sed nihil cunctatus, constanter credis ita se habere, pari ratione & reliqua inferet, uidelicet quod etiam senes habuerint oculos, neq; non senas auriculas, præterea quod tres uoces semel pariter omiserit, quodq; per tria ora cibum sumpserit, quod tri-

ginta

ginta digitos habuerit, non quemadmodum quisq; nostrum decem in utrisq; manibus. Tum quoties illi belligerandum erat, tres manus tenebat unaquæq; aut peltam, aut parmam persicam, aut clypeum. Tres autem aliæ, illa quidem securim ancipitem ferebat, altera hastam uibrabat, tertia gladio utens depugnabat. Et quisnam hæc illi affirmanti fidem habere dedignabitur? Valde enim hæc omnia principio sunt similia & consentanea, de quo statim subinitum considerandum fuerat, num ista omnia citra contradictionem suscipienda & concedenda erant ita se constanter & pro certo habere. Porro autem si semel illa concesseris, etiam cætera consequuntur. Nec iam facile est illis fidem denegare, posteaquàm ista à principio prius concessio, non discrepant, sed plane cum illo conueniunt, cuiusmodi & uos patimini. Siquidem præ magnitudine amoris & alacritatis, non expedientes ea, quæ circaquæq; ingressum uobis obijciuntur, quo pacto cuncta se habent, subinde porrò progredimini, rerum consequentiæ ductu protracti, parum, aut nunquàm in deliberationem sumentes, num quod priori uidetur consentaneum etiam falsum esse possit. Veluti, si quis diceret, bis quinque septem esse, & tu illi fide habita, persuasus, apud te non numerares, haud dubie consimili quoq; ratione inferet, ter quinque esse quatuordecim, quod quidem faciet, quousq; libuerit, aut sibi uisum fuerit. Qualia permul-

OPUSCULA

ta admiranda illa geometria factitare consuevit. Etenim illa ab his qui primum eam artem exordiuntur, cum postulata quæpiam exotica & absurda efflagitet, eaq; ipsa sibi concedi contendat, nullo modo subsistere queuntia, signa nonnulla indiuisibilia, literulasq; quaspiam informes, aliaq; eius generis consimilia eiusmodi fundamentis putridis substruit, uolens ad demonstrationem faciendam uera adducere, tametsi à falsis facto initio, artem exordiat. Non secus uos quoque unamquamq; sectam exorsi, cæteris quibusq; deinceps sequentibus fidem habetis, ueritatis certam cognitionem illorum consequentiam, licet falsam esse existimantes. Interea partim quidem uestrum spebus, ne quiquam amplis & magnificis animo conceptis, immoriuntur ante aliquanto, quam ueritatem cõspexerint, eosq; à quibus illis turpiter impositum est, didicerint. Pariim uero tametsi sagaciter subodorati fuerint, se miseris modis deceptos esse, sero tamen cum iam penè senio sint confecti, piget illos ab incepto regredi, uerentes ne tanti natu cū sint, confiteri cogantur, se puerilibus negotijs hæctenus fuisse occupatos. Proinde, pudore obstante in studijs semel cœptis perseuerant, ea inmodice collaudantes & commendantes. Et quoscunq; persuadere possunt, ad ea pertrahunt, ut non ipsi soli decepti uiuant, sed consolationem habeant ex his, qui eadem fraude illecti, communibus cum illis malis confluctantur. Etenim et illud acute
perpe

L V C I A N I.

perspexerunt: quod si ueritatem semel ingenue faterentur fore, ut non amplius uenerandi haberentur, quemadmodum in presentia, neque supra plebeiam sortem in ullo precio aestimarentur. Sed ne tantillum quidem, ut prius, ullo honore habito, honeste consalutarentur. Quare haudquaquam libenter ista fatendo commemorant, cum non sint nescij à quibus rebus illis excidendum foret, et equali cum alijs omnibus, honore et sorte fruendum. Vix enim fieri potest, ut in perquam paucos illorum incidas, qui magnitudine animi praediti, se deceptos esse, confirmare audeant, aliosque ab inauspicato instituto auertere atque dehortari similia tentare quae statuissent. Quod si in eiusmodi uirum unquam incideris, illum sanè, ueritatis amantem, et uirum bonum, et iustum, atque etiam si uis philosophum compellato. Hunc enim solùm huius nominis compellatione dignum existimauerim. Ceteri uero aut nihil de uero compertum habent, utcumque sibi eius gnari et periti esse uideantur, aut si aliquid explorati habuerint, illud tamen praeparuitate animi et pudore, et desiderio quo praeter alijs in praecleara hominum opinione et precijs haberi concupiscunt, occultant sedulo. Et sanè per Meneruam, quaecumque haecenus à me disputata sunt, missa faciamus hoc ipso loco abiecta, et sit sempiterna quaedam omnium illorum obliuio, qualem fuisse perhibent earum rerum quae sub Euclide duce Athenis peractae sunt. Ceterum ponamus philosophiam Stoicam praeter omnibus alijs ueram et rectam esse, dispiciamusque num

O P V S C V L A

illam ullo modo queant consequi, aut num hi frustra lassitudine afficientur male locata opera, quicunq; eius consequenda desiderio capti sunt. Etenim promissiones magnificas, & illas quidem admirandas audio, uidelicet per omnia felices & beatos fore, quicunq; ad summum philosophiæ fastigiũ unquam conscenderint. Solos enim illos omnibus bonis haud dubie semel potituros perhibet. Sed enim quod deinceps dicturus sum, tu me longe exactius scire potes, num unquam cum eiusmodi Stoico tibi commercium fuerit, atq; inter Stoicos summo illo, nimirum quem nullus adfectus animi, ulla tristitiæ nebula perturbaret, quem nullæ uoluptatum illecebræ commouerent, qui non inflammatus iracundia, aliquando in furorem erumperet, qui inuidiæ contagio non esset infectus, qui diuitiarum amore & desiderio non tangeretur, sed illas pro nihilo duceret, breuiter qui per oia felix esset, quã regulã & amussim certissimã esse oportet, uitæ planè uirtuosæ. Etenim in quo uel minimum quiddam desideratur, ille etiamdum imperfectus habendus est, tametsi, cæteris omnibus abundet, hoc tamen cum consecutus non sit, nondum exoptatæ & tantopere quæsitiæ felicitatis particeps dicendus est. Her. Nullum quidem talem unquam me uidisse, mihi sum conscius. Luc. Euge Hermotime, quandoquidem lubens mendacium non dixeris. Ad quem ergo finem intentus, philosophiæ perdiscendæ impendis operam, cum neq; præceptorem
 tuum,

L V C I A N I

tuum, neq; illius, neq; ullū alium ex prioribus, neq; si ad
 decem retro secula descenderis, quenquā Stoicorum
 perfecte sapientem uideas, & per hoc quoq; fuisse feli-
 cem? Neq; enim, ut opinor, hoc à te recte dicetur, suf-
 ficere, si quis saltem felicitati proximus fuerit, posteaq;
 nihil inde fructus & utilitatis capi possit. Nihilofecus
 enim extra uia sub dio uersatur is, qui iuxta ostium foris
 stat exclusus, quā qui eminus adhuc labore itineris cō-
 ficitur. Nisi, quod uerisimile est, illum non mediocri per-
 turbatione discruciarī, uidentem in propinquo ea quibus
 priuatus est. Deinde, ut quā proxime etiam felicitatem
 accedas (illud enim tibi concedam) tanta laborando per-
 fers, temetipsum miseris modis absumens & conficiens,
 atq; ita tantum ætatis per socordiam & supremam ne-
 gligentiam tibi elapsū est, immenso labore & uigijs
 multis attenuato, & obstipo capite in terram defixo.
 Quinetiam de integro, ut ais, alios uiginti annos ad mi-
 nimum laboribus temetipsum exercebis, ut euadas octo-
 genarius. Quis autem obstricta fide sponsor tibi factus
 est, te certo tot annos uicturū? Nihilominus tū eorum
 in numero habebis, qui felicitatis nondum sunt com-
 ptes, nisi tu solus putes illud te constanter consecutu-
 rum, & insectando capturum, quod ante te non parum
 multi & boni, multoq; uelocitate præstantiores omni-
 bus uiribus cōsectantes comprehendere non potuerunt.
 Sed esto, si uidetur te comprehendisse, iamq; uotis tuis

optatā omnino contigisse, tamē omniū primum bonum illud cuiusmodi nam sit, non possum perspicere, num tantis laboribus pro illo consequendo impensis et exhaustis dignum & conueniens aestimari debeat. Deinde, non uideo quam illo per reliquum ætatem iucunde & dulciter frui possis, tantus natu cum sis, quippe iam incuruatus senio & ad omnē uoluptatem capiendam parum aptus, & accōmodus, iam capulo uicinus, & alterum pedem (quod aiunt) loculo insertum habens. Nisi fortasse, o generose Hermotime, ad aliam uitam uarijs laboribus te metipsum exerceas, ut in illam iam delatus uiuas mollius & suauius, certior iam factus, quemadmodum uita in posterum instituenda sit. Quod mihi perinde uidetur factū, atque si quis deambulatione & exercitijs quibuspiam se præpararet atque instrueret, quo maiore cum uoluptate cœnaret, donec nescius præ fame necaretur. Cæterum ne hoc unquam mihi animaduertisse uiderē, ut opinor, solidam uirtutem in actione consistere, uidelicet in recte & sapienter factis, & ijs quæ fiunt magno animo. Vos autem summi nempe philosophi, quos per uos quoties dixero innuere soleo, posteaquam in his inuestigandis & faciendis parum estis occupati, uoculas quaspiam miseris consecrantes meditamini, connectentes syllogismos & perplexitates, atque in his maiorem uitæ partem sine fructu conteritis. At quicumq; in connectendis promptior fuerit & dexterior,

huius

huic uictoriae palmam unanimi consensu defertis. Quo nomine, ut ego quidem opinor, etiam praeceptor tuus tantopere uobis est in admiratione & existimatione multa, uir quidem aetatis decrepitae, quia suos affectas una secum sermonem sociantes, perplexis & captiosis quaestiuunculis probe calleat inuoluere, tenens quid querendum, & quo quisque pacto Sophisticis nugis sit circumducendus, optimus nimirum dolose & callide agendi, inque non euitabiles laqueos conijciendi magister exercitissimus. Hoc plane nihil aliud esse confirmare ausim, quam neglecto fructu circa corticem occupatos esse, adeo ut tantum folia in disputationibus uestris uicissim decutere uideamini. Aut fortasse alia quae pia sunt Hermotime, quae uos à summo mane ad uesperam usque facere credendum est? Her. Non profecto, sed ea ipsa sunt quae factitare solemus. Luc. An non igitur recte quis dixerit, uos relicto corpore solam umbram uenari, aut neglecto uiui serpentis tractu, saltem exuuium consecrari? Aut potius huic persimiles in agendo, qui infusam in mortarium aquam ferreo pistillo magno conatu tunderet, rem quampiam summopere conducibilem se facere existimans, ignarus tamen quod etiam si humeros, ut aiunt, uerberando decutiat, tamen aquam quamlibet contusam manere aquam. Permite uero, ut ego te deinceps libere interrogem, dic mihi, num in uotis ha-

beas excepta eruditione in cæteris omnibus per omnia
 præceptori tuo esse similis, nempe ut ita sis ad iracundi-
 am propensus, ita morosus, ita sordidus, ita contentio-
 sus, deniq; in tantum uoluptatibus deditus, tametsi per
 Iouem ita paucis esse uideatur. Her. Quibus tan-
 dem. Luc. Si placuerit Hermotime, ea tibi cōmemo-
 rabo, quæ uirum quempiam multa canitie infectum su-
 per philosophia differentem audiui, ad quem per multi-
 iuuenes sapiētiae cōparandæ gratia certatim cōmigrant.
 Cum enim à quodam ex discipulis mercedem exigeret,
 uehementer incanduit, affirmans ultra præscriptum tem-
 pus solutionem debiti sibi prorogari, quod ante decimū
 sextum diem dissoluendum fuerat. Ita enim pactum esse,
 & ob hoc quidem indignabatur. Cum autem forte for-
 tuna astaret, ibidem eius iuuenis auunculus, homo rusti-
 cus & nostrarum rerū minime peritus, Desine, inquit,
 uir admirande, te magna iniuria affectum esse cōtesta-
 ri, si uoculas à te commercantes nescio quas mercedem
 tibi nondum reddiderimus. Ea enim quæ nobis fecisti,
 etiamdum ipse integra habes & possides, neq; quicquā
 tibi imminutum est ex disciplinis tuis. In cæteris autem
 quibus subinitium adolescentem tibi offerens, eundem
 desyderabam imbui, nihilo melior tua opera factus est.
 Quippe qui mei vicini Echecratis filie raptæ per uim ui-
 num intulit, & sanè poenam dedisset damnatus iudicio,
 nisi ego à uicino paupere talento mulctam redemissem.

Porro

Porro autē ipsi matri nuper incussit alapas, quod ipsum in manifesto furto deprehendisset, sub sinu cadum effe-
rentem, ut haberet, nisi fallor, unde cum sodalibus bi-
bens deponeret symbolum. Etenim quantum ad iracun-
diam, & furorem, & impudentiam, & audaciam, &
proloquenda mendacia, aliaq; vitia attinet, superioribus
quidem annis longe melius sese habebat, quā nunc, cū
his ipsis sit omnium contaminatissimus. Atqui planē mi-
hi persuaseram in hisce vitandis & dediscendis, illum
præcipue à te adiutum & formatum iri, magis quidem,
quā quod illa perdisceret, quæ quotidie ille ad nos, qui-
bus illa audire superuacaneum est in mensa consuevit dis-
serere, quemadmodum Crocodilus rapuisset puerum, pa-
triq; pollicitus esset se redditurū, si respondisset nescio
quid. Aut, quod cum dies sit, necesse esse noctem nō esse.
Nonnunquā & cornua nobis affingere solet genero-
sus ille, nescio quo pacto sermonem connectens. Nos au-
tem his auditis ridere solemus, maxime uero quando ob-
structis auribus sedula agitatione secum meditatur, habi-
tus & dispositiones quaspiam, præterea Catalepses &
imaginationes, multa deniq; id genus nomina percur-
rendo. Quinetiam non raro ipsum dicentem audiuius
Deum in coelo non esse, sed per omnia certatim penetra-
re, nimirum per ligna, per lapides, per animantia usq;
ad ea, quæ sunt omnium despectissima. Cæterum matrē
illum interrogantem, cur ad hunc modum delirans ista

secū nugaretur, subsannare solet. Sed si eas nugas, inquit
 exacte perdidicero, nihil uideo obstare mihi, quo minus
 nō solus diues, nō solus rex sim, cæteri uero mihi collati,
 mancipia & hominum purgamenta existimandi sunt.
 Hæc cum dixisset uir ille, uide mi Hermotime, cuiusmodi
 responsum ille dederit philosophus, quàm uero matu-
 rum & senile. Atqui nisi me ille, inquit, accessisset, non
 ne putas quod longe peiora flagitia admisisset, aut per
 louem etiam traditus fuisset torquendus carnifici. Nunc
 autem frenum quoddam illi iniecit Philosophia iuxta ac
 uerecundi, & ob hoc ipsum modestior uobis nostra ope-
 ra factus est, & moribus adhuc tolerabilis. Illud enim
 pudorem illi incutit, quod indignus habitu & nomine
 philosophiæ appareat. Cæterum quæ à nobis abstulit,
 ea illum in disciplina continent, ita ut iustus esse uidear,
 si mercedem à uobis accepero, etsi illum haud multo me-
 liorem reddiderim, nam in his quæ nondum admisit, phi-
 losophiam reueritus est. Posteaquàm nutrices quoq; ta-
 lia de pueris dictitare soleant, nempe præceptoris ædes
 illis adeundas esse. Siquidem nusquam alibi locorū pue-
 ris relicta est copia bonū quiddam perdiscendi, sed neq;
 mali quippiā unquam in se admittunt, quàm diu sub præ-
 ceptorum custodia militauerint. Ego quidem oēs officij
 mei partes in excolendo iuvene mihi impleisse uideor, iā
 quicumq; tibi placuerit nostrarū rerum non imperitus,
 illo tecum assumpto cras me accedas, & uidebis quàm
 prompte

Et expedite interroget alios, quanq; ingeniose et argu-
 te ad quaesita respondeat, tum quantam eruditionem sibi
 mea opera pararit, et quos iam libros euoluerit, de pro-
 loquijs ac syllogismis, de complexionibus et officijs, deq;
 alijs multis et uarijs. Ceterum quod matrem pugnis ceci-
 derit, atq; etiam raptas uirgines uitiarit, quid haec ad me
 attinent? neq; enim me illi pro paedagogo constituistis.
 Haec quidem homo senex de philosophia diserebat. Tu
 fortasse et ipse Hermotime dico res, abunde satis esse, si
 ob hoc ipsum philosopharemur, ne quid Deorum quae ma-
 la et uitiosa sunt faceremus. An non uero initio longe
 ampliori spe inducti philosophandum nobis esse existima-
 bamus, non ob hoc saltem, quod paulo quam priuatus
 quispiam ex uulgo honestiores essemus. Cur igitur non
 et ad hoc dignaris dare responsum. Her. Quid
 uero aliud tibi respondeam, quam quod propemodum
 etiam mihi lachrymandum esse intelligo, usq; adeo me
 commouit oratio tua nimium uera. Et iam quidem gra-
 uiter lugeo me miserum tantum temporis frustra insum-
 psisse, et contriuisse, adhaec mercedem tam grandem pro
 laboribus impendisse. Iam enim tanquam ex ebrieta-
 te profunda ad sobrietatem reuersus uideo, cuiusmodi
 illa sint, quorum amore capiebar, tum quantas aerum-
 nas pro illis consequendis ego miser exhausserim.
 Luc. Fletu quidem et lachrymis, haud opus est, o bone,
 longe autem praestabilius et prudentius esse opimor,

quod in fabulis Aesopus commemorat. Ait enim quendam in maris littore consedisſe, conantem ſingulas undas pernumerare, cunq; undarum mutuo ſe trudentium, multitudine obruetur, animoq; grauter angeretur, quod eas numero complecti non poſſet, adueniens callida uulpes, non inidoneo conſilio hominis perturbationem ſubleuauit. Quid diſcrutiaris, inquit, propter undas quæ prætergreſſæ ſunt, hinc numerare incipias oportet, illas miſſas facito. Et tu, quandoquidem ita tibi uidetur, poſt hac magis ex uſu tuo feceris, ſi communem cum alijs uitam uiuere decreueris, ac ita quidem cum multis in Reipub. uerſaberis, nihil abſurdum aut faſtuolum animo concipiens aut ſperans. Nec eſt quod pudore afficiaris, quod iam primum decurſo uitæ ſpatio recte ſapere incipias, aut mutato conſilio ad meliora te recipias. Proinde hæc omnia, o amice, quæcunq; à me dicta ſunt, nolim putes me de industria præmeditatum & inſtructum aduerſus Stoicos, quaſi mihi cum illis eſſent ſuſceptæ inimicitie, dixiſſe, ſed communem aduerſus omnes orationem eſſe putato. Neq; alia contra te protuliſſem, ſi aut Platonis, aut Ariſtotelis te ſectatorem eſſe teſtatus eſſes, cæteris in dicta cauſa, contemptis & poſthabitis. Nunc autem poſteaquam Stoicos cæteris omnibus anteferebas, aduerſus Stoicam omnem diſputationem quoq; noſtrã inſtituimus, nihil alioqui ſimultatis, aut diſſidij aduerſus illã ſuſceptum habentes. Her. Bene ſanè dicis. Iam itaq; abeo,

abeo, ut ego me totum unà cum uestitu & habitu commutem. Videbis igitur in breui, non ueluti nunc me neq; barba tam densa & profunda horridum, neq; ita afflictam & asperam uictus rationem, uerū molliora omnia, magisq; libero homine digna sequentem, fortasse neq; purpuram induere grauabor, ut omnibus fiat perspicuum, mihi priores nugas non amplius curæ esse. Atq; utinam etiam ex intimis cordis penetralibus euomere ea omnia possem, quæcunq; ab illis unquam audita deuorauit. Et ut pro certo scias, neq; helleborum ebibere formidabo, propter hoc ipsum contra quam Chrysippus consuevit, ne quid eorū unquam posthac, quæ dixerunt, mihi in mentem ueniat. Cæterum tibi Luciane, non mediocre habeo gratiam, quod me hætenus iactatum & circumlatum à turbido torrente & aspero, iuxtaq; fluxum unà cum undis fluitantem extraxeris, assistens iuxta tragædorum prouerbiū Deus ex improviso ostensus. Videor autem mihi non absurde facturum, si & caput raserō, quemadmodum facere soliti sunt, qui & naufragijs enatant incolumes, ita ut salutis meæ festiuitatem hodie concelebrem, posteaquàm tantarum nebularum caligo ab oculis meis discussa est. Porro autem conspectum philosophi posthac, & si inuitus inter eundem alicui obuiam uenero, non secus deuitabo extra uiam declinando, quàm rabiosos canes fugere soleo.

LVCIANI DE

ORVM CONCILIVM,

VINCENTIO OB

sopæo interprete.

IUPITER.

Ivp. Ne posthac clanculum consusurretis, ò superi, neq; ad angulos conuersi in aurem alter cum altero colloquatur, indignantes multos parum dignos nostri symposij esse participes. Verum posteaquàm coactū est concilium, quisq; propalam in medium suam adfert sententiam, & quæ accusatione digna sunt accuset. Cæterū Mercurij præconiū illud ex lege clara uoce promulgato. Mer. Arrige aures, uocem comprime. Quis ex Dijs senioribus & perfectis, quibus permissum est, in cōtione uerba facere uoluerit? Ipsa deliberatio de inquilinis & hospitibus futura est. Momus. Ego Momus, ò Iupiter, si fandi copiam mihi feceris. Iup. Iam ipso præconio loquendi libertas tibi facta est, itaq; meo permissu nihil opus est. Mo. Aio itaq; nonnullos nostrum uitiose & improbe facere, quibus non satis est semet Deos ex hominibus factos esse, nisi suos quoq; pedissequos & famulos nobis honore pares esse ostenderint, qua in re nil magnum aut iuuenile se fecisse existimant. Volo uero ò Iupiter, ut interrita loquendi libertas mihi

L V C I A N I

tas mihi concessa sit. Neq; enim aliter quæ sentio effari
 possim. Sed me omnes ex æquo nouerunt quàm libera
 linguæ Deus sim, & quàm nihil eorum, quæ parum
 boneste & decore fiunt reticere soleam. Etenim omnia
 in reprehensionem rapio, ac propalam, quæ mihi opti-
 me aut secus facta uidentur proloquor, neq; reformi-
 dans cuiusquàm auctoritatem, neq; præ uerecundia sen-
 tentiam meam concealans. Quapropter & onero-
 sus multis esse uideor, & natura sycophanticus, dum
 popularis quispiam & communis omnium accusator ab
 illis uocor. Sed enim posteaquàm licitum est, atq; ita
 iam proclamatum, & tulupuer cum libertate, loquen-
 di facultatem mihi concesseris, nihil dissimulanter ta-
 situm aut præteritum dicturus sum. Multi sunt, in-
 quam, non contenti, quod ipsi in Deorum conciliis
 admissi nostri contubernij sint participes, quodq; pa-
 ri sorte nobiscum conuiuantur, præsertim cum ex dimi-
 dio homines eos esse constet. Adhuc etiam ministros
 suos & chorisotios in coelum subduxerunt, eosq; De-
 os fecerunt ascriptitios. Et nunc æqualem cum alijs di-
 stributionem auferunt, & sacrificiorum consortes sunt,
 neq; pensionem in inquilinos constitutam nobis per-
 soluentes. Iup. Ne quid obscuris ambagibus inuol-
 uas ò Mome, uerum perspicue & dilucide quæ sentis
 eloquere, additis quoq; nominibus. Iam enim in medi-
 um ita oratio tibi proiecta, ut multos pariter in suspitio-

nem rapiamus, ac alium alio modo tuis dictis obnoxium
 insimulemus. Oportet uero liberū concionatorem nihil
 ob metum reticere. Mo. Euge o iupiter, quandoqui-
 dem me ad linguæ libertatē cohortaris, fit uero hoc abs-
 te animo prorsus regio & magnifico. Proinde nomina-
 tim quoq; tuo iussu eosdem perstringam. Ille enim gene-
 rosissimus Dionysus, semihomo existens, neq; à mater-
 na stirpe græcus, sed syrophœnicis cuiuspiam mercato-
 ris nempe Cadmi nepos, posteaquàm immortalitate do-
 natus est, cuiusmodi quidem ille sit non dico, neq; mi-
 tram, neq; ebrietatem, neq; errantem eius incessum uitu-
 perabo. Omnes enim, ut opinor, uidetis, quàm mollis
 sit & effœminatus delitijs, dimidio insaniens, statim à
 summo mane merum spirans. Ille uero totam fratricam
 nobis induxit, & toto choro aduecto præsto est, Deosq;
 declarauit & Pana, & Silenum, & Satyros, agrestes
 quospiam & caprarios permultos, homines saltationi
 deditos, & forma monstrosa spectabiles. Quorum hic
 quidem gerens cornua, dimidia parte corporis capram
 referens, barbamq; profundam nutriens, parum ab
 hirco discrepat. Alter uero senex caluitio & simis na-
 ribus deformatus, plurimum super asinum inequitans
 genere Lydus est. Cæterum Satyri acutis auribus, &
 ipsi calui & cornigeri, qualia ferè hœdis nuper natis
 excrescunt cornua, Phryges quidam existentes. Sunt
 uero caudati omnes.

Videte

Videte cuiusmodi Deos nobis facit generosus ille? Mitto enim dicere quod & duas mulieres adduxerit, alteram amicam suam existentem, nempe Ariadnen, cuius etiam coronam stellarum choro annumeratam addidit. Alteram uero Icarum agricolæ filiam. Et quod omnium est ridiculosissimum ò superi, Erigones quoque canem illum adduxit, ne tristitia afficeretur puella, si familiarem suum in cœlo non haberet, & eam quam in delitijs habuit caniculam. Hæc uero non uidentur nobis esse contumeliosa, quæque nec insania nec risu careant. Audit etiam alios. Iup. Caue Mome quicquã dixeris, aut de Aesculapio aut de Hercule. Video enim quo orationis tuæ impetu rapiaris. Etenim horum alter agit medicum, & ægrotos morbis leuat, estque planè multis alijs antefendus. At Hercules filius meus existens, non paucis laboribus immortalitatem adeptus est. Itaque caue, ne hosce accuses temere. Mo. In tui quidem gratiam tacebo ò Iupiter, etsi multa dicenda habeam, atque si nihil aliud adhuc tamen signa igne iniusta in corpore retinent. Porro, si liceret & aduersum te dicendi libertate uti, multa haberem quæ possim oratione reprehendere. Iup. Atqui in me maxime tibi licet dicere. Nunquid igitur et me ut Deum inquilinum in ius uocas? Mo. Equidem in Creta nõ tantum hoc audire licet, uerum aliud quoque de te dictitant, atque etiam sepulchrum tuum monstrant hospitibus. Ego uero neque illis fidem habeo, neque

ex Achiuorum numero Aeginensibus subdititū te esse
 affirmantibus. Cæterum quæ cū primis reprehensione di-
 gna sunt, ea in medium adducam. Enimuero horū deli-
 ctorum principij, & concilij nostri Nothorum multitu-
 dine adulterandi causam tu Iupiter adeo primus induxi-
 sti cum puellis ac mulieribus mortalis cōditionis rem ha-
 bere sustinens, ac alio subinde habitu ad eas deserto cœ-
 lo descendens. Itaq; persepe in metu sumus, ne quis te
 comprehensum sacrificet, quoties thaurus factus es. Aut
 quispiam ex auri fusoribus te cōflatum perimat, quoties
 auri speciem indueris, ac nobis pro Ioue aut segmentum
 aut armilla aut inauris factus fueris. Sed enim hisce semi-
 deis cœlum iam compleuisti, neque enim aliter possum
 dicere. Est quæ res planè absurdiſſima, si quis ex impro-
 uiso audierit Herculem in Deorum numerum esse assum-
 ptum, Eurysthea autem qui illi imperauit, fatiſ functum
 esse. Et Herculis templum cerni in proximo ministri exi-
 stentis, Eurysthei uero illius domini sepulchrum. Et rur-
 sus ex Thebanis Dionysus Deus factus est, eius autem cō-
 sobrini nimirum Pentheus & Actæon & Learthus ho-
 mines fuerunt omnium infelicissimi. Ex quo uero tu Iupi-
 ter semel illis hanc licentiæ ianuam aperuisti, & cum
 mortalibus commertium habere cœpisti, omnes tuum
 institutum imitantur. Neq; tantum Dij tui sunt imitato-
 res, sed etiam Deæ hac in parte tuum æmulantur inge-
 nium. Quis enim ignorat Anchisen, & Tithonum &

Endy.

L V C I A N I

Endymiona, & Iasonem, & cōplures alios? Itaq; hæc mihi missa facienda uidentur, multi enim laboris esset hæc cuncta singulatim reprehendere. Iup. At uide Mome ne quid de Ganymede dixeris. Male enim me habebit, si adolescentem uerbis cōturbaueris, affecto cōtumelia genere. Mo. Proinde, neq; de aquila quicq̄ dicturus sum, quod & illa in cœlo uersatur, regio sceptro insidens, ac tantū non super capite tuo nidificans, & Deus esse gesti ens? Aut illā quoq; in Ganymedis gratiā præteribimus? Atqui, ò Iupiter Attis ille & Corybas & Sebaxius unde nobis tandē accersiti ueniunt? Aut etiā Mithres ille Medus, qui indumento persico amictus, & tyara redimitus est, neq; græcā uocē sonans. Adeo, ut si quis illi nectar p̄ pinet, præbibentē non intelligat. Itaq; & Scythæ & Gætæ hæc uidentes nobis longū ualere iussis, ipsi immortalitate donant hoies, suisq; suffragijs Deos quoscunq; libuerit constituūt, non alia ratione quā Zamolxis seruilis cōditionis homo existens, diuinitatē adeptus est, & Deorū numero ascriptus, haud scio quo modo nobis iposuerit. At sanē hæc oīa, ò Dij adhuc mediocria & aliquo modo ferenda sunt. Cæterū tu ò canino rictu bians Aegyptiæ, qui sindone amictus es, quis nā esse gloriaris, ò optime, aut quomodo Deus esse cōtendis latrando? Quid aut sibi uult & Memphites taurus ille uersicolor, qui & precibus deueneratur, & respondit oraculis, neque non prophetas habet? Pudet uero me ciconias percensere, &

O P V S C V L A

Simias, & hircos, atque his longe absurdiora, quæ nescio quomodo ex Aegypto in coelum usque conscenderunt. Illa itaque, ò Dij, quomodo sustinetis æquali nobiscum honore aut etiam amplius adorari? Aut tu Iupiter, quo ferre potes animo, posteaquàm arietis cornua tibi produxerint? Iup. Turpia profecto sunt quæ dicis de Aegyptijs. Attamen pleraq; illorum in se mystica complectuntur ænigmata, quæ non prorsus à profanis deridenda sunt. Mo. planè nobis Iupiter opus est mysterijs ut Deos, Deos esse cognoscamus, & caninis capitibus præditos, canes esse intelligamus. Iup. Mitte de Aegyptijs in præsens dicere, nos uero de his aliàs per otium deliberabimus. Itaq; alios, si qui notãdi supersunt, adducito. Mo. Trophonium ò Iupiter, et quod me præfocat Antilochum. Ille inquam sceleste & matricide hominis filius uaticinatur in Cilicia, multa impudenter ementiens, & duorum obulorum gratia præstigijs incantans homines. Quocirca non amplius tu Apollo ob uaticinij prædictionem haberis in pretio, sed iam omnis lapis & quæuis ara responsa dat oraculum petentibus, dummodo oleo perfusa fuerit, & coronas habuerit, & homine præstigiatore abundauerit, cuiusmodi iam permulti sunt. Iam etiam Polydamantis athletæ statua medetur febre laborantibus in Olympia, & Theagenis in Thaso. Quin Hectori quoq; sacra faciunt in Illo, & è regione Prothesilao, nempe in Cherroneso. Ex quo
igitur

L V C I A N I

igitur in tantum numerum subinde aucti excreuimus, magis in usu fuit periurium & sacrilegium. Et omnino nos despectui habere ceperunt recte facientes. Et hæc quidem de Nothis & suppositiis dicta esse uolui. Cæterum ego & peregrina nomina permulta audiens, eorū qui neq; degunt apud nos, neq; ullo modo possunt esse, admodum o Iupiter propter hæc rideo. Vbi enim gentium est multis modis iactata illa uirtus & natura & fatum & fortuna? Intoleranda & uana rerum uocabula ab inertibus hominibus philosophiæ titulo semet uenditantibus excogitata. Quæ quanquam ipsorum commenta sunt, sic tamen simplicium animos persuaserunt, ut nemo amplius nobis sacrificare dignetur, certo persuasum habens, quod, etiam si infinitas hecatombas nobis obtulerit, fortunam tamen nihilosecus ea facturam quæ à fatis decreta sunt, & quæ sub initium cuiq; nascenti Parcæ fatalibus fuis aduenerint. Perlibenter itaq; te Iupiter interrogarem, ubi nam gentium tibi uisa esset aut uirtus, aut natura, aut fatum? Quod enim & tu talia subinde in philosophorum disputationibus audias, mihi dubium non est, nisi fortasse quispiam surdis sit auribus, ut eosdem uociferantes inaudire nequeat. Multa equidem adhuc dicenda supersunt, sed finem uerborum faciam. Video enim quosdam ob dicta mea dolenter perturbari, & iam sibilare, maxime uero eos qui orationis libertate tacti sunt. Itaq; pro concludenda oratio

ne, si ita sedet animo tuo Iupiter, decretum quoddam de illis iam conscriptum legam. Iup. Recita. Neq; enim omnia absurde aut de nihilo reprehendisti. Et sanè multa ex illis inhibenda & coërcenda sunt, ne in immensum excrescant.

DECRETVM BONA FORTVNA.

Concilio legitime coacto, septima die mensis instans Iupiter consulatū agebat, Neptunus præsidem, Apollo præfectū. Momus scribæ officio fungebatur notu, & Somnus dixit sententiam. Quoniam multi ex peregrinis, non Græci tantū, uerumetiam Barbari, nequaquam digni existentes cœlestis Reip. communi nobiscū participatione nothi & subditiij, haud scio quo nā modo etiā Dij esse contendentes, cœlū angulatim cōpleuerunt, ita ut symposiū tumultuosis turbis plenū sit, obstrepēte passim diuersilingui & undiq; accersita multitudine. Defecit aut ambrosiæ & nectaris copia, adeo ut mna iam coëmendus sit sextarius, propter bibentiū multitudinē. Sed enim illi, qua sunt procacitate & immodestia, Dijs ueris & antiquis loco motis, semetipsi primis dignantur accubitibus præter omnē morem patriū. Adhæc in terris quoq; ante alios honorari cōtendunt, uisum est curiæ et populo ut ad hyberna solstitia cogatur in Olympo concilium, septem aut ad cognoscendū appositi eligantur Dij perfecti, tres quidē ex curia ueteri, quæ Saturno regnante constituta est, quatuor aut ex duodecim, quorū in numero unus

mero unus

mero unus erit Iupiter. Ceterum qui electi erunt arbitri; ipsi ad cognoscendum causas sessum eant, dicto prius iuramento legitimo nimirum Styge. At Mercurius proclamato preconio uniuersos in contionem congreget, quicumque in Deorum concilium legitime admitti postulant. Veniant autem illi adductis iuratis testibus, et certis generis iudicij. Deinde illi in unum locum conueant, uerum arbitri accurate expendentes, aut Deos illos declarabunt, aut ad sua sepulchra et maiorum tumulos ablegabunt. Si uero quispiam ex obscuris et reprobatis comprehensus fuerit, et semel ab arbitris condemnatus in caelum ascenderit, ille per praecipua in tartarum corruat. Praeterea quisque exerceat sua commercia, neque Minerua rei medicae intenta sit, neque Aesculapius dandis oraculis ualeat aut seruet, neque Apollo tanta soli sibi obcunda uendicet, sed una re quapiam electa, aut uatē aut citharœdum aut medicum agat. Porro autem philosophis praedicetur, ne noua subinde fingendo comminiscantur nomina, neque de ijs quorum imperiti sunt, nugentur. In quorumcunque autem honorem aut cultum templa aut sacra constituta sunt, illorum imagines subuertantur, earumque loco aut Iouis, aut Iunonis, aut Apollinis, aut alterius cuiuspiam erigatur. Illis autem urbs congesta terra sepulchrum accumulet, et arae loco statuam reponat. Quod si quis preconio dicto audiens esse uoluerit, arbitrorumque examen et censuram subire recusarit, ille in

O P V S C V L A

dicta causa condemnetur. IVP. Iustissimum equidem decretum est istud à Mome, & qui suffragatur, huic manum protendat. Atqui potius ita fiat. Com- plures enim noui futuros, qui sua non sunt adiecturi suffragia, uerum in præsens abite. Cæterum in con- tionem accersiti à Mercurio, uenite adferentes unus- quisq; cognitiones claras et manifestas comprobationes, matris & patris nomen, & unde oriundus sit, tum quo- modo diuinitatem adeptus sit, adhæc tribum quoq; & curiales. Verum enim uero qui præsto non fuerit, parū curæ erit arbitris, tametsi ille in terris ingens delubrum habuerit, ac homines eundem Deū esse existimauerint.

VINCENTI

VS OBSOPOEVS, OPTIMAE

Spei adolescenti, Tilomanno Gun-
derod. Salutem.

CUM nuper tumultuaria quadã lectione percurrere
 τὰ πομπημιονευμάτων libros, quos suauissimus di-
 cendi magister Xenophon de dictis Socraticis memorie
 proditos transmisit ad posteros, præter alia quæ in illis
 incredibili quadam cum uoluptate legi, etiam in eum lo-
 cum delatus sum, qui est de Hercule Prodici, quem etiam
 Cicero citans in officijs, paucis perstringit. Ille cum esset
 ut re-

ut reliqua omnia & summe elegans, nec parum mihi uideretur prodesse posse generosioris indolis iuuenibus, libuit illum excerptum hisce meis dialogis uelut auctarij uice adijcere. Hunc tibi suauissime Tilomanne, sub inde legendum atq; relegendum commendo, ut habeas quod te sedulo moneat officij. Vides enim, & te iam ex ephœbis excessisse, ac in biuito illo consistere deliberantem, cui potissimum generi uitæ temet accommodes. Iam adolescentia consilijs admodum imbecilla est, & quamquã indoles interdum in iuuenibus non mala existat, ætas tamen flexibilis, & ad quemuis animi impetum mobilis, et multæ ad deprauandum occasiones supersunt. Hinc enim blanditur otium, horsum inuitant uoluptatium illecebræ, aliò prauorum sodalium uocant commertia. Ut ergo hosce uitiorum scopulos salua nauis euites incolumis, ac per multa ardua nauiter, ut cœpisti, ad uirtutem contendas, parentumq; tuorum expectationi, quã de te concitasti amplissimã, respondeas, & duce et monitore tibi opus est. Quis uero aut meliorem, aut tibi gratiorem morum formandorum magistrum possim addere, quã Xenophontem, τῆρ μελιωσάρ ἐκείνην τῆρ ἀττικῆν, cuius oia scripta auctiore aliquando facto ingenio, et magis firmato in literis iudicio, tibi diligentissime legenda suadeo, nunc uero iuueni hunc præcipue locum in tui gratiam à me excerptum & expositum ediscendum, et crebra recordatione repetendum dedico, ne quando per ignauiam et animi socor-

diam vitiorū uiam ingrediens, per oīa flagitiorū genera uolutatus, tandem in præceps ruas. Cæterū Ioachimus Camerarius, homo in utraq; lingua multi iudicij, cuius opera et in his Luciani dialogis frequēter usi sumus, in hisce uerbis, εἰ δὲ ποτε γένηται τίς ὑποψία, πανίως αφ' ὧν ἔσται ταῦτα οὐ φόβος εἶς. mendam subesse putat, existimans pro οὐ reponendū esse οὐ, cuius sententiæ et ego haud difficulter subscribo. Nihil tamen arrogāter præiudicare uolumus, neq; quid quā ad arbitriū nostrū reuocare. Bene uale, et in præceptore tuo amādo, fac cōstās appareas. Ex Norimberga.

Πρόσθετος ὁ σοφός, ἐν τῷ συγγράμματι εἰς τὸν Ἡρακλέους, ὅτι οὐδὲν τὸ πλεῖστοις ἐπιδείκνυται ὡσαύτως τὸ εἶδος ἀρετῆς ἀποφαίνεται ὡς δὲ πῶς λέγων. ὅσα ἐγὼ μὲν νημαί. φησὶ τὸν Ἡρακλέα. ἐπεὶ ἐκ παιδῶν εἰς ἡβλῶν ὡρμᾶν, ἐν ἧ ὁί νέοι ἤδη αὐτοκράτες γυγνόμενοι δηλοῦσιν, εἴτε τὴν δὲ ἀρετῆς ὁδὸν ζήτησται ὡς ἐν βίον, εἴτε τὴν ὁδὸν κακίας, ὁρμηθῶντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι, ἀποροῦντα ὅποτερὰν τῶν ὁδῶν φάπται, ἢ φανῆσαι αὐτῷ δύο μωακασ προιέναι μεγάλας. τὴν μὲν ἑτέραν εὐπρεπῆτε ἰδεῖν ὡς ἐλευθέρου φύσει κεκοσμημένῳ, εἰ μὲν σῶμα καθαρότητι. τὰ δὲ ὄμματα αἰδοῖ. εἰ δὲ χῆμα σωφροσύνη, εἰ δὲ πρὸς δὲ λυκῆ. τὴν δὲ ἑτέραν

ΛΥΚΙΑΝΙ.

Ἄ' ἑτέραν τεθραμμένην μὲν εἰς πλυθυσκίαν
 τε ἄπλοότητα. κεκαλωπομένην δέ, ὅ
 μὲν χροῶμα, ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέ-
 ραν, τοῖοντος δοκεῖν φαίνεσθαι. ὅ δέ χῆμα,
 ὥστε δοκεῖν ὀρθότεραν τ' φύσεως εἶναι. τὰ δέ ὄμο-
 ματα ἔχειν ἀναπεπνημένα. ἐσθῆτα δέ ἄρ' ἕως ἄν
 μάλιστ' ὦρα δ' ἄλαμπρι κατακοπεῖσθαι, ἄ' ἄμα
 ἑαυτήν, ἐπισκοπεῖν δέ, καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτὴν
 θεᾶται. πολλὰ δέ καὶ εἰς τὴν ἑαυτῆς σκίαν
 ἀποβλέπειν, ὡς δ' ἐγένετο πλησιέστερον τ' Ἡρα-
 κλέους, τὴν μὲν προῶθεν ρήθειαν ἰέναι εἰς αὐτῆς
 ζόπην. τὴν δ' ἑτέραν φθάσαι βυλομένην, προσ-
 δραμεῖν θεῷ Ἡρακλεῖ καὶ εἰπεῖν, ὄρω σε ὡ Ἡρά-
 κλεις ἀποροῦντα ποῖαν ὁδὸν εἰς τὸν εἶον ζάωην.
 εἰ ἄν εἴ με φίλῳ ποιησάμενος, ὡς τὴν ἠδύσῳ
 τε καὶ ῥάσῳ ὁδὸν ἄξω σε. καὶ τῶν μὲν τερπνῶν,
 οὐδενὸς ἀγευστὸς ἔσῃ. τῶν δέ χαλεπῶν ἀπειρος
 ἀφθιώσῃ. προῶτον μὲν γὰρ, οὐ πολέμων οὐδὲ
 πραγμάτων φοντεῖς, ἀλλὰ σκοπούμεθα δέ-
 σῃ, τί ἄν κε χειρομένην, ἢ σῆτον ἢ ποδὲν εὐροῖς,
 ἢ τί ἄν ἰλῶν τερφθείης, ἢ τίνων ὀσφραυνόμενος,
 ἢ ἀπρόμενος ἠοδείης. τίσι δέ παιδικοῖς ὀμιλῶν
 μάλιστ' ἀνθυφαιθείης ἢ πῶς ἄν μαλακώτα-
 τα καθεύδῃς, καὶ πῶς ἄν ἀπανώτατα τούτων

Ο Ρ Υ Σ C V Λ Α

πάντων τυγχάνοις. εἰ δὲ πρὶν γένηταί τις ὑπο
 φία παυίως ἀφ' ὧν ἔσαι ταῦτα εἶ φόβος.
 μή σε ἀγάγω ἵδ' ἐν πνοῦντα καὶ ταλαιπωροῦντα
 τῷ σώματι ἢ τῇ ψυχῇ ταῦτα ποιεῖσθαι. ἀλ
 λ' οἷσ' ἂν οἱ ἄλλοι ἐργάζωνται, τούρις συχρή
 σῃ, οὐδενὸς ἀπεχόμενός, ὅθεν ἂν δῶμα δὲν ἢ τι
 κερδαῖνα. πάντα χόθεν ἢ ὠφελείῃσι ρῖς ἐμοὶ
 ξυνοῦσιν ἔξοσίαν ἔργου παρέχω. καὶ ὁ Ἡρακλείδης
 ἀκούσας ταῦτα, ὡ γύναι ἔφη. ὄνομα δέ σοι τί
 ὄσιν. ἢ δὲ, οἱ μὲν ἐμοὶ φίλοι ἔφη, καλοῦσι με
 βύλαμονίαν. οἱ δὲ μισοῦντές με ὑποκοιζό
 μωροι, ὀνομάζουσιν με κακίαν. καὶ ἐν τούτῳ ἢ
 ἑτέρα γυνὴ προσελθοῦσα εἶπεν. ἢ ἐγὼ ἤκω πρὸς
 σὲ ὡ Ἡράκλειδης εἰ δῶμα δὲ γυνήσαντά σε ἢ τὴν
 φύσιν τὴν σὴν ἐν τῇ παιδείᾳ καταμαθοῦσα, ἔξ
 ὧν ἐλπίζω, εἰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὄλον ζάποιο, σφό
 δρ' ἂν σε τῶν καλῶν καὶ σεμνῶν ἐργάτῳ ἀγαθὸν
 γενέσθαι. ἢ ἐμὲ ἔτι πολὺ ἐντιμότεραν, καὶ ἐπ'
 ἀγαθοῖς ἔργα πρεσβεύσαν φανῆσαι. οὐκ ἔξοπα
 τίσω δέ σε προοιμίῳις ἠδονῆς. ἀλλ' ἢ περ οἱ θεοὶ
 θέθεσαν, τὰ ὄντα δὴ κηρύσσομαι μετ' ἀληθείας.
 τῶν ἢ ὄντων ἀγαθῶν, καὶ καλῶν, οὐδὲν ἂν δὲ
 πόνου καὶ ἐπιμελείας θεοὶ δὴ δάσιν ἀνθρώποις.
 ἀλλ' εἴτε ἢ θεοὶ ἰλέως εἶνὰ σοὶ βούλοισι, θεῖρα
 ΠΕΥΤΕΡΟΝ

πευτέον ὅς θεοὺς. εἴτε ὑπὸ φίλων ἐθέλεις ἀγα
 πᾶσι, ὅς φίλους ἐνδρῶγε τητέον. εἴτε ὑπό πινος
 πόλεως ἐπιθυμεῖς τιμᾶσθαι, τὴν πόλιν ὠφε
 λητέον. εἴτε ὑπὸ τ' ἐλλάδος πάσης ἀξιοῖς ἐπ'
 ἀρετῇ θαυμάζεσθαι, τὴν ἐλλάδα πειρατέον ὅ
 ποιεῖν. εἴγε τὴν γῆν φέρειν σοι κ' ἄξιον ἀφθόνους
 τὴν γῆν θεραπευτέον. εἴτε ἀπὸ βοσκημάτων οἶδ'
 δεῖν πολλὰ τίζεσθαι, τῶν βοσκημάτων ἐπιμελη
 τέον. εἴτε ὅλα πολέμου ὄρμας ἀυξεσθαι καὶ βού
 λει δυνάσθαι τοῖς τε φίλοις ἐλθεῖν θεροῦν, ὅ
 ἐχθροὺς χειροῦσθαι, τὰς πολεμικὰς τέχνας ἀυ
 τὰς τε πρὸς τῶν ἐπιστημῶν μαθητέον, καὶ ὅ
 πως αὐταῖς δεῖ χρῆσθαι ἀσκητέον, εἰ δὲ καὶ θεῶ
 σώματα βούλει δυνατὸς εἶναι, τῇ γνώμῃ ὑπερε
 τεῖν ἐθισέον, ὅσῳ σώμα καὶ γυμνασέον σὺν πόνοις
 καὶ ἰδρωτί. καὶ ἡ κακία ὑπολαβοῦσα εἶπεν, ὡς
 φησὶ πρόδικος, ἐννοεῖσ' ὡς ἡρακλεῖς, ὡς χαλε
 πὴν κῆμα κρᾶν ὄλον ὑπὲρ τὰς βύφροσύνας ἢ γυνῆ
 σοι αὐτὴ δὴ γείτα; ἐγὼ δὲ ῥά δ' ἴαν θ' βραχίαν
 ὄλον ὑπὲρ τὴν βύλαμονίαν ἀξω σε. κῆ ἢ ἀρετὴ εἶ
 πεν. ὦ τλήμων, τί δέ σου ἀγαθὸν ἔχεις, ἢ τι ἢ λυοῖ
 σθα. μηδὲν τούτων ἕνεκα πράττειν ἐθέλουσα.
 ἢ τίς οὐδὲ τὴν τῶν ἡσέων ἐπιθυμίαν ἀναμνήσου
 σ', ἀλλὰ πρὶν ἐπιθυμῆσαι πάντων ἐμπίπλωσθαι

Ο Ρ Υ Σ Ο Λ Α

σαι. πρὶν μὲν πεινῆν ἐσθίουσα, πρὶν δὲ λιπῆν πει-
 νουσα. ἵνα μὲν ἡσέως φάγῃς, ὄψοποιούς μηχε-
 νωμενή. ἵνα δὲ ἡσέως πίνῃς οἴνους τε πολυτε-
 λείς πρᾶσκυάξῃ, ὅτι θεροὺς χίονα ποσειδῶ-
 ναζήτεις, ἵνα δὲ καθυπνώσης ἡσέως οὐ μόνον
 τὰς σρωμένας μαλακὰς, ἀλλὰ καὶ τὰς κλί-
 νας ἢ τὰ ὑπόβαθρα τῶν κλινῶν πρᾶσκυά-
 ξεις. οὐ γὰρ ἀφ' οὗ πονεῖν, ἀλλὰ ὅθεν οὐκ ἔχ-
 οιν ὅ, τι ποιῆσ, ὑπνοῦ ἐπιθυμεῖς. τὰ δ' ἀφο-
 δῆσα, περὶ τῶν δέσθαι ἀναγκάζεις πάντα μηχε-
 νωμενή καὶ γύναιξι καὶ ἀνδράσι χρωμενή. οὐ-
 τω γὰρ παιδεύεις οὐκ ἑαυτῆς φίλους. εἰ μὲν νυκ-
 τὸς ὑβρίζῃσα, εἰ δὲ ἡμέρας οὐκ ἐπιθυμώτατον
 κατακοιμίζῃσα. ἀθανάτεις δὲ οὐσα ἐκ θεῶν
 μὲν ἀπέρριψαι. ὑπὸ δὲ ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀπι-
 μάξῃ. τοὶ δὲ πάντων ἡσέως ἀκούσματος, ἐπά-
 νθ' ἑαυτῆς ἀνήκοος εἶ. ἢ τῶν πάντων ἡσέως θεάμα-
 τος ἀθέατος. οὐδὲ γὰρ πώποτε σκευτῆς, ἔργον
 καλὸν τεθέασαι. τίς δ' ἂν σοὶ λεγούσῃ τί πιστεύ-
 σαι, τίς δ' ἂν δεομενή πινὸς ἐπαρκέσειεν, ἢ
 τίς ἂν εὐφρονῶν τῶν σου διάσου τολμήσειεν εἶν. οἱ
 νέοι μὲν ὄντες, τοῖς σώμασιν, ἀδιώαται εἰσὶ.
 πρεσβύτεροι γυνόμενοι, τῶν ψυχῶν ἀνόητοι.
 ἄπρόνως μὲν λιπαροὶ ὅθεν νεότητασ ἡερόμενοι,
 ἐπιπρόνως

ἐπιπόνως δὲ ἀχμηροὶ ὄζα γήρας πρῶντες·
 τοῖς πεπραγμένοις ἀχνώμενοι, τοῖς ἤ πρατ-
 τομένοις βαρνώμενοι. τὰ μὲν ἡδὲ ἐν τῇ νεότητι
 ἔχοντες, τὰ δὲ χαλεπὰ εἰς δ' γῆ-
 ρας ἀποθέμενοι. ἐγὼ δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς σύνει-
 μι δὲ ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς. ἔργον δὲ καλὸν
 οὔτε θεῖον οὔτε ἀνθρώπινον χωρὶς ἐμοῦ γίνεται.
 τιμῶμαι δὲ μάλιστα πάντων, καὶ πρὸ θεοῖς καὶ
 παρὰ ἀνθρώποις. οἷς προσήκει· ἀγαπητὴ μὲν γὰρ
 σωδὸργός τεχνίταις· πρὸ δὲ φύλαξ οἰκῶν
 δεσπότης. θυμὸς δὲ πρὸς ἀπίστοις οἰκέταις.
 ἀγαθὴ δὲ συλλήπτριά τῶν ἐν εἰρήνῃ πόνων. βε-
 βασία δὲ τῶν ἐν πολέμῳ σύμμαχος ἔργον, ἀεί-
 σθη δὲ φιλίας κοινωνός· ὅτι δὲ τοῖς μὲν ἐμοῖς
 φίλοις. ἡδὲ ἴα μὲν εἰ ἀπράγμων σίτων καὶ ποτῶν
 ἀπόλαυσις ἀνέχονται ἢ ἕως ἀνέπιθυμίσωσιν
 αὐτῶν. ὕπνος δὲ ἀυρῖς πάρεσι ἡδύων, ἢ τοῖς
 ἀμόχθοις, ἢ οὔτε ἀπολίπεντο αὐτῶν ἀχθου-
 νται, οὔτε δ' ὄψιν μεθυσσὶ τὰ δέοντα πράττειν.
 καὶ οἱ μὲν νέοι τοῖς τῶν πρεσβυτέρων ἐπαίνοισι
 χαίρουσι. οἱ δὲ γεραίτεροι, ταῖς τῶν νέων τι-
 μαῖς ἀγάλλονται, ὅτι ἡδέως μὲν τῶν παλαιῶν
 πράξεων μέμνηνται. εὐ δὲ τὰς παρούσας ἡδον-
 ται πράττοντες. Δι' ἐμέ φίλοι μὲν θεοῖς οὔτε

Ο Ρ Υ Σ C V Λ Α

ἀγαπήρι δὲ φίλοις, τῆμοι δὲ πατρίσιν, ὅτε
 τὰν δ' ἔλθῃ τὸ πεπωμένον τέλος, οὐ μετὰ
 τὰ λήθῃς ἀπμοι κείνται, ἀλλὰ μετὰ μνήμῃς
 μῆσ ὅν ἀεὶ χρόνον ὑμνούμενοι θάλλουσι. τῶι αὖ
 τὰ σοι ὦ παῖ τῶν ἀγαθῶν ἠράκλεισ ἔξεσι
 εὐραπὸν σαμείῳ. τὴν μακαριστάτῳ δὴ λαί-
 μονίαν κεκτῆσθαι. οὕτω πῶς δώκει πρόδικος.
 τὴν ἔσ' ἀρετῆσ ἠρακλέουσ παύσεισιν, ἐκόσμη-
 σε μείτοι τὰσ γνώμασ ἐπὶ μεγαλειότεροισ ρῆ-
 μασι, ἢ ἐγὼ νῦν. τοῖσ μὲν ὅν νέοισ ἀξιον εἶν νο-
 μίζω τούτων ἐνθυμωμένοισ πειρᾶσθαι τῶν
 εἰσ ὅν μέλλοντα χρόνον τ' βίου φοντίζειν.

Τ Ε Λ Ο Σ.

HERCVLES

PRODICI, EX XENOPHONTE,
 Vincentio Obsopæo interprete.

PRODICVS ille sapiens in eo libello, quem de
 Hercule conscriptum reliquit, qui et nunc multis
 ostenditur, nō dispari ratione de uirtute disseruit,
 ad hunc modum dicens, quantum ego memoria teneo.
 Aut enim Herculem, posteaquā è pueris excedens, pri-
 mas pubertatis metas ingressus esset (quo tempore ado-
 lescentes

lescentes sui compotes facti, iuditiū de se præbent, num
 per uirtutis uiam ad uitam penetraturi sint, an ad uitio
 rum tramitem declinaturi) exisse in solitudinem, atq;
 ibi sedentem, diu secum multumq; dubitasse, utram uē
 am ingrederetur; duasq; illi proceræ staturæ mulieres
 præcedentes apparuisse, alteram quidem aspectu hone
 stam atq; decentem, ac natura liberaliter exornatam,
 corpore mundo, oculis uerecundis, habitu modesto, cæ
 terum uestitu candido. Alteram uero crassam corpulen
 tia & succi plenam, studiose cultam, nec citra fucum,
 ita ut colore candidiore & rubicundiore, quàm reuera
 esset, esse appareret, habitu uero natura uidebatur esse
 erectior. Cæterum oculos habuisse ludibundos & patu
 los, uestitum autem maxime delicatum & splendidum,
 pariter autem & seipsam contemplatam esse oculis,
 consyderasseq; num & alius quispiam illam spectaret,
 atq; identidem ad suam umbram spectasse. Vt autem
 propinquior Herculi facta est, ea quam primum dixi,
 accessit, ad hunc modum dictura. Porro cum altera an
 teuertere priorem cuperet, accurrit, ac sic cum Hercu
 le colloquuta est. Video te ò Hercules, pendentem ani
 mi rationem tecum inire, quam in uiam uitæ temet con
 feras. Itaq; si mecum inita amicitia, me tibi sociam iunxe
 ris, ad iucundissimam simul & facilimam uitæ uiam te
 perducam. Ac nihil erit uspiam rerum mollium aut sua
 uium, quod non sis degustaturus, rursus nihil difficiliū,

quarum non expers ætatem acturus sis. Principio quidem neq; bellum neq; negotia ulla tibi curæ erunt, uerũ hoc unũ sedulo agitabis animo, quid nam delicati cum ad uescendum, tum ad bibendum reperire queas. Aut quid nam te uidentem oblectet potissimũ, aut quibus nã odorandis et tangendis præcipuam uoluptatem capias. Præterea quarum rerum charissimarum usu iucundissimo maxime læteris, tum quemadmodum suauiissime et molliissime dormias. Postremo, qui nam his omnibus citra laborem paratis uoluptuosissime fruaris. Quod si quando metus inciderit penuriæ, unde hæc acquiri possunt, quæ res perturbationem quandam complectitur, non equidem ad eos te adduxero, qui ipsi corpore animoq; laborant, et huius quæstus satagunt. Verum quæ alij labore parauerint, his tu uteris, à nulla re abstinendo, unde lucri aliquid facere possis. Undecũq; enim meis familiaribus potiendarũ rerum facultatum exhibeo. At Hercules his auditis, et quod tibi nomen est, inquit, ò mulier? illa autem, qui mihi amici sunt, Felicitatẽ me uocant, cæterũ quibus sum odio, per contemptum Vitium me nominant. Interea accessit et altera mulier, atq; ita loqui institit. Atqui ego ad te uenio Hercules, ex quo enim parẽtes tuos magna uirtute præditos esse perspexi, tuamq; naturam et indolem ex institutione perdidici, bona spes me habet, ut, si meam uiam ingressus fueris, rebus pulcherrimis et fortissime gestis celebreris

brevis

breris. Nec mihi dubium est, quin & ego tibi longe di-
 gnior, & ad bona consequenda multo accommodatior
 esse uidebor. Non autem imponam tibi fraudulentæ uo-
 luptatis procemijs, sed quemadmodum omnia Deorum
 consilio non dubitanter cōstitutata sunt, tibi ueraciter ex-
 pediam. Earum quidem rerum, quæ utiles & præclaræ
 habentur, nihil citra laborem & diligentiam præstare
 solent Dij immortales hominibus. Sed si uolueris Deos
 tibi esse propitios, Deos pietate colas, necessitas est.
 Quod si ab amicis amari concupiscis, amici offitijs &
 benefactis tibi demerendi sunt. Quod si ab aliqua ciui-
 tate coli desyderas, magno aliquo emolumento Respub-
 tibi iuuanda est. Porro autem si in uniuersæ Græciæ
 admiratione propter uirtutem esse inducti in animum,
 tentandum tibi est, ut de tota Græcia sis bene meritus.
 At si uolueris terram uberes fructus tibi producere,
 certe ea tibi non segniter colenda est. Quod si à pecori-
 bus diuitias parandas esse existimas, pecorum cura tibi
 habenda est. Cæterum conante te re militari inclaresce-
 re, uolenteq; amicorum libertatem tueri, inimicos au-
 tem subiugare, artes bellicæ ab ijs, qui eas exacte callēt,
 tibi probe perdiscendæ sunt, tum etiam qua ratione illis
 uti oporteat, nauiter exercendum. Postremo, si corpo-
 ris uiribus præcellere fert animus, ut rationi subseruiat
 tibi assuescendum erit, præterea corpus uarijs labori-
 bus, multoq; sudore subigendum est. Ad hæc respon-

O P V S C V L A

dens Vitium, ut ait Prodicus. Intelligis o Hercules, quã arduam & prolixam uiam ad uoluptates hæc mulier tibi commemorat? Ego uero te & breui & facili uia ad foelicitatem deducam. Cui Virtus. Et quid nam boni, inquit, o misera possides? aut quam uoluptatem nouisti? quæ harum consequendarũ gratia nihil laboris sufferre deliberatum habeas. Quæq; neq; uoluptatum desyderium expectas, sed antequã ullo caperis desyderio, omnibus impleta es. Etenim & famem edendo anteuertis, & sitim bibendo præoccupas. Viq; uoluptuose & apparate edas, obsoniorum artifices tibi conquiris. Ut autem non citra uoluptatis titillationem bibas, & uina sumptuosa tibi aduehenda curas, & æstate circumcursitando niuem quæris. Porrò ut iucunde & molli er dormias, non stragula saltem mollia, sed lectos quoq; et scabella eisdem adiuncta adparas. Neq; quod laboribus defessa sis, sed quia nullũ opus quod faceres tibi suppetit, somnum appetis. Cæterum rebus Venereis prius quã naturæ necessitas exigat, uiolenter indulges, nihil non moliens, uiris & mulieribus utens promiscue. Ad hunc enim modum tuos amicos instituis, noctu contumelijs eos afficiens, interdum uero maximam utilitatem sopitis subtrahens. Cumq; immortalitate donata esses, Deorum contubernio turpiter eiecta es, ab omnibus autem bonis & cordatis contemptui habita. At uero re omnium auditu iucundissima, nempe laudis testimonio

priuata

priuata es, neq; non spectaculo longe iucundissimo or-
 bata. Neq; enim unquam præclarum aliquod opus à te
 editum uidisti. Quis autem tibi quippiam dicenti fidem
 habebit? Quæ unquam mulier alicuius rei laborans in
 opia, per te suffecerit, aut quis nam ex bene sanis tuæ
 choreæ semet admiscere ausus est? Nam iuuenes exi-
 stentes, corporibus sunt inualidi, senes autem facti, nul-
 la prudentia exculti, mente desipiunt. Cum enim per iu-
 uentutem nullis laboribus assuefacti, delicate enutrien-
 tur, in senectutem uero laboriose squalidi peruenirent,
 uerum ante actarū pudore afficiuntur, operibus autem
 faciendis grauantur. Quippe, qui uoluptatibus in iu-
 uentute indulserunt, quibusq; difficultatibus in senectu-
 tem reseruatis. Ego uero & cum Dijs immortalibus, et
 cum hominibus non malis conuersationem habeo. Neq;
 ullum opus præclarum, seu diuinum, seu humanum ci-
 tra meam operam perfectum redditur. Maxime uero
 omnium honores mihi habentur, & à Dijs, & ab ho-
 minibus, quibus consentaneum est. Sum enim dilecta
 cooperatrix artificibus, fida custos rerum familiarium
 heris, beneuola patrona famulis, sat commoda adiutrix
 laborum rebus tranquillis, constans autem in bello auxi-
 liatrix, præterea amicitiarum semel inuitarum cultrix
 optima. Est autem amicis meis iucunda, nec operosa ci-
 borum & potuum fruitio. Neq; enim prius cibum ca-
 piunt, quàm edendi desyderio semet teneri senserint.

OPUSCULA LUCIANI.

Somnos autem dulciores capiunt, quàm ij qui nullis laboribus sunt defessi, neq; eo relicto discutiatur animo, neq; illius colendi gratia debita intermittunt officia. Quin etiam iuuenes seniorũ laudibus gaudere solent, contra, seniores iuuenum honoribus non inuident, sed gratulantur, ac magna cum uoluptate priscarum rerũ & actionũ recordantur. Rebus uero præsens belle fungentes, delectantur. Mea opera homines accepti sunt superis, amicis autem dilecti, à patribus in pretio habiti. Postea uero quàm iam uenerit finis fatalis morti destinatus, nequaquã in hominum obliuione sepulti iacent in celebres, sed in recenti uiuentium memoria nunquàm non florentes, indefinenter in cœlum laudibus extolluntur. Hisce tibi, ò fili præclaris parentibus edite Hercules, exantlatis strenue laboribus beatissima foelicitas paranda est. Ad hunc ferè modum Prodicus Herculis à uirtute institutionem executus est, nisi quod sententias longe maiore uerborum & nitore & gratia exornauerit, quàm ego in præsentia. Itaq; operæ pretium esse existimo, ut iuuenes hæc memoria repetentes, egregio alicui conatui ac studio incumbant, ac rerum futuræ uitæ conducibilium curam agant.

F I N I S.